Aan de leden

Datum
19 mei 2021
Kenmerk
COS/U202100420
Lbr. 21/038
Telefoonnummer
070 3738393
Bijlage(n)
ALV-stukken

Onderwerp
Uitnodiging ALV 16 juni 2021

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u de agenda en stukken voor de Algemene Leden Vergadering (ALV) van woensdag 16 juni a.s. De ALV maakt deel uit van het online VNG Jaarcongres 2021 dat plaats vindt om 9.30-13.00 uur. Marcia Luyten presenteert vanuit De Willemshof in Den Haag een actuele talkshow, die wordt gevolgd door mijn jaarrede en een toespraak van de (demissionaire) minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De ALV begint om 11.00 uur.

U bent van harte uitgenodigd voor het VNG Jaarcongres 2021. Meer informatie over het programma van de ochtend vindt u hier: https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/alv-jaarcongres-en-bestuurdersdag

In deze ledenbrief geven wij u een toelichting op:

- Agenda en stukken voor deze ALV (*zie de bijlagen voor de volledige agenda en stukken*)
- De besluitvormingsprocedure
- De digitale vergaderwijze en de beperkingen die deze met zich brengt

U kunt statutair tot uiterlijk donderdag 3 juni a.s. amendementen op voorstellen indienen.
Wij vragen u ook om moties uiterlijk op deze datum in te dienen, zodat het VNG-bestuur tijdig preadviezen kan vaststellen en de leden hun standpuntbepaling kunnen voorbereiden.

Indienen amendementen en moties
- Amendementen en moties kunt u indienen via e-mail: motiealv@vng.nl
- Informatie over de procedure rond indiening en ondertekening vindt u hier.
- Moties en amendementen worden behandeld bij het betreffende agendapunt of de rondvraag.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Agenda en stukken ALV

Agenda ALV
Voorafgaand aan de ALV sta ik in mijn jaarrede reeds stil bij belangrijke actuele ontwikkelingen, waaronder de gevolgen van de coronacrisis en onze inzet richting de kabinetsformatie. Vervolgens zal de minister van BZK ons toespreken. De ALV start om 11.00 uur met de volgende agenda.

Agenda ALV

De agenda en alle bijlagen vindt u op de pagina Agenda en stukken ALV 16 juni 2021 op VNG.nl

1. Opening
2. Benoeming van de notulencommissie ALV 16 juni 2021
3. Vaststelling notulen Buitengewone ALV 12 februari 2021
4. Mededelingen
5. VNG Jaarverslag 2020:
    a. Bestuurlijk Jaarverslag
    b. Financieel Jaarverslag
6. Kadernota VNG 2022 en contributievoorstel 2022
    a. Kadernota VNG 2022
    b. Contributievoorstel 2022
7. Kadernota GGU 2022
    a. Voorstellen voor lopende activiteiten GGU en kadernota GGU 2022:
        1. Vaststelling van de kadernota GGU 2022
        2. Opbouw van het Fonds GGU
        3. Budgetneutrale omzetting van de financiering van structurele diensten
    b. Voorstellen voor nieuwe investeringen:
        4. Propositie Kwaliteit en rechtmatigheid zorg, via het Fonds GGU
        5. Propositie Publieke gezondheid, via het Fonds GGU
        6. Propositie Fysieke leefomgeving
        7. Vraag om mandaat voor bestuur als uitsluitsel over compensatie vanuit het rijk voor Propositie Fysieke leefomgeving langer op zich laat wachten
8. Stand van zaken lopende trajecten:
    a. Uitvoering Klimaatakkoord
    b. Herijking gemeentefonds
    c. Onderzoek jeugd
9. Verantwoording VNG-bestuur over uitvoering moties eerdere ledenvergaderingen
10. VNG-inzet kabinetsformatie:
    a. Stand van zaken VNG-inzet kabinetsformatie
    b. Motie Zoetermeer “Zonder geld geen gemeenten” (initiatief Raden in Verzet)
11. Landelijke coördinatie begeleiding nieuwkomers met zintuigelijke beperking
12. Invulling vacatures VNG-bestuur en -commissies
13. Wat verder ter tafel komt en rondvraag (inclusief moties die niet bij eerdere agendapunten zijn behandeld).

Korte toelichting op de agenda

2. Benoeming notulencommissie ALV 16 juni 2021 (ter vaststelling)
3.Vaststelling notulen ALV 12 februari 2021 (ter vaststelling)
In de ALV ontvangt u een voorstel voor de nieuwe notulencommissie. De notulen van de ALV van 12 februari a.s. geven volgens de toenmalige notulencommissie een goede weergave van hetgeen daar is besproken. Deze beide voorstellen leggen wij samen in een enkele stemming aan u voor.

5. VNG Jaarverslag 2020 (ter kennisname/vaststelling)
Het Jaarverslag 2020 bestaat uit een online bestuurlijk verslag en een financieel verslag. De verantwoording van het fonds Gemeenschappelijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) is opgenomen in beide verslagen. Het bestuur legt het bestuurlijk verslag ter kennisname aan u voor en vraagt u om het Financieel Jaarverslag vast te stellen en om het bestuur décharge te verlenen.

6a. Kadernota VNG 2022 (ter vaststelling)
Jaarlijks stelt de ALV een kadernota vast, waarin de inhoudelijke en financiële kaders voor de VNG-inzet in het komend jaar worden vastgesteld. Voor de VNG-inzet is de verenigingsstrategie *Gemeenten 2024* richtinggevend. Omdat de wereld niet stilstaat, is het van belang om jaarlijks te bekijken welke opgaven in de verenigingsstrategie om actualisering vragen. Dat is het eerste doel van de kadernota waarbij we inzoomen op de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de beleidsinzet van gemeenten. Vervolgens vertalen we die ontwikkelingen in de kaders voor de inzet van de VNG. De financiële kaders geven daarnaast richting aan de contributie gefinancierde inzet van de vereniging. Samen met de Kadernota GGU 2022 geven de leden daarmee richting aan de opgaven voor de VNG. De kaders werkt het bestuur vervolgens verder uit in de VNG Agenda en VNG Begroting 2022 die hij in het najaar vaststelt.

6b. Contributievoorstel 2022 (ter vaststelling)
Eerder is door de ALV een meerjarige contributiesystematiek vastgesteld waarbinnen de contributie beweegt op basis van twee componenten:
- Compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling op basis van CPB-indexcijfers
- 1,0% voor de groei naar volledige dekking van de kosten van de kernorganisatie van de VNG vanuit de contributie.

Gelet op de precaire financiële situatie waarin veel gemeenten zich bevinden, stelt het VNG bestuur u voor om de contributie voor het jaar 2022 te beperken tot de compensatie voor loon- en prijsontwikkeling en af te zien van de 1% ingroei naar dekking van de kosten voor de kernorganisatie.

7. Kadernota GGU 2022 (ter vaststelling)
In juni 2019 is tijdens de ALV het GGU-meerjarenprogramma 2020-2024 vastgesteld. In de Buitengewone ALV van november 2019 is vervolgens afgesproken dat het bestuur eventueel concrete voorstellen kan doen voor uitbreiding van GGU-activiteiten. In 2020 is het GGU-programma herijkt, waarbij de inhoudelijke opgaven van gemeenten meer als uitgangspunt zijn gekozen. Op basis hiervan worden de volgende voorstellen aan de ALV voorgelegd:

7a. Voorstellen voor lopende activiteiten GGU en kadernota GGU 2022:

1. Vaststelling kadernota GGU 2022 vast te stellen met daarin verwerkt het portfolio, inclusief nieuwe structurele diensten
2. Een opbouw van het Fonds GGU op basis van:
    1. jaarlijkse indexatie (loon en prijs/inwoneraantal), conform het ALV-besluit van 2020 (€936.000)
    2. toevoeging (conform, de instelling van de GGU op de ALV van 2017 en de Verkenning verbreding en beheer GGU op de BALV 2019) van structurele diensten op gebied van de ketens Werk, Schulden en Inburgering, en 24x7 ondersteuning van GGI-netwerk (€1.000.000)
3. De budgetneutrale omzetting van de financiering van structurele diensten gericht op de effectieve en doelmatige samenwerking met ketenpartners aan toezicht en handhaving in het sociaal domein. Dit gebeurt conform eerder besluit in de ALV van 2020, door een structurele toevoeging aan het gemeentefonds vanuit het ministerie van SZW, via het Fonds GGU beschikbaar te stellen (€3.050.000).

7b. Voorstellen voor nieuwe investeringen:

4. Om fouten en fraude bij de uitvoering van de WMO en Jeugdwet te voorkomen, collectief structureel €1.050.000 te investeren in de propositie Kwaliteit en rechtmatigheid zorg, via het Fonds GGU
5. In het kader van infectieziektebestrijding, crisisbeheersing en versterking van de preventieve gezondheidsinfrastructuur, collectief programmatisch €470.000 te investeren in de propositie Publieke gezondheid, via het Fonds GGU. Noodzakelijke voorwaarde voor deze investering is de compensatie vanuit het rijk voor de inzet van gemeenten op preventieve publieke gezondheid.
6. Om invulling te geven aan het klimaatakkoord, de energietransitie en vraagstukken rond klimaatadaptatie, de woningbouwopgave en milieuproblematiek (stikstof, PFAS en afval), collectief programmatisch €4.000.000 te investeren in de propositie Fysieke leefomgeving. Noodzakelijke voorwaarde voor deze investering is de compensatie vanuit het rijk voor de inzet van gemeenten op de energietransitie en andere vraagstukken.
7. Als uitsluitsel over compensatie vanuit het rijk door de kabinetsformatie langer op zich laat wachten dan voorzien, het bestuur te mandateren om voor de propositie Fysieke leefomgeving (beslispunt 6) een overbruggingsplan uit te werken om de met subsidies opgebouwde ondersteuningsstructuur in stand te houden.

8a. Stand van zaken Uitvoering Klimaatakkoord (ter kennisname)

Op de Buitengewone ALV 2019 heeft u ingestemd met het Klimaatakkoord en sindsdien is er veel werk verzet. Samen met inwoners, maatschappelijke partijen en medeoverheden heeft u bijvoorbeeld de Transitievisie Warmte opgesteld, plannen gemaakt in de wijken, meegeschreven aan de Regionale Energiestrategie (RES) en bijgedragen aan het Regionale Mobiliteitsplan. Uw inzet werkt als vliegwiel voor bewoners, bedrijven en maatschappelijke partijen om zelf ook aan de slag te gaan met de energietransitie. Hierbij geven wij u een stand van zaken, waarbij onder meer wordt ingegaan op de uitvoeringslasten en overbruggingsmiddelen voor 2022, haalbaarheid en betaalbaarheid voor de samenleving en bevoegdheden en juridische kaders.

8b. Stand van zaken herijking gemeentefonds (ter kennisname)
In verband met het latere uitkomen van het ROB-advies over de herijking van het gemeentefonds is tussen de VNG en het ministerie van BZK een nieuw tijdpad afgestemd. Het voorgestelde proces ziet er voorlopig als volgt uit:

- De VNG organiseert medio mei in afstemming met de provinciale afdelingen één bijpraatmoment voor gemeentebestuurders
- Het ministerie van BZK heeft naar verwachting begin juni het aangepaste verdeelvoorstel gereed en zal de ROB om advies vragen. De ROB zal niet eerder met een advies komen
- De VNG organiseert medio juni samen met BZK minimaal één online informatiesessie, gericht op ambtenaren en bestuurders. Op verzoek van individuele provinciale afdelingen kunnen dat er meer worden
- Na advisering ROB wordt het voorstel naar de VNG gestuurd voor bestuurlijke consultatie
- Na de zomervakantie start de bestuurlijke consultatie.

8c. Stand van zaken onderzoek jeugd (ter kennisname)
Op 11 maart 2021 heeft de VNG met een brede delegatie van het kabinet over de tekorten op de jeugdhulp gesproken. Tijdens dit overleg zou het kabinet een aanbod doen om de huidige financiële nood te ledigen en perspectief bieden voor de structurele oplossing op de lange termijn. Helaas heeft dit overleg tot onvoldoende resultaat geleid en heeft de VNG besloten arbitrage in te roepen. Naar verwachting komt er in de loop van mei een uitspraak van de ingestelde commissie van wijzen.

Het kabinet heeft inmiddels besloten om in 2021 een bedrag van € 613 miljoen aan extra incidentele middelen beschikbaar te stellen. Dat betekent dus voor 2021, inclusief de eerder beschikbaar gestelde € 300 miljoen, in totaal € 913 miljoen. De tegemoetkoming van het kabinet biedt gemeenten in deze acute situatie verlichting.

9. Verantwoording VNG bestuur over uitvoering moties eerdere ledenvergaderingen (ter vaststelling)
In de ALV is een groot aantal moties aangenomen en aangehouden, waarover door het bestuur verantwoording moet worden afgelegd. Hierbij ontvangt u een stand van zaken over de uitvoering van deze moties en een voorstel van het bestuur om moties aan te houden of af te doen. Vanwege de overlap tussen een deel van de moties, is in een aantal gevallen gekozen voor een geclusterde beantwoording.

10a. Stand van zaken VNG inzet kabinetsformatie (ter kennisneming)
De kabinetsformatie bevindt zich nog steeds in een vroeg stadium. De inzet van het VNG bestuur voor de gesprekken met de formerende partijen blijft onverminderd de resolutie die unaniem is vastgesteld in de ALV in 12 februari jl. Alle inspanningen zijn gericht op structurele verbetering van de financiële positie van gemeenten en structurele verankering van de positie van gemeenten in de interbestuurlijke verhoudingen door een Wet op het decentraal bestuur (WDO). Hiermee moet worden voorkomen dat gemeenten in de toekomst opnieuw in een kwetsbare financiële positie terecht komen. Als deze punten zijn geregeld, zijn wij graag bereid om akkoorden te sluiten met het nieuwe kabinet over inhoudelijke opgaven. Daarbij gaat het om de opgaven die in 'Krachtig groen herstel van Nederland' zijn benoemd (klimaat en energie, regionale economie, wonen en digitalisering), sociaal domein en uitvoering.

In deze stand van zaken staan wij stil bij de actualiteit rond de arbitrage jeugd, de incidentele tegemoetkoming op jeugd in 2021 en de vier sporen in de VNG inzet voor de kabinetsformatie (financiën op orde, WDO, aanbod aan het kabinet en focus op uitvoering).

10b. Motie Zoetermeer "Zonder geld geen gemeenten" (ter vaststelling)
De motie, een initiatief van Raden in Verzet, geeft aan welke maatregelen het bestuur zou moeten nemen in twee scenario's:

- als het rijk voor de jaren 2021 en 2022 onvoldoende extra middelen ter beschikking stelt
- als bij de formatie geen toereikende structurele financiële afspraken worden gemaakt.

In ons preadvies stellen wij u voor om de motie over te nemen. Gelet op de grote onvoorspelbaarheid van het proces van de kabinetsformatie, is het daarbij van belang dat het bestuur c.q. de onderhandelingsdelegatie steeds in staat is om te reageren op basis van de actualiteit om de beste inschatting te maken en naar bevind van zaken te handelen. Het bestuur constateert dat in de motie het bestuur deze ruimte expliciet wordt gegund. De VNG zal daarbij steeds in de geest van de motie handelen en verantwoording afleggen over de gemaakte keuzes. Ook zal de VNG bij mogelijke escalaties gemeenten betrekken.

11. Landelijke coördinatie begeleiding nieuwkomers met zintuigelijke beperking (ter vaststelling)
Gemeenten hebben in de nieuwe Wet inburgering een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers. Het bestuur vraagt de leden mandaat om de begeleiding van de kleine groep nieuwkomers met een zintuigelijke beperking landelijk te coördineren.

12. Invulling vacatures VNG bestuur en commissies (ter vaststelling)
Op 20 april jl. heeft de voordrachtscommissie kandidaten voorgedragen voor een aantal vacatures in het VNG-bestuur en de commissies. Op 6 mei jl. is de mogelijkheid geopend voor het stellen van andere kandidaten. De leden worden gevraagd om zich uit te spreken over de voorgedragen kandidaten en eventuele andere kandidaten. Als er geen andere kandidaten worden gesteld, worden de kandidaten op de voordracht van de voordrachtscommissie in één stemming aan de leden voorgelegd.

Besluitvormingsprocedure

Indienen amendementen en moties
Statutair is het mogelijk amendementen in te dienen op aanhangige voorstellen. Amendementen kunnen tot uiterlijk negen werkdagen voorafgaand aan de ALV worden ingediend. Dat betekent dat amendementen ***uiterlijk donderdag 3 juni a.s.*** bij het VNG-bureau moeten zijn ingediend. Vervolgens zullen wij de leden op de hoogte stellen van de ingediende amendementen en de preadviezen van het bestuur daarbij, zodat zij op basis daarvan de standpuntbepaling binnen de gemeente kunnen voorbereiden.

Wij vragen u ook om moties ***uiterlijk donderdag 3 juni a.s.*** in te dienen. Dat stelt het bestuur in staat om de leden tijdig te informeren over de motie en het preadvies van het bestuur daarop. Op basis daarvan kunnen de leden de standpuntbepaling binnen de gemeente voorbereiden. Definitief ingediende moties worden gepubliceerd op de ALV-pagina op de VNG-site, voor zover beschikbaar met het preadvies van het bestuur. Voor moties geldt geen statutaire uiterlijke termijn voor indiening.

Indienen amendementen en moties
- Amendementen en moties kunt u indienen via e-mail: motiealv@vng.nl - Informatie over de procedure rond indiening en ondertekening van amendementen en moties vindt u hier.

Stemprocedure
Zoals gebruikelijk is er ook bij deze digitale ALV sprake van een gewogen digitale stemming, waarbij een vooraf aangewezen vertegenwoordiger van de gemeente de stemmen uitbrengt. In artikel 10 van de Statuten van de VNG worden regels gesteld voor het uitbrengen van de stemmen door een lid van de vereniging en voor het aantal stemmen dat door een lid van de vereniging kan worden uitgebracht.

De volledige tekst luidt als volgt:

Artikel 10 Stemmen

1. De stemmen van een lid worden ter algemene vergadering uitgebracht door de vertegenwoordiger van dat lid, bedoeld in artikel 9, lid 1.
2. Elke gemeente die lid is van de Vereniging, brengt door tussenkomst van haar vertegenwoordiger zoveel stemmen uit als het aantal veelvouden van éénduizend (1.000) inwoners dat de bevolking van de door haar gerepresenteerde gemeente telt, met dien verstande dat zij ten minste één en ten hoogste vijfenzeventig (75) stemmen uitbrengt.
3. Maatstaf voor het aantal stemmen van een gemeente is het aantal inwoners dat de gemeente telde op 1 januari van het voorafgaande jaar volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers.

Een voorstel is aangenomen als meer dan de helft van het aantal uitgebrachte stemmen het voorstel steunt, tenzij statutair een andere meerderheid is voorgeschreven.

Werkwijze digitale ALV

Opnieuw een digitale ALV
Als gevolg van de ontwikkelingen rond corona ziet de VNG zich, zoals vele verenigingen en organisaties, genoodzaakt om ook deze ledenvergadering digitaal te organiseren. Gelet op de huidige coronamaatregelen wordt de vergadering gepresenteerd vanuit het VNG-kantoor “De Willemshof” in Den Haag. De procedure in de voorbereiding van de ALV blijft ongewijzigd. Zie de vorige paragraaf voor een toelichting. Tijdens de vergadering zelf zijn er helaas enkele beperkingen.

Werkwijze en beperkingen
Voor deze digitale ALV is het volgende van belang:

- De digitale ALV wordt georganiseerd door het VNG-bestuur vanuit De Willemshof in Den Haag. Alleen deelnemers die zich vooraf hebben aangemeld, kunnen het woord voeren. Het uitgangspunt is dat insprekers vanuit de Willemshof het woord voeren. In verband met de coronamaatregelen kunnen wij maar een beperkt aantal bezoekers ontvangen in de Willemshof. Indien u het woord wilt voeren, vragen wij u dit tijdig kenbaar te maken via e-mail: motiealv@vng.nl

- Per gemeente is er één vertegenwoordiger die is gemachtigd om de stemmen van de gemeente uit te brengen en via de chatfunctie vragen te stellen of opmerkingen te maken. Dit gebeurt digitaal.
- Alle gemeentesecretarissen ontvangen op **donderdag 10 juni a.s.** per e-mail een code, waarmee de vertegenwoordiger van de gemeente de stemmen uit kan brengen en gebruik kan maken van de chatfunctie. Wij vragen de gemeentesecretarissen om deze code door te sturen aan de vertegenwoordiger van de gemeente.
- Het voorgaande beperkt ook de mogelijkheid om in de vergadering zelf nog nieuwe moties in te dienen, in beeld te brengen, toe te lichten en in stemming te brengen. Dient u moties daarom zo vroeg mogelijk in, bij voorkeur uiterlijk 3 juni a.s.

De vergadering wordt live openbaar gestreamd, zodat alle vertegenwoordigers van de gemeenten de vergadering via www.VNG.nl/ALV kunnen volgen. Hiervoor is geen toegangscode nodig.

Ik kijk er naar uit om u digitaal te ontmoeten op het VNG Jaarcongres.

met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

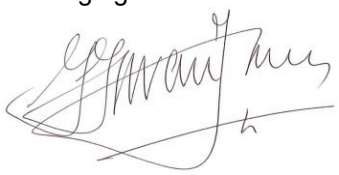

mr J.H.C. van Zanen,
voorzitter

AGENDA Algemene Ledenvergadering VNG

Woensdag 16 juni 2021 van 11.00 tot 13.00 uur, gepresenteerd vanuit De Willemshof in Den Haag.

1.	**Opening**	
2.	**Benoeming notulencommissie ALV 16 juni 2021**	
3.	**Vaststelling notulen ALV 12 februari 2021**	Bijlage
4.	**Mededelingen**	
5.	**VNG Jaarverslag 2020**	Bijlagen
	a. Bestuurlijk Jaarverslag b. Financieel Jaarverslag	
6.	**Kadernota VNG 2022 en contributievoorstel 2022**	Bijlagen
	a. Kadernota VNG 2022 b. Contributievoorstel 2022	
7.	**Kadernota GGU 2022**	Bijlagen
	a. Voorstellen voor lopende activiteiten GGU en kadernota GGU 2022: 1. Vaststelling van de kadernota GGU 2022 2. Opbouw van het Fonds GGU 3. Budgetneutrale omzetting van de financiering van structurele diensten b. Voorstellen voor nieuwe investeringen: 4. Propositie Kwaliteit en rechtmatigheid zorg, via het Fonds GGU 5. Propositie Publieke gezondheid, via het Fonds GGU 6. Propositie Fysieke leefomgeving 7. Vraag om mandaat voor bestuur als uitsluitsel over compensatie vanuit het rijk voor Propositie Fysieke leefomgeving langer op zich laat wachten.	
8.	**Stand van zaken lopende trajecten**	Bijlagen
	a. Uitvoering Klimaatakkoord b. Herijking gemeentefonds c. Onderzoek jeugd	
9.	**Verantwoording bestuur over uitvoering moties eerdere ledenvergaderingen**	Bijlage
10.	**VNG-inzet kabinetsformatie**	Bijlagen
	a. Stand van zaken VNG-inzet kabinetsformatie b. Motie Zoetermeer “Zonder geld geen gemeenten” (initiatief Raden in Verzet)	
11.	**Landelijke coördinatie begeleiding nieuwkomers met zintuigelijke beperking**	Bijlage
12.	**Invulling vacatures VNG-bestuur en -commissies**	Bijlage
13.	**Wat verder ter tafel komt en rondvraag**	
	Inclusief moties die niet bij eerdere agendapunten zijn behandeld.	

CONCEPT NOTULEN BUITENGEWONE ALV 12 FEBRUARI 2021

Notulen van de algemene ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, op vrijdag 12 februari 2021. De vergadering heeft digitaal plaatsgevonden. De ALV van de VNG is opgenomen en terug te vinden op YouTube via deze link. In de notulen staat de link naar het betreffende agendapunt in YouTube in de titel van het agendapunt.

Aanwezig zijn bestuursleden – met Jan van Zanen (burgemeester van Utrecht) als *voorzitter*, tevens *voorzitter* van de vergadering – en de algemene directie van de Vereniging, alsmede, blijkens de ingeleverde presentiekaarten de volgende gemeenten:

a. Gemeenten:

Aa en Hunze	Borger-Odoorn	Eemnes
Aalsmeer	Borne	Eemsdelta
Aalten	Borsele	Eersel
Alblasserdam	Boxmeer	Eindhoven
Albrandswaard	Breda	Elburg
Alkmaar	Brielle	Emmen
Almelo	Bronckhorst	Enkhuizen
Almere	Brummen	Enschede
Alphen aan den Rijn	Bunnik	Epe
Altena	Bunschoten	Ermelo
Ameland	Buren	Etten-Leur
Amersfoort	Capelle aan den IJssel	Geertruidenberg
Amstelveen	Coevorden	Geldrop-Mierlo
Amsterdam	Cranendonck	Gemert-Bakel
Apeldoorn	Cuijk	Gennep
Arnhem	Culemborg	Gilze en Rijen
Assen	Dalfsen	Goirle
Asten	Dantumadiel	Gooise Meren
Baarle-Nassau	De Bilt	Gorinchem
Baarn	De Fryske Marren	Gouda
Barendrecht	De Ronde Venen	Groningen (gemeente)
Barneveld	De Wolden	Gulpen-Wittem
Beek (L.)	Delft	Haaksbergen
Beekdaelen	Den Helder	Haarlem
Beesel	Deurne	Haarlemmermeer
Berg en Dal	Deventer	Halderberge
Bergeijk	Diemen	Hardenberg
Bergen (L.)	Dinkelland	Hardinxveld-Giessendam
Bergen op Zoom	Doesburg	Harlingen
Berkelland	Doetinchem	Heemstede
Bernheze	Dongen	Heerde
Best	Dordrecht	Heerenveen
Bladel	Drechterland	Heerhugowaard
Blaricum	Drimmelen	Heerlen
Bloemendaal	Dronten	Heeze-Leende
Bodegraven-Reeuwijk	Duiven	Heiloo
Boekel	Ede	Hellendoorn

Hellevoetsluis	Meppel	Rheden
Helmond	Middelburg (Z.)	Rhenen
Hendrik-Ido-Ambacht	Midden-Delfland	Ridderkerk
Hengelo (O.)	Midden-Drenthe	Rijssen-Holten
Het Hogeland	Midden-Groningen	Rijswijk (ZH.)
Heumen	Molenlanden	Roerdalen
Hillegom	Montferland	Roermond
Hilvarenbeek	Montfoort	Roosendaal
Hilversum	Mook en Middelaar	Rotterdam
Hoeksche Waard	Neder-Betuwe	Rozendaal
Hof van Twente	Nieuwegein	Rucphen
Hollands Kroon	Nieuwkoop	Schagen
Hoogeveen	Nijkerk	Scherpenzeel
Hoorn	Nijmegen	Schiedam
Horst aan de Maas	Nissewaard	Schouwen-Duiveland
Houten	Noardeast-Fryslân	's-Gravenhage (gemeente)
Huizen	Noord-Beveland	's-Hertogenbosch
Hulst	Noordenveld	Simpelveld
Kaag en Braassem	Noordwijk	Sint Anthonis
Kampen	Nuenen, Gerwen en Nederwetten	Sittard-Geleen
Kapelle	Nunspeet	Sliedrecht
Katwijk	Oegstgeest	Sluis
Kerkrade	Oirschot	Smallingerland
Koggenland	Oisterwijk	Soest
Krimpenerwaard	Oldambt	Someren
Laarbeek	Oldebroek	Son en Breugel
Landerd	Oldenzaal	Stadskanaal
Landgraaf	Olst-Wijhe	Staphorst
Landsmeer	Ommen	Stede Broec
Laren (NH.)	Oosterhout	Steenbergen
Leeuwarden	Ooststellingwerf	Steenwijkerland
Leiden	Opmeer	Stein (L.)
Leiderdorp	Opsterland	Stichtse Vecht
Leidschendam-Voorburg	Oss	Súdwest-Fryslân
Lelystad	Oude IJsselstreek	Texel
Leudal	Ouder-Amstel	Teylingen
Leusden	Oudewater	Tholen
Lingewaard	Overbetuwe	Tiel
Lisse	Papendrecht	Tilburg
Lochem	Peel en Maas	Tubbergen
Loon op Zand	Pijnacker-Nootdorp	Twenterand
Lopik	Purmerend	Tynaarlo
Losser	Putten	Tytsjerksteradiel
Maasgouw	Raalte	Uitgeest
Maassluis	Reimerswaal	Uithoorn
Maastricht	Renkum	Urk
Medemblik	Renswoude	Utrecht (gemeente)
Meierijstad	Reusel-De Mierden	Utrechtse Heuvelrug

Vaals		
Valkenburg aan de Geul		
Valkenswaard		
Veendam		
Veenendaal		
Veere		
Velsen		
Venlo		
Vijfheerenlanden		
Vlissingen		
Voerendaal		
Voorschoten		
Voorst		
Vught		
Waadhoeke		
Waalre		
Waddinxveen		
Wageningen		
Wassenaar		
Weert		
Weesp		
West Betuwe		
Westerkwartier		
Westerveld		
Westerwolde		
Westland		
Weststellingwerf		
Westvoorne		
Wierden		
Wijchen		
Wijdemeren		
Wijk bij Duurstede		
Winterswijk		
Woerden		
Wormerland		
Woudenberg		
Zaanstad		
Zandvoort		
Zeewolde		
Zeist		
Zevenaar		
Zoetermeer		
Zoeterwoude		
Zuidplas		
Zundert		
Zwartewaterland		
Zwolle		

01. Opening en Agenda

De voorzitter opent de Buitengewone ALV met de mededeling dat deze vergadering online is in verband met de coronamaatregelen en heet de deelnemers en toehoorders welkom.
De voorzitter staat stil bij het plotselinge overlijden van Gert-Jan Nijpels, burgemeester van Opmeer, een actieve en betrokken burgemeester die ook veel heeft betekend voor de vereniging. Kort geleden was hij bijvoorbeeld nog actief in het VNG expertiseteam onderwijshuisvesting.
De voorzitter geeft Ruben Maes het woord om een toelichting te geven op de werking van het online stemsysteem en chatfunctie.
Ruben Maes licht toe dat tijdens deze ALV wordt digitaal en online gestemd door de stemgerechtigden, dit werkt via een online stemplatform. Dit systeem wordt getest middels een proefstemming. Voor de stemgerechtigden is eveneens een online chatfunctie ingericht om vragen te kunnen beantwoorden tijdens de vergadering.

De voorzitter licht vervolgens de agenda en stukken van de ledenvergadering toe. De stukken zijn per ledenbrief op 15 januari verzonden met een toelichting op de aangepaste vergaderwijze. Op 5 februari zijn een aantal stukken nagezonden:
De ontvangen moties en preadviezen van het bestuur.
De motie Deventer “Regie op de warmtetransitie” wordt behandeld bij agendapunt 6. “Verantwoording over uitvoering moties”
De andere moties worden behandeld bij agendapunt 7. “VNG inzet voor de kabinetsformatie”, vanwege de samenhang met de vier sporen van onze inzet voor de kabinetsformatie

Het bestuur heeft in de nazending tevens een voorstel meegestuurd voor kwijtschelding van gemeentelijke schulden van gedupeerden in de toeslagenaffaire. Dit voorstel stond nog niet op de agenda en wordt behandeld na agendapunt 6.

Ter informatie zijn er nog twee stukken nagezonden bij agendapunt 7 “VNG inzet kabinetsformatie”:
- De concepttekst voor een Wet op het Decentraal bestuur
- Het pamflet “Naar een krachtig en groen herstel” van de koepels IPO, UvW en VNG, met een gezamenlijke agenda voor de kabinetsformatie.

De voorzitter licht de stemwijze toe en geeft aan dat de uitslagen van de stemmingen worden bekend gemaakt op de VNG website.
Om toe te zien op een juist verloop van de stemmingen is een commissie van stemopneming aangewezen. Deze commissie staat onder voorzitterschap van Theo Weterings, burgemeester van Tilburg en lid van het VNG-bestuur. Hij is fysiek aanwezig in de vergaderlocatie.

02. Benoeming van de notulencommissie BALV 12 februari 2021

03. Vaststelling notulen Buitengewone ALV 25 september 2020

De voorzitter stelt aan de orde de benoeming van de notulencommissie en de vaststelling van de notulen van de ALV van 25 september 2020. Omdat besluit per acclamatie in een digitale ALV niet mogelijk is, wordt de leden gevraagd zich in een enkele stemming over het voorstel uit te spreken.

Notulencommissie ALV
Eerst de benoeming van de notulencommissie. Ook van deze vergadering zal het VNG-bureau een verslag uitwerken, dat ter accordering op de eerstvolgende vergadering aan de leden wordt voorgelegd. Om toe te zien op een correcte weergave van de vergadering wordt statutair een notulencommissie ingesteld, bestaande uit ten minste drie personen. Omdat voor deze digitale ledenvergadering niet wordt geregistreerd welke bestuurders hun gemeente vertegenwoordigen, hebben wij de leden van de vorige notulencommissie gevraagd of zij bereid zijn om zich opnieuw van deze taak te kwijten. Zij waren daartoe bereid.

Het bestuur stelt u daarop voor om de volgende personen opnieuw te benoemen in de notulencommissie:
- Bob Vostermans, burgemeester van Beesel
- Chantal Broekhuis, wethouder van Utrechtse Heuvelrug
- Joost Nijhuis, raadslid van Enschede.

Vaststelling notulen ALV 25 september 2020
Dan de vaststelling van de notulen van onze vorige vergadering, de ALV van 25 september 2020. De leden van de notulencommissie hebben verklaard dat de notulen een getrouw beeld geven van wat tijdens de vergadering is besproken en besloten.

Zij hebben verklaard dat de notulen een getrouw beeld geven van wat tijdens de vergadering is besproken en besloten. De voorstellen worden in een enkele stemming aan de leden voorgelegd.

De *voorzitter* stelt vast dat de beide voorstellen zijn aangenomen met 99.48% van de stemmen.

04. Mededelingen

A. VNG Agenda en begroting
De *voorzitter* licht de mededelingen toe. Hiervoor zijn stukken ter kennisname voorgelegd over de VNG Agenda en begroting. De VNG Begroting geeft de financiële kaders waarbinnen de werkzaamheden van de vereniging worden uitgevoerd. De Begroting bouwt voort op het contributievoorstel 2021 dat bij de ledenraadpleging in mei-juni is vastgesteld en in de ALV van 25 september jl. is bekrachtigd. In deze ALV gaf het bestuur reeds aan zich zeer bewust te zijn van de grote financiële problemen bij gemeenten.
De VNG zal voor het begrotingsjaar 2022 opnieuw kritisch kijken naar de eigen begroting in relatie tot de contributie. Tegelijkertijd is het van groot belang dat de VNG zich richting het kabinet tot het uiterste blijft inspannen om toereikende budgetten voor gemeenten zeker te stellen. Gelukkig zien we daarvan, hoewel zeker nog niet afdoende, ook resultaten. Die inspanning legt een grote druk op de VNG organisatie en vraagt om voldoende financiële middelen.
Wij zullen middelen voor de VNG organisatie verschuiven van het jaar 2020 naar dit jaar. In verband met uitval en corona worden deze middelen ingezet voor tijdelijke vervanging. Dit zullen wij in de jaarrekening verantwoorden .

Het bestuur zal conform de afspraken uit de ALV van 2018 de beleggingsportefeuille afbouwen tot een minimale reserve zoals is geadviseerd door onze accountant Price Waterhouse Coopers.
Het geld uit de reserve dat door de afbouw beschikbaar komt wordt ingezet voor de kerntaken van de VNG.

B. Jaarplan GGU 2021
De *voorzitter* licht toe dat ook het Jaarplan GGU 2021 ter kennisname is voorgelegd. Het GGU Jaarplan 2021 geeft verdere invulling aan kaders voor de gezamenlijke uitvoering in 2021. Het GGU Jaarplan bevat tevens de verdere uitwerking van de begroting voor 2021.

Voor dit agendapunt zijn geen insprekers.

05 Stand van zaken lopende trajecten

05a. Stand van zaken onderzoek jeugdzorg

De *voorzitter* geeft het woord aan Sven de Langen, voorzitter van de VNG commissie Zorg Jeugd en Onderwijs (ZJO).
Sven de Langen licht de huidige stand van zaken toe. Het onderzoek van AEF naar de kosten van de jeugdzorg laat een structureel tekort zien van € 1,7 miljard. Dit onderzoek toont aan wat gemeenten al langer wisten, namelijk dat er een groot structureel tekort is op de jeugdzorg. Dit geeft een grote druk op de gemeentelijke financiën. Het kabinet erkent aan de hand van het onderzoek het tekort van € 1,7 miljard. Op dit moment wordt onder leiding van Marjanne Sint onderzocht wat de mix van maatregelen en middelen moet zijn voor een structurele oplossing. Gemeenten hebben zekerheid nodig om te weten of het probleem wordt opgelost. Anders moet er gebruik gemaakt worden van de afspraak om semi-bindende arbitrage in te zetten. Deze afweging wordt door het bestuur gemaakt op basis van de gesprekken met het kabinet.

Bij agendapunt 5 geven wij u een stand van zaken op twee belangrijke trajecten: het onderzoek jeugd en de uitvoering van het Klimaatakkoord.

Wij beginnen met het onderzoek jeugd. Op 18 december jl. hebben wij u geïnformeerd over het onderzoek van AEF over de vraag hoeveel middelen gemeenten structureel nodig hebben om hun taken voor jeugdzorg goed uit te kunnen voeren. Daarbij hebben wij aangekondigd hier in de ledenvergadering van vandaag op terug te komen. Voor een toelichting op de actuele ontwikkelingen geef ik het woord aan Sven de Langen, voorzitter van onze commissie Zorg, Jeugd & Onderwijs.

05b. Stand van zaken uitvoering klimaatakkoord

De *voorzitter* geeft het woord aan Lot van Hooijdonk, voorzitter van de VNG commissie Economie, Klimaat, Energie en Milieu (EKEM).

Lot van Hooijdonk licht de stand van zaken toe. In de notitie is de huidige stand van zaken toegelicht over het wetgevingstraject. Daarnaast is er veel aandacht voor het zorgen voor een haalbare en betaalbare energietransitie voor de inwoners. Tot slot de uitvoeringslasten voor gemeenten van het klimaatakkoord. Het Rob heeft becijferd dat voor de komende drie jaar € 1,6 miljard nodig is om gemeenten hiervoor te compenseren. De inzet is om met het huidige kabinet afspraken te maken over het jaar 2022, in de formatie zal gesproken worden over de langere termijn. Over het hele pakket wil de VNG afspraken maken met het rijk.

6. Verantwoording moties eerdere ledenvergaderingen

De *voorzitter*: in de Buitengewone ALV van 25 september 2020 is opnieuw een groot aantal moties aangenomen. Daarnaast is een aantal moties uit eerder ledenvergaderingen aangehouden. Gelet op de samenhang en overlapping van deze moties heeft het bestuur zijn verantwoording over de uitvoering van

deze moties in een aantal gevallen geclusterd. Aan de verantwoording over de uitvoering is steeds een voorstel gekoppeld om de motie aan te houden of als uitgevoerd te beschouwen. Dat een motie is uitgevoerd betekent nadrukkelijk niet dat de VNG-inzet op het betreffende thema stopt. De inzet van de motie is in de meeste gevallen onderdeel geworden/gebleven van de reguliere VNG-inzet.

De *voorzitter* licht vooraf enkele onderwerpen toe die samenhangen met de afhandeling van de moties:

- Het proces rond de herijking van het gemeentefonds: daarover zijn in de vorige ALV meerdere moties ingediend
- De brief van de gemeente Schiedam aan het VNG bestuur over de uitvoering van de eerdere motie van Schiedam “Aanvullende overeenkomst bij Raamovereenkomst Verpakkingen”
- De brief van de gemeenten Houten aan het VNG bestuur over de positie van zwembaden in de particuliere sector. Deze sluit aan bij de eerdere motie van Leusden over coronacompensatie voor zwembaden, waarover het bestuur vandaag verantwoording aflegt
- Signalen uit de achterban over de Regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten, oftewel de TONK-regeling
- Het verzoek van Jos Wienen, burgemeester van Haarlem, om in te spreken over de CAO onderhandelingen en de afspraken met vakbonden in het kader van thuiswerken
- De motie van de gemeente Deventer “Regie op de warmtetransitie”.

<u>Herijking Gemeentefonds</u>
De *voorzitter* geeft het woord aan Victor Everhardt, voorzitter van de VNG commissie Financiën.

Victor Everhardt geeft een toelichting op het proces van de herijking. BZK heeft advies gevraagd aan de Rob. Met de adviesaanvraag zijn ook de individuele gevolgen voor gemeenten bekend. De VNG organiseert consultatiebijeenkomsten waar BZK aan gemeenten uitleg geeft over de uitkomsten van het model. Nadat het Rob advies heeft gegeven zal de VNG om advies worden gevraagd. De VNG commissie financiën heeft vooraf een beoordelingskader opgesteld om de uitkomsten te kunnen toetsen. Het is duidelijk dat de uitkomsten een grote impact hebben, op voor- en nadeelgemeenten.
Het proces van herijking van het gemeentefonds maakt onderdeel uit van het totale plaatje van de gemeentefinanciën, waarbij het van belang is dat de ‘koek groter moet worden’, zoals de vorige keer door de ALV besloten.

De *voorzitter* geeft het woord aan Bert Nederveen, wethouder van de gemeente Westerkwartier, tevens lid van de commissie Financiën.

Bert Nederveen geeft aan van nabij te afgelopen twee jaar als lid van de commissie financiën te hebben meegemaakt hoe het proces is doorlopen. De commissie heeft uiteindelijk een positief advies gegeven over het model waarbij wel aandacht werd gevraagd voor de omvang van de ‘koek’ en dat het lastig is om een oordeel te geven als de uitkomsten niet bekend zijn. Bovendien ging het model niet over de inkomstenverevening. Dit werd nog door het ministerie van BZK gedaan. Bij bekendmaking van de uitkomsten in februari zijn de Noordelijke gemeenten geschrokken van de uitkomsten. Gemeenten die het al zwaar hadden krijgen het nog zwaarder; het omgekeerde Robin Hood effect. De noordelijke collega’s vinden het resultaat op deze wijze niet acceptabel. Gemeenten uit Friesland, Groningen en een deel van Drenthe vragen de aandacht voor deze uitkomsten. Het is niet eerlijk om gemeenten die het al zwaar hebben nog verder over de rand te duwen. De betrokken gemeenten hebben hierover vragen gesteld aan de Rob. De betrokken gemeenten hopen na advies van de Rob op een beter advies zodat een uitzonderingspositie niet nodig is. De betrokken gemeenten vertrouwen op de solidariteit van de andere gemeenten in Nederland op weg naar een eerlijke en verklaarbare verdeling.

Victor Everhardt geeft aan dat het een helder betoog is van wethouder Nederveen, en dat het belangrijk is dat al de verschillende facetten worden meegenomen in het advies van de Rob. De Rob wordt hier ook op bevraagd. Tot slot wordt het belang herhaald van de grotere koek.

Bert Nederveen herhaalt in zijn tweede termijn het belang van een betere verdeling, niet alleen het grotere gemeentefonds.

Brief Schiedam: Raamovereenkomst verpakkingen
De *voorzitter* geeft het woord aan Cor Lamers burgemeester van Schiedam over de brief van de gemeente Schiedam aan het VNG-bestuur over de raamovereenkomst verpakkingen.

Cor Lamers geeft aan op zich eens te zijn met het aanhouden van de afhandeling van de motie inzake de raamovereenkomst. Nedvang is pas een jaar na aanname van de motie in beweging gekomen, maar biedt geen vergoeding. De oproep aan de VNG is om op te komen voor een proportionele vergoeding voor de nascheiding in combinatiegemeenten. Deze oproep is mede namens de gemeenten Delft, Den Haag en Alphen aan den Rijn.

Lot van Hooijdonk reageert op de inbreng van Cor Lamers. Zij geeft aan dat het gesprek inderdaad laat op gang is gekomen, maar dat het gesprek gaande is, op zoek naar een maatwerkoplossing. Het VNG-bestuur heeft er vertrouwen in dat het lukt en wil graag de motie in de volgende ALV kunnen afhandelen.

Brief gemeente Houten over de positie van zwembaden in de particuliere sector

De *voorzitter* geeft het woord aan Sven de Langen om te reageren op de brief.
Sven de Langen licht toe dat het kabinet voor de gemeentelijke sportsector financiering heeft geregeld om te voorkomen dat sportvoorzieningen moeten sluiten, voor de jaren 2020 en 2021. De brief van de gemeente Houten ziet op commerciële zwemaanbieders en of zij in aanmerking kunnen komen voor deze financiering. Het antwoord is nee, de regeling ziet niet op commerciële partijen, hiervoor zijn andere regelingen voorzien.

Signalen over de uitvoering van de TONK regeling

De *voorzitter* geeft aan dat gemeenten op dit moment werken aan de uitvoering van de Regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (de TONK-regeling). Hierover komen signalen binnen bij de VNG, Peter Heijkoop, voorzitter van de commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie krijgt hierover het woord.
Peter Heijkoop geeft aan dat dit onderdeel van de steunpakketten op verzoek van de VNG tot stand is gekomen en dat de VNG ook nauw betrokken is bij de uitwerking ervan. Daarbij is er veel beleidsvrijheid voor gemeenten. De oproep is om de handreikingen en instrumenten hierover van de VNG en Divosa te benutten ook om de belasting op de medewerkers te beperken. Daarnaast roept Peter Heijkoop de gemeenten op om de regeling ruimhartig toe te passen. Minister Koolmees van SZW heeft in bestuurlijk overleg aangegeven dat er voldoende financiële middelen beschikbaar komen om de regeling uit te voeren, daar heeft ook de Tweede Kamer om verzocht. De minister informeert de gemeenten binnenkort schriftelijk over de TONK regeling.

Cao-onderhandelingen en afspraken over thuiswerken
De *voorzitter* geeft het woord aan Jos Wienen, burgemeester van Haarlem over dit onderwerp.
Jos Wienen geeft aan dat in het lokale overleg met de vakbonden vragen komen over vergoeding van gemeentemedewerkers die thuiswerken. Het verzoek is om dit snel in de landelijke cao-onderhandelingen op te pakken om hier goede afspraken over te kunnen maken. Het is bekend dat het College van

Arbeidszaken met dit onderwerp aan de slag is, maar het vraagt tempo om snel te komen tot centrale afspraken.

Ton Heerts, voorzitter van het College van Arbeidszaken reageert op de oproep van burgemeester Wienen. De inzet van de VNG is op een landelijke afspraak die zo snel mogelijk in de cao komt. De VNG had gehoopt op een snelle afspraak, maar in het overleg met de vakbonden bleek dat niet mogelijk.

Motie Deventer "Regie op de warmtetransitie"
De *voorzitter* informeert de vergadering dat de gemeente Deventer heeft aangegeven dat deze nieuwe motie in de plaats komt van de eerdere motie van Deventer over de Warmtewet. Over de uitvoering van deze eerdere motie legt het bestuur vandaag verantwoording af. Als de nieuwe motie van Deventer wordt aangenomen kan de eerdere motie worden afgedaan. Het VNG bestuur heeft een positief preadvies uitgebracht op de nieuwe motie.

Claudio Bruggink, wethouder van Hengelo licht de motie toe, de gemeente Hengelo is mede-indiener van de motie. De warmtetransitie is complex en raakt onze buurten en wijken en vraagt de regie van gemeenten. Gemeenten willen dat het haalbaar en betaalbaar gerealiseerd wordt. De gemeente constateert dat nog niet aan alle afspraken invulling is gegeven. Het is nodig hiervoor met een integraal plan te komen met wetgeving en financiering. Anders is het risico dat er een onevenredige kostenverevening over de inwoners plaatsvindt. Daarom het verzoek om met drie ministeries samen hierover te overleggen (BZK, EZK en FIN). Er is duidelijkheid nodig over de omvang van de rekening van de warmtetransitie en waar deze rekening gelegd wordt.

De *voorzitter* geeft aan dat het bestuur de motie ondersteunt en brengt de motie in stemming.

De motie wordt aangenomen met 99.74% van de stemmen.

Voorstel verantwoording moties

De *voorzitter* brengt het voorstel van het bestuur in stemming voor de verantwoording moties. Met dit voorstel wordt de eerdere motie van Deventer over de warmtetransitie afgedaan.

Het voorstel wordt aangenomen met 100% van de stemmen.

06a. Bestuursvoorstel kwijtschelding gemeentelijke vorderingen gedupeerde ouders toeslagaffaire

De *voorzitter* geeft aan dat de leden dit voorstel via een nazending hebben ontvangen op 5 februari. Peter Heijkoop, commissie voorzitter PSI licht het voorstel toe.

Peter Heijkoop geeft aan dat er na gesprekken met het ministerie van Financiën een akkoord is over hoe de gedupeerden te helpen. Het uitgangspunt is geweest om als gemeenten naast de inwoners te staan en te ondersteunen. Het kabinet en de belastingdienst blijft eindverantwoordelijk voor de afwikkeling van deze affaire, maar gemeenten willen ook een bijdrage leveren voor onze inwoners. De randvoorwaarden voor de kwijtschelding zijn een totaalpakket om de schulden aan te pakken en compensatie vanuit de rijksoverheid.

De *voorzitter* brengt het voorstel in stemming.

Het voorstel wordt aangenomen met 97.88 % van de stemmen.

7. Resolutie VNG-inzet voor de kabinetsformatie

De *voorzitter* licht toe dat op het voorstel geen amendementen zijn ingediend en er zijn geen insprekers. Wel zijn er een viertal moties ingediend die op dit onderwerp betrekking hebben.

De *voorzitter* brengt het voorstel in stemming.

Het voorstel wordt aangenomen met 100 % van de stemmen.

Moties

De *voorzitter* geeft aan dat er vier moties zijn ingediend met betrekking tot het onderwerp. Het gaat om de volgende vier moties:

1. Motie “Vergroting gemeentefonds” van de gemeente Krimpenerwaard
2. Motie “Gemeenten-in-nood-fonds” van de gemeente Zoetermeer (een initiatief van de “Raden in Verzet”)
3. Motie “Financiële randvoorwaarden Klimaatakkoord II” van de gemeente Assen
4. Motie “Verlengde onderwijstijd voor jongeren” van de gemeente Lelystad.

Motie “Vergroting gemeentefonds” van Krimpenerwaard

De *voorzitter* licht toe dat het bestuur een positief preadvies heeft uitgebracht op de motie en geeft het woord aan wethouder Ria Boere van de gemeente Krimpenerwaard.

Ria Boere licht de motie toe van de gemeente Krimpenerwaard over de financiële positie van gemeenten. De tekorten in de Jeugdzorg, de Wmo en de bezuinigingen door de opschalingskorting zijn een zware last voor gemeenten. De herijking van het gemeentefonds dreigt de zwakste gemeenten met de zwaarste lasten op te zadelen. De voorstellen zijn niet logisch en niet transparant. De gemeente Krimperwaard heeft een second opinion laten maken door BEA en dit aangeboden aan de VNG en ROB. Het model moet logisch, transparant en eerlijk zijn voor gemeenten. Maar eerst is het belangrijk om het gemeentefonds te vergroten en vervolgens te komen tot een eerlijkere verdeling. De oproep is om de second opinion naast het model te leggen en zo te komen tot een eerlijkere verdeling.

De *voorzitter* geeft het woord aan wethouder Karin Walters van de gemeente Hilversum.

Karin Walters spreekt namens de 7 regio gemeenten van de Gooi- en Vechtstreek. Deze 7 gemeenten steunen de motie. De tijd dringt, om de begroting van 2022 sluitend te krijgen zijn nu drastische bezuinigingen nodig. Het is van groot belang dat er nu een oplossing komt om deze bezuinigingen te voorkomen. De wethouder vraagt om hier nu stevig op in te zetten.

De *voorzitter* geeft het woord aan wethouder Bram Diepstraten van de gemeente Velsen.

Bram Diepstraten geeft aan dat de gemeente de motie van harte ondersteunt. De gemeente Velsen is een voordeelgemeente blijkt uit de adviesaanvraag over de herijking. Toch is de gemeente Velsen van mening dat er een eerlijkere verdeling moet komen in het gemeentefonds en daarnaast een verhoging van het gemeentefonds. De timing is ook van groot belang, daarom is het belangrijk om bij de kabinetsformatie voor Prinsjesdag duidelijkheid te krijgen over zowel de herverdeling als de vergroting van het gemeentefonds. Daarom is het goed dat de VNG arbitrage overweegt in te zetten om snel zicht te krijgen op structurele middelen voor de jeugdzorg.

De *voorzitter* geeft het woord aan Victor Everhardt, commissievoorzitter Financiën.

Victor Everhardt geeft aan de motie te zien als een steun in de rug. Het second opinion kan bij de ROB worden beoordeeld bij de adviesaanvraag. Daarnaast kunnen ook dergelijke vragen gesteld worden aan BZK bij de consultatiebijeenkomsten die nu worden georganiseerd.

De *voorzitter* geeft het woord aan wethouder Boere voor de tweede termijn.

Ria Boere vraagt of de VNG het rapport onder de aandacht gaat brengen van de ROB, die toezegging ontvangt de spreker graag. Daarnaast vraagt de wethouder zich af hoe lang de arbitrage duurt en roept op om te zorgen voor goede compensatie van gemeenten in de toeslagenaffaire.

Victor Everhardt zegt toe als VNG nadrukkelijk aandacht te vragen van de ROB voor het second opinion.

De *voorzitter* geeft aan dat arbitrage een middel is om druk te houden op het kabinet. Dat zal enige tijd duren, hoe lang is nu nog niet te voorzien. Voor een antwoord op de derde vraag van wethouder Boere geeft de voorzitter het woord aan Peter Heijkoop, commissievoorzitter PSI.

Peter Heijkoop geeft aan dat gemeenten worden gecompenseerd voor de inzet. Daar is een voorschot voor gegeven. Nu wordt onderzoek uitgevoerd, de uitkomsten zijn daarvan in maart bekend, dan is er een goed beeld van de totale kosten en kan het kabinet gemeenten daarvoor compenseren. Bij de VNG is een steunpunt ingericht waar leden vragen hierover kunnen stellen.

De *voorzitter* brengt de motie in stemming.

De motie wordt aangenomen met 99.76 % van de stemmen.

<u>Motie “Gemeenten-in-nood-fonds” van de gemeente Zoetermeer</u>

De *voorzitter* kondigt de volgende motie aan van de gemeente Zoetermeer voor het actiecomité Raden in Verzet. Het bestuur heeft de motie ontraden hoewel er grote waardering is voor de grote betrokkenheid en inzet van het actiecomité en geeft het woord aan raadslid Marijke van der Meer.

Marijke van der Meer licht de motie toe. Het actiecomité ziet dat de VNG een stevige inzet heeft voor de kabinetsformatie, maar heeft twee belangrijke punten. Ten eerste het acute aspect van de financiële positie, hoe krijgen we de begrotingen op orde. Ten tweede maakt het actiecomité zich zorgen over de actiebereid van de VNG. Een andere wijze van actievoeren is nodig omdat de urgentie in gemeenten nog niet is doorgedrongen in Den Haag. De reactie van staatsecretaris Blokhuis op het AEF rapport naar de kosten jeugdzorg was verbijsterend. Het actiecomité mist bij de VNG concrete getallen, data en taken die niet meer worden uitgevoerd als de financiële problemen niet worden opgelost. Er is behoefte aan een duidelijk plan met duidelijke stappen voor de komende tijd en welke acties ondernomen worden als resultaten niet behaald worden. In juni moeten gemeenten waar ze aan toe zijn voor de begroting. Het actiecomité heeft op 26 maart een congres voor gemeenten over hoe verder. Spreekster hoopt op steun van de gemeenten voor de motie en roept gemeenten op zich te melden voor het digitale congres van 26 maart. We moeten met elkaar samenwerken om de gemeenten te redden.

De *voorzitter* geeft het woord aan Victor Everhardt.

Victor Everhardt het beeld en het gevoel van de financiële positie wordt herkend, dat voelen we allemaal. In de motie wordt een concreet bedrag genoemd, dat acht het bestuur voorbarig ook gezien de gesprekken over jeugdzorg. Als tweede punt het weglopen van tafel, ook dat is nu te vroeg omdat we in gesprek zijn over de kosten jeugdzorg. De ALV van 16 juni is een goed moment om te kijken waar we staan na de acties.

Marijke van der Meer geeft in de tweede termijn aan dat het bedrag genuanceerd is met *minimaal* twee miljard, en ook bij het weglopen is het genuanceerder opgeschreven. Maar het is belangrijk om te laten zien dat gemeenten serieus zijn en te voorkomen dat het oeverloos gaat duren. Daarom nodigen we u uit om met een stappenplan te komen voor 26 maart. Er komt tot nu toe geen respons uit Den Haag. Het actiecomité heeft alle Tweede Kamerleden aangeschreven maar geen serieus antwoord ontvangen. We zien de motie als een steun in de rug voor de resolutie van de VNG.

Victor Everhardt geeft aan dat de VNG een duidelijke agenda heeft en stappen zet. Maar nu nog niet het moment om van tafel te lopen bij de onderhandelingen.

De *voorzitter* geeft aan graag bij het congres aanwezig te zijn op 26 maart indien de agenda het toelaat en ziet de motie als steun in de rug van de VNG. De voorzitter wil wel opletten met bedragen noemen en van tafel lopen in dit stadium. De acties zijn voor de voorzitter wel een inspiratie. Tot slot geeft de voorzitter aan dat de VNG niet alleen wacht op de kabinetsformatie, maar juist nu druk zet om de structurele financiering van de jeugdzorg te regelen zoals Sven de Langen heeft aangegeven.

Marijke van der Meer geeft nogmaals de urgentie weer om nu stappen te zetten om de gemeenten in nood te helpen.

De *voorzitter* brengt de motie in stemming.

De motie wordt met 68.46 % van de stemmen verworpen.

Motie “Financiële randvoorwaarden Klimaatakkoord II” van de gemeente Assen

De *voorzitter* gaat door naar de volgende motie van de gemeente Assen. Het bestuur heeft een positief preadvies gegeven. Gezien het positieve preadvies is er geen nadere toelichting van de gemeente Assen. De burgemeester van Sluis, Marga Vermue heeft zich gemeld als inspreker.

Marga Vermue spreekt steun uit voor de motie, maar maakt zich zorgen over het tempo van de afspraken en de gevolgen daarvan voor Zeeland. Gezien de formatie zal er mogelijk niet snel zicht zijn op de uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord. Daarom de oproep aan de VNG om zich in te zetten voor duidelijkheid voor het jaar 2022 uiterlijk deze zomer zodat het verwerkt kan worden in de gemeentebegroting. Anders komen lopende projecten in de knel.

Victor Everhardt geeft steunt de oproep, uiterlijk in de zomer moet er helderheid komen over de uitvoeringslasten.

De *voorzitter* brengt de motie in stemming.

De motie wordt met 99.73 % van de stemmen aangenomen.

Motie “Verlengde onderwijstijd voor jongeren” van de gemeente Lelystad

De *voorzitter* geeft het woord aan Madelon van Noort, wethouder van de gemeente Lelystad voor een toelichting.

Madelon van Noort geeft aan met de motie in te willen zetten op verlengde onderwijstijd voor jongeren voor in ieder geval 3 jaar. Het vraagt een breed palet aan maatregelen en maatwerk om de opgelopen achterstanden te kunnen inlopen of minimaliseren. Het gaat niet alleen om cognitieve aspecten, maar ook om sociale vaardigheden en beweging.

Sven de Langen ondersteund de toelichting van wethouder van Noort en geeft aan dat er overleg loopt met het ministerie van OCW over hoe dit op te kunnen pakken.

De *voorzitter* brengt de motie in stemming

De motie wordt met 94,94 % van de stemmen aangenomen.

8. Resolutie digitale veiligheid

De *voorzitter* kondigt een korte video aan over de resolutie digitale veiligheid. Er hebben zich geen insprekers gemeld.

De *voorzitter* brengt het voorstel in stemming.

Het voorstel wordt met 100 % van de stemmen aangenomen.

9. Invoering landelijk transitie-arrangement beschermd wonen

De *voorzitter* geeft aan dat er naar aanleiding van het voorstel nog enkele vragen waren van de leden. Daarom geeft Sven de Langen een korte toelichting.

Sven de Langen geeft aan dat we aan de vooravond staan van de doordecentralisatie van beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. De verantwoordelijkheid komt daarmee bij alle gemeenten. Bij een klein aantal specialistische instellingen (5) is sprake van bovenregionale zorg waarbij landelijke financiering voor geregeld moet worden. Dat aantal wordt in de loop van de tijd niet uitgebreid, het blijft bij deze vijf instellingen is afgesproken in overleg met VWS.

De *voorzitter* brengt het voorstel in stemming.

Het voorstel wordt met 97,62 % van de stemmen aangenomen.
Nb. De stemming is tijdens de vergadering per abuis na agendapunt 10 gedaan. De stemming vindt u hier.

10. Invulling vacatures VNG-bestuur en commissies

De *voorzitter* geeft aan dat dit voorstel ook zichzelf betreft en geeft daarom het woord aan vicevoorzitter Hubert Bruls.

Hubert Bruls geeft aan dat er een aantal tussentijdse vacatures is, waaronder die van de voorzitter vanwege zijn benoeming tot burgemeester van Den Haag. Er hebben zich geen tegenkandidaten aangemeld.

De vice*voorzitter* brengt het voorstel in stemming.
Het voorstel wordt met 100 % van de stemmen aangenomen.

De *vicevoorzitter* feliciteert de benoemde kandidaten en in het bijzonder de voorzitter voor zijn herbenoeming en wenst de kandidaten veel succes in de komende periode.
De *voorzitter* feliciteert alle kandidaten en spreekt zijn dank uit voor het in hem uitgesproken vertrouwen.

11. Rondvraag

De *voorzitter* geeft aan dat er geen insprekers zijn gemeld voor de rondvraag, in deze online vergadering is het helaas niet mogelijk om in de zaal te zien of er nog insprekers zijn.

Ruben Maes geeft aan dat uit de chat geen vragen zijn voor de rondvraag. Vooral praktische opmerkingen, dankwoorden voor de organisatie en felicitaties voor de benoemde kandidaten en de herbenoeming van de voorzitter.

12. Sluiting

De *voorzitter* dankt de organisatie en de deelnemers voor deze ALV en de actieve bijdrage en inbreng van de deelnemers voor de lokale publieke zaak. De voorzitter wenst iedereen al het goede en sluit de vergadering.

5. VNG Jaarverslag 2020
5a. Online bestuurlijk jaarverslag 2020
5b. Financieel jaarverslag 2020

Bijlage bij ledenbrief 19 mei 2021: “Uitnodiging ALV 16 juni 2021”

Samenvatting
Wij presenteren u het Jaarverslag 2020. Het bestaat uit een online bestuurlijk verslag en een financieel verslag. De verantwoording van het fonds Gemeenschappelijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) is opgenomen in beide verslagen. Dit onderdeel is geagendeerd tijdens de aanstaande Algemene Ledenvergadering van de VNG. Het VNG-bestuur legt het bestuurlijk verslag ter kennisname aan u voor en vraagt u om het Financieel Jaarverslag vast te stellen en om het bestuur décharge te verlenen.

5a. Online bestuurlijk jaarverslag 2020
In het coronajaar 2020 stonden gemeenten er. In korte tijd kon iedereen vanuit huis werken.
De dienstverlening ging online. Gemeenten voerden voortvarend de Tozo uit, en al het andere extra werk door corona.

Ook de VNG stond er. Met praktische hulp, antwoorden op vragen van gemeenten, en in de onderhandelingen met het rijk over de extra kosten. In 2020 hebben we onder bijzondere omstandigheden laten zien dat we snel kunnen inspelen op dringende vraagstukken. Medewerkers hebben veel extra werk gedaan en veel voor elkaar gekregen. Terwijl veel van het gewone werk ook doorging.

Gemeenten én de VNG hebben in het coronajaar 2020 laten zien hoe veerkrachtig ze zijn. Daarom is ‘veerkracht’ het thema van dit jaarverslag.

Het bestuurlijk verslag leest u op de website: www.vngjaarverslag.nl

5b. Financieel jaarverslag 2020
De VNG sluit 2020 af met een verlies van € 16.000. Dit is aanzienlijk beter dan het begrote verlies van € 5.132.000. (incl. de onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 607.000).
Het resultaat is beter dan begroot en dat komt door een aantal mee- en tegenvallers.

De meevallers zijn:
- Hogere projectbijdragen vanuit het rijk;
- Hogere doorbelasting van de projectmedewerkers en overhead op de projecten welke in de loop van 2019 en 2020 zijn toegekend en niet waren opgenomen in de begroting 2020;
- Incidentele vrijval vanuit de BTW suppletie uit de jaren 2016 t/m 2018;
- Vrijval vanuit de egalisatievoorziening voor de WW en BWW rechten van oud-medewerkers;

De tegenvallers zijn:

- Hogere verlofvoorziening voor de niet opgenomen verlofuren;
- Lasten voor de GT projecten (GT Software en GT End User Devices), waar geen dekking tegenover staat, omdat deze projecten voortijdig zijn gestopt en niet tot een aanbesteding hebben geleid.

Het resultaat uit de deelnemingen en de effectenportefeuille zijn conform de gemaakte afspraken op de ALV van 2018 buiten de begroting gehouden. Tegenover het positieve resultaat van de effectenportefeuille staat een negatief resultaat van de deelnemingen. Het laatste wordt veroorzaakt door VNG Connect die als gevolg van de coronacrisis zware verliezen heeft geleden. Dit bedrijf kreeg zware klappen door het stilvallen van de bezoekerseconomie. Het grootste deel van de fysieke congressen en trainingen moest worden afgelast, of online worden georganiseerd. Dit leidt tot meer werk en veel minder opbrengsten.

Het financieel verslag vindt u in de bijlage.

Voorstel aan de leden
Het Financieel Jaarverslag vast te stellen en het bestuur décharge te verlenen.

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2020

Financieel Jaarverslag 2020

Inhoud

Voorwoord	5
Financieel beleid	6
Kerninformatie van de VNG	16
Samenstelling bestuur en directie VNG	18
Enkelvoudige jaarrekening 2020	**19**
Enkelvoudige balans per 31 december 2020	20
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2020	22
Toelichting algemeen	24
Toelichting op de enkelvoudige balans	30
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	40
Geconsolideerde jaarrekening 2020	**51**
Geconsolideerde balans per 31 december 2020	52
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2020	54
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	56
Toelichting op de geconsolideerde balans	57
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	60
Overzicht mutatie eigen vermogen	63
Overige gegevens	**65**
Overige zaken betreffende de jaarrekening	66
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	67

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Voorwoord

In het coronajaar 2020 hebben medewerkers van de VNG hard gewerkt aan het ondersteunen van gemeenten bij het uitvoeren van de coronamaatregelen van het kabinet. Ook heeft de VNG zich ingespannen voor compensatie door het rijk van de extra kosten die gemeenten hiervoor moesten maken.

Naast het extra werk ging ook het gewone werk door, waaronder het voorbereiden van de inzet van de VNG voor de kabinetsformatie van 2020, gericht op financiën op orde, betere interbestuurlijke verhoudingen, het aanbod van gemeenten in het fysiek domein, en het versterken van de uitvoering. Ons gebouw, de Willemshof, was een groot deel van het jaar gesloten, medewerkers werkten thuis. Dit heeft geen problemen opgeleverd.

In april 2020 trad Leonard Geluk aan als algemeen directeur na het vertrek van Jantine Kriens. Bij VNG Realisatie vertrok Hugo Aalders als directeur. De zittende directeur Informatiesamenleving, Nathan Ducastel, neemt zijn taken waar. Plaatsvervangend algemeen directeur Pieter Jeroense doet zolang de beleidstaken lokale democratie en veiligheid.

Corona heeft geen noemenswaardige invloed gehad op het financieel resultaat van de vereniging. Dit kwam in 2020 uit op € 0,16 miljoen negatief. Dit is een verbetering van 0,300 miljoen ten opzichte van 2019. Er zijn zowel mee- als tegenvallers. Zo zijn ten opzichte van 2019 de baten relatief meer gestegen dan de lasten. Het resultaat uit de effectenportefeuille is hoger, maar is het resultaat van de deelnemingen aanzienlijk gedaald.

Dit is vooral toe te schrijven aan de gedaalde inkomsten bij Congres- en Studiecentrum VNG B.V.. Dit bedrijf kreeg zware klappen door het stilvallen van de bezoekerseconomie. Het grootste deel van de fysieke congressen en trainingen moest worden afgelast, of online worden georganiseerd. Dit leidt tot meer werk en veel minder opbrengsten.

Dit financieel jaarverslag is opgesteld volgens het in 2019 ingezette begrotingsbeleid met een combinatie van een lichte stijging van de contributie en een geleidelijke afbouw van de financiële reserves. Uiteraard is dit financieel jaarverslag opgesteld conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Jan van Zanen,
Voorzitter Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Financieel beleid

Het financieel beleid richt zich in 2020 evenals voorgaande jaren op een stabiele begroting en het altijd kunnen voldoen aan (betalings-)verplichtingen. Op basis van de in de ALV van juni 2018 vastgestelde contributiesystematiek (en daaruit volgende begrotingsgrondslagen) wordt de bestemming van het resultaat van de bedrijven en beleggingsportefeuille bij het vaststellen van de jaarrekening in de ALV vastgesteld.

In de nieuwe meerjarige begrotingssystematiek is gekozen voor een combinatie van een lichte contributiestijging en een geleidelijke afbouw van de financiële reserves. In de toelichting op het contributievoorstel is geconstateerd dat het voor een stabiele begroting en een transparante verantwoording nodig is dat de basisactiviteiten (de kernorganisatie) uiteindelijk worden gedekt uit structurele inkomsten. Om die reden is besloten om de VNG-begroting weer in evenwicht te brengen door over een reeks van jaren een mix van (extra) contributieverhoging en inzet van vermogen in te zetten Zolang de 100% dekking vanuit de contributie nog niet is gerealiseerd, wordt een deel van het vermogen ingezet om het gat met de werkelijke kosten te dichten.
In de begroting 2020 is ook met bovenstaande kaders gewerkt.

De opgenomen baten en lasten in de begroting

Bij het opstellen van de VNG-Begroting 2020 zijn de volgende uitgangspunten centraal gesteld.

- Toekomstbestendige begroting
  Hierin is het voorstel verwerkt voor een mix van contributieverhoging en de inzet van eigen vermogen.
- De begroting als sturingsinstrument
  In 2020 heeft de VNG een begroting die kan worden ingezet als sturingsinstrument, passend bij een wendbare organisatie. Het toevoegen van een meerjarenperspectief in de begroting geeft de mogelijkheid eerder te sturen op het gewenste resultaat. Periodiek wordt er ook gerapporteerd op basis van de begroting.
- Naar een regierol
  De begroting is in de afgelopen jaren meer dan verdubbeld door de activiteiten binnen het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering en de projecten gefinancierd vanuit rijkssubsidies. Daardoor is het noodzakelijk om verdere integratie en samenwerking te bewerkstelligen op concernniveau.

De samenstelling van de baten en lasten van de VNG

De Vereniging streeft in haar begroting naar een volledige dekking van de kernorganisatie uit de contributie. Naast de contributie en de inzet van het eigen vermogen zijn er ook andere bronnen waaruit de kosten van de organisatie als geheel worden gedekt. Ook subsidies en bijdragen aan het Fonds GGU vormen een wezenlijke bron van inkomsten.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

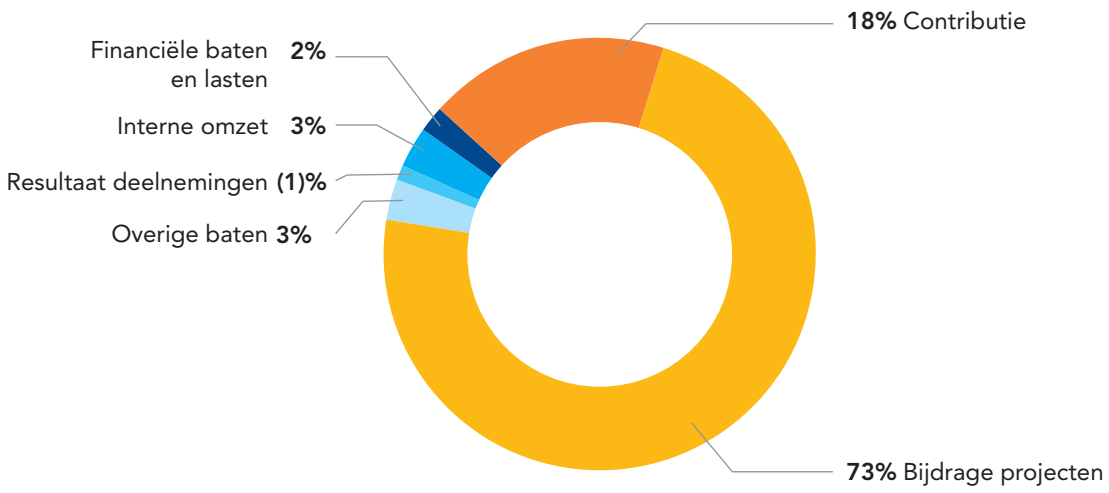

De lasten worden onderverdeeld in salarislasten, overige personeelslasten en de overige vaste lasten (zoals huisvestingskosten, ICT en overige kantoorkosten). Dit zijn de totale lasten die verder in de jaarrekening worden toegelicht.

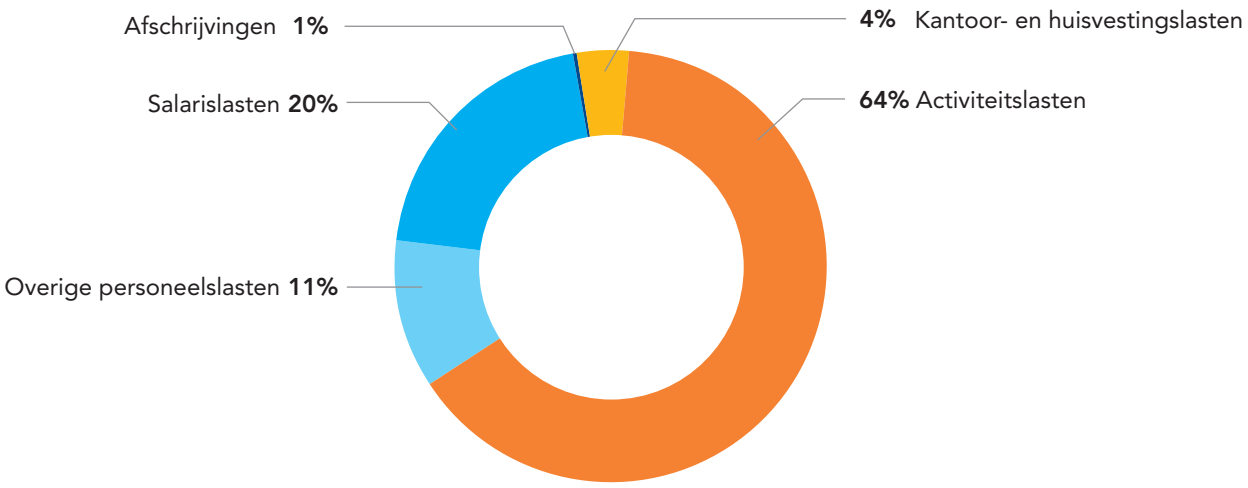

In de begroting 2020 is ook met bovenstaande kaders gewerkt. Het contributievoorstel is in 2020 een voortzetting van de vastgestelde contributiestructuur; een afbouw van het vermogen tot een passend weerstandsniveau en daaraan gekoppeld een volledige dekking van de kernorganisatie uit de contributie. Naast de contributie en de inzet van het eigen vermogen zijn er ook andere bronnen waaruit de kosten van de organisatie als geheel worden gedekt. Subsidies en bijdragen aan het fonds GGU vormen een wezenlijke bron van inkomsten. Het tekort in de begroting 2020 bedraagt € 5,13 miljoen en zal gedekt worden uit het vermogen van de VNG. In de begroting 2020 is rekening gehouden met dezelfde basis personeelsbezetting als in 2019. Evenals in 2019 is in de begroting 2020 geen rekening gehouden met de resultaten uit de effectenportefeuille en de deelnemingen.

Beleggingsportefeuille

De VNG heeft in het verleden besloten om een beleggingsportefeuille aan te houden voor vermogen dat niet op korte termijn aangesproken hoeft te worden. Het beleggingsbeleid is gericht op een horizon van 5 tot 10 jaar. De langjarige doelstelling van de beleggingen is een stabiele vermogensontwikkeling met een gemiddeld jaar rendement van circa 4%. Ten opzichte

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

van het voorgaande jaar is de effectenportefeuille, inclusief saldo rekening courant, met 2,6% in omvang toegenomen. De toegenomen omvang van de effectenportefeuille wordt voor 38,5% gevonden in de ongerealiseerde waarde (koersresultaten) en voor 61,5% gevonden in gerealiseerde waarden (dividenden). Gezien de samenstelling van de effectenportefeuille heeft de VNG er vertrouwen in dat de beleggingsportefeuille rendabel blijft en dat het gewenste rendement van 4% langjarig gehaald wordt.

Waarde beleggingsportefeuille

De waarde van de beleggingsportefeuille ultimo 2020 komt uit op € 63,385 miljoen. Dit is inclusief het saldo rekening courant (€ 1,936 miljoen) dat de beheerder van de beleggingsportefeuille gebruikt voor aan- en verkopen.

Samenstelling resultaat beleggingsportefeuille

Het beleggingsresultaat bepaalt de toe en afname van de waarde van de portefeuille op de balans. Het resultaat op de beleggingsportefeuille na aftrek van management en custodiankosten bedraagt € 4,908 miljoen. Dit is als volgt samengesteld (* € 1.000)

Coupon	0	
Dividenden (na dividendbelasting)	1.018	
Rente	0	
Netto inkomsten		**1.018**
Overige lasten effectenportefeuille		**(3)**
Koersresultaat		**637**
Beleggingsresultaat		**1.652**

Het cumulatieve ongerealiseerde resultaat ultimo 2020 (= de herwaarderingsreserve) bedraagt € 5.595 miljoen positief.
Het percentuele resultaat van de effecten portefeuille 2020 komt hiermee uit op 2,7%. De voor de portefeuille overeengekomen benchmark kwam uit op 3,5%. Het beleggingsresultaat blijft dus met 0,7% achter ten opzichte van de benchmark.

Sturen op liquiditeitspositie en werkkapitaal

Liquiditeitspositie

De Vereniging wil op het gebied van liquiditeitsbeheer 'in control' zijn. Het uitgangspunt is dat het liquiditeitssaldo van het rente- en saldocompensabel stelsel niet onder nul mag dalen.
Dit wordt bereikt door:

- het jaarlijks opstellen van een kasstroomoverzicht op basis van de geconsolideerde jaarrekening;
- het beheersen van de jaarlijks toegestane investeringen;
- het streven naar een voorspelbaar en optimaal winstuitkeringsbeleid van de door de VNG (in) direct gehouden bedrijven;
- het periodiek verkopen van een deel van de effectenportefeuille indien nodig voor een aanvaardbare liquiditeitspositie;
- het maximaal gebruiken van de voordelen van het rente- en saldocompensabel stelsel (RCS);
- een goede en adequate informatievoorziening.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

De Vereniging maakt met haar 100% deelnemingen gebruik van het rente- en saldocompensabel stelsel bij haar thuisbankier. Dit betekent dat de bank slechts één saldo beziet voor de renteberekening, te weten het saldo van de gezamenlijke rekeningen.
De liquiditeitspositie is het saldo van de liquide middelen en de kortlopende schulden aan kredietinstellingen. Ultimo 2020 bedraagt de liquiditeitspositie van de Vereniging € 26,031 miljoen. Vorig jaar kwam het saldo uit op € 28,603 miljoen.

Vermogen en solvabiliteit

De solvabiliteit wordt gebruikt om inzicht te krijgen in de financiële gezondheid van de organisatie op langere termijn. Dit kengetal geeft aan in hoeverre met het vermogen de kortlopende alsook de langlopende schulden kunnen worden terugbetaald. De solvabiliteitsratio van de Vereniging uitgedrukt als percentage van het eigen vermogen bedraagt per balansdatum 2020, 44,13% (46,79% per balansdatum 2019). De ten opzichte van 2019 verminderde solvabiliteitsratio wordt veroorzaakt door de daling van het Eigen Vermogen en een stijging van de kortlopende schulden. De daling van Eigen Vermogen wordt veroorzaakt door de daling van de herwaarderingsreserve en het negatieve resultaat van de VNG. De solvabiliteitsratio bij de Vereniging wordt hiermee solide geacht.

De VNG heeft als gevolg van de verkoop in het verleden van enkele panden en het resultaat van haar deelnemingen een vrij vermogen, dat in een effectenportefeuille wordt aangehouden. Tot en met 2018 werd het rendement op het vermogen gebruikt als aanvulling op de contributie. Vanaf 2019 wordt het rendement op de effectenportefeuille niet begroot en uitgegeven in het boekjaar, maar wordt de bestemming van het rendement meegenomen bij de vaststelling van de jaarrekening.

Vanaf 2019 wordt geleidelijk de contributie verhoogd met 1% per jaar. Dit wordt gedaan onder gelijktijdige afbouw van het vermogen. Zolang de contributie niet dekkend is zal het tekort uit het vermogen worden onttrokken, zoals afgesproken bij de ALV 2018.

Het vermogen wordt aangehouden om de volgende reden:

- Het vermogen wordt aangehouden om de gevolgen van toekomstige negatieve begrotingen op te vangen. Deze zijn ontstaan door de financiering van de renovatie van de Willemshof in 2009. In 2007 is namelijk besloten de lasten als gevolg van herhuisvesting ten laste van het eigen vermogen te laten komen. Dit geschiedt door middel van het begroten van een verlies gelijk aan de jaarlijkse afschrijvingslast.
- Daarnaast komt het geregeld voor dat de VNG ten behoeve van grote projecten tijdelijk lasten voorgefinancierd uit het vermogen. Vanaf 2017 wordt om en nabij € 5 miljoen voorgefinancierd voor de gemeentelijke telefonie.
- Voorts dient het vermogen voor het opvangen van onvoorziene lasten die het gevolg zijn van tegenvallers in de eigen bedrijfsvoering en het financieren van tijdelijke uitgaven die niet standaard zijn op te vangen in de begroting maar die wel voorzien in een behoefte bij de leden om actie op bepaalde terreinen te ondernemen.
- Het vermogen dient ook ter dekking van het belangrijkste risico voor de VNG: het WW- en bovenwettelijke WW(BWW)-risico. De VNG is eigenrisicodrager voor de WW en BWW. Het vermogen is nodig in geval de VNG op enig moment sterk zou moeten inkrimpen en aan een groot deel van haar medewerkers een uitkering moet verstrekken. Gemiddeld genomen hebben de medewerkers een opgebouwd WW- en BWW-recht van ongeveer twee keer het jaarsalaris.
- Het vermogen dient ook om aanvullingen van mogelijk negatieve VNG begrotingen op te vangen.
- Het vermogen wordt gebruikt om deelnemingen die in zwaar weer zijn gekomen al dan niet als gevolg externe omstandigheden tijdelijk te ondersteunen.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De VNG onderstreept het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De VNG ondersteunt veel initiatieven met een maatschappelijk karakter op landelijk en gemeentelijk niveau.

De vermogensbeheerder belegt met engagement. Het engagementproces beoogt verbetering te bewerkstelligen bij ondernemingen en fondsmanagers waar bepaalde ESG-aandachtspunten (Environmental Social & Governance) zijn geconstateerd. Verwezenlijking van de uitgangspunten wordt bereikt door de dialoog aan te gaan met ondernemingen en fondsmanagers die ESG-criteria, die de vermogensbeheerder hanteert, schenden.

Deelnemingen

De deelnemingen die de VNG ultimo 2020 (indirect) aanhoudt zijn de volgende:

- *VNG Diensten B.V.:* Fungeert als houdstermaatschappij van de hieronder vermelde dochterbedrijven. De vennootschap maakt gebruik van de vrijstelling tussenconsolidatie als bedoeld in artikel 2:408 BW. De financiële gegevens van de vennootschap en haar dochtermaatschappijen zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening 2020 van de VNG te Den Haag.
  Statutaire directie: L.K. Geluk en P.W. Jeroense. Vestigingsplaats: Den Haag.
- *Congres- en Studiecentrum VNG B.V.* (incl. haar dochter VNG Opleiding en Detachering B.V.): Organiseert congressen, workshops, trainingen en studiebijeenkomsten over gemeentelijke en aanverwante onderwerpen en beleidsterreinen.
  Statutaire directie: W.E. Tönjann-Levert. Vestigingsplaats: Den Haag.
- *VNG Risicobeheer B.V.:* Is gericht op risicomanagement bij gemeenten. In deze rol adviseert zij over risicovraag- stukken en ontwikkelt verzekeringsproducten voor gemeenten. Onder andere rechtsbijstandverzekeringen voor collegeleden en ambtenaren, vrijwilligersverzekeringen, zorgverzekeringen en ongevallenverzekeringen brandweer. Voorts adviseert VNG Verzekeringen over risicobeheer bij gemeenten.
  Statutaire directie: C. Ravensbergen. Vestigingsplaats: Den Haag.
- *VNG International B.V.* (inclusief haar buitenlandse dochter CILG): Werkt aan versterking van het democratisch lokaal bestuur wereldwijd. Het bedrijf ondersteunt Nederlandse en Europese gemeenten bij beleidsinnovatie door gebruik te maken van Europese netwerken. VNG International ondersteunt het internationale werk van Nederlandse gemeenten. Het Servicebureau Europa (een samenwerking van REGR en VNG) is bij VNG International gevestigd.
  Statutaire directie: P. Knip. Vestigingsplaats: Den Haag.
- *VNG Realisatie B.V. :* Richt zich op het verbeteren van dienstverlening en bedrijfsvoering van gemeenten ten behoeve van hun burgers en bedrijven. Verder helpt VNG Realisatie gemeenten deel te nemen aan de netwerksamenleving en ontwikkelt VNG Realisatie concepten voor een krachtige bestuur.
  Statutaire directie: N. Ducastel. Vestigingsplaats: Den Haag.
- *VNG Naleving B.V.:* Adviseert en ondersteunt gemeenten op het terrein van handhaving en naleving, ter verbetering van de uitvoeringskracht waarbij de zij zich primair richt op het sociale domein en waarbij de zij zich richt op de kennisontwikkeling, innovatie, kennisverspreiding hiervan. Ondersteunt de VNG bij door haar gevoerde programma's op voornoemd terrein.
  Statutaire directie: I. G.D. Hoogstrate. Vestigingsplaats: Den Haag.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Resultaatontwikkeling van de Vereniging

De jaarrekening omvat twee jaarrekeningen, de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening. De enkelvoudige cijfers worden aangeduid als de Vereniging, de geconsolideerde gegevens als de VNG.

Op hoofdlijnen is de ontwikkeling van het resultaat van de Vereniging als volgt:

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Begroting 2021
Baten	114.091	106.614	123.408	107.721
Lasten	117.218	112.355	126.225	113.078
Bedrijfsresultaat	(3.127)	(5.741)	(2.817)	(5.357)
Financiële baten en lasten	1.041	-	3.152	-
Resultaat deelnemingen	912		(959)	-
Resultaat (voor bestemming)	**(1.174)**	**(5.741)**	**(624)**	**(5.357)**
Bestemmingsreserve	858	607	608	607
Onverdeeld resultaat	**(316)**	**(5.134)**	**(16)**	**(4.750)**

In de begroting 2020 is er rekening gehouden met een dekking uit het vermogen € 5,134 miljoen. Daarnaast is in 2020 uit het vermogen € 0,607 miljoen begroot voor:

- De dekking van de renovatie van de Willemshof, besluit genomen in 2007, om de herhuisvesting te financieren uit het eigen vermogen. De jaarlijkse afschrijvingslasten voor de renovatie worden gehaald uit het eigen vermogen.
- In 2018 is de herinrichting van de begane grond voor een bedrag van € 1,500 miljoen begroot en is besloten dat deze ten laste komt van het eigen vermogen. De jaarlijkse afschrijvingslasten worden opgenomen in staat van baten en lasten.

De realisatie van deze activiteiten is € 0,608 miljoen, en als onderdeel van de bestemmingsreserve, opgenomen in de staat van baten en lasten.

Vergelijking realisatie 2020 met begroting 2020

Het resultaat is uitgekomen op € 0,016 miljoen negatief. Het resultaat is daarmee € 5,118 miljoen hoger dan begroot. Het bedrijfsresultaat is € 2,924 miljoen hoger dan begroot. Het resultaat van de deelnemingen en de financiële baten en lasten waren in de begroting niet meegenomen. Het resultaat uit de effectenportefeuille en de deelnemingen bedraagt € 2,193 miljoen.
Het hogere bedrijfsresultaat verklaart deels het positievere resultaat. Het bedrijfsresultaat is een optelsom van de volgende posten:

- Overige baten: De realisatie in 2020 is uiteindelijk € 16,8 miljoen hoger uitgekomen dan begroot met name veroorzaakt door extra diensten die door de bedrijven zijn afgenomen. Een hoger gerealiseerd projectvolume. De nieuwe projecten beïnvloeden het bedrijfsresultaat. Een hogere dan begrote inzet van intern personeel zorgt voor een extra dekking van de overheadlasten.
- De hogere projectbijdrage wordt mede veroorzaakt door nieuwe extern gefinancierde projecten na het vaststellen van de begroting. Tegenover deze projecten staat een nagenoeg gelijke stijging van de projectlasten (inclusief personele lasten).
- De lasten van uitzendkrachten/personeel derden komen € 12,311 miljoen hoger uit dan begroot. De extra lasten hebben voor € 10,782 miljoen betrekking op lasten van inhuur voor

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

extern gefinancierde projecten. Hier staan ook baten tegenover. Het resterende deel heeft onder andere betrekking op vervangende inhuur voor openstaande vacatures, detacheringen en zwangerschapsvervanging.
- Hogere reservering voor verlofuren van € 0,472 miljoen.
- De kantoor- en huisvestingslasten zijn ten opzichte van de begroting € 1,077 miljoen hoger. Dit wordt met name veroorzaakt door de hogere automatiseringslasten. Deze zijn € 1,418 miljoen hoger dan begroot. Deze stijging wordt veroorzaakt door een groter aantal gebruikers (fte) en project gefinancierde activiteiten. De catering- en schoonmaakkosten zijn als gevolg van het thuiswerken door de Corona pandemie lager uitgekomen.
- Doorbelasting. De inzet van medewerkers voor extern gefinancierde projecten wordt doorbelast aan deze projecten. In de begroting werd rekening gehouden met een doorbelasting van € 4,892 miljoen aan baten. Door het gestegen projectvolume was de werkelijke inzet van medewerkers hoger. De werkelijke doorbelasting kwam uit op € 6,954 miljoen, € 2,062 miljoen hoger dan begroot. Dit levert een positief dekkingsresultaat op.
- Geen externe dekking op de Gemeentelijke Telefonie projecten. Voor GT software en GT End User Devices staat er tegenover de lasten van € 1,495 miljoen geen externe dekking. Voor deze activiteiten is besloten voortijdig te stoppen en niet tot een aanbesteding over te gaan. Voor de overige GT projecten, zoals GT mobiel, GT Connect en GT Vast worden de lasten op de deelnemers verhaald, na de aanbesteding.
- Vrijval van de nog te betalen BTW suppletie voor een bedrag van € 1,6 miljoen over de jaren 2015 t/m 2020.

Vergelijking realisatie 2020 met realisatie 2019

Het resultaat van de Vereniging is in 2020 uitgekomen op € 0,016 miljoen negatief. Ten opzichte van het resultaat van € 0,316 miljoen negatief over 2019 is dit een verbetering van € 0,300 miljoen. Zoals hierboven al genoemd zijn er zowel mee- als tegenvallers die voor het resultaat zorgen. Zo zijn ten opzichte van 2019 de baten relatief meer gestegen dan de lasten; daartegenover zijn de financiële baten en lasten hoger, maar is het resultaat van de deelnemingen lager dan in 2019.

Het bedrijfsresultaat is in 2020 € 0,310 miljoen minder negatief dan in 2019. De belangrijkste oorzaak voor de verbetering is een optelsom van het volgende:
- In 2020 is ook weer gestuurd op de inzet van VNG-medewerkers op collectief en extern gefinancierde taken. Dit zorgt ervoor dat kennis in onze organisatie blijft, de regierol verankerd is en de VNG een reële vergoeding krijgt voor de rol als opdrachtnemer. Dit heeft geleid tot een hogere dekking voor de personeels- en overheadkosten. Er is € 1,867 miljoen meer doorbelast dan in 2019. Hier staan ook weer lasten tegenover.
- Hogere contributie als gevolg van de afgesproken 1% groei van de contributie, naast het gebruikelijke indexeren.
- Hogere projectbijdragen als gevolg van de extra inzet vanuit Gemeentefonds Saldi, naast de bijdrage uit het Fonds GGU opgericht, voor de gezamenlijke uitvoeringsactiviteiten.
- Eenmalige vrijval vanuit de post te betalen BTW suppletie. De aangiften t/m 2018 laten een te vorderen bedrag zien, terwijl op de balans rekening werd een te betalen bedrag.
- Hoger reservering voor verlofuren mede als gevolg van Corona hebben medewerkers minder vakantiedagen opgenomen.

Het resultaat uit deelnemingen is € 1,871 miljoen lager ten opzichte van 2019. Het lagere resultaat uit de deelnemingen wordt volledig veroorzaakt door het negatieve resultaat van Congres- en Studiecentrum VNG BV.. Het is volledig toe te schrijven aan de coronapandemie als gevolg waarvan Academie en Congressen een bijzonder slecht jaar beleefde. VNG Inernational B.V. heeft een lager resultaat als gevolg van de koersverliezen als gevolg van de waardedaling van de USD. Daarentegen heeft VNG Risicobeheer een hoger resultaat door hogere opbrengsten vanuit de verzekeringsproducten en lagere begeleidingskosten voor de aanbesteding.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Het resultaat van VNG Diensten B.V. is beter dan het voorgaande jaar. Oorzaak is de achterwaartse verliesverrekening van de fiscale eenheid Vennootschapsbelasting, omdat er een verlies op het resultaat van de deelnemingen.

Het resultaat uit de effectenportefeuille is € 2,111 miljoen hoger dan in 2019, als gevolg van de verkoop van effecten in het derde kwartaal.

Corona

In 2020 heeft het coronavirus (COVID-19) zich ontwikkeld tot een pandemie en ook Nederland wordt getroffen door deze uitbraak. Het coronavirus heeft een grote impact op de Nederlandse maatschappij; scholen, horeca en sportclubs zijn gesloten, bedrijven zijn overgegaan op thuiswerken, mensen worden verzocht om zoveel mogelijk binnen te blijven, bijeenkomsten zijn tenminste het eerste halfjaar niet toegestaan, etc. Deze ontwikkelingen hebben ook zijn weerslag op het VNG concern.

VNG

Ook voor het boekjaar 2021 is de verwachting dat de impact beperkt zal zijn omdat aan de inkomstenkant al grotendeels zekerheid bestaat vanwege inmiddels gerealiseerde omzet. Voor de toekomstige jaren kan de inkomstenkant mogelijk onder druk komen te staan, hoewel verder de toekomst in dit risico weer afneemt. De VNG heeft een zeer defensieve beleggingsportefeuille die beperkt onder druk komt te staan. De verwachting is dat naarmate de tijd vordert de verliezen weer genivelleerd zullen zijn.

Dochterbedrijven

De gevolgen voor 2021 zijn voor een aantal dochterbedrijven substantieel tot zeer ingrijpend. Bijeenkomsten mogen in de eerste helft van 2021 niet georganiseerd worden, projecten worden in een trager tempo uitgerold. Dit alles heeft tot gevolg dat een aantal dochterbedrijven te maken krijgt met uitblijvende inkomsten, terwijl de vaste lasten doorlopen.

Door het groepsvermogen aan te wenden, in de vorm van kapitaalstortingen en het bieden van leningen tegen niet zakelijke voorwaarden, binnen de fiscale eenheid, verwacht het VNG concern dat de continuïteit gewaarborgd blijft.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Toelichting op de bedrijfsrisico's

Net als iedere andere organisatie loopt de Vereniging in de dagelijkse uitvoering van haar activiteiten risico's. Het is van belang deze risico's te identificeren en daarop bewust beleid te ontwikkelen. In deze paragraaf worden de meest relevante risico's belicht. Het gaat hier om risico's die de financiële positie van de Vereniging kunnen aantasten.

Projecten

De Vereniging voert namens derden diverse projecten uit. Hiervoor ontvangt zij bijdragen van deze derden. Uit de ontvangen bijdragen worden projectmedewerkers gefinancierd. Het betreft hier niet alleen medewerkers met een tijdelijke aanstelling maar ook medewerkers met een vaste aanstelling of externe inhuur. Gezien de omvang van het aantal projecten is een vaste kern van projectmedewerkers verantwoord. Het laatste betekent wel dat vaste lasten worden gefinancierd met variabele inkomsten. Risico bij het wegvallen van projecten is dat er onvoldoende dekking is voor de salarislasten en eventueel kosten voor afvloeiing van projectmedewerkers. Om de risico's te beheersen worden alleen die projecten begroot die zeker zullen worden gerealiseerd. Voorts wordt voor de uitvoering van projecten zo veel mogelijk gewerkt met personeel dat flexibel over de projecten ingezet kan worden. Verder is er bij inhuur ook het risico van een fictief dienstverband. Risicobeheersing vindt hier plaats door vooraf de opdrachtformulering helder en duidelijk neer te zetten en te toetsen. Vanaf 2020 is de Inkoop Service Desk ingericht. Inkoop zal voornamelijk plaats vinden via de Inkoop Service Desk. De uitrol over de gehele organisatie vindt in de loop van 2021 plaats. Deze maatregelen beperken enigszins de risico's van de gevolgen van het wegvallen van projecten.

Subsidies

De Vereniging ontvangt ook subsidies voor de uitvoering van diverse projecten. De Vereniging loopt het risico dat achteraf het subsidiebedrag naar beneden wordt bijgesteld als de Vereniging niet aan de subsidievoorwaarden heeft voldaan, terwijl de lasten wel zijn gemaakt. Dit risico wordt onder meer beperkt door periodiek te monitoren of de gemaakte lasten binnen het toegekende budget vallen en een strikt tijdschrijfbeleid te handhaven zodat projecturen na afloop te verantwoorden zijn.

Resultaat bedrijven

De Vereniging loopt het risico dat de resultaten van de bedrijven tegenvallen door ontwikkelingen op de markt waarop deze bedrijven opereren of doordat risico's zich voordoen, die typisch zijn voor de betreffende deelneming. Als indirecte 100% aandeelhouder deelt de Vereniging in het in de resultaatseffecten als gevolg van de ondernemingsrisico's van de deelnemingen. De VNG wil haar afhankelijkheid van het resultaat van de VNG-bedrijven terugdringen. Hierdoor zal bij de VNG het risico dat uit het aandeelhouderschap voortkomt gemitigeerd worden. Dit heeft zij gedaan door in 2019 het resultaat van de deelnemingen niet mee te nemen in de begroting.

Beleggingen

De Vereniging loopt koersrisico over het belegd vermogen. Als de koersen van aandelen en of vastrentende waarden dalen zal dit een negatief effect op het vermogen hebben. Tevens kan het een negatief effect op het resultaat hebben omdat begrote inkomsten uit beleggingen niet worden gerealiseerd. Behoudens de situatie van algehele en extremere omstandigheden (malaise op de effectenmarkten) is door het aanbrengen van spreiding in de portefeuille (in beleggingscategorieën en over regio's wereldwijd), het risico op een negatief effect op het vermogen beperkt.
Er is gekozen voor een middellange beleggingsstrategie. Dat houdt in dat wordt verwacht dat optredende koersdalingen op de middellange termijn weer goed worden gemaakt en de vermogenspositie dus niet structureel wordt aangetast. Een eventueel negatief effect op het jaarresultaat van de Vereniging is niet altijd op voorhand uit te sluiten. Wel wordt dit eventuele negatieve effect gedempt door te werken met een herwaarderingsreserve. Hierdoor worden, zolang de herwaarderingsreserve positief is, ongerealiseerde koersresultaten niet in het resul-

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

taat betrokken. Het risico wordt verder beperkt door spreiding, geografisch als ook over producten, en door indien nodig door een tijdige aanpassing van de portefeuilleverdeling in tijden van verslechterende marktomstandigheden. Er wordt een defensief beleggingsbeleid gevoerd.

Eigenrisicodrager WW en Bovenwettelijk WW (BWW)

De Vereniging is eigen risicodrager voor de WW- en BWW rechten van de oud-medewerkers. Dit kan leiden tot aanzienlijke tegenvallers. Voor alle opgebouwde rechten wordt op het moment dat het recht zich voordoet een voorziening gevormd. Om eventuele opbouw van nieuwe rechten te beperken, zal de Vereniging zoeken naar maatregelen die liggen in de sfeer van vergroting van de interne mobiliteit en daar waar mogelijk werken met tijdelijke contracten, indien het om tijdelijk werk gaat.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Kerninformatie van de VNG

(bedragen x € 1.000)

Geconsolideerde balans van de VNG per ultimo	2020	2019
Vaste activa	75.657	75.104
Vlottende activa	81.441	78.191
Groepsvermogen	(62.379)	(64.627)
Voorzieningen	(3.739)	(2.764)
Kortlopende schulden	(90.980)	(85.904)
	0	**0**

Geconsolideerde staat van baten en lasten van de VNG	2020	2019
Contributie	23.480	22.787
Totale baten (exclusief contributie)	127.142	125.177
Totale lasten	154.313	149.797
Bedrijfsresultaat	(3.691)	(1.833)
Financiële baten en lasten	2.759	977
Bijzondere baten en lasten	308	-
Vennootschapsbelasting	-	(318)
Resultaat boekjaar	**(624)**	**(1.174)**

Het aandeel in het resultaat van de VNG-bedrijven in het resultaat (na VpB) van de Vereniging is als volgt opgebouwd	2020	2019
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	(1.989)	327
VNG Risicobeheer B.V.	478	271
VNG International B.V.	95	188
VNG Realisatie B.V.	14	22
VNG Naleving B.V.	127	194
VNG Diensten B.V. (excl. deelnemingen)	316	(90)
	(959)	912

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Personeelsgegevens van de Vereniging	2020	2019
Bezetting in fte's per 31 december	295.5 fte	269 fte
Gemiddeld aantal fte's in 2020	282,3 fte	249,5 fte
Uitstroompercentage bij de Vereniging	13%	8,8%
Ziekteverzuimpercentage (incl. zwangerschappen)	3,42%	2,6%
Salarislasten in procenten van de lasten	20%	19%

Vraagbaakfunctie van de Vereniging	2020	2019
Aantal binnengekomen vragen via de Frontoffice	20.774	22.052

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Samenstelling bestuur en directie VNG

(per 31 december 2020)

Dhr. J. van Zanen	Voorzitter	Burgemeester	Den Haag
Dhr. H. Bruls	Vicevoorzitter	Burgemeester	Nijmegen
Dhr. A. de Baat	Penningmeester	Gemeentesecretaris	Capelle aan den IJssel
Dhr. E. van Oosterhout	Secretaris	Burgemeester	Emmen
Dhr. V. Everhardt	Lid	Wethouder	Amsterdam
Dhr. T. Heerts	Lid	Burgemeester	Apeldoorn
Dhr. P. Heijkoop	Lid	Wethouder	Dordrecht
Dhr. A. Hofland	Lid	Burgemeester	Rijssen-Holten
Mw. L. Hooijdonk	Lid	Wethouder	Utrecht
Dhr. J. Kompier	Lid	Wethouder	Vaals
Dhr. S. de Langen	Lid	Wethouder	Rotterdam
Dhr. R. Lievense	Lid	Raadslid	Schouwen-Duivenland
Dhr. H. Lenferink	Lid	Burgemeester	Leiden
Dhr. A. Mulder	Lid	Wethouder	Den Haag
Mw. S. Mutluer	Lid	Wethouder	Zaanstad
Mw. W. Paulusma	Lid	Raadslid	Groningen
Dhr. A. Reinders	Lid	Burgemeester	Stichtse Vecht
Dhr. C. Rutten	Lid	Raadslid	Breda
Mw. E. van Selm	Lid	Burgemeester	Opsterland
Dhr. G. Soest	Lid	Griffier	Venlo
Mw. H. Tiemens	Lid	Wethouder	Nijmegen
Mw. A. Usmany-Dallinga	Lid	Wethouder	Appingedam
Dhr. F. Weerwind	Lid	Burgemeester	Almere
Dhr. T. Weterings	Lid	Burgemeester	Tilburg

Directie

Jantine Kriens	Algemeen directeur (t/m 31-03-2020)
Leonard Geluk	Algemeen directeur (vanaf 01-04-2020)
Pieter Jeroense	plv. Algemeen directeur

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Enkelvoudige jaarrekening 2020

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Enkelvoudige balans per 31 december 2020

Voor bestemming van het resultaat (bedragen x € 1.000)

ACTIVA

		2020		2019
Vaste activa				
Materiële vaste activa (1)				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	9.913		10.582	
Activa in uitvoering	282		220	
Machines en installaties	646		709	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	914		779	
		11.755		12.290
Financiële vaste activa (2)				
Deelnemingen	18.954		19.941	
Overige effecten	63.385		62.368	
		82.339		82.309
Totaal vaste activa		**94.094**		**94.599**
Vlottende activa				
Vorderingen				
Handelsdebiteuren (3)	4.269		3.875	
Belastingen (4)	193		753	
Vorderingen op de groepsmaatschappijen (5)	492		2.143	
Overige vorderingen en overlopende activa (6)	11.546		8.161	
		16.500		14.932
Liquide middelen (7)		26.031		28.603
Totaal vlottende activa		**42.531**		**43.535**
Totaal activa		**136.625**		**138.134**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

PASSIVA

		2020		2019
Eigen vermogen (8)				
Herwaarderingsreserves	5.595		7.192	
Statutaire reserve	2.725		2.725	
Bestemmingsreserves	5.337		5.946	
Overige reserves	48.891		49.207	
Omrekenverschillen	(155)		(127)	
Onverdeeld resultaat	(16)		(316)	
		62.377		**64.627**
Voorzieningen (9)				
Egalisatievoorziening	1.105		1.376	
Jubileumvoorziening	424		438	
		1.529		**1.814**
Kortlopende schulden				
Handelscrediteuren (10)	6.846		6.871	
Belastingen en premie sociale verzekeringen (11)	5.809		5.103	
Schulden aan de groepsmaatschappijen (12)	5.216		8.210	
Overlopende passiva (13)	48.695		45.626	
Overige schulden (14)	6.153		5.883	
		72.719		**71.693**
Totaal passiva		**136.625**		**138.134**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2020

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Baten			
Contributie	23.480	23.400	22.787
Bijdrage projecten (15)	93.078	77.615	84.488
Overige baten (16)	6.850	5.598	6.816
Som der baten	**123.408**	**106.613**	**114.091**
Lasten			
Salarissen (17)	20.178	18.992	17.803
Sociale lasten en pensioenlasten (17)	4.957	5.331	4.281
Overige personeelslasten (18)	14.136	1.833	12.908
Afschrijvingen	1.151	1.950	1.410
Kantoor- en huisvestingslasten (19)	4.948	3.871	7.826
Activiteitslasten (20)	80.403	78.687	71.096
Overige lasten (21)	452	1.690	1.894
Som der lasten	**126.225**	**112.354**	**117.218**
Bedrijfsresultaat	**(2.817)**	**(5.739)**	**(3.127)**
Financiële baten en lasten (22)	3.152	-	1.041
Buitengewone baten	-	607	
Aandeel in resultaat van deelnemingen (23)	(959)	-	912
Resultaat voor belastingen	**(624)**	**(5.132)**	**(1.174)**
Dekking uit het vermogen	608	5.132	858
Onverdeeld resultaat	**(16)**	**-**	**(316)**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Het bedrijfsresultaat is uitgekomen op € 2,817 miljoen negatief. Dit is € 2,921 miljoen beter dan begroot.
De resultaten van de effectenportefeuille en de deelnemingen waren geen onderdeel van de begroting. Na het positief resultaat van € 3,152 miljoen vanuit de effectenportefeuille en € 0,959 miljoen negatief resultaat van de deelnemingen en de onttrekking uit de bestemmingsreserve en de lasten van de herhuisvesting, is het onverdeeld resultaat uitgekomen op € 0,016 miljoen negatief.

Resultaatsbestemming

Het onverdeeld resultaat, € 0,016 miljoen negatief, zal in mindering worden gebracht op de overige reserves.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Toelichting algemeen

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid. Zij is statutair gevestigd en kantoorhoudende te (2514 JS) Den Haag, aan de Nassaulaan 12. Het KvK nummer van de Vereniging is 40409418.

De jaarrekening van de VNG is opgesteld op 23 april 2021.

In het verslag wordt de staat van baten en lasten 2020 vergeleken met de staat van baten en lasten 2019 en de begroting 2020. De begroting van de Vereniging waartegen de realisatie wordt afgezet is de goedgekeurde begroting 2020 welke in oktober 2020 door het bestuur is vastgesteld.

Doelstelling VNG:

De vereniging heeft ten doel te werken aan een krachtige lokale overheid door agenderend te zijn op voor gemeenten relevante vraagstukken en ontwikkelingen, en door de lokale uitvoering centraal te stellen bij maatschappelijke opgaven.

De vereniging ondersteunt haar leden met belangenbehartiging, netwerken en dienstverlening. Dat doet zij collectief, in groepen en individueel bij de vervulling van bestuurs-, uitvoerings- en overige taken. Ook ondersteunt de vereniging haar leden bij de organisatie van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering.

De vereniging heeft voorts de bevoegdheid om voor de leden of groepen van leden:

a. Afspraken te maken met verenigingen van werknemers en andere overheden over arbeidsvoorwaarden en het arbeidsvoorwaardenbeleid en deze vast te leggen in collectieve arbeidsovereenkomsten;
b. Standaarden vast te stellen ter verbetering van de kwaliteit en efficiëntie van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering.

Toepassing verslaggevingsstelsel

Het toegepaste verslaggevingsstelsel voor de jaarrekening is gebaseerd op de wettelijke voorschriften weergegeven in Richtlijn 640, Organisaties zonder winststreven voor zowel de enkelvoudige als de geconsolideerde jaarrekening.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Rapporteringsvaluta

De enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening luidt in duizenden euro's (€). De euro fungeert als functionele en rapporteringsvaluta van de VNG. Tellingen zijn gebaseerd op de niet afgeronde bedragen.

Vergelijkende cijfers

Voor de vergelijkbaarheid van de cijfers 2020- 2019 zijn de vergelijkende cijfers 2019 in de

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

balans, staat van baten en lasten en de toelichting op enkele onderdelen aangepast. Daar waar dat gedaan is, wordt daarvan melding gemaakt in toelichting.

Herwaardering

Effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde per balansdatum. Ongerealiseerde waardeveranderingen worden verwerkt in de herwaarderingsreserve. Indien echter de herwaarderingsreserve negatief is, komen ongerealiseerde koerseffecten wel ten gunste of ten laste van het resultaat. De herwaarderingsreserve is ingesteld om resultaatseffecten ten gevolge van niet gerealiseerde koerseffecten (bewegingen) te voorkomen.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van VNG en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Consolidatie

In de consolidatie zijn de financiële gegevens van de VNG en haar groepsmaatschappijen opgenomen. Het resultaat uit dochterondernemingen zijn in de enkelvoudige jaarrekening na het bedrijfsresultaat verantwoord onder het kopje aandeel in resultaat van deelnemingen.
De direct of indirect gehouden deelnemingen in groepsmaatschappijen zijn:

- VNG International B.V., Den Haag, 100% belang
- VNG Risicobeheer B.V., Den Haag, 100% belang
- Congres- en Studiecentrum VNG B.V., Den Haag, 100% belang
- VNG Opleiding & Detachering B.V., Den Haag, 100% belang
- VNG Realisatie B.V., Den Haag, 100% belang
- VNG Naleving B.V., Den Haag 100% belang
- VNG Diensten B.V., Den Haag, 100% belang

Nevenvestigingen:
VNG International B.V. heeft één dochteronderneming te weten CILG in Tunesië (100% belang). De twee dochtermaatschappijen Mepco s.r.o Tsjechië (97,5% belang) en CMRA, Zuid Afrika (100% belang) zijn in 2019 verkocht aan derde partijen.

In het verslag wordt de geconsolideerde staat van baten lasten 2020 vergeleken met de geconsolideerde staat van baten en lasten 2019. De geconsolideerde begroting wordt niet gebruikt als sturingsinstrument en is daarom niet opgesteld.

Valutaomrekening

Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de valutakoers per balansdatum. In de staat van baten en lasten zijn baten, lasten en resultaten omgerekend in euro's tegen de op het moment van de transacties geldende koers. Het hierbij ontstane koersverschil wordt direct in het resultaat verwerkt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op de verwachte economische levensduur, of tegen lagere opbrengst waarde. De afschrijving bedraagt voor bedrijfsgebouwen vijftig jaar (verbouwingen tien jaar), voor renovaties twintig jaar, machines en installaties zes tot twintig jaar en voor andere bedrijfs-

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

middelen drie tot tien jaar Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van de VNG.

Overige effecten

Effecten worden gewaardeerd tegen reële waarde gebaseerd op beurskoers per balansdatum. Ongerealiseerde waardeveranderingen worden direct verwerkt in de herwaarderingsreserve. Indien de herwaarderingsreserve negatief is, wordt de herwaarderingsreserve ten laste van het resultaat aangevuld tot € 0. Dit ten laste van het resultaat gebrachte verlies, wordt in latere jaren, bij een positieve ontwikkeling, weer ingelopen ten gunste van de staat van baten en lasten.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt dit als zodanig toegelicht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij de tijdswaarde van geld niet materieel is. Als de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is, wordt de voorziening tegen nominale waarde gewaardeerd.
Wanneer het de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Stelselwijziging

Met ingang van 2020 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden.
De wijziging betreft de waardering van de overige voorzieningen. Tot en met voorgaand boekjaar zijn de overige voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.
Met ingang van 2020 worden de overige voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij de tijdswaarde van geld niet materieel is.

Als de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is, wordt de voorziening tegen nominale waarde gewaardeerd.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Het effect van de stelselwijziging met betrekking tot de overige voorzieningen op het vermogen ultimo 2020 en het resultaat over 2020 is € 0,077 miljoen positief.

Vergelijkende cijfers

Met ingang van 2020 is de waardering van de overige voorzieningen gewijzigd. Derhalve zijn de cijfers van 2020 niet vergelijkbaar met de cijfers van het voorgaande boekjaar.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Baten

Algemeen

Onder baten wordt verstaan: de contributie-inkomsten, de projectbijdragen, de bijdrage t.b.v. Fonds GGU, de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden, onder aftrek van kortingen e.d. en van over de baten geheven belastingen. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Bijdragen en subsidies

De toerekening van de projectbijdragen vindt plaats op basis van de gemaakte lasten in de desbetreffende jaar. De gemaakte projectlasten worden verantwoord naar kostencategorie in de staat van baten en lasten.

Resultaat deelnemingen

Het resultaat van de deelnemingen komt overeen met het aandeel in het resultaat over het boekjaar van de betreffende deelneming. De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. De betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

Lasten

Algemeen

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Intercompany-transacties

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de Wet Modernisering Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen in werking getreden. Hierdoor zijn de VNG en de door haar (in)direct gehouden dochterondernemingen onderworpen aan vennootschapsbelasting. De door de VNG (in)directe gehouden dochterondernemingen zijn gevoegd in een fiscale eenheid op het niveau van VNG Diensten B.V. De resultaten van de door de VNG gehouden dochterondernemingen worden in de post resultaat deelnemingen verantwoord na de belastinglast van de fiscale eenheid. Geconsolideerd wordt de totale belastinglast van de consolidatie kring verantwoord.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Pensioenen

Bij de Vereniging is sprake van een bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) ondergebrachte pensioenregeling. Deze pensioenregeling wordt als toegezegde pensioenregeling gekwalificeerd. Verwerking in de jaarrekening van de VNG vindt plaats als toegezegde bijdrageregeling, omdat de VNG geen verplichting heeft om aanvullende bijdragen te voldoen, anders dan hogere toekomstige premies als sprake is van een tekort bij het ABP. Volgens de Pensioenwet moet het ABP beschikken over een mínimaal vereist eigen vermogen. De 'beleidsdekkingsgraad'; het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden bedroeg eind 2020 87,6% (2019: 95,8%). Vanwege uitzonderlijke economische omstandigheden heeft Minister Koolmees voor 2020 de kritische dekkingsgraad voor alle pensioenfondsen in de vrijstellingsregeling vastgezet op 90%,mits de actuele dekkingsgraad per eind 2020 90% of hoger is (bij ABP = 93,2%). Door deze versoepeling worden de pensioenaanspraken in 2021 niet verlaagd. Daarnaast moet er een herstelplan worden opgesteld, waarin wordt aangetoond dat de beleidsdekkingsgraad in 12 jaar tijd (dit volgt uit de vrijstellingsregeling, normaal is dit 10 jaar) weer minimaal uitkomt op de vereiste dekkingsgraad van 126%. Als dit volgens de voorgeschreven rekenregels niet in 12 jaar lukt, dan worden de pensioenaanspraken verlaagd. De pensioenpremie is in 2021 verhoogd van 24,9% naar 25,9%.

Algemene grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de post liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Overige informatie

Rente- en kredietrisico's

De invloed van veranderingen in rentetarieven op de resultaten van de VNG worden zo veel mogelijk beperkt. Hierbij stelt de VNG zich ten doel de totale rentebaten te optimaliseren en de totale rentelasten te beperken. Om dit te bereiken bankiert de Vereniging in een zogenaamd rente- en saldo-compensabel stelsel. Hierbij bankiert zij met de door haar (indirect) gehouden dochters. Doordat de bank in dit stelsel alleen het saldo van de verschillende rekeningen ziet, fungeren de plusstanden van de deelnemingen als dekking tegen eventuele roodstanden van de Vereniging. Debetstanden op de hoofdrekening of een van de nevenrekeningen worden bij een totale saldo creditstand op de hoofdrekening gecompenseerd, zodat er in dat geval per saldo geen debetrente behoeft te worden betaald. Eventueel uit te zetten gelden buiten het stelsel geschiedt van de hoofdrekening of van uit de rekening van VNG Diensten B.V. De kredietrisico's voor de Vereniging zijn als laag te kwalificeren. De baten die de Vereniging genereert, zijn nagenoeg alle afkomstig van overheidsinstellingen.

Tekstuele analyse

De cijfers worden zoveel mogelijk toegelicht onder de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten. Voor zover de cijfers in de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten hetzelfde zijn als de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten, zullen deze niet apart worden toegelicht.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Toelichting op de enkelvoudige balans

(bedragen x € 1.000)

Materiële vaste activa (1)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Bedrijfs-gebouwen en -terreinen	Activa in uitvoering	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs-middelen	**Totaal 2020**
Beginstand	24.221	220	5.929	5.080	35.449
Aanschafwaarde					
Cumulatieve afschrijvingen					
en waardeverminderingen	(13.639)	-	(5.220)	(4.301)	(23.159)
Boekwaarde 1 januari 2019	**10.582**	**220**	**709**	**779**	**12.290**
Mutaties					
Investeringen	186	282	24	344	836
Desinvesteringen aanschafwaarde				(439)	(439)
Desinvesteringen afschrijvingen				439	439
Herrubriceringen aanschafwaarde		(220)			(220)
Herrubriceringen afschrijvingen					
Afschrijvingen	(855)		(87)	(209)	(1.151)
Totaal mutaties	**(669)**	**62**	**(63)**	**135**	**(535)**
Eindstand					
Aanschafwaarde	24.406	282	5.953	5.863	36.505
Cumulatieve afschrijvingen					
en waardeverminderingen	(14.493)	-	(5.307)	(4.949)	(24.750)
Boekwaarde 31 december	**9.913**	**282**	**646**	**914**	**11.755**
Afschrijvingspercentages	2-20%		5-16,7%	10-33%	

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

In 2020 is geïnvesteerd in de vergaderzalen en het restaurant op de begane grond, het ICT-net werk en de inventaris in de Willemshof. De mutaties in de vaste activa bestaan verder uit de reguliere vervanging van activa en de geplande jaarlijkse afschrijvingen. Activa in uitvoering zijn de investeringen die op balansdatum nog niet in gebruik zijn en geactiveerd worden in 2021 of later.

De actuele WOZ-waarde van Nassaulaan 12 is gelijk aan € 17 miljoen en die van de Sophialaan 10 bedraagt € 2,125 miljoen.

Financiële vaste activa (2)

Deelnemingen	**2020**	**2019**
VNG Diensten B.V.	18.954	19.941
	18.954	**19.941**

VNG Diensten B.V.	**2020**	**2019**
Stand per 1 januari	19.941	22.977
Bij: aandeel in resultaat	(959)	912
Af: dividend	-	(4.000)
Af: omrekenverschillen vreemde valuta	(28)	53
Stand per 31 december	**18.954**	**19.941**

De afname van de waarde ultimo 2020 ten opzichte van de waarde ultimo 2019 van VNG Diensten B.V. is het gevolg van het negatieve resultaat deelnemingen 2020.

Overige effecten	**2020**	**2019**
Effectenportefeuille	63.381	62.365
Overige beleggingen	4	4
Stand per 31 december	**63.385**	**62.368**

Het verloop van de effectenportefeuille (exclusief overige beleggingen)

	Obligaties	**Aandelen**	**Totaal 2020**	**Totaal 2019**
Balanswaarde per 1 januari	42.851	19.514	62.365	58.553
Aankopen	21.110	52	21.162	39
Verkopen	(20.783)		(20.783)	
Gerealiseerde waardedalingen of -stijgingen	222		222	
Ongerealiseerde waardedalingen of -stijgingen	1.019	(604)	415	3.773
Stand per 31 december	**44.419**	**18.962**	**63.381**	**62.365**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

De balanswaarde per ultimo 2020 komt ten opzichte van de balanswaarde ultimo 2019 1,63% hoger uit. Het saldo aan- en verkopen draagt voor € 0,379 miljoen bij aan het verschil en het saldo gerealiseerde en ongerealiseerde waarde mutaties draagt € 0,637 miljoen bij. De verklaarde verschillen salderend geeft een ten opzichte van 2019 een hogere balanswaarde effecten van € 1,016 miljoen.

	Obligaties	Aandelen	Totaal 2020	Totaal 2019
Cumulatieve ongerealiseerde koerseffecten	**2.411**	**3.184**	**5.595**	**7.192**

De cumulatieve ongerealiseerde koerseffecten vormen in geval een positieve stand de herwaarderingsreserve. De herwaarderingsreserve 2020 nam ten opzichte van 2019 af met € 1,597 miljoen. Dit is toe te schrijven aan negatieve mutaties in gerealiseerde waarde mutaties ter waarde van € 2,013 miljoen en een toename van ongerealiseerde waarde mutaties ter grote van € 0,415 miljoen. De afname gerealiseerde waarde mutaties wordt geheel in de categorie vastrentende waarden gevonden. De per saldo toegenomen waarde van ongerealiseerde waarde mutaties bestaat uit een toename van € 1,019 miljoen bij vastrentende waarden en een afname van € 415 miljoen bij aandelen.

Handelsdebiteuren (3)

	2020	2019
Handelsdebiteuren	4.723	4.488
Voorziening dubieuze debiteuren	(454)	(612)
Stand per 31 december	**4.269**	**3.875**

De post handelsdebiteuren is met € 0,235 miljoen toegenomen.

De contributievorderingen zijn ten opzichte van vorig jaar met € 0,448 miljoen toegenomen. Dit wordt veroorzaakt doordat minder betalingen voor het eind van het jaar zijn ontvangen. Hiermee verband houdend is de vooruitontvangen contributie ook voor een lager bedrag (€ 0,468 miljoen) in de overlopende passiva meegenomen. Daarnaast is een kwestie inzake vorderingen die eerder het jaar zijn ontstaan (€ 1.317) in behandeling.
Tevens waren er ultimo 2020 minder vorderingen (€ 0,244 miljoen) als gevolg van het uitlenen van personeel.
De voorziening dubieuze debiteuren is ten opzichte van vorig jaar met € 0,158 miljoen afgenomen. Het inlopen van de betalingsachterstand van een aantal vorderingen is hierin een belangrijke factor.

Belastingen (4)

	2020	2019
Terug te vorderen Dividendbelasting	193	753
Stand per 31 december	**193**	**753**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Dit betreft de terug te vorderen dividendbelasting vanuit de effectenportefeuille over de jaren 2015 t/m 2020. voor een bedrag van € 0,193 miljoen. De post Belastingen is met € 0,560 miljoen afgenomen t.o.v 2019, omdat in 2020 de belasting op de dividenduitkering is teruggevorderd en ontvangen.

Vorderingen op de groepsmaatschappijen (5)

	2020	2019
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	40	138
VNG International B.V.	10	150
VNG Opleiding & Detachering B.V.	6	4
VNG Realisatie B.V.	194	1.575
VNG Risicobeheer B.V.	17	44
VNG Naleving B.V.	48	75
VNG Diensten B.V.	177	157
Stand per 31 december	**492**	**2.143**

Overlopende activa (6)

	2020	2019
Ontvangen voorschotten	-	5
Waarborgsommen	21	21
Vooruitbetaalde kosten	532	682
Nog te factureren opbrengsten	2.028	985
Reclassificatie OHW projecten	8.955	6.446
Overige vorderingen	10	22
Stand per 31 december	**11.546**	**8.160**

De grootste stijging (€ 2,508 miljoen) in de overlopende activa wordt veroorzaakt de nog te vorderen bedragen op de projecten. Het gaat hierbij om de GT-aanbestedingen en het nog te vorderen bedrag op het project Omgevingswet. Voor het project is er een subsidietoezegging van het Rijk.
Verder stijgt de nog te factureren opbrengsten met € 1,043 miljoen. De facturen zijn begin 2021 verstuurd. Ten opzichte van 2019 stijgt deze post door de opgenomen opbrengsten voor doorbelasten van de salarislasten en de bijdragen op projecten.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Liquide middelen (7)

	2020	2019
Bank	26.026	28.598
Kas	5	5
Stand per 31 december	**26.031**	**28.603**

Het saldo van de liquide middelen betreft het totaal van de zakelijke rekeningen-courant en spaar-/vermogensspaarrekeningen. Dit is inclusief een voorraad VVV-Bonnen met een waarde van € 5.000. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Vereniging.

Eigen vermogen (8)

	2020	2019
Overige reserve	48.891	49.207
Bestemmingsreserve	5.337	5.946
Wettelijke reserve	2.725	2.725
Herwaarderingsreserve	5.595	7.192
Omrekenverschillen	(155)	(127)
Onverdeeld resultaat	(16)	(316)
	62.377	**64.627**

De overige reserve is vrij besteedbaar. De Bestemmingsreserve, de Wettelijke reserve, de Herwaarderingsreserve en de Omrekenverschillen zijn niet vrij besteedbaar.

Overige Reserve	**2020**	**2019**
Stand per 1 januari	49.207	49.919
Af: resultaatsbestemming vorig boekjaar	(1.174)	154
Bij: Bestemmingsreserve nieuwe Willemshof	858	201
Stand per 31 december	**48.891**	**49.207**

Bestemmingsreserve	**2020**	**2019**
Stand per 1 januari	5.946	8.661
Af: lasten herhuisvesting	(458)	(794)
Af: lasten afschrijving begane grond	(150)	(62)
Stand per 31 december	**5.337**	**5.946**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

In 2007 is besloten dat een deel van het eigen vermogen beschikbaar wordt gesteld om de verbouwing van de Willemshof te financieren. Hiervoor is een Bestemmingsreserve gevormd. Per balansdatum is de reservering aangepast aan de resterende afschrijvingslasten van deze verbouwing.

Voor de verbouwing van de begane grond is in 2018 besloten dat de afschrijvingslasten voor een totaalbedrag van € 1,500 miljoen ten laste komen van het vermogen. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd.

Eind 2020 bestaat de Bestemmingsreserve (€ 5,337 miljoen) uit het saldo van de afschrijvingslasten verbouwing Willemshof (€ 3,935 miljoen), afschrijvingslasten begane grond (€ 1,288 miljoen) en het solidariteitsfonds (€ 0,114 miljoen) gevormd voor de vergoeding van de schade ontstaan uit de staking door gemeente ambtenaren.

Wettelijke Reserve	2020	2019
Stand per 1 januari	2.725	-
Bij: Reserve VNG Realisatie	-	2.725
Stand per 31 december	**2.725**	**2.725**

De wettelijke reserve bestaat uit de verkrijgingswaarde en het resultaat van VNG Realisatie B.V. toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2015 en 2016 zijn deze bedragen apart gepresenteerd, omdat VNG Realisatie B.V. behoudens bijzondere omstandigheden geen dividend uit kan keren, welke komt uit de uitnamen gemeentefonds en/of de omzetting van de Stichting naar een Coöperatie. Deze reserve wordt 2019 apart gepresenteerd als wettelijke reserve.

Herwaarderingsreserve (gesplitst)	Obligaties	Aandelen	Totaal 2020	Totaal 2019
Balanswaarde per 1 januari	3.405	3.787	7.192	3.420
Realisatie herwaardering door verkoop	(2.013)	-	(2.013)	-
Ongerealiseerde waarde mutaties	1.019	(603)	416	3.773
Aanpassing herwaardering	(994)	(603)	(1.597)	3.773
Stand per 31 december	**2.411**	**3.184**	**5.595**	**7.192**

De herwaarderingsreserve is vanaf 2009 positief. Hierdoor lopen de ongerealiseerde koersresultaten via de balans. Doordat de gerealiseerde waarde mutaties, als gevolg van het her-alloceren van een deel van de obligaties naar een ander fonds, met € 2,013 miljoen verminderden en het saldo ongerealiseerde waarde mutaties per saldo € 0,416 miljoen toe is genomen komt de stand herwaarderingsre serve ultimo 2020 uit op € 5,595 miljoen

Omrekenverschillen	2020	2019
Stand per 1 januari	(127)	(180)
Mutatie	(28)	53
Stand per 31 december	**(155)**	**(127)**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Onverdeeld resultaat boekjaar	2020	2019
Stand per 1 januari	316	154
Af: naar Overige reserves (uit onverdeeld resultaat voorgaand boekjaar)	(316)	(154)
Bij: mutatie bestemmingsreserve 2019 (afschrlasten huisvesting)	608	858
Af: resultaat boekjaar	(624)	(1.174
Stand per 31 december	**(16)**	**(316)**

Het onverdeeld resultaat wordt in mindering gebracht op de overige reserve.

Voorzieningen (9)

De VNG heeft een tweetal voorzieningen voor verplichtingen die voortvloeien uit aanspraken op de WW- en Bovenwettelijke WW-regelingen en voor de uit te keren jubileumuitkeringen. Deze voorzieningen hebben in overwegende mate een langlopend karakter. Deze voorzieningen worden jaarlijks in overeenstemming gebracht met de maximale toekomstige verplichtingen. De voorzieningen worden gepresenteerd tegen de contante waarde.

Egalisatievoorziening	2020	2019
Stand per 1 januari	1.376	1.460
Bij: dotaties	254	257
Af: onttrekkingen	(525)	(341)
Stand per 31 december	**1.105**	**1.376**

In 2020 is de egalisatievoorziening voor toekomstige jaarlijkse verplichtingen voor afvloeiingslasten gedaald met € 0,271 miljoen. De weergegeven dotatie wordt in hoge mate veroorzaakt door de opgebouwde rechten van (oud-)medewerkers die recht hebben op een WW-uitkering. De onttrekking bestaat uit de betaling van de uitkeringsrechten van de oud-medewerkers die reeds in de voorziening waren meegenomen en de vrijval van de opgenomen uitkeringsrechten, omdat de oud-medewerkers een baan gevonden hebben en geen recht meer hebben op de WW uitkering.

Voorziening ambtsjubilea	2020	2019
Stand per 1 januari	438	411
Af: onttrekkingen	(14)	-
Bij: dotaties	-	27
Stand per 31 december	**424**	**438**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

De voorziening is gevormd voor de toekomstige ambtsjubilea. De voorziening betreft de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen gebaseerd op de gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Handelscrediteuren (10)

	2020	2019
Handelscrediteuren	15.259	10.872
Betalingen onderweg	-	46
Reclassificatie	(8.413)	(4.047)
Stand per 31 december	**6.846**	**6.871**

De reclassificatie betreft de af te dragen BTW aangifte van december (€ 5,089 miljoen) en het saldo nog te betalen Intercompany (€ 3,448 miljoen). Deze zijn onderdeel van het subboek Crediteuren en worden in de jaarrekening onder de daarvoor bestemde rubriek verantwoord.

Belastingen en premie sociale verzekeringen (11)

	2020	2019
Afdracht loonbelasting en sociale premies	737	577
Pensioenen	385	341
Omzetbelasting	4.687	4.185
Stand per 31 december	**5.809**	**5.103**

Schulden aan de groepsmaatschappijen (12)

	2020	2019
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	336	1.302
VNG International B.V.	834	28
VNG Opleiding & Detachering B.V.	134	201
VNG Realisatie B.V.	3.178	6.528
VNG Naleving B.V.	734	151
Stand per 31 december	**5.216**	**8.210**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Overlopende passiva (13)

	2020	2019
Vooruit gefactureerde contributie	12.873	12.401
Vooruit ontvangen subsidies	27.820	19.036
Fonds GGU & Gemeentefonds Saldi	8.002	14.189
Stand per 31 december	**48.695**	**45.626**

Onder de post vooruit ontvangen subsidies zijn de bedragen opgenomen van het Rijk voor de projecten die nog doorlopen of afgerekend worden in 2021 en later.

Onder de post Fonds GGU en Gemeentefonds Saldi staan de nog uit te geven bedragen van de uitname uit het Gemeentefonds en het Fonds GGU. De ALV 2020 heeft ingestemd om in 2021 uit deze gelden € 4,3 miljoen te besteden aan de collectieve activiteiten zoals genoemd in het plan GGU 2021. De overige gelden blijven ter beschikking van de activiteiten binnen het Fonds GGU in de komende jaren.

Overige schulden (14)

	2020	2019
Vooruit gefactureerde bedragen	93	-
Div. reserveringen voor verlof en vakantiegeld	2.956	2.365
Overige schulden	3.104	3.518
Stand per 31 december	**6.153**	**5.883**

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De totale verplichting voor beheer en onderhoud van het automatiseringssysteem en de Facilitaire Diensten (catering, onderhoud gebouwen, schoonmaak en receptiediensten) bedraagt € 2,419 miljoen (t/m 2022).

Per jaar is de verplichting:
2021 € 2,263 miljoen
2022 € 0,156 miljoen

Wet Ketenaansprakelijkheid

De onderneming is onderworpen aan de Wet Ketenaansprakelijkheid en de Wet Inlenersaansprakelijkheid. Uit dien hoofde kan de onderneming worden aangesproken voor de door onderaannemers mogelijk niet afgedragen belastingen en premies sociale verzekeringen.

Hoofdelijke aansprakelijkheid

De VNG maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting, waarvan naast de VNG ook VNG Diensten B.V., VNG International B.V., VNG Realisatie B.V., VNG Congres- en Studiecentrum B.V., VNG Risicobeheer B.V., VNG Naleving B.V. en VNG Opleiding & Detachering B.V. deel uitmaken.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Binnen deze fiscale eenheid zijn de bedrijven, die onderdeel van de eenheid wordt geen btw aangerekend op de onderlinge leveringen en diensten. Elke afzonderlijke entiteit binnen deze fiscale eenheid doet zelfstandig aangifte. Daarnaast zijn de entiteiten binnen de fiscale eenheid volledig aansprakelijk voor de afdracht van de omzetbelasting van de fiscale eenheid als geheel.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Bijdrage projecten (15)

Zowel de bijdragen als de uitgaven van de projecten zijn hoger dan begroot: dit is het gevolg van nieuwe extern gefinancierde projecten. en de projecten welke uitgevoerd zijn vanuit de saldi van GF gelden, welke ultimo 2019 nog op de balans stonden. In de begroting wordt rekening gehouden met de subsidieaanvragen die op dat moment al goedgekeurd zijn. De nieuwe projecten hebben wel effect op het totale bedrijfsresultaat, omdat tegenover de hogere projectbaten, vaak een minder dan evenredige toename van de lasten (zowel uitbestedings- als personele lasten) staat. Uit deze personele lasten op de projecten wordt extra dekking gegenereerd middels de overhead (zoals huisvesting en overhead verwerkt in het uurtarief), welke een bijdrage levert aan het resultaat. In vergelijking met 2019 neemt de bijdrage projecten toe met € 8,590 miljoen.

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Bijdrage projecten	93.078	77.615	84.488
Waarvan subsidies van het Rijk	42.975	23.170	30.648
Waarvan projecten uit het Fonds GGU en saldo Gemeentefonds uitname	50.103	54.445	53.840

De VNG heeft sinds de ALV van 14 juni 2017 een extra functie: gemeenten ondersteunen bij het organiseren en verbeteren van de uitvoering van hun werk, genoemd Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU). Dit gebeurt onder meer door meer zaken samen op te pakken: "Samen Organiseren". Eén van de instrumenten om deze gezamenlijke aanpak vorm te geven is het instellen van een fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU).

De begroting van het Fonds en de hoogte van de financiële bijdrage van de leden aan het Fonds, is in beginsel gebaseerd op inwoneraantal en wordt jaarlijks ter goedkeuring voorgelegd aan de ALV, waarna de leden verplicht zijn deze financiële bijdrage te voldoen ter dekking van de kosten van het Fonds. De financiële en inhoudelijke verantwoording over het Fonds aan de ALV wordt opgenomen in de jaarrekening en het jaarverslag van de vereniging. (zie daarvoor volgende tabel). De realisatie van de GGU activiteiten 2020 bedraagt € 48,867 miljoen.

Daarnaast is er € 1.236 miljoen uitgegeven aan uit doorlopende activiteiten uit eerdere jaren, waaronder de stembureau app en de aanbesteding van 14+ netnummer en het programm. Die bedragen die niet uitgegeven zijn in 2020, worden als overlopende passiva opgenomen op de balans. Deze worden in 2021 en verder uitgegeven, aan de daarvoor aangewezen activiteiten binnen het Fonds GGU.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Fonds GGU 2020	Realisatie 2020	Begroting 2020
Gemeentelijke basisprocessen	413	525
Dienstverlening	690	730
Digitale Identiteit	451	500
Architectuur en Standaarden	2.605	2.816
Common Ground	3.364	3.550
GGI	1.659	1.500
Beheer GGI	500	500
Datainzichten en Datastelsel	3.612	3.850
Smart Society / slimme samenlevering	373	377
Opstarten Experiment Vernieuwing BRP	539	1.315
IBD en Privacy	2.266	2.385
Bestuurlijk Handelingsperpectief IB	212	250
Verantwoording Informatieveiligheid middels Ensia	844	896
Beheer tooling Ensia	234	250
Servicecentrum Gemeenten	2.003	2.282
Ketenbureau i sociaal domein	7.208	7.865
GDI	1.253	1.335
Beheer Taxatiewijzer WOZ	972	1.001
Landelijke Coördinatie raamcontracten Sociaal domein	532	609
Samenwerking bronhouders	174	174
GT 14+	297	443
Beheer en ontwikkelingoverige Soc Domein	630	695
Belangenbehartiging voorzieningen keten W&I	582	648
Belangenbehartiging voorzieningen keten WMO/Jeugd	303	300
Gezamenlijke inkoop - nieuwe of doorlopende projecten	207	200
Vraagarticulatie voor datagedreven werken	402	500
Programma Omgevingswet	5.052	5.237
Grip op Financien	519	600
Bijdrage Programma sociaal domein	150	150
Toekomst gegevensuitwisseling Werk en Inkomen	875	961
Zorg en Jeugd	312	400
Zorg en Veiligheid	1.289	1.320
Lokaalbestuur, lokale democratie, Recht	121	377
Duiden en analyse	619	650
Innovatie/kennisnetwerk rondom data	603	583
Relatiemanagement en implementatieondersteuning	1.448	2.219
Bedrijfskosten	2.854	3.500
Govenance Samen Organiseren	401	428
Programmabureau GGU	580	451
Communicatie	1.718	1.871
Totaal	**48.867**	**54.243**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Overige baten (16)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Opbrengst derden	2.421	1.719	2.283
Auteursvergoedingen	201	45	150
Vacatiegelden	8	20	24
Interne baten	3.426	2.934	3.519
Overige baten	794	880	840
Totaal overige baten	**6.850**	**5.598**	**6.816**

Opbrengst derden
De realisatie 2020 is € 0,702 miljoen hoger dan begroot en is in lijn met de realisatie van 2019.

Auteursvergoedingen
De realisatie van de auteursvergoedingen ligt ruim boven begroot. Dit heeft als oorzaak dat de royaltyvergoeding inzake de Gids Gemeentebesturen en de Modelverordeningen, inclusief de CAR-UWO in de begroting niet is opgenomen onder de auteursvergoedingen.

Baten groepsmaatschappijen
In de begroting was rekening gehouden met een daling van de opbrengsten. Met ingang van 2020 zijn er nieuwe dienstverleningsovereenkomsten met de VNG dochterbedrijven en de gelieerde instellingen van kracht. De realisatie in 2020 is uiteindelijk € 0,492 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit is een daling van € 0,093 ten opzichte van 2019 en daarmee een minder sterke daling dan voor 2020 was voorzien.

De overige baten bestaan voornamelijk uit de opbrengsten Reprorecht. De omvang hiervan is € 0,714 miljoen.

Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten (17)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Salarissen	20.178	18.992	17.803
Sociale lasten	2.390	2.249	2.153
Pensioenlasten	3.275	3.082	2.881
Vergoedingen (ZW, uitlenen personeel)	(708)	-	(754)
Totaal salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	**25.135**	**24.323**	**22.083**

Het totaal van salarislasten, sociale lasten en pensioenlasten stijgt met € 3,052 miljoen ten opzichte van 2019. De stijging is veroorzaakt door een toename van salariskosten volgend uit wijzigingen in de CAO en voornamelijk door een toename van het aantal fte in dienst van de VNG.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Na een aantal jaren daling komt het uitstroompercentage over 2020 weer boven de 10%. Het uitstroompercentage steeg naar 13% (2019: 8,84%, 2018: 14%). Het gemiddeld aantal fte in 2020 steeg ten opzichte van 2019. Ultimo 2020 waren er 295,52 fte in dienst (2019: 269,20 fte).

De vergoedingen voor zwangerschap, uitlenen van personeel en overige loonlastenvergoedingen kwamen in 2020 op een zelfde niveau uit als 2019. De gemiddelde salarislast per fte stijgt van € 84.800 in 2019 naar € 87.450 in 2020. Deze stijging van 3,1% is het gevolg van de nieuwe cao/de reguliere periodieke verhogingen, de verhoging van de sociale lasten en de aanpassing van de pensioenpremie.

Overige personeelslasten (18)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Uitzendkrachten/personeel derden	12.474	163	10.751
Arbolasten	54	42	26
Studielasten	299	507	668
Werving	48	75	91
Rechtspositionele lasten	410	328	389
Onttrekking/Dotatie voorzieningen	236	236	236
Overige lasten	535	303	473
Reis- en verblijflasten	80	180	273
Totaal overige personeelslasten	**14.136**	**1.833**	**12.908**

De overige personeelslasten overschrijden de begroting met € 12,304 miljoen. Per begrotingspost zijn de verschillen als volgt te duiden:

- De lasten van uitzendkrachten/personeel derden komen € 12,311 miljoen hoger uit dan begroot. De extra lasten hebben voor € 10,782 miljoen betrekking op lasten van inhuur voor extern gefinancierde projecten. Hier staan ook baten tegenover. Het resterende deel heeft onder andere betrekking op vervangende inhuur voor openstaande vacatures, detacheringen en zwangerschapsvervanging. Ten opzichte van 2019 nemen de lasten toe met € 1,722 miljoen.
- De studielasten en reis- en verblijfskosten vallen € 0,208 miljoen en respectievelijk € 0,100 lager uit dan begroot als gevolg van de coronacrisis.
- De arbolasten vallen hoger uit dan begroot. Deze lasten bestaan uit een bedrijfszorgpakket, begeleiding vanuit een bedrijfsarts en arbo-gerelateerde aanpassingen aan de werkplekken.
- Het ziekteverzuim is in 2020 uitgekomen op 3,42%. Dit is hoger dan vorig jaar (2,59%) maar wel iets lager dan het streefpercentage van 3,5%.
- De rechtspositionele kosten vallen hoger uit dan begroot door een hoger bedrag aan toegekende gratificaties en reiskosten uit woon-werk verkeer. De VNG keert jaarlijks deze reiskostenvergoeding in één keer uit. De huidige omstandigheden hebben geen invloed gehad op de uitkering van de reiskostenvergoeding.
- De overige lasten laten een realisatie zien die 0,232 miljoen hoger ligt dan begroot, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de opgenomen reservering voor de verlofuren. De toevoeging aan de reservering voor de verlofuren bedraagt over 2020 € 0,472 miljoen.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Specificatie:

Omschrijving	Realisatie 2020		
Overige personeelslasten	Project gefinancierd	Overig	Totaal
	10.826	**3.310**	**14.136**

Kantoor- en huisvestingslasten (19)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Huisvestingslasten	767	710	775
Onderhoud en inventaris	328	375	388
Automatiseringslasten	3.515	2.097	5.840
Telecommunicatie	(116)	63	(415)
Drukwerklasten	28	42	25
Bibliotheeklasten	153	149	763
Restauratieve lasten	273	435	450
Totaal kantoor- en huisvestingslasten	**4.948**	**3.871**	**7.826**

De kantoor- en huisvestingslasten zijn ten opzichte van de begroting € 1,077 miljoen hoger. Dit wordt met name veroorzaakt door de hogere automatiseringslasten. Deze zijn € 1,418 miljoen hoger dan begroot. Deze stijging wordt veroorzaakt door een groter aantal gebruikers (fte) en project gefinancierde activiteiten. Zoals de Gemeentelijke aanbestedingsprojecten. Voor GT software en GT End User Devices staat er tegenover de lasten van € 1,495 miljoen geen externe dekking. De overige kosten vallen overwegend juist lager uit.

Specificatie:

Omschrijving	Realisatie 2020		
	Project gefinancierd	Overig	Totaal
Kantoor- en huisvestingskosten	**653**	**4.295**	**4.948**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Activiteitslasten (20)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Voorlichting	1.073	602	1.006
Bijeenkomsten	1.779	230	4.035
Onderzoek	1.251	4.470	1.106
Advies derden	75.762	77.615	64.493
Bijdragen en lidmaatschappen	538	663	456
Doorbelasting	-	(4.892)	0
Totaal activiteitslasten	**80.403**	**78.687**	**71.096**

Specificatie:
De activiteitslasten zijn € 1,716 miljoen hoger dan de begroting. De voornaamste verschillen per afzonderlijke begrotingspost zijn:

- Voorlichting: Het budget voor voorlichting wordt met € 0,471 miljoen overschreden. Dit bedrag heeft volledig betrekking op extern gefinancierde projecten.
- Bijeenkomsten: De overschrijding van € 1,550 miljoen heeft voor een bedrag van € 1,465 miljoen betrekking op extern gefinancierde projecten die bij het opstellen van de begroting nog niet bekend waren.
- Onderzoek: Dit budget wordt in de loop van het jaar projectmatig toegewezen, de lasten van deze activiteiten worden verantwoord onder afzonderlijke begrotingsposten zoals adviezen derden, overige personeelslasten en ICT-lasten. Daardoor blijft de realisatie op de post onderzoekskosten achter bij begroot.
- Advies derden: Er is € 1,853 miljoen minder uitgegeven dan begroot. De realisatie ten opzichte van 2019 is gestegen met € 11,268 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door extern gefinancierde projecten.
- Doorbelasting: De inzet van medewerkers voor extern gefinancierde projecten wordt doorbelast aan deze projecten. In de begroting werd rekening gehouden met een doorbelasting van € 4,892 miljoen aan baten. Door het gestegen projectvolume was de werkelijke inzet van medewerkers hoger. De werkelijke doorbelasting kwam uit op € 6,954 miljoen, € 2,062 miljoen hoger dan begroot. Dit levert een positief dekkingsresultaat op.

Specificatie:

Omschrijving	**Realisatie 2020**		
	Project gefinancierd	Overig	Totaal
Voorlichting	467	606	1.073
Bijeenkomsten	1.474	305	1.779
Onderzoek	675	576	1.251
Advies derden	73.026	2.736	75.762
Bijdragen en lidmaatschappen	-	538	538
Doorbelasting	**6.951**	**(6.951)**	**-**
Activiteitskosten	**82.593**	**(2.190)**	**80.403**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Overige lasten (21)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Overige lasten	**452**	**1.690**	**1.894**

Specificatie:

Omschrijving	**Realisatie 2020**		
Overige lasten	Project gefinancierd	Overig	Totaal
	706	**(254)**	**452**

Financiële baten en lasten (22)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Opbrengst van effecten	3.298	-	1.196
Rentebaten	15	-	3
(Rente)lasten	(161)	-	(158)
Totaal financiële baten en lasten	**3.152**	**-**	**1.041**

De opbrengst van effecten is conform de gemaakte contributieafspraken niet opgenomen in de begroting. De gerealiseerde opbrengst is daardoor in het resultaat van de Vereniging een plus ten opzichte van de begroting.

Resultaat deelnemingen (23)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	(1.989)	134	411
VNG International B.V.	98	153	253
VNG Risicobeheer B.V.	615	267	345
VNG Realisatie B.V.	22	100	32
VNG Naleving B.V.	152	155	243
VNG Diensten B.V. (enkelvoudig)	143	(134)	(56)
Vennootschapsbelasting	-	-	(318)
Totaal resultaat deelnemingen	**(959)**	**675**	**912**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

VNG Diensten B.V. (VNG Diensten)

VNG Diensten is de houdstermaatschappij namens VNG en is 100% aandeelhoudster van de hieronder genoemde deelnemingen. Het resultaat van VNG Diensten, exclusief resultaat deelnemingen, bestaat voornamelijk uit de management fee van de bedrijven en het renteresultaat over het liquide vermogen.
Het resultaat VNG Diensten geschoond van resultaat deelnemingen, komt € 0,199 miljoen beter uit dan het voorgaande jaar. Oorzaak is achterwaartse verliesverrekening van de fiscale eenheid Vennootschapsbelasting. Ten opzichte van het voorgaande jaar verslechterde het bedrijfsresultaat met € 71.237. Dit wordt veroorzaakt dat VNG Diensten kosten voor haar rekening heeft genomen ten behoeve van alle bedrijven en deze, vanwege het algemeen karakter ervan, niet heeft doorbelast. Tot slot namen ook de kosten van het aanhouden van het liquide vermogen toe met € 41.425.

Congres- en Studiecentrum VNG B.V.

Het resultaat van Congres- en Studiecentrum B.V. voor belastingen bedraagt € 1,989 miljoen negatief ten opzichte van een winst van € 0,411 miljoen een jaar eerder. In vergelijking met de begroting 2020 is een negatieve afwijking zichtbaar van € 2,123 miljoen. Deze negatieve afwijking is volledig toe te schrijven aan de coronapandemie als gevolg waarvan Academie en Congressen een bijzonder slecht jaar beleefde. Academie en Congressen bleven steken op 33% respectievelijk 54% van de gestelde targets terwijl Trainees daarentegen juist hun beste jaar ooit beleefde met een behaalde marge van 126% van de target. In onderhavig boekjaar is een reorganisatie in gang gezet waarvan de kosten van het sociaal plan 0,852 miljoen bedragen. De totale gerealiseerde brutomarge voor 2020 bedraagt € 2,983 miljoen en is daarmee 42% lager dan begroot en 35% lager dan voorgaand boekjaar. De bedrijfskosten laten een nagenoeg gelijk beeld zien ten opzichte van begroot, namelijk € 4,972 miljoen versus € 4,978 miljoen. In de bedrijfskosten zit in 2020 per saldo voor 0,726 miljoen aan incidentele baten en lasten. Zonder deze eenmalige posten is een sterke daling zichtbaar zijn van 0,732 miljoen. Deze positieve afwijking is grotendeels verklaarbaar door fors lagere personeels- en overige bedrijfskosten (wegens in het jaar ingezette besparingen).

VNG Risicobeheer B.V.

In 2020 kwam het resultaat van VNG Risicobeheer voor belasting uit op € 0,615 miljoen, dit is € 0,348 miljoen hoger dan begroot. De opbouw hiervan is als volgt; de baten kwamen € 0,147 miljoen (10%) boven begroot uit door hogere bijdragen uit verzekeringsproducten. De totale lasten kwamen € 0,201 miljoen (17%) lager uit dan begroot. De lagere personeelskosten worden veroorzaakt doordat bij de begroting van 2020 een vacature opgenomen was, uiteindelijk is deze ingevuld met externen.
De lagere overige bedrijfskosten hebben betrekking op de door VNG gemaakte kosten betreffende het zorgcontract. Het jaar 2020 was een aanbestedingsjaar, de externe begeleidingskosten waren lager dan verwacht.

VNG International B.V. (VNG-I)

Het nettoresultaat van VNG-I na belasting kwam ten opzichte van het vorige boekjaar € 0,092 miljoen of wel 49,1% lager uit. In het resultaat is het resultaat van de deelneming in Tunesië (€ 0,082 miljoen) opgenomen. Het resultaat voor belastingen is als volgt te verklaren. De marge (baten minus directe lasten) nam af met 6,3% of wel met € 0,42 miljoen. De indirecte of apparaatskosten namen met € 0,542 miljoen (8,5%) af. Hierdoor nam het bedrijfsresultaat ten opzichte van 2019 met € 0,122 miljoen toe. Vervolgens kwam ten opzichte van 2019 het saldo financiële baten € 0,367 miljoen lager uit door verlies op de sterke in waarde afgenomen USD. Na winstbelasting geeft dit ten opzichte van 2019 49,1% lager resultaat. De ten opzichte van 2019 lagere indirecte kosten komen voort uit lagere personeelslasten (daling 6,6%) en lagere bedrijfskosten als gevolg van de corona crisis (daling 16,2%). Bij dit alles kan worden gesteld dat de meeste projecten die VNG-I. uitvoert opdrachten zijn van het Ministerie van Buitenlandse Zaken de Europese Commissie en de Wereld Bank. De VNG is voor een (zeer) klein deel

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

opdrachtgever (de beleidsopdracht). Niet al deze projectbaten zijn marge gevend. Ten opzichte van de begroting 2020 realiseert VNG-I een resultaat dat € 0,058 miljoen (37,7%) onder begroot uitkomt. Ten opzichte van begroot komt de brutomarge met € 0,139 miljoen hoger uit. De indirecte kosten komen ten opzichte van begroot € 0,145 miljoen lager uit. Na aftrek van het valuta verlies blijft er een resultaat over dat 37,7% lager is dan begroot.

VNG Realisatie B.V.

VNG Realisatie heeft geen permanent winststreven. In de begroting 2020 is een positief resultaat opgenomen teneinde eventuele toekomstige schommelingen in het weerstandsvermogen te kunnen opvangen. Deze schommelingen kunnen alleen ontstaan door projectverliezen dan wel een substantieel beroep op de BWW voorziening.
Beide zaken hebben zich ook in 2020 niet op substantieel niveau voorgedaan. In AVA november 2020 is derhalve het besluit genomen de potentiële marge op overige (niet GGU) projecten niet volledig te nemen. In de begroting was een positief resultaat van € 0,100 miljoen voor belasting opgenomen, in de jaarrekening werd dit uiteindelijke € 0,022 miljoen (€ 0,014 miljoen na belastingen). De omzet was hoger dan in 2019 € 46 miljoen in plaats van € 43 miljoen en ook hoger dan begroot (€ 43 miljoen).

VNG Naleving B.V.

VNG Naleving ondersteunt gemeenten bij de uitvoering van toezicht en handhaving in het sociaal domein. Dit gebeurd door personele inzet voor de uitvoering van subsidieprojecten binnen het VNG programma Handhaving en Naleving en het verzorgen van opleidingen en trainingen. De kosten over 2020 zijn achtergebleven bij begroot. Dit betreft met name de personeelskosten. In lijn met het achter- blijven van de kosten zijn ook de opbrengsten lager uitgekomen dan begroot. Er werden minder kosten doorbelast ten laste van de verschillende subsidies. Het resultaat voor belasting over 2020 komt met € 0,152 miljoen net iets onder begroot uit. Het verschil bedraagt € 0,003 miljoen. Ten opzichte van 2019 daalt het resultaat met € 0,091 miljoen.

WNT-verantwoording 2020 Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublie ke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op VNG van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor de VNG is € 201.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van het Bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. De leden van het Bestuur van de VNG ontvangen geen bezoldiging.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Bezoldiging topfunctionarissen 2020

Gegevens 2020			
bedragen x € 1	Jantine Kriens	Leonard Geluk	Pieter Jeroense
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Algemeen Directeur	Plv. Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/03	01/04 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	41.480	112.659	148.407
Beloningen betaalbaar op termijn	5.506	15.833	21.138
Subtotaal	46.986	128.4929	169.544
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	50.250	150.750	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	46.986	128.492	169.544
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	Jantine Kriens	Pieter Jeroense
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Plv. Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	170.951	147.482
Beloningen betaalbaar op termijn	20.476	19.947
Subtotaal	191.427	167.429
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	191.427	167.429
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Overzicht 2020 voor de WNT van de Toezichthoudende functionarissen VNG

(met bezoldiging kleiner dan € 1.700)

Naam	Functie	Periode
Dhr. J. van Zanen	Voorzitter van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. H. Bruls	Vice-voorzitter van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. A. de Baat	Penningmeester	01/01 t/m 31/12
Dhr. E. van Oosterhout	Secretaris	01/01 t/m 31/12
Mw. I. Adema	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 15/10
Dhr. R. Cazemier	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 01/07
Dhr. V. Everhardt	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr . T. Heerts	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. P. Heijkoop	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. A. Hofland	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Mw. L. Hooijdonk	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. J. Kompier	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. S. de Langen	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. R. Lievense	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. H. Lenferink	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. A. Mulder	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Mw. S. Mutluer	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Mw. W. Paulusma	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Mw. A. Penn-te Strake	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 01/07
Dhr. A. Reinders	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. B. Revis	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 15/10
Dhr. C. Rutten	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Mw. E. van Selm	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. G. Soest	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Mw. Tiemens	Lid van het Bestuur	15/10 t/m 31/12
Mw. A. Usmany-Dallinga	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. F. Weerwind	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. T. Weterings	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Geconsolideerde jaarrekening 2020

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Geconsolideerde balans per 31 december 2020

Voor bestemming van het resultaat (bedragen x € 1.000)

ACTIVA

		2020		2019
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		433	376	
Software				
Materiële vaste activa (24)				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	9.958		10.601	
Activa in uitvoering	282		220	
Machines en installaties	646		709	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	953		830	
		11.839		12.360
Financiële vaste activa				
Overige effecten	63.385		62.368	
		63.385		62.368
Totaal vaste activa		**75.657**		**75.104**
Vlottende activa				
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	7.053		7.021	
Overige vorderingen	13.032		10.806	
Overlopende activa	7.793		7.361	
		27.878		25.188
Liquide middelen (25)		53.563		53.003
		53.563		53.003
Totaal vlottende activa		**81.441**		**78.191**
Totaal activa		**157.098**		**153.295**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

PASSIVA

		2020		2019
Eigen vermogen				
Groepsvermogen	62.379		64.627	
		62.379		**64.627**
Voorzieningen (26)				
Voorzieningen	3.739		2.764	
		3.739		**2.764**
Kortlopende schulden				
Handelscrediteuren	10.280		11.562	
Belastingen en premie sociale verzekeringen	6.165		5.572	
Overlopende passiva (27)	60.848		56.556	
Overige schulden (28)	13.687		12.213	
		90.980		**85.904**
Totaal passiva		**157.098**		**153.295**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2020

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Baten		
Contributies	23.480	22.787
Bijdrage projecten	93.879	84.289
Vergoeding geleverde diensten (29)	27.717	35.009
Overige baten (30)	5.546	5.879
Som der baten	**150.622**	**147.964**
Lasten		
Salarissen (31)	33.129	31.208
Sociale lasten (31)	4.245	4.208
Pensioenbijdragen (31)	5.506	5.109
Overige personeelslasten (31)	14.665	12.068
Afschrijvingen	1.214	1.430
Activiteitslasten	89.481	87.683
Overige lasten (32)	6.073	8.091
Som der lasten	**154.313**	**149.797**
Bedrijfsresultaat	**(3.691)**	**(1.833)**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Financiële baten en lasten		
Opbrengst van effecten	3.298	1.196
Rentebaten	16	34
(Rente)lasten	(555)	(162)
Resultaat uit verkoop deelnemingen	-	(90)
Som der financiële baten en lasten	**2.759**	**977**
Bijzondere baten en lasten	308	-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor Vpb	**(624)**	**(856)**
Vennootschapsbelasting	-	(318)
Resultaat	**(624)**	**(1.174)**
Dekking uit het vermogen	608	858
Onverdeeld resultaat	**(16)**	**(316)**

Resultaatsbestemming

Het resultaat 2020 is gelijk aan € 0,624 miljoen negatief. De onttrekking uit de bestemmingsreserve, gelijk aan € 0,608 miljoen, is toegevoegd aan het onverdeeld resultaat. Het onverdeeld resultaat, € 0,016 miljoen negatief, wordt in mindering gebracht op de overige reserves.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(bedragen x € 1.000)

		2020		2019
Bedrijfsresultaat	(3.691)		(1.833)	
Afschrijvingen en waardeverminderingen	1.214		1.430	
Cashflow		(2.477)		(403)
Afname vorderingen	(2.690)		(10.388)	
Toename voorzieningen	975		697	
Toename kortlopende schulden	5.076		9.097	
		3.361		(594)
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		**884**		**(977)**
Ontvangen interest	16		34	
Ontvangen dividend	1.064		1.196	
Betaalde interest	(555)		(162)	
Resultaat effectentransacties	2.235		0	
Mutatie omrekenverschillen	(28)		53	
Betaalde/ontvangen vennootschapsbelasting	307		(318)	
Kasstroom uit operationele activiteiten		**3.039**		**803**
(Des)investeringen in immateriële vaste activa	(57)		(376)	
(Des)investeringen in materiële vaste activa	(693)		(2.413)	
Investeringen in financiële vaste activa	(2.613)		(128)	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		**(3.363)**		**(2.917)**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		**0**		**0**
Netto kasstroom		**560**		**(3.111)**
Mutatie liquide middelen (01-01 t/m 31-12)		**560**		**(3.111)**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Toelichting op de geconsolideerde balans

(bedragen x € 1.000)

Materiële vaste activa (24)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Bedrijfs-gebouwen en -terreinen	Activa in uitvoering	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs-middelen	Totaal 2020
Beginstand					
Aanschafwaarde	24.246	220	5.929	5.260	35.655
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(13.645)	-	(5.220)	(4.432)	(23.297)
Boekwaarde 1 januari 2019	**10.601**	**220**	**709**	**828**	**12.358**
Mutaties					
Investeringen	218	282	24	350	874
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-	-	(440)	(440)
Desinvesteringen afschrijvingen	-	-	-	439	439
Herrubriceringen aanschafwaarde	-	(220)	-	-	(220)
Herrubriceringen afschrijvingen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	(861)	-	(87)	(225)	(1.173)
Totaal mutaties	**(643)**	**62**	**(63)**	**124**	**(520)**
Eindstand					
Aanschafwaarde	24.464	282	5.953	6.049	36.748
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(14.506)	-	(5.307)	(5.096)	(24.909)
Boekwaarde 31 december	**9.958**	**282**	**646**	**953**	**11.839**
Afschrijvingspercentages	2-20%		5-16,7%	10-33%	

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Liquide middelen (25)

	2020	2019
Kas	13	10
Bank	53.550	52.993
Stand per 31 december	**53.563**	**53.003**

Het saldo van de liquide middelen betreft het totaal van de kas, zakelijke rekeningen-courant en spaar-/vermogensspaarrekeningen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Vereniging.

Voorzieningen (26)

Voorziening	2020	2019
Stand per 1 januari	2.764	2.068
Bij: dotaties	1.651	1.167
Af: onttrekkingen	(668)	(445)
Af: vrijval	(8)	(26)
Stand per 31 december	**3.739**	**2.764**

In 2020 is de voorziening voor toekomstige jaarlijkse verplichtingen gestegen met € 0,975 miljoen. Het saldo bestaat de voorzieningen projecten (€ 0, 848 miljoen), nieuwe WW- en Bovenwettelijke WW-gerechtigden, mede als gevolg van de afspraken gemaakt met individuele medewerkers, en de betaling van bestaande gerechtigden en de vrijval als gevolg van oud-medewerkers, waarvan de rechten vrijvallen als gevolg van ander werk en/of het opnieuw berekenen van de looptijd van de BWW (€ 1,542 miljoen).

In de reorganisatievoorziening (€ 0,818 miljoen) zijn, voor VNG Congres- en Studiecentrum B.V., de kosten als gevolg van de lopende herstructurering opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming. Deze reorganisatie is het gevolg van verslechterde bedrijfseconomische omstandigheden naar aanleiding van de negatieve gevolgen van de corona-pandemie. De voorziening betreft het totaal van de nog te betalen reorganisatiekosten per ultimo boekjaar. De berekening is gebaseerd op de kosten van externe adviseurs met betrekking tot uit te brengen advisering,transitievergoedingen, sociaal plan en overige personeelsgerelateerde kosten.
Daarnaast is t.b.v. de toekomstig uit te keren ambtsjubilea een voorziening gevormd. In 2020 bedraagt deze voorziening € 0,531 miljoen.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Overlopende passiva (27)

	2020	2019
Vooruit gefactureerde bedragen	12.154	10.930
Vooruit gefactureerde contributie	12.872	12.401
Vooruit ontvangen subsidies	27.820	19.036
Fonds GGU & Gemeentefonds saldi	8.002	14.189
Stand per 31 december	**60.848**	**56.556**

Overige schulden (28)

	2020	2019
Div. reserveringen voor verlof en vakantiegeld	5.174	4.431
Overige schulden	8.513	7.782
Stand per 31 december	**13.687**	**12.213**

Overige informatie

Bankgaranties

VNG International heeft bij ABN AMRO een obligokrediet van € 2,6 miljoen. Binnen dit krediet kan VNG International bij ABN AMRO Bank N.V. bankgaranties afsluiten. Als zekerheid zijn voor een gelijk bedrag debiteuren verpand. Voorts heeft VNG International één bankgarantie via ABN AMRO N.V. afgegeven ter waarde van € 3,259 miljoen.

- Libya, EU Local Governance and Stabilization (€ 0,890 miljoen) met als begunstigde The European Commission, DG
- Libya, EU Pilot Projects (€ 0,273 miljoen) met als begunstigde Directorate-General for Neighbourhood and Enlargement Negotiations
- Libya, Improved Service delivery and Accountability (€ 1,021 miljoen met als begunstigde European Commission
- Tunisia, support to the process of decentr & deconcentration (€ 1,074 miljoen met als begunstigde Delegation de L'Union Europe

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De totale verplichting voor het beheer en onderhoud van het automatiseringssysteem, het platform voor aanbestedingen en de Facilitaire Diensten (Catering, Onderhoud gebouwen, Schoonmaak en receptiediensten) bedraagt € 5,531 miljoen (t/m 2024).

Per jaar is de verplichting:
2021 € 3,717 miljoen
2022 € 0,742 miljoen
2023 € 0,566 miljoen
2024 € 0,506 miljoen

Wet Ketenaansprakelijkheid

De onderneming is onderworpen aan de Wet Ketenaansprakelijkheid en de Wet Inlenersaansprakelijkheid. Uit dien hoofde kan de onderneming worden aangesproken voor de door onderaannemers mogelijk niet afgedragen belastingen en premies sociale verzekeringen.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Algemeen

Het resultaat is uitgekomen op € 0,624 miljoen negatief. Na de onttrekking uit de bestemmingsreserve, € 0,608 miljoen voor de lasten van de herhuisvesting, is het onverdeeld resultaat uitgekomen op € 0,016 miljoen negatief. Het resultaat is ten opzichte van 2020 met € 0,300 miljoen gedaald. Het bedrijfsresultaat is uitgekomen op € 3,691 miljoen negatief. Dit is ten opzichte van 2019 een verslechtering van € 1,858 miljoen. Deze verslechtering wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere opbrengsten in de dienstverlening als gevolg van de Corona pandemie, hogere personeelskosten, en lagere bedrijfslasten.

Het resultaat uit de effectenportefeuille en de bijzondere bate zijnde de carry back VPB verrekening zorgen ervoor dat het resultaat € 0,300 miljoen hoger is dan in 2019. De baten uit effecten stijgen ten opzichte van 2019 met € 2.102 miljoen, door de realisatie van koerswinsten door de verkoop van de effecten.

Vergoeding geleverde diensten (29)

	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Vergoeding geleverde diensten	27.717	35.009
Totaal vergoeding geleverde diensten	**27.717**	**35.009**

De vergoeding geleverde diensten daalt ten opzichte van 2019 met € 7,3 miljoen komt voornamelijk door de daling van opbrengsten van de georganiseerde congressen als gevolg van Corona.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Overige baten (30)

	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Opbrengst derden	2.662	3.083
Auteursvergoedingen	201	150
Overige baten	2.683	2.646
Totaal overige baten	**5.546**	**5.879**

De overige baten zijn in 2020 € 0,333 miljoen lager dan vorig jaar. Bij VNG Naleving BV is de opbrengst derden lager, omdat er minder trainingen en cursussen zijn georganiseerd als gevolg van de Corona pandemie.

Personeelslasten (31)

	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Salarissen	33.129	31.208
Sociale lasten	4.245	4.209
Pensioenbijdragen	5.506	5.109
Overige personeelslasten	14.665	12.068
Totaal personeelslasten	**57.545**	**52.594**

De totale bezetting van de VNG is per ultimo 2020 als volgt onderverdeeld naar de verschillende onderdelen (in fte's):

	Realisatie 2020	Realisatie 2019
VNG, de Vereniging	295,5	269
Congres- en Studiecentrum VNG B.V. (incl. COD)	31,3	29,9
VNG International B.V. (incl. buitenlandse dochterbedrijven)	87,2	77,1
VNG Risicobeheer B.V.	3,9	3,9
VNG Realisatie B.V.	70,0	67,05
VNG Naleving B.V.	32,2	35,31
	520,1	**482,26**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Ten opzichte van het voorgaande jaar stijgen de personeelslasten met € 4,951 miljoen. De stijging is een optelsom van hogere salarislasten als gevolg van meer fte's in dienst, de gewijzigde ARAR en AVR.

Overige lasten (32)

	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Huisvestingskosten	911	862
Onderhoudskosten en inventaris	328	388
Automatisering	2.316	3.399
Telecommunicatie	(117)	(408)
Drukwerkkosten	(4)	34
Bibliotheekkosten	158	766
Restauratieve kosten	273	450
Overige bedrijfskosten	2.208	2.600
	6.073	**8.091**

De daling in de overige lasten wordt veroorzaakt door de bijdrage die hier geboekt staat vanuit het GT Telefonie project op automatisering en de daling van de overige bedrijfskosten. De daling van de bibliotheekkosten wordt veroorzaakt, doordat de factuur voor Reprorecht (€ 0,635 miljoen) in 2020 geboekt is onder de overige bedrijfskosten.

De honoraria voor de externe accountant met betrekking tot het boekjaar 2020 opgenomen in de controle- en advieskosten, opgenomen onder overige bedrijfsposten, zijn als volgt samengesteld:

	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Onderzoek van de jaarrekening	188	155
Andere controle opdrachten	156	152
Fiscaal advies en niet controle opdrachten	83	114
Totaal	**427**	**421**

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Overzicht mutatie eigen vermogen

(bedragen x € 1.000)

Vermelding van de mutatie in het eigen vermogen is volgens de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) een verplicht onderdeel van de jaarrekening.

	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen toekomend aan de rechtspersoon	(624)	(1.174)
Mutatie herwaarderingsreserve	(1.596)	3.773
Omrekenverschillen	(28)	-
Wijziging waardering deelnemingen	-	53
Mutatie eigen vermogen	**(2.248)**	**2.652**

Den Haag, 23 april 2021.

Namens het bestuur,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

w.g. Jan van Zanen,
Voorzitter

w.g. Eric van Oosterhout
Penningmeester

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Overige gegevens

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Overige zaken betreffende de jaarrekening

Vaststelling jaarrekening

Conform artikel 8 lid 5 legt het bestuur de jaarrekening ter vaststelling voor aan de algemene ledenvergadering.

Vallei Accountants Audit B.V.
voor identificatiedoeleinden
Behorend bij de controleverklaring d.d. 23 april 2021

Vallei Audit
Accountants & Adviseurs

Vallei Accountants Audit B.V.
E info@vaacc.nl
W www.vaacc.nl
IBAN NL74 RABO 0356 8652 15
BIC RABONL2U
BTW 8185.48.137.B.01
KVK 3212 6939

Maarsbergseweg 48
3931 JJ Woudenberg
T +31 (0)33 286 66 19

Postbus 191
3930 ED Woudenberg

Parmentierstraat 8
3772 MS Barneveld
T +31 (0)342 41 28 09

Sinds 2020 zijn wij ook gevestigd in Amsterdam.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de leden van Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Vereniging van Nederlandse Gemeenten te ’s Gravenhage gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging van Nederlandse Gemeenten per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 ‘Organisaties zonder winststreven’ en met de bepalingen bij en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:
- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2020;
- het geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2020; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2020 en het Protocol beheer Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering VNG vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging van Nederlandse Gemeenten, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf inzake overige aangelegenheden

Tijdens onze controle hebben wij vanwege Covid-19 maatregelen noodgedwongen meer werkzaamheden op afstand uitgevoerd. Deze manier van werken heeft het moeilijker voor ons gemaakt om bepaalde waarnemingen te doen wat er toe kan leiden dat bepaalde signalen worden gemist. Bij het plannen van onze werkzaamheden hebben wij aandacht besteed aan de risico’s hiervan en hebben waar nodig aanvullende werkzaamheden gepland en uitgevoerd. Wij zijn dan ook van mening dat de verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Vallei Accountants Audit B.V. is statutair gevestigd te Woudenberg. Op al onze diensten en offertes zijn de algemene voorwaarden NBA 2017 (variant 2) van toepassing, zoals gedeponeerd bij de griffie van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam en te raadplegen op onze website: www.vaacc.nl. Op verzoek wordt u een exemplaar toegezonden.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het VNG jaarverslag en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, waaronder Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' en met de bepalingen bij en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2020, het Protocol beheer Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering VNG, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing dat relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren aan het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Woudenberg, 23 april 2021
Vallei Accountants Audit B.V.

Drs. L.S. Goeman RA w.g.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93
info@vng.nl

april 2021

vng.nl

VNG Kadernota 2022

1. Introductie

In 2019 stelden de leden van de VNG de verenigingsstrategie *Gemeenten 2024* vast. Deze strategie schetst een beeld van de grote en talrijke ontwikkelingen en opgaven die men zag afkomen op gemeenten. Die opgaven zijn er nog steeds. Maar tegelijkertijd zijn er nieuwe opgaven bijgekomen.

Sinds het vaststellen van de verenigingsstrategie stond het maatschappelijk debat al niet stil. Milieumaatregelen, duurzaamheid, schuldenproblematiek en toenemende tweedeling in de samenleving krijgen veel aandacht; zowel in de media als in het politieke debat.

En toen was daar het coronavirus dat in korte tijd de samenleving sterk veranderde. De afgekondigde restricties, lockdown en avondklok hadden ingrijpende gevolgen voor winkels, horeca, scholen, culturele en publieke instellingen. Thuis werken en thuisonderwijs, overbelaste zorg. De gevolgen van de pandemie zijn ongekend ingrijpend; voor mensen persoonlijk, voor gezinnen en voor de samenleving. Lokaal, nationaal en internationaal zijn vanzelfsprekende omgangsvormen en gewoonten achterhaald en ontwikkelen zich nieuwe afspraken en verhoudingen. Maatschappelijk, economisch, bestuurlijk.

Gemeenten hebben tijdens de coronacrisis laten zien dat zij onmisbaar zijn in crisistijden. Veel noodmaatregelen op rijksniveau vragen om een snelle en intensieve lokale vertaling. Het vroeg en vraagt nog steeds een uiterste krachtsinspanning van gemeentelijke medewerkers en bestuurders. Tegelijkertijd zorgen gemeenten ervoor dat lopende trajecten voor beleidsontwikkeling blijven doorlopen. Want de vele grote uitdagingen voor de crisis zijn nog steeds actueel en blijven om aandacht vragen.

De VNG heeft tijdens de crisis opnieuw laten zien dat zij van toegevoegde waarde is voor gemeenten. Vanuit het bureau wordt hard gewerkt om via website, klantcontactcentrum en fora gemeenten van actuele en accurate informatie te voorzien. Dat geldt voor de traditionele gemeentelijke taken, voor de grote uitdagingen en voor de aanpak van de coronacrisis en haar gevolgen.

Voor de inzet van de VNG is de verenigingsstrategie richtinggevend. Het is daarom van belang om jaarlijks te bekijken op welke opgaven de verenigingsstrategie om actualisatie vraagt. Dat is het eerste doel van deze kadernota waarbij we inzoomen de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen die gevolgen hebben op de beleidsinzet van gemeenten. Vervolgens vertalen we die ontwikkelingen in de kaders voor de inzet van de VNG. Samen met de Kadernota GGU 2022 geven de leden daarmee richting aan de opgaven voor de VNG. De kaders werkt het bestuur vervolgens verder uit in de VNG Agenda en VNG Begroting 2022 die hij in het najaar vaststelt.

2. maatschappelijke en politieke ontwikkelingen

2.1 Coronapandemie

De coronapandemie houdt langer aan dan menigeen begin 2020 verwachtte. Gemeenten hebben daardoor lang alle zeilen moeten bijzetten om de crisisbeheersing in goede banen te leiden. Een intensieve opgave. Met de start van het vaccinatieprogramma in het voorjaar van 2021 lijkt het eind van de tunnel echter in zicht te komen. Daarmee breekt ook een volgende fase aan; die van crisisherstel. De impact van de crisis op de lokale economie, op het onderwijs, op maatschappelijke instellingen maar ook op de geestelijke gezondheid en sociale cohesie is groot. Bij de aanpak van dit herstel zijn gemeenten onmiskenbaar een belangrijke speler omdat zij als geen andere overheid in staat zijn het noodzakelijke lokale maatwerk te leveren. Maatwerk dat zij in samenspraak met burgers en maatschappelijke organisaties zullen vormgeven. Naast de inhoudelijke gesprekken zullen gemeenten daarbij ook in de maatschappelijke netwerken moeten investeren omdat bestaande organisaties als gevolg van financiële problemen kunnen wegvallen, zeker als de financiële steunmaatregelen worden afgebouwd.

2.2 Kabinetsformatie

Na de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021 zijn de onderhandelen over een nieuw regeerakkoord van start gegaan. De uitkomsten daarvan zijn van groot belang voor gemeenten.

Onze prioriteiten zijn daarbij helder verwoord in vier sporen. Eerst moet de financiële positie van gemeenten worden hersteld omdat de tekorten door eerder kabinetsbeleid de autonomie en de slagkracht van gemeenten aantasten. Alleen dan kunnen gemeenten bijdragen aan de oplossingen die Nederland nodig heeft om sterker uit de crisis te komen. Daarnaast moeten de interbestuurlijke verhoudingen tussen gemeenten en de rijksoverheid in balans worden gebracht.

Pas als aan deze randvoorwaarden wordt voldaan, kunnen gemeenten een bijdrage leveren aan inhoudelijke dossiers zoals wonen, uitvoering van het Klimaatakkoord, regionale economie en digitalisering. Ook kunnen gemeenten dan een goede impuls geven aan de kwaliteit van de uitvoering door een focus op uitvoering.

In de lijn van deze sporen zullen we de gemeentelijke inzet op de keuzes van de nieuwe coalitie vormgeven in de VNG Agenda.

2.3 Gemeenteraadsverkiezingen

In maart 2022 worden de periodieke gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Door de vele opgaven waar gemeenten voor staan, valt er voor de inwoners grote keuzes te maken. Keuzes die hun vertaling krijgen in de lokale coalitieakkoorden. Hoewel nog niet direct van invloed op de VNG-inzet 2022 zullen deze verkiezingen wel van invloed zijn op de eigen governance omdat commissies en bestuur in de loop van 2022 opnieuw worden samengesteld. Daarnaast start de voorbereiding voor het actualiseren van de verenigingsstrategie tot 2028.

2.4 Netwerksamenleving

Als de coronacrisis ons iets heeft geleerd is het op een andere wijze om te gaan met onze digitale overlegvormen. De wereld kent soms geen reistijd meer. Dit betekent ook iets voor de mogelijkheid om te participeren in netwerken. Het is mogelijk om netwerken te creëren van gemeenten die eenzelfde problematiek kennen, zonder de beperking van afstand. De VNG zal dus steeds meer gaan functioneren als netwerk van netwerken, met de daarbij passende ondersteuning.

2.5 Relatie overheid-burger

Naast de coronacrisis en de kabinetsformatie gaat het maatschappelijk debat ook over andere ontwikkelingen. Zo heeft de toeslagenaffaire naast het directe leed van de getroffenen ook een achterliggend probleem in de omgang van de overheid met haar burgers in beeld gebracht. Gemeenten zullen een belangrijke schakel vormen bij zowel de ondersteuning van de getroffenen als een veranderend denken over de relatie overheid-burger. Daarnaast zal het maatschappelijk debat zich opnieuw richten op milieumaatregelen, duurzaamheid, schuldenproblematiek en toenemende tweedeling in de samenleving. In de verenigingsstrategie is daar al veel aandacht voor, maar voortschrijdend inzicht zal steeds om nieuwe accenten vragen.

2.6 Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

Een aantal maatschappelijke en organisatorische opgaven is beter te realiseren door gezamenlijk op te trekken. Daarom zijn gemeenten in 2018 gestart met de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU), waarvoor er jaarlijks een fonds bij VNG beschikbaar wordt gesteld voor de financiering van collectieve activiteiten om de uitvoering in alle gemeenten te versterken. De activiteiten die we in het kader van de GGU ondernemen, dragen in verschillende mate en op verschillende manieren bij aan de strategische opgaven uit de verenigingsstrategie.

Een groot deel van de GGU bestaat uit structurele activiteiten die een bewezen en geaccepteerde meerwaarde leveren voor alle gemeenten. Daarnaast werken we aan nieuwe ontwikkelingen in programma’s en projecten. We hanteren daarbij Common Ground als leidend inrichtingsprincipe om de flexibiliteit en continuïteit van de gemeentelijke informatiehuishouding te verbeteren. In aanvulling op het bestaande GGU-portfolio zijn voor 2022 drie nieuwe proposities geformuleerd die door uitbreiding van de scope van de GGU kunnen worden gerealiseerd. Dit betreft (1) Kwaliteit en rechtmatigheid zorg en jeugd, (2) Publieke Gezondheid en (3) Fysieke Leefomgeving.

3. VNG Agenda 2022

De verwachting is dat in de loop van 2021 de crisisbeheersing kan worden afgebouwd. De focus kan dan meer komen te liggen op crisisherstel. Samen met de langlopende beleidsthema's en de uitkomsten van de kabinetsformatie, vraagt het crisisherstel om onverminderde bestuurlijke aandacht. We verwachten dat de druk op de VNG en op de gemeenten hoog blijft om al deze onderwerpen goed te regelen. Om adequaat te kunnen handelen, vraagt dat om voldoende flexibiliteit in de inzet van de VNG.

Dat neemt niet weg dat de contouren voor de inzet in 2022 al te geven zijn. De contouren volgen met een enkele aanvulling dezelfde lijnen als uitgezet voor 2021. Daarbij zijn binnen de thema's van de verenigingsstrategie *Gemeenten 2024* de hierna te noemen onderwerpen prioritair. Binnen deze contouren zal de VNG haar inzet 2022 verder voorbereiden. De uitwerking ervan zal het bestuur in het najaar aan de leden presenteren.

Thema 1 - Informatiesamenleving

- Cybercrime en digitale veiligheid
- Datastrategie voor groeiende data, data-uitwisseling en algoritmes

Thema 2 - Gemeentelijke dienstverlening

- Digitaliseringstransitie en uitvoerbaarheid
- Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU)

Thema 3 - Fysieke opgaven

- Omgevingswet en NOVI
- Woningbouwopgave
- Klimaat en energietransitie
- Regionale economie

Thema 4 - Inclusieve samenleving

- De transformatie in het Sociale Domein (financieel, zorg voor de jeugd, transformatie en abonnementstarief)
- Wijk/buurtgericht werken, nieuwe wijkaanpak
- Inburgering
- Vergrijzing
- Ondersteuning maatschappelijke en culturele instellingen
- Herstel bestaanszekerheid (schuldenproblematiek en inkomenszekerheid)
- Vergroten kansengelijkheid
- Gezond leven

Thema 5 - Democratisch besturen

- Zorg en Veiligheid (dossier kwetsbare groepen, financiering)
- Ondermijning en drugs

- Bestuurlijke verhoudingen:
    * structurele relatie met het rijk;
    * financiële verhoudingen en herijking gemeentefonds;
    * regionalisering
- Gemeenteraadsverkiezingen
- Visie op regionale samenwerking
- Agenda lokale democratie

Thema 6 - Actieve ledenorganisatie

- De positionering van de VNG (rapport Deetman: lobby of bindend voor alle gemeenten)
- Verenigingsgovernance
- Verenigingsstrategie tot 2028.

4. Financiën

De VNG-organisatie is een concern, waarbij de verschillende onderdelen samen meerwaarde creëren voor haar leden. De afgelopen jaren is gewerkt aan een sterke basis, die ten goede komt aan de kwaliteit en effectiviteit van de primaire dienstverlening: de belangen van gemeenten behartigen en gemeenten ondersteunen in de uitvoer van de diverse taken. Daarbij staat het verder verenigen van het concern en het continueren van de kwaliteit van dienstverlening voorop.

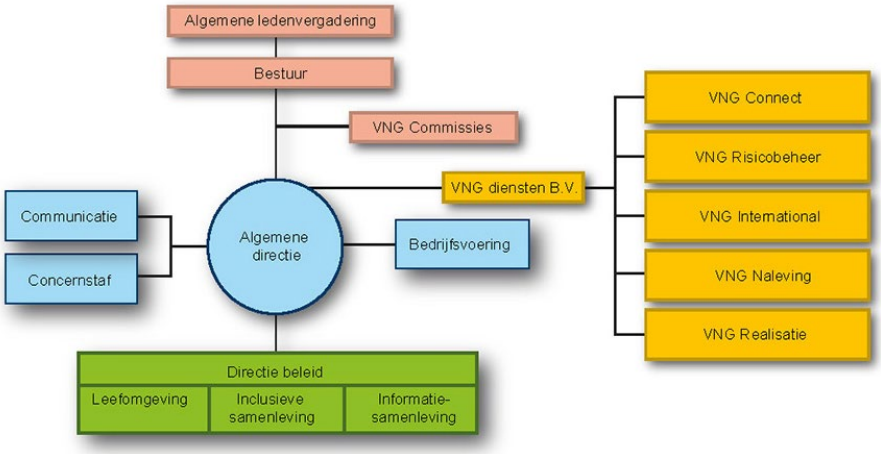

4.1 Ontwikkeling begroting

Het zijn onzekere tijden. Sinds 2020 houdt COVID-19 de wereld in haar greep. De wijze waarop we kijken naar het organiseren van ons werk en het faciliteren van het werk doormiddel van huisvesting en ICT is enorm aan het veranderen. Deze veranderingen zullen uiteindelijk ook hun uitwerking hebben in de meerjarenbegroting van de Vereniging.

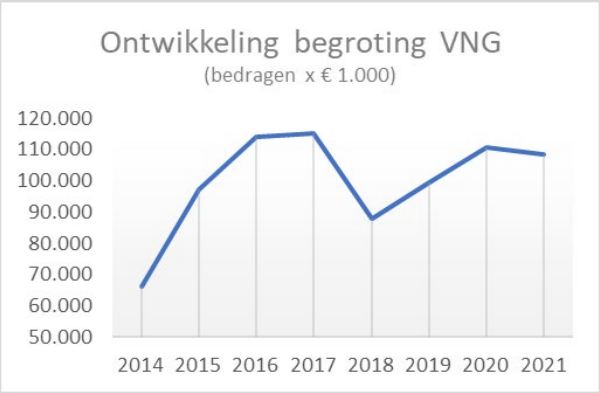

De begroting is in de afgelopen jaren flink gestegen door GGU gefinancierde projecten en rijkssubsidies. De belangrijkste fluctuatie in de begroting ontstaat vanuit deze wisselende subsidies. Subsidieprojecten en het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering worden concernbreed uitgevoerd, waarbij rollen en verantwoordelijkheden tussen de verschillende onderdelen ontstaan.

4.2 Contributieontwikkeling

In eerdere ledenvergaderingen heeft het bestuur aangegeven zich zeer bewust te zijn van de grote financiële problemen bij gemeenten. Daarbij heeft het bestuur gesteld dat de VNG voor het begrotingsjaar 2022 opnieuw kritisch zal kijken naar de eigen begroting in relatie tot de contributie. Tegelijkertijd is het van groot belang dat de VNG zich richting het kabinet tot het uiterste blijft inspannen om toereikende budgetten voor gemeenten zeker te stellen. Gelukkig zien we daarvan, hoewel zeker nog niet afdoende, ook resultaten. Die inspanning legt een grote druk op de VNG organisatie en vraagt om voldoende financiële middelen. Het bestuur zal conform de afspraken uit de ALV van 2018 de beleggingsportefeuille afbouwen tot een minimale reserve zoals is geadviseerd door PWC. Het geld uit de reserve dat door de afbouw beschikbaar komt wordt ingezet voor de kerntaken van de VNG. Vanuit dit perspectief heeft het bestuur in het contributievoorstel 2022 voorgesteld om voor het begrotingsjaar 2022 de ingroei vast te stellen op 0%.

De dekking voor de ingroei zal de VNG zelf middels een structurele taakstelling in haar begroting 2022 opnemen. Deze taakstelling is aanvullend op de eerder opgelegde (structurele) taakstelling conform het contributievoorstel 2021.

4.3 Meerjarig perspectief

Rekening houdend met structurele en tijdelijke effecten hebben we op basis van de begroting voor 2021 een doorrekening gemaakt die leidt tot een raming voor 2022-2023. De meerjarenraming stellen we op om een eerste inzicht te geven in de financiële ruimte voor beleids-en bedrijfsvoeringprioriteiten. Hierbij gaan we uit van dezelfde uitgangspunten als voor de begroting van 2021.

(bedragen x € 1.000)	**Begroot 2021**	**Raming 2022**	**Raming 2023**
Baten			
Contributie	24.500	24.917	25.638
Bijdragen GGU	56.070	56.070	56.070
Bijdragen subsidie	29.732	29.732	29.732
Overige baten	6.011	6.090	6.176
Som der baten	**116.313**	**116.809**	**117.616**
Lasten			
Salaris-, sociale en pensioenlasten	26.737	27.218	27.762
Overige personeelslasten	1.880	1.906	1.935
Overige bedrijfskosten	92.440	92.210	92.286
Som der lasten	**121.057**	**121.335**	**121.983**
Resultaat voor belastingen	**-4.744**	**-4.526**	**-4.367**
VPB	-	-	-
Resultaat	**-4.744**	**-4.526**	**-4.367**
Dekking uit het vermogen	4.744	4.526	4.367
Resultaat	**-**	**-**	**-**

4.4 Financiële kaders

Voor de begroting 2022 gelden een aantal financiële kaders:

- De ontwikkeling van de contributie is conform besluit contributievoorstel 2022.
    * Voor 2022 zal alleen de compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling van toepassing zijn. Deze komt uit op 1,7%. Het percentage is een combinatie van de loonvoetsector van de overheid (1,8%) en het HICP index (1,4%), afgezet tegen de kosten van de basisorganisatie van de VNG.
    * De ingroei naar een kostendekkende contributie voor de kernorganisatie van de VNG is voor 2022 gelijk aan 0%.
- De begrote salarislasten zijn doorgerekend op basis van de formatie zoals deze is vastgesteld voor de begroting van 2021. Eventuele aanpassingen op deze formatie zullen worden vastgesteld door de algemene directie.
- Voor de invulling van prioriteiten wordt in basis een bedrag gereserveerd van € 1,7 miljoen. Dit is € 0,85 miljoen voor de Directie Beleid en € 0,85 miljoen voor de staf- en ondersteuningsafdelingen. Dit is een daling van € 0,3 miljoen ten opzichte van eerdere jaren, waarmee dekking wordt gecreëerd voor de aanvullende taakstelling in de begroting 2022. Als bij het opstellen van de begroting 2022 de opgelegde taakstelling elders in de begroting wordt gevonden (structureel) kan de algemene directie de budgetten voor de invulling van prioriteiten alsnog vaststellen op een hoger bedrag.
- Naast de contributie en de inzet van het eigen vermogen zijn er ook andere bronnen waaruit de kosten van de organisatie als geheel worden gedekt. Subsidies en bijdragen aan het fonds GGU vormen hierbij een wezenlijke bron van inkomsten.
- Voor het fonds GGU wordt het jaarplan voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering. De in de meerjarenraming gepresenteerde omvang van het GGU is, op basis van de voorgelegde plannen, € 56,070 miljoen. De werkelijke omvang van de subsidieprojecten zal worden vastgesteld tijdens het opstellen van de begroting 2022 in het najaar 2021. Deze vaststelling heeft geen effect op het resultaat van de Vereniging.
- In de begroting 2021 komt er conform de contributiesystematiek 17% dekking vanuit de inzet van het eigen vermogen. Daarnaast heeft de Vereniging een taakstelling (structureel) in de begroting 2021 opgenomen. Door deze taakstelling is de benodigde dekking vanuit het eigen vermogen in 2021 € 300.000 lager. Op basis van het contributievoorstel 2022 is de inzet van het eigen vermogen 16% waarmee de begroting sluitend is. De ingroei naar deze 16% wordt door een aanvullende taakstelling in de begroting 2022 door de Vereniging gefinancierd. Daarmee is de begroting voor 2022 sluitend.
- De resultaten van de effectenportefeuille en de VNG-bedrijven worden toegevoegd aan het resultaat. Dit zal een drukkend effect hebben op het tekort van de begroting.

Bij het opstellen van de hierboven weergegeven eerste raming zijn nog niet alle actuele parameters toegepast. De volgende onderdelen zullen hierdoor nog worden geactualiseerd in een volgende raming:

- De salarisverwerker maakt een doorrekening van de salarislasten. Deze doorrekening geeft een precies inzicht in de te verwachten salarislasten.

- De tarieven voor de dienstverlening dienen, net als de (externe) uurtarieven, nog inzichtelijk te worden gemaakt.
- De werkelijk benodigde formatie voor 2022 zal inzichtelijk gemaakt moeten worden. De wensen voor eventuele verdere versterking moeten worden afgezet tegen de financiële ruimte.

Bijlage - overzicht strategische doelstellingen 2024

Op basis van de verenigingsstrategie *Gemeenten 2024* heeft de VNG de volgende meerjarige doelstellingen geformuleerd.

1. Thema 1 - Informatiesamenleving

1.1 Gemeentelijke praktijk richtinggevend en agenderend voor digitale overheid

In 2024 zijn gemeenten vanuit de lokale praktijk richtinggevend en agenderend als het gaat om de invulling van de digitale overheid. Met ondersteuning van de VNG en in samenwerking met het Rijk en andere (publieke)partners, hebben gemeenten hun basisvoorzieningen digitaal op orde, werken zij beleidsmatig datagedreven en organiseren zij vanuit datagebruik efficiënter hun (financiële) dienstverlening en voldoen zij aan Europese regelgeving. Gemeenten zijn zo in staat beter op maatschappelijke opgaven te sturen, alsook hun begrotings- en verantwoordingsprocessen en hun (digitale) dienstverlening aan inwoners en ondernemers vanuit één overheidsinfrastructuur in te richten. Vanuit de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering werken we aan de standaarden in architectuur conform de Common Ground gedachte.

1.2 Datamogelijkheden zijn vertrekpunt van beleid

In 2024 zijn gemeenten in staat om de mogelijkheden van digitalisering maximaal te benutten in het realiseren van maatschappelijke opgaven over domeinen heen. Datamogelijkheden zijn geen sluitstuk maar vertrekpunt van beleid. De VNG ondersteunt gemeenten in het realiseren van deze omkering. Hiermee dragen we eraan bij dat gemeenten hun eigen ambitie waarmaken als krachtige partner in het maatschappelijk en economisch netwerk.

1.3 Democratische afweging inzet, beveiliging en regulering technologie en data

In 2024 zijn gemeenten in staat om democratisch een geïnformeerde afweging te maken ten aanzien van het inzetten, beveiligen en reguleren van technologie en data. De VNG helpt hen daarin door technologische innovaties en digitaliseringstrends te duiden en - in interactie met haar leden en partners - (een) gemeentelijke visie(s) op de informatiesamenleving te ontwikkelen. Daarmee dragen we eraan bij dat gemeenten aan wetten en Europese kaders kunnen voldoen en hun eigen ambitie wat betreft het borgen van publieke waarden in de informatiesamenleving kunnen realiseren.

2. Gemeentelijke dienstverlening

2.1 GGU een gedragen, effectief en efficiënt instrument om gemeenten te ontzorgen

In 2024 is de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering een gedragen, effectief en efficiënt instrument om gemeenten op de door hen gewenste onderwerpen te ontzorgen. De scope van de inzet van de GGU is door de leden vastgesteld en de leden waarderen de transparante verantwoording. De vragen die door gezamenlijke activiteiten worden gesteld aan het duurzaam beschikbaar zijn (beheer) van de gezamenlijke dienstverlening zijn beantwoord en de besturing hierop is voor alle betrokkenen helder vormgegeven.

2.2 Gemeenten hebben hun personele organisatie kwantitatief en kwalitatief op orde

In 2024 zijn de gemeenten in staat gesteld de werkgeversfunctie conform de gewijzigde wetgeving per 1 januari 2020 in te richten voor de hele gemeentelijke sector. Hiermee sluiten we aan op nieuwe ontwikkelingen en dragen we vanuit de gezamenlijke werkgeversfunctie van College van Arbeidszaken bij aan een gemeentelijke organisatie die - wat betreft de personeelskant - kwantitatief en kwalitatief op orde is voor het uitvoeren van de (toegenomen) maatschappelijke opgaven.

3. Fysieke opgaven

3.1 Gemeenten uitgerust voor integrale aanpak kwaliteitsverbetering leefomgeving

In 2024 zijn gemeenten - conform de doelstellingen van de Omgevingswet - voldoende geëquipeerd om een integrale aanpak te realiseren in de kwaliteitsverbetering van de leefomgeving. Dat betekent dat ze, mede vanuit de inzet van de VNG (lobby, platform en dienstverlening) beschikken over passende informatie en ondersteuning, alsook over voldoende instrumenten en financiën om hun opgaven uit te voeren. Gemeenten zijn zo in staat om via omgevingsbeleid de leefbaarheid in buurten te vergroten en gezondheidswinst voor hun inwoners te behalen. Gemeenten worden ondersteund bij de daadwerkelijke uitvoering, onder andere door het Programma Omgevingswet.

3.2 Forse slagen in duurzaamheidstransities en circulaire economie

In 2024 hebben gemeenten een forse slag gemaakt in de transities naar een duurzame energievoorziening, energiegebruik, CO2-reductie, klimaatadaptatie en daarmee naar een circulaire economie voor hun inwoners. De VNG ondersteunt hen daarin, zodat ze beschikken over passende sturings- en bekostigingsarrangementen, informatie, instrumenten, bevoegdheden, ondersteuning en financiële mogelijkheden (nationaal en Europees) om hun taken uit te voeren. Gemeenten worden door het Programma Energie ondersteund bij de daadwerkelijke uitvoering.

3.3 Sturende gemeenten in woningbouw- en bereikbaarheidsopgave

In 2024 zijn gemeenten veel meer dan nu sturend in de woningbouw- en bereikbaarheidsopgave. Ze hebben, mede door de inzet van de VNG, de beschikking over passende informatie, instrumenten, ondersteuning en financiën om hun taken uit te voeren. Hiermee dragen we eraan bij dat gemeenten meer invloed hebben op voldoende en passende woningen en bereikbaarheid binnen de regio.

3.4 Robuuste en veerkrachtige regionale economie

In 2024 werken gemeenten op regionale schaal samen aan een duurzame economie waardoor ze weerbaarder in tijden van laagconjunctuur. Meer burgers en bedrijven kunnen goed wonen, werken en ondernemen door het vergroten van de werkgelegenheid (door middel van een human-capitalagenda) en de aanwezigheid van een goed vestigingsklimaat (sociaal en fysieke infrastructuur).

4. *Inclusieve samenleving*

4.1 Helder zicht op preventie-inzet in sociaal domein

In 2024 hebben gemeenten helder hoe ze preventie kunnen aanwenden in het sociaal domein. We ontwerpen/ondersteunen sturings- en bekostigingssystemen die gemeenten in staat stellen om lonend te investeren in preventieve maatregelen. Uitgangspunt daarbij is de gedachte van normaliseren en ontzorgen en het doorbreken van gestapelde aanbodfinanciering, zodat gemeenten minder inzetten op zorg, medicalisatie en doelgroep-arrangementen in het geheel van de keten. Daarmee dragen we eraan bij dat gemeenten inwoners met (arbeids-)beperking of zorgbehoefte beter in de samenleving kunnen laten deelnemen.

4.2 Financieel en inhoudelijk grip op sociaal domein

In 2024 hebben gemeenten financieel en inhoudelijk grip op het sociaal domein. Vanuit een zelfgekozen en consequent toegepaste sturingsfilosofie zijn ze in staat te sturen op financiën, vermindering van administratieve lasten en kwaliteit in het sociaal domein. Adequate financiële en interbestuurlijke randvoorwaarden ondersteunen hen daarin, evenals een gedegen strategie van inkoop, organisatie en leermechanismen. De VNG helpt hen daarbij en draagt zo eraan bij dat gemeenten hun opgaven binnen de financiële kaders kunnen realiseren.

4.3 Democratisch draagvlak voor juiste voorzieningen op juiste plek

In 2024 hebben gemeenten doordacht en (democratisch) bepaald welke vraagstukken het beste op welk schaalniveau (lokaal, regionaal, bovenregionaal, landelijk of Europees) kunnen plaatsvinden. De VNG neemt hierin mede het initiatief zodat gemeenten van onderop (en niet van bovenaf door het Rijk) in staat zijn om passende vormen van (regionale) samenwerking, rolverdeling en ketensamenwerking op te zetten. Daarmee dragen we bij aan democratisch draagvlak voor de juiste voorzieningen op de juiste plek.

5. *Democratisch besturen*

5.1 Gemeenten vullen hun taken in met de juiste interbestuurlijke, financiële en democratische randvoorwaarden

In 2024 beschikken gemeenten over de juiste interbestuurlijke, financiële en democratische randvoorwaarden om invulling te geven aan hun (toegenomen) taken. Met onze stakeholders werken we aan gelijkwaardigheid in de interbestuurlijke verhoudingen, aan structurele financiële waarborgen die passen bij de lokale verantwoordelijkheden en aan optimalisering van democratische besluitvorming. Gemeenten zijn - vanuit deskundigheid en legitimiteit - zelf in staat om te sturen op inkomsten, uitgaven en zo op het realiseren van de hun toebedeelde taken. Daarbij hoort dat de verantwoordelijkheid voor maatschappelijke opgaven enerzijds, en de beslissingen over en de sturing op inkomsten en uitgaven anderzijds in één hand liggen.

5.2 Gemeenten hebben eigen visie op openbare orde en veiligheid geïmplementeerd

In 2024 zijn gemeenten voldoende ondersteund in hun visie op openbare orde en veiligheid, en de implementatie daarvan. De VNG zorgt voor een platformfunctie voor kennisdeling, houdt het netwerk van organisaties in beeld en voert mede namens gemeenten de lobby. Thema's die specifiek de aandacht krijgen zijn: ondermijning, digitale veiligheid en informatieveiligheid,

toezicht en handhaving, ontwikkeling en werking nationale politie, polarisatie en maatschappelijke onrust, informatie-uitwisseling en data-gestuurd werken. Daarnaast leveren we gerichte ondersteuning aan instituties binnen het domein van zorg en veiligheid.

5.3 Gemeenten borgen blijvend de juridische expertise

In 2024 zijn gemeenten in staat gesteld de juridische expertise (blijvend) te borgen. Een lokale krachtige overheid kan alleen bestaan bij een stevige juridische functie en voldoende juridische kwaliteit. Als VNG ondersteunen we gemeenten hierin met onze expertise, producten en dienstverlening, waarbij de behoeften van onze leden richtinggevend en agenderend is in de samenwerking met het Rijk en andere stakeholders. VNG levert gevraagd en ongevraagd advies en modelverordeningen.

5.4 Regionale schakelpunten ondersteunen gemeenten bij kennis voor beleid en uitvoering

Gemeenten beschikken in 2024 over de kennis die nodig is voor de strategische beleidsafwegingen, beleidsplannen en uitvoering op hun taakgebieden. De VNG heeft samen met andere overheden regionale schakelpunten tot stand gebracht voor de interactie van gemeenten met regionale en landelijke kennisinstellingen. De VNG heeft met nationale kennisinstellingen en hun departementale opdrachtgevers afspraken gemaakt over hun inzet voor gemeenten.

6. Actieve ledenorganisatie

6.1 Een daadkrachtige, levendige vereniging als thuis voor alle leden

In 2024 stelt het VNG-concern de leden, het bestuur en de commissies, de directie en de medewerkers in staat om met elkaar een daadkrachtige, levendige vereniging te vormen waar alle leden zich thuis voelen en meerwaarde uit halen. De solidariteit binnen de vereniging is versterkt, evenals het netwerkend werken en het werken als één VNG.

6.2 De VNG is binnen en buiten Nederland een herkenbaar netwerk van netwerken

In 2024 heeft de VNG zich ontwikkeld tot een organisatie als netwerk van netwerken fungeert, op nationaal, Europees en internationaal niveau. De vereniging wordt door stakeholders en samenwerkingspartners gezien als samenwerkende partij, agenderende voortrekker, als verbinder van kennis en kunde, als duider van actuele informatie en behoeften, en als betrouwbare organisator en leverancier van producten en diensten. Hierdoor stelt de VNG haar leden in staat een krachtige lokale overheid te zijn.

6.3 De VNG heeft de basisinzet op orde

In 2024 zijn gemeenten bij de lokale uitvoering van maatschappelijke opgaven verzekerd van onze basisinzet op belangenbehartiging, dienstverlening en platformfunctie. Onze basisdienstverlening is van toegevoegde waarde omdat deze deskundig en helder is, adequaat inspeelt op voor gemeenten relevante ontwikkelingen, samen met leden tot stand komt en intern goed is afgestemd. Hiermee dragen we bij aan een sterke gemeentelijke organisatie, goede bestuurlijke besluitvorming en een deskundig en gezaghebbend lokaal bestuur.

6b. Contributievoorstel 2022

Bijlage bij ledenbrief 19 mei 2021: “Uitnodiging ALV 16 juni 2021”

Samenvatting

Eerder is door de ALV een meerjarige contributiesystematiek vastgesteld waarbinnen de contributie beweegt op basis van twee componenten:

- Compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling op basis van CPB-indexcijfers
- 1,0% voor de groei naar volledige dekking van de kosten van de kernorganisatie van de VNG vanuit de contributie.

Gelet op de precaire financiële situatie waarin veel gemeenten zich bevinden, stelt het VNG bestuur u voor om de contributie voor het jaar 2022 te beperken tot de compensatie voor loon- en prijsontwikkeling en af te zien van de 1% ingroei naar dekking van de kosten voor de kernorganisatie.

Bestuur houdt rekening met financiële problemen gemeenten

In eerdere ledenvergaderingen heeft het bestuur aangegeven zich zeer bewust te zijn van de grote financiële problemen bij gemeenten. Daarbij heeft het bestuur gesteld dat de VNG voor het begrotingsjaar 2022 opnieuw kritisch zal kijken naar de eigen begroting in relatie tot de contributie. Tegelijkertijd is het van groot belang dat de VNG zich richting het kabinet tot het uiterste blijft inspannen om toereikende budgetten voor gemeenten zeker te stellen. Die inspanning legt een grote druk op de VNG organisatie en vraagt om voldoende financiële middelen. Het bestuur zal conform de afspraken uit de ALV van 2018 de beleggingsportefeuille afbouwen tot een minimale reserve zoals is geadviseerd door PWC. Het geld uit de reserve dat door de afbouw beschikbaar komt wordt ingezet voor de kerntaken van de VNG.

Vanuit dit perspectief en rekening houdend met de gemeentelijke financiën stelt het bestuur u voor:

- Om conform de uitgangspunten voor de meerjarige ontwikkeling van de contributie de contributiesystematiek niet te wijzigen
- De contributie te indexeren voor de loon- en prijsontwikkeling op basis van CPB-indexcijfers
- Om voor het begrotingsjaar 2022 de ingroei vast te stellen op 0%
- De dekking voor de ingroei zal de VNG zelf middels een structurele taakstelling in haar begroting 2022 opnemen. Deze taakstelling is aanvullend op de eerder opgelegde (structurele) taakstelling conform het contributievoorstel 2021.

Contributiesystematiek

De door de ALV vastgestelde meerjarige contributiesystematiek houdt in dat de contributie beweegt op basis van twee componenten, zijnde:

- Compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling op basis van CPB-indexcijfers
- 1,0% voor de groei naar volledige dekking van de kosten van de kernorganisatie vanuit de contributie.

Zoals hiervoor aangegeven zal voor 2022 alleen de compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling van toepassing zijn. Deze compensatie leidt tot een contributiestijging van 1,7%. Het percentage is een combinatie van de loonvoetsector van de overheid (1,8%) en het HICP index (1,4%), afgezet tegen de

kosten van de basisorganisatie van de VNG. Op basis van genoemde indices zijn de verwachte kosten voor de VNG berekend.

Voorstel aan de leden

Op basis van deze indexatie stellen wij voor de contributie voor 2022 met 1,7% te verhogen.
Dit betekent voor de te betalen contributie het volgende bedrag per inwoner:

	2022	2021
Inwonersaantal van 0 - 5.000 inwoners	€ 1,736	€ 1,707
Inwonersaantal van 5.000 - 25.000 inwoners	€ 1,595	€ 1,568
Inwonersaantal van 25.000 - 200.000 inwoners	€ 1,373	€ 1,350
Inwonersaantal vanaf 200.000 inwoners	€ 0,682	€ 0,671

Het bestuur is van mening dat met dit beperkte contributievoorstel 2022 een goede balans is gevonden tussen het rekening houden met de financiële problemen van veel gemeenten en het behoud van de slagkracht van de VNG organisatie om zich in te spannen ten behoeve van de leden.

07. Kadernota Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering 2022

a. Lopende activiteiten GGU en Kadernota GGU 2022

b. Voorstellen voor nieuwe investeringen

Bijlage bij ledenbrief 19 mei 2021: “Uitnodiging ALV 16 juni 2021”

Samenvatting

Gemeenten zijn gesteld voor grote maatschappelijke en organisatorische opgaven. Een aantal daarvan is beter te realiseren door gezamenlijk op te trekken. Daarom zijn gemeenten in 2018 gestart met de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU), waarvoor er jaarlijks een fonds bij VNG beschikbaar wordt gesteld voor de financiering van collectieve activiteiten om de uitvoering in alle gemeenten te versterken.

Een groot deel van de GGU bestaat uit structurele activiteiten die een bewezen en geaccepteerde meerwaarde leveren voor alle gemeenten. Daarnaast werken we aan nieuwe ontwikkelingen in programma’s en projecten. We hanteren daarbij Common Ground als leidend inrichtingsprincipe om de flexibiliteit en continuïteit van de gemeentelijke informatiehuishouding te verbeteren. Deze kadernota 2022 biedt de kaders voor initiatieven gericht op nieuwe wetgeving, nieuwe technologie en maatschappelijke ontwikkelingen die alle gemeenten raken zoals de gevolgen van COVID-19.

Het College van Dienstverleningszaken heeft in samenspraak de VNG-commissies Informatiesamenleving, EKEM, RWM, PSI en ZJO drie nieuwe proposities geformuleerd die door uitbreiding van de scope van de GGU kunnen worden gerealiseerd. Dat betreft (1) Kwaliteit en rechtmatigheid zorg en jeugd, (2) Publieke Gezondheid en (3) Fysieke Leefomgeving. Op basis hiervan stelt het Bestuur het volgende:

Overwegende dat:

- De toenemende complexiteit in de gemeentelijke uitvoering op diverse domeinen vraagt om gezamenlijk optrekken in het kader van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering;
- Het instrument Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering zich de afgelopen jaren heeft bewezen door bijvoorbeeld schaarse kennis te bundelen bij de informatiebeveiligingsdienst en efficiency voordelen te behalen via gezamenlijke inkoop;
- Gewaardeerde collectieve programma’s en diensten die de afgelopen jaren zijn opgezet met behulp van subsidies, zoals op gebied van kwaliteit en rechtmatigheid zorg en de fysieke leefomgeving (incl de energietransitie), ook volgend jaar meerwaarde hebben;
- De GGU begroting sinds 2018 heeft gefluctueerd tussen de €44 mln en €60 mln (gedekt door het Fonds GGU in combinatie met derde geldstromen);
- Een financiële bijdrage aan gemeenten vanuit het rijk als voorwaarde geldt voor investeringen die we gezamenlijk doen in het domein van publieke gezondheid en fysieke leefomgeving, en waarover we met het rijk in gesprek zijn;

Legt het Bestuur de volgende voorstellen aan u voor (bedragen exclusief BTW):

1. De kadernota GGU 2022 vast te stellen met daarin verwerkt het portfolio, inclusief nieuwe structurele diensten.
2. Een opbouw van het Fonds GGU op basis van:
    a. de jaarlijkse indexatie (loon en prijs/inwoneraantal), conform het ALV-besluit van 2020 (€936.000);
    b. de toevoeging (conform, de instelling van de GGU op de ALV van 2017 en de Verkenning verbreding en beheer GGU op de BALV 2019) van structurele diensten op gebied van de ketens Werk, Schulden en Inburgering, en 24x7 ondersteuning van GGI-netwerk (€1.000.000).
3. De budgetneutrale omzetting van de financiering van structurele diensten gericht op de effectieve en doelmatige samenwerking met ketenpartners aan toezicht en handhaving in het sociaal domein. Dit gebeurt conform eerder besluit in de ALV van 2020, door een structurele toevoeging aan het gemeentefonds vanuit het ministerie van SZW, via het Fonds GGU beschikbaar te stellen (€3.050.000).

Als gevolg de besluiten 2 en 3, groeit het Fonds GGU van €44.380.000 tot €49.366.000, waarvan €3.050.000 wordt gedekt via de structurele ophoging van het gemeentefonds. De bijdrage per inwoner is voor deze onderdelen (2 en 3) gelijk aan € 2,825 (excl. BTW). Vervolgens legt het bestuur de volgende besluiten aan u voor:

4. Om fouten en fraude bij de uitvoering van de WMO en Jeugdwet te voorkomen, collectief structureel €1.050.000 te investeren in de propositie Kwaliteit en rechtmatigheid zorg, via het Fonds GGU.
5. In het kader van infectieziektebestrijding, crisisbeheersing en versterking van de preventieve gezondheidsinfrastructuur, collectief programmatisch €470.000 het principebesluit te nemen om te investeren in de propositie Publieke gezondheid, via het Fonds GGU. Noodzakelijke voorwaarde voor deze investering is de compensatie vanuit het rijk voor de inzet van gemeenten op preventieve publieke gezondheid.
6. Om invulling te geven aan het klimaatakkoord, de energietransitie en vraagstukken rond klimaatadaptatie, de woningbouwopgave en milieuproblematiek (stikstof, PFAS en afval), collectief programmatisch €4.000.000 te investeren in de propositie Fysieke leefomgeving. Noodzakelijke voorwaarde voor deze investering is de compensatie vanuit het rijk voor de inzet van gemeenten op de energietransitie en andere vraagstukken.
7. Als uitsluitsel over compensatie vanuit het rijk door de kabinetsformatie langer op zich laat wachten dan voorzien, het bestuur te mandateren om voor de propositie Fysieke leefomgeving (beslispunt 6) een overbruggingsplan uit te werken om de met subsidies opgebouwde ondersteuningsstructuur in stand te houden.

Als gevolg van de proposities bij beslispunten 4 t/m 6 groeit het Fonds GGU met €5.520.000 tot €54.886.000. Inclusief de proposities is de bijdrage per inwoner gelijk aan € 3,141 (excl. BTW). Indien de ALV instemt met deze voorstellen zal het VNG Bestuur deze laten uitwerken in een jaarplan 2022 en ter informatie toezenden aan de BALV. Hierbij wordt getoetst of de voorwaarden bij beslispunten 5 en 6 zijn ingelost. Als dit niet het geval is, worden de proposities ook niet tot uitvoering gebracht en komt de voorgestelde investering via het GGU-Fonds te vervallen.

Toelichting

Gemeenten zijn gesteld voor grote maatschappelijke en organisatorische opgaven. Een aantal daarvan is beter te realiseren door gezamenlijk op te trekken. Daarom zijn gemeenten in 2018 gestart met de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU), waarvoor er jaarlijks een fonds bij VNG beschikbaar wordt gesteld voor de financiering van collectieve activiteiten om de uitvoering in alle gemeenten te versterken. De laatste tijd is er politiek en maatschappelijk steeds meer aandacht voor het belang van de uitvoering, hier kan de overheid het verschil maken. Via de GGU werken we als gemeenten collectief aan onze uitvoeringskracht.

Maatschappelijke opgaven

De activiteiten die we in het kader van de GGU ondernemen, dragen in verschillende mate en op verschillende manieren bij aan de strategische opgaven uit de verenigingsstrategie 'Gemeenten2024'. Binnen de kaders van het GGU Meerjarenprogramma 2020–2024 is het GGU-portfolio in 2021 herijkt. De kadernota 2022 bouwt hierop voort en biedt de kaders voor initiatieven gericht op nieuwe wetgeving, nieuwe technologie en maatschappelijke ontwikkelingen die alle gemeenten raken zoals de gevolgen van COVID-19.

Huidige activiteiten

Veel bestaande GGU-activiteiten zijn beproefd en zijn te gebruiken door gemeenten die de gezamenlijke ontwikkelingen slim volgen. We hanteren daarbij Common Ground als leidend kader om de flexibiliteit en continuïteit van de gemeentelijke informatiehuishouding te verbeteren. Een groot deel van de GGU bestaat uit structurele activiteiten die een bewezen en geaccepteerde meerwaarde leveren voor alle gemeenten (denk bijvoorbeeld aan het Ketenbureau i-Sociaal Domein, het Servicecentrum Gemeenten, het WOZ-datacenter en de Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten). Deze structurele activiteiten zijn in de kadernota voor 2022 explicieter uitgelicht dan voorheen. Bovendien zullen we in 2022 nieuwe structurele diensten ontwikkelen, dit gaat om regie op beheer van de (informatie)ketens op werk, schulden en inburgering, en om 24x7 ondersteuning van het GGI-netwerk. Daarnaast werken we aan nieuwe ontwikkelingen in programma's en projecten (denk bijvoorbeeld aan standaardisatie van gegevensuitwisseling en informatiemodellen in de domeinen werk, inkomen, schuldhulpverlening en inburgering, de agenda digitale veiligheid en implementatieondersteuning bij de Omgevingswet, de Wet open overheid (Woo), het Besluit digitale toegankelijkheid overheid (BDTO) en het Wetsvoorstel Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV).

Nieuwe proposities

In 2019 is tijdens de ALV het GGU-meerjarenprogramma 2020-2024 vastgesteld. Tijdens de volgende vergadering op de BALV van 2019 is afgesproken dat het bestuur concrete voorstellen kan doen voor uitbreiding van GGU-activiteiten. In 2020 is het GGU-programma herijkt, waarbij de inhoudelijke opgaven van gemeenten meer als uitgangspunt zijn gekozen. De afgelopen maanden heeft het College van Dienstverleningszaken over deze kadernota gesproken met de VNG-commissies Informatiesamenleving, EKEM, RWM, PSI en ZJO. Hierbij is gekeken naar de lopende GGU-activiteiten, én naar nieuwe ontwikkelingen die door uitbreiding van de scope van de GGU kunnen worden gerealiseerd. Op basis hiervan zijn drie nieuwe proposities geformuleerd:

1) *Kwaliteit en rechtmatigheid zorg en jeugd*

Om fouten en fraude bij de uitvoering van de WMO en Jeugdwet voorkomen, is een betere werking van toezicht en handhaving nodig. Dat geldt zowel voor individuele gemeenten alsook landelijk in de samenwerking met ketenpartners. Daarom stellen we nieuwe GGU-proposities voor op het gebied van *preventie* en *interventie*. Denk bijvoorbeeld aan ondersteuning bieden bij het aansluiten op en gebruik maken van het Waarschuwingsregister, samenwerking met het Informatieknooppunt zorgfraude (IKZ), specialistische kennis en advies om fouten en fraude te voorkomen, het ontsluiten van sturingsinformatie via de landelijke monitor sociaal domein en het gezamenlijk afspraken maken met landelijke ketenpartners. Deze nieuwe proposities vergen een extra investering van ruim 1 miljoen en zijn in de bijlage bij de kadernota 2022 uitgewerkt.

2) *Publieke Gezondheid*

Publieke gezondheid gaat over gezonde inwoners, leefbare wijken en buurten, en een gezonde en energieke samenleving. Naast effectieve infectieziektebestrijding en crisisbeheersing is het zaak om

de preventieve gezondheidsinfrastructuur lokaal te versterken. Om de gemeentelijke uitvoering te verbeteren gaan we de sturing op de publieke gezondheid versterken en sluitende werkafspraken maken met verzekeraars om de gezondheid van de samenleving te bevorderen. Door in te zetten op een gezamenlijke gemeentelijke ICT-infrastructuur en standaarden voor gegevensdeling gaan we de huidige informatievoorziening van de publieke gezondheid verbeteren. En om de versnippering van gezondheidsstatistieken tegen te gaan bundelen we datasets en kennis. Deze nieuwe proposities vergen een extra investering van 470K en zijn in de bijlage bij de kadernota 2022 uitgewerkt. Hier zal alleen mee worden gestart als het nieuwe kabinet ook een bijdrage zal leveren aan deze opgaven, conform artikel 2 regelgeving over interbestuurlijke verhoudingen.

3) Fysieke Leefomgeving

Om lokaal uitvoering te geven aan het Klimaatakkoord stellen we nieuwe GGU-proposities voor, die voortbouwen op programma's en diensten die de afgelopen jaren met succes zijn opgezet met behulp van subsidies. Denk bijvoorbeeld aan samenwerking met corporaties en netbeheerders om het aanbod van data, uitvoerings- en sturingsinformatie af te stemmen op gemeentelijke behoeften, ondersteuning bij onderhandeling met marktpartijen over de aanleg van laadinfrastructuur en warmtenetten en de inzet van specialistische kennis en expertise op het gebied van het inbedden van warmte in het energiesysteem, de Wet collectieve warmtevoorziening en de gemeentelijke opdrachtgeversrol in het VTH-stelsel. Voor deze nieuwe proposities ontwikkelen we een aanpak gebaseerd op regionale en landelijke bijeenkomsten, verdiepende kennissessies, klankbordgroepen en informatieproducten zoals handreikingen, standaarden, uitvoeringskaders en infographics.

De ROB heeft becijferd dat de alleen al de gemeentelijke uitvoeringslasten die voortkomen uit het Klimaatakkoord de komende drie jaren neerkomen op meer dan 1,5 miljard. De propositie fysieke leefomgeving vraagt een investering van 4 miljoen aan collectieve projecten en programma's om de nieuwe taken te ondersteunen. Deze zijn in de bijlage bij de kadernota 2022 uitgewerkt. Ook voor deze proposities in de fysieke leefomgeving geldt dat een tegemoetkoming vanuit het rijk, conform artikel 2 regelgeving over interbestuurlijke verhoudingen, randvoorwaardelijk is voor de investering via het GGU-fonds.

Begroting en omvang fonds

Voor 2022 is de omvang van de GGU-activiteiten zoals beschreven in de Kadernota ruim 50,5 miljoen euro, waarvan 30,4 miljoen wordt besteed aan structurele diensten en 20,1 miljoen aan de ontwikkeling van nieuwe diensten. Deze kosten worden gedekt met 45,5 miljoen uit het GGU-fonds, ruim 3 miljoen door budgetneutrale toevoeging van activiteiten, 1 miljoen door intensivering van budget voor structurele diensten en ruim 1 miljoen uit verwachte derde geldstromen en onderhanden werk.

Daarbovenop stellen wij voor om in totaal ruim 5,5 miljoen budget toe te voegen voor investering in de hierboven beschreven nieuwe proposities. Indien de leden instemmen met zowel de Kadernota als de drie nieuwe proposities, omvat de totale GGU-begroting ruim 56 miljoen euro in 2022.

De maatschappelijke opgaven en bijbehorende proposities worden gesteund door de relevante beleidscommissies. Tegelijkertijd is het van belang om de financiële situatie van gemeenten mee te wegen; Voorwaarde voor de investeringen is dat het rijk tegemoet komt aan de toename aan gemeentelijke uitvoeringskosten. Het is aan de leden om te besluiten over de mate waarin het Fonds GGU kan groeien, gegeven de opgaven waarvoor ze zich gesteld zien.

Ten slotte

Ik nodig u van harte uit om kennis te nemen van de Kadernota GGU 2022 en er als college en raad over in gesprek te gaan. Wij bevelen van harte aan om in te stemmen met de voorstellen voor de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering.

GGU
Kadernota 2022

Inhoud

1.	**Inleiding**	**2**
	Wat is het doel van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering?	3
	Wat hebben we afgelopen jaar bereikt	3
	Hoe draagt de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering bij aan de strategische opgaven van gemeenten?	3
	Focus 2022	6
	Onderscheid ontwikkeling en beheer	6
	Proces vertaling kadernota naar jaarplan	7
2.	**Inclusieve Samenleving**	**6**
2.1.	Ambitie	7
2.2.	Wat streven we na?	7
2.3.	Kaderbegroting Inclusieve Samenleving	7
2.4.	Zorg, onderwijs en jeugd	8
2.5.	Werk, inkomen, schulden en inburgeren	9
3.	**Leefomgeving**	**11**
3.1.	Ambitie	12
3.2.	Wat streven we na?	12
3.3.	Kaderbegroting Leefomgeving	12
3.4.	Gezonde gebiedsontwikkeling en transformatie	13
3.5.	Omgevingswet	14
3.6.	Energie & Klimaat	15
3.7.	Duurzaam economisch herstel	15
4.	**Democratisch besturen**	**16**
4.1.	Ambitie	17
4.2.	Wat streven we na?	17
4.3.	Kaderbegroting Democratisch besturen	17
4.4.	Lokale Democratie	17
4.5.	Openbare orde en veiligheid	18
5.	**Informatiesamenleving**	**19**
5.1.	Ambitie	20
5.2.	Wat streven we na?	20
5.3.	Kaderbegroting Informatiesamenleving	20
5.4.	Gemeentelijke Informatievoorziening	21
5.5.	Digitale Overheid	22
5.6.	Digitale Veiligheid	23
5.7.	Verantwoord datagedreven werken	24
5.8.	Innovatie	25
6.	**Uitvoering**	**26**
6.1.	Ambitie	27
6.2.	Wat streven we na?	27
6.3.	Kaderbegroting Uitvoering	27
6.4.	Inclusieve dienstverlening/digitale inclusie	28
6.5.	Uitvoerbare wetgeving	29
6.6.	Gemeentelijke bedrijfsvoering: collectieve inkoop en beheer	30
7.	**Organisatie rondom GGU**	**31**
7.1.	Algemeen	32
7.2.	Kaderbegroting Organisatie rondom GGU	32
7.3.	Samen Organiseren en implementatieondersteuning	32
8.	**Begroting en omvang fonds**	**34**
8.1.	Kaderbegroting	34
8.2.	Dekking begroting	34
9.	**Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering in 3 minuten**	**35**

1. Inleiding

Wat is het doel van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering?

Wij zien ons als gemeenten gesteld voor grote maatschappelijke en organisatorische opgaven. Een aantal daarvan is beter te realiseren als we gezamenlijk optrekken. Daarom zijn we in 2018 gestart met de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU), waarvoor er jaarlijks een fonds beschikbaar wordt gesteld voor de financiering van collectieve activiteiten om de uitvoering in alle gemeenten te versterken. Deze activiteiten zullen geïmplementeerd worden door de gemeenten zelf, in samenwerking met onze partners, zoals de Rijksoverheid.

De uitvoeringspraktijk van gemeenten is breed, wat duidelijk blijkt uit het portfolio van de GGU. We stellen de maatschappelijke opgaven centraal. Hier werken we aan vanuit de vier uitgangspunten die we onderling zijn overeengekomen, namelijk:

Ruimte creëren voor lokaal maatwerk en autonomie

Bundelen van schaarse kennis en expertise

Samen sterk in gesprek met rijk, ketenpartners en markt

Realiseren van efficiency-voordelen

Tijdens de ALV van de VNG in 2019 hebben gemeenten het GGU Meerjarenprogramma 2020–2024 vastgesteld. Om aan te blijven sluiten bij de gemeentelijke behoeften, hebben we voor 2021 een herijking van het GGU-portfolio gedaan, gericht op een optimaal resultaat voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk en het centraal stellen van maatschappelijke opgaven. De kadernota 2022 bouwt hierop voort en biedt inzicht in wat gemeenten komend jaar kunnen verwachten aan oplossingen wat betreft de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. Denk aan het samen inspelen op nieuwe wetgeving, nieuwe technologie en maatschappelijke ontwikkelingen die alle gemeenten raken zoals de gevolgen van COVID-19. We geven in deze kadernota aan op welke programmatische activiteiten in 2022 de nadruk zal liggen, en welke meerwaarde dit zal opleveren voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk.

Wat hebben we afgelopen jaar bereikt?

Het GGU-fonds is 4 jaar geleden ingevoerd. Nadat we de eerste jaren hebben gebruikt om een gezamenlijke beweging te mobiliseren, onze intenties te concretiseren en de eerste initiatieven te ontwikkelen met kleinere groepen gemeenten, zijn we toegekomen aan verbreding en in gebruik name. Veel GGU-proposities zijn beproefd en zijn te gebruiken door gemeenten die de gezamenlijke ontwikkelingen slim volgen. We maken dit continu inzichtelijk via het GGU-portfolio, dat we online presenteren op onze website. Hiernaast presenteren we tweemaal per jaar de resultaten van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering via een integrale voortgangsrapportage.

Hoe draagt de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering bij aan de strategische opgaven van gemeenten?

De Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering biedt de meeste meerwaarde door maatschappelijke opgaven centraal te stellen. We hebben in de verenigingsstrategie ‘Gemeenten 2024’ vastgesteld aan welke strategische opgaven we de komende jaren zullen werken. We richten ons op opgaven op het gebied van inclusieve samenleving, de fysieke leefomgeving, de lokale democratie, de informatiesamenleving en de gemeentelijke uitvoering. De activiteiten die we in het kader van de GGU ondernemen, dragen in verschillende mate en op verschillende manieren bij aan deze strategische opgaven.

We kunnen maatschappelijke opgaven goed ondersteunen door te investeren in de informatiekundige visie Common Ground, omdat vrijwel alle opgaven een belangrijke informatiekundige component hebben. Door Common Ground te hanteren als leidend inrichtingsprincipe kunnen we de flexibiliteit en de continuïteit van de gemeentelijke informatiehuishouding verbeteren. De Common Ground-activiteiten zijn niet altijd direct zichtbaar voor bestuurders, maar wel essentieel voor de verbetering van de gemeentelijke uitvoering.

Focus 2022

In 2022 leggen wij voor de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering de nadruk op maatschappelijke opgaven binnen drie specifieke en twee generieke domeinen.

- Inclusieve samenleving: We willen de uitvoering in het sociaal domein collectief verbeteren op het gebied van WMO, jeugdzorg, schuldenproblematiek, de ketens van werk en inkomen en inburgering.
- Leefomgeving: We bereiden ons voor op de invoering van de Omgevingswet, willen een aantal ambities uit het Klimaatakkoord collectief realiseren en we werken aan opgaven op het gebied van bouwen en wonen, bodem en ondergrond en milieu.
- Democratisch besturen: We willen inmenging van de onderwereld in de bovenwereld voorkomen door ondermijning collectief tegen te gaan. We willen de praktijk van de democratie versterken.
- Informatiesamenleving: We ondersteunen maatschappelijke opgaven door te investeren in de informatiekundige visie Common Ground. Met dit leidende inrichtingsprincipe kunnen we de flexibiliteit en continuïteit van onze informatiehuishouding verbeteren. Bovendien zorgen we voor een adaptieve infrastructuur, met oog voor informatieveiligheid en ethiek.
- Uitvoering: We willen de gemeentelijke dienstverlening verbeteren, we doen gezamenlijke aanbestedingen waarmee we efficiencyvoordelen behalen én we zorgen dat bij nieuwe wet- en regelgeving voldoende oog is voor de uitvoerbaarheid.

Onderscheid ontwikkeling en beheer

Structurele diensten

Een groot deel van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering bestaat uit structurele activiteiten die een bewezen en geaccepteerde meerwaarde leveren voor alle gemeenten (denk bijvoorbeeld aan het Ketenbureau i-Sociaal Domein, het Servicecentrum Gemeenten, het WOZ-datacenter en de Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten). De doelstelling is om deze activiteiten zo efficiënt en effectief mogelijk te laten plaatsvinden, waarbij (specialistisch) werk gemeenten structureel (horizon ten minste vijf jaar) uit handen genomen wordt. In deze kadernota staat per thema beschreven wat deze structurele diensten zijn, wat deze kosten en wat ze concreet opleveren.

Ontwikkelcyclus

Naast de structurele diensten werken we aan nieuwe ontwikkelingen in programma's en projecten. Om van kansrijke ideeën werkende oplossingen te maken, hanteren we een voorspelbaar en transparant ontwikkelproces. Hiermee creëren we beter inzicht in de ontwikkelcyclus en is eenvoudig onderscheid te maken tussen nieuwe ideeën die worden uitgeprobeerd, beproefde oplossingen die worden gemaakt en bestaande voorzieningen die worden beheerd. Het ontwikkelproces - van eerste idee tot werkende oplossing - bestaat uit vier fasen:

Weten	Proberen	Maken	Beheren
Inzicht in de collectieve verplichtingen, gemeentelijke behoeften en technologische trends.	Gemeentelijke initiatieven worden landelijk ondersteund, waardoor er nieuwe en (potentieel) collectieve oplossingen kunnen ontstaan.	Kansrijke initiatieven uit de probeerfase worden doelgericht doorontwikkeld en als collectieve oplossing aangeboden aan alle gemeenten.	Collectieve oplossingen moeten structureel beheerd worden om een stabiel gebruik door gemeenten te garanderen.

Als een initiatief in een volgende fase komt, dan wordt dat expliciet kenbaar gemaakt en zo komt een portfolio-overzicht tot stand waarmee het voor iedereen inzichtelijk is hoe de verschillende projecten en programma's ervoor staan.

Proces vertaling kadernota naar jaarplan

In deze GGU Kadernota 2022 worden de maatschappelijke en uitvoeringsopgaven van gemeenten omschreven waar we vanuit de GGU samen in optrekken. Als de ALV hiermee instemt, dan worden deze lijnen in het GGU Jaarplan 2022 verder uitgewerkt in concrete producten en diensten. Het GGU Jaarplan 2022 wordt geaccordeerd door het bestuur en ter kennisname geagendeerd op de Buitengewone Algemene Ledenvergadering in het najaar van 2021.

2.
Inclusieve Samenleving

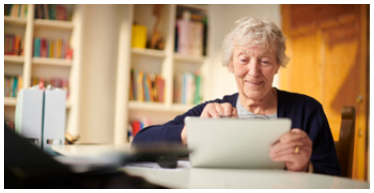

2.1. Ambitie

We willen de economische en sociale ongelijkheid in de samenleving verkleinen en meer grip krijgen op onze uitgaven. Gemeenten willen de inwoners die dat nodig hebben, op tijd de juiste ondersteuning bieden, met veel aandacht voor preventie zodat inwoners gezond opgroeien en zich maximaal kunnen ontwikkelen. Samen staan we sterker, dus trekken we als gemeenten in de aanpak van deze problemen samen op. Onze dienstverlening op sociale zekerheidsvoorzieningen voor inwoners en ondernemers wordt gecontinueerd. De noodzaak is groot om samen te investeren in een samenhangende en integrale aanpak, van beleid, tot inkoop en toezicht, tot uitvoering en informatievoorziening.

2.2. Wat streven we na?

- Gemeenten bieden dienstverlening die aansluit op de leefwereld van inwoners.
- Gemeenten krijgen beter zicht op inwoners die hulp nodig hebben.
- Gemeenten krijgen meer greep op de financiële lasten.
- Gemeenten verbeteren het eigen opdrachtgeverschap in het sociaal domein.
- Gemeenten voeren taken effectief en efficiënt uit.
- Gemeenten verminderen de administratieve lasten.
- Gemeenten verbeteren de samenwerking in ketens en regio's en het maken van (boven) regionale afspraken met aanbieders.

2.3. Kaderbegroting Inclusieve Samenleving

Bedragen in euro's

Thema	Structurele diensten	Ontwikkeling	Totaal
Inclusieve Samenleving	9.507.157	4.838.084	14.345.241
Budgetneutrale toevoeging (zie toelichting in kaders)	3.050.000		3.050.000

Uitsplitsing van de kosten van de structurele diensten:

Inclusieve Samenleving	
Ketenbureau i-sociaal domein	1.206.069
Gemeentelijk Gegevensknooppunt	6.115.663
Informatie Knooppunt Zorgfraude	300.000
Jeugdbeschermingsstandaarden	300.000
Kennisborging Sociaal domein en jeugdbescherming kennis	126.000
Landelijke Raamcontracten Sociaal Domein	495.250
Voorziening Vroegtijdig Aanmelden MBT	361.000
Vraagorganisatie Werk en inkomen keten	603.175
Totaal	**9.507.157**

De structurele diensten worden per thema inhoudelijk toegelicht.

2.4 Zorg, onderwijs en jeugd

2.4.1. Structurele diensten

Op het gebied van zorg en jeugd leveren we al diverse jaren een aantal vaste diensten. Om de administratieve lasten te verminderen versterken we de regiefunctie van het Ketenbureau i-Sociaal Domein, dat op het vlak van standaarden en inhoudelijke ondersteuning al jaren een vaste rol vervult. Met het Gemeentelijk Gegevensknooppunt wisselen gemeenten en zorgaanbieders gegevens met elkaar uit. We borgen de collectieve kennis op het sociaal domein en de jeugdbescherming. Voor Jeugdgezondheidszorg gaat het om het inregelen van het beheer van het digitale dossier JGZ en o.a. het realiseren van 'informed consent'. Op het gebied van inkoop van specialistische Jeugdzorg worden gemeenten al jarenlang ondersteund door collectieve inkoop en beheer van contracten. Binnen het onderwijsdomein is enkele jaren geleden de Voorziening Vroegtijdig Aanmelden MBO ingericht, waarmee inzichtelijk is of leerlingen afkomstig uit het Voortgezet Onderwijs (VO) zich hebben aangemeld en ingeschreven bij een mbo-instelling.

2.4.2. Ontwikkelingen in 2022

Ook in 2022 zal de nasleep van de Corona pandemie nog voelbaar zijn. We willen de inwoners die dat nodig hebben, op tijd de juiste ondersteuning bieden, met veel aandacht voor preventie: we willen mogelijk maken dat inwoners gezond opgroeien en zich maximaal kunnen ontwikkelen. De zorg en ondersteuning die we daarvoor bieden, is effectief en kostenefficiënt.

2.4.3. Beoogd resultaat in 2022

- Maken we afspraken met ketenpartners, werken we aan goede sturingsinformatie en informatievoorziening en ondersteunen we gemeenten bij het opzetten van een integrale aanpak binnen de eigen organisatie. Dit doen we om het gemeentelijk opdrachtgeverschap in het sociaal domein te versterken en hiermee continueren en intensiveren we voor het grootste deel de huidige inzet.
- Creëren we een landelijk dekkend ondersteuningsplatform sociaal domein. Dat in staat is te schakelen tussen de (ondersteunings)behoeften van gemeenten in het brede sociaal domein en het aanbod van kennis en ondersteuning door landelijke partners, waaronder ministeries en kennisinstellingen.
- Versterken we de regie van het Ketenbureau i-Sociaal Domein t.b.v. administratieve lastenverlichting.
- Bieden we implementatie-ondersteuning bij nieuwe wetgeving om taken effectief en efficiënt uit te voeren.
- Verbreden we de inzet van de geschillencommissie sociaal domein, om de samenwerking met aanbieders te verbeteren.

2.4.4. Budgetneutrale verbreding: toezicht en handhaving Kinderopvang

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor toezicht en handhaving in het kader van de Wet Kinderopvang. Daarvoor zijn ook een aantal landelijke voorzieningen in het leven geroepen (de Gezamenlijke Inspectieruimte en Landelijk Register Kinderopvang). Gemeenten dragen via de VNG gezamenlijk bij aan het functioneel beheer en gebruik van deze voorzieningen. Daarnaast maken we landelijke werkafspraken met branche-organisaties in de kinderopvang, het Rijk, de Inspectie voor Gezondheid en Jeugd en GGD GHOR NL, waarbij een klankbordgroep van gemeenten en een landelijke juristenpool meedenken. Tenslotte worden gemeenten ondersteund bij de uitvoering van hun taken door delen van expertise en ervaringen, en met trainingen.

2.4.5. Beoogde resultaten 2022

- Gemeenten werken effectief en doelmatig samen met ketenpartners bij toezicht en handhaving in de kinderopvangketen;
- Kennis van gemeenten t.a.v. toezicht en handhaving wordt continu verrijkt, gedeeld en optimaal benut.

2.5. Werk, inkomen, schulden en inburgeren

2.5.1. Structurele diensten

Kennis in de ketens op het gebied van werk, inkomen, schulden en inburgering is geborgd in een expertiseteam (WISI). Zo kunnen we alle ontwikkelingen volgen en ervoor zorgen dat ketenvoorzieningen als Suwinet aansluiten op de behoeften van de mensen op de werkvloer.

Nieuw beheer vanaf 2022
Een aantal ketens binnen de domeinen Werk, Inburgering en Schulden, ontwikkelt van een implementatiefase in 2021 naar de uitvoeringsfase in 2022. Hierdoor is een grote behoefte aan centrale kennis en signalering in vraagstukken rondom gegevensuitwisseling en -gebruik. Daarom richten we structurele ketenvertegenwoordiging in voor Werk (VUM, samenwerking met UWV), Inburgering (in de keten samen met COA, IND en DUO) en Schulden (vroegsignalering Wgs, verhogen beslagvrije voet, beslagregister en adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind vragen om structurele vertegenwoordiging van gemeenten naar de talrijke ketenpartners).
Op deze manier kan de tijdens projecten en programma's opgebouwde kennis en positie richting toekomstige ontwikkelingen worden geborgd. Ook bij het toetsen van haalbaarheid en implementatie van nieuwe wetten is deze brede kennis, expertise en historisch inzicht benodigd.

2.5.2. Ontwikkelingen in 2022

Als gemeenten zijn wij hét aanspreekpunt voor mensen die het moeilijk hebben. We begeleiden inwoners naar passend werk, ondersteunen hen bij het oplossen van schuldenproblematiek en we krijgen een regierol bij het inburgeren van nieuwkomers. We staan aan de lat om de leefwereld van de inwoner te verbinden met de systeemwereld van regels en wetten. Door letterlijk en figuurlijk dichtbij inwoners te staan en een menselijk gezicht te bieden, waarop ze kunnen vertrouwen.

2.5.3. Beoogde resultaten in 2022

- Werken gemeenten samen met ketenpartners en marktpartijen (zoals Divosa, SAM en Cedris) aan het verbeteren van het informatielandschap op het terrein van werk & inkomen, schulden en inburgering door realiseren van ketenafspraken, voorzieningen en standaardisatie van processen en informatiestromen.
- Zijn mogelijkheden verkend om multiproblematiek van inwoners als gemeenten collectief aan te pakken.
- Zijn er normenkaders opgesteld voor een ethisch verantwoorde datatoepassing, die rekening houdt met digitale grondrechten van inwoners en hun inspraak in gegevensuitwisseling in het WISI-domein borgt.
- Worden gemeenten ondersteund bij het voeren van regie op gegevensuitwisseling, het matchen op werk en opleiding en het voorkomen van risicovolle schulden.

2.5.4. Budgetneutrale verbreding: samenwerken t.b.v. naleving in het kader van werk & inkomen.

Binnen de gemeentelijke sociale zekerheid is handhaving een belangrijk onderdeel van de uitvoering. Steeds meer komt de nadruk hierbij te liggen op voorkómen van fouten of fraude en het toepassen van maatwerk bij handhaving (terugvordering en maatregelen).
Daarnaast kan misbruik meestal alleen worden opgespoord door samen te werken met ketenpartners en gegevensdeling. Terecht ligt steeds meer de nadruk op zorgvuldigheid als het gaan om handhavingsprocessen en gegevensbescherming.
Zo dragen toezicht en handhaving bij aan een doel- en rechtmatige uitvoering, waarbij de menselijke maat centraal staat en handhaving een instrument is om integraliteit van dienstverlening te bevorderen en leefbaarheid in wijken te vergroten.

Ondersteuning vanuit de GGU
Goede voorbeelden en inzichten op het terrein van preventie, voorkomen van fouten en fraude, worden verzameld en gedeeld, en waar nodig vertaald in handreikingen of ondersteuningsinstrumenten, zoals model communicatieteksten.
Door expertise op het terrein van gegevensuitwisseling en handhaving te bundelen, en door samenwerkingsafspraken met ketenpartners gezamenlijk te maken, kunnen gemeenten zorgvuldiger en effectiever opereren als het gaat om handhaving.
Zo worden landelijke afspraken gemaakt met ketenpartners over prioritaire thema's en gezamenlijke aanpak. Juridische kennis wordt gebundeld en gedeeld met alle gemeenten.
Via regionale overlegplatforms wordt geborgd dat kennis van en voor gemeenten beschikbaar komt en aansluit bij de actualiteit.

2.5.5. Beoogd resultaat in 2022

- Gemeenten weten wat kan, mag en moet bij gegevensdeling en gegevensgebruik in het kader van handhaving binnen de Participatiewet en de Wet Suwi;
- Gemeenten voeren effectief keteninterventieprojecten uit met samenwerkingspartners binnen het kader van de Landelijke Structuur Interventieteams (LSI).
- Er is een landelijk dekkend netwerk van bestuurlijke platforms waarbinnen gemeenten onderling en met ketenpartners werken aan de bestuurlijke agendering van toezicht en handhaving in het sociaal domein en waarbinnen concrete samenwerkingsafspraken worden gemaakt.

3. Leefomgeving

3. Leefomgeving

3.1 Ambitie van gemeenten

Wij willen onze inwoners en ondernemers een veilige en gezonde leefomgeving bieden. Er spelen diverse uitdagingen en opgaven, zoals de energietransitie, de woonopgave, bereikbaarheid en het realiseren van een concurrerende en circulaire economie. De omgevingswet biedt een samenhangende aanpak hiervoor. Om deze grote opgaven, kosteneffectief te kunnen uitvoeren, zijn samenhangende aanpakken en goede uitvoeringsondersteuning noodzakelijk. Het beschikken over de juiste basisinformatie om beleids- en uitvoeringskeuzes te kunnen maken, is daarbij essentieel.

3.2 Wat streven we na?

- Gemeenten kunnen de Omgevingswet effectief uitvoeren en bieden goede dienstverlening aan inwoners.
- Gemeenten beschikken over een Digitaal Stelsel Omgevingswet dat aansluit bij de behoeften van de gemeentelijke uitvoeringspraktijk.
- Gemeenten werken aan een leefomgeving die duurzaam, inclusief en toekomstbestendig is
- Gemeenten vergroten de transparantie in beleid voor de leefomgeving en maken participatie mogelijk.
- Gemeenten kunnen sneller oplossingen voor transitieopgaven inzetten.
- Gemeenten weten welke nieuwe uitvoeringsvraagstukken op hen afkomen en zijn sneller in staat dit te vertalen naar hun eigen handelen.
- Gemeenten hebben beter toegang tot nationale kennis die ze nodig hebben om hun gedecentraliseerde taken uit te voeren en kunnen proactief kennisvragen agenderen bij nationale kennisinstituten.

3.3. Kaderbegroting Leefomgeving

Bedragen in euro's

Thema	Structurele diensten	Ontwikkeling	Totaal
Leefomgeving	950.950	5.009.997	5.960.947

Uitsplitsing van de kosten van de structurele diensten:

Leefomgeving	
Taxatiewijzer WOZ	950.950
Totaal	**950.950**

De structurele diensten worden per thema inhoudelijk toegelicht.

3.4. Gezonde gebiedsontwikkeling en transformatie

3.4.1. Structurele diensten

Al vele jaren kunnen gemeenten voor de waardebepaling van WOZ-objecten gebruik maken van het WOZ-datacenter dat collectief de marktinformatie verzamelt en omzet naar jaarlijks actuele landelijke taxatiewijzers.

3.4.2. Ontwikkelingen in 2022

Gemeenten staan voor de uitdaging om voldoende passende huisvesting voor huidige en toekomstige inwoners mogelijk te maken. Veel gemeenten zetten in op binnenstedelijk bouwen. De huisvesting aan statushouders en kwetsbare groepen is ook onderdeel van de opgave van gemeenten.

3.4.3. Beoogde resultaten in 2022

Gemeenten worden ondersteund in het realiseren van hun beleidsdoelen door:

- Het bieden van inzicht in de specifieke, lokale bouw- en woningopgave door o.a. lokale monitor wonen.
- Het ontsluiten van data over de bodem en ondergrond, in relatie tot de bovengrondse uitvoeringsactiviteiten.
- Eerste resultaten van het in samenhang ontsluiten van informatie over ten minste energietransitie, klimaatadaptatie en bodem en ondergrond.
- Een regionaal kennisnetwerk op gebied van milieu- en Ruimtelijke Orderingstaken.
- Een goed gemeentelijk uitvoeringsnetwerk op verschillende VTH- en RO-taken, om kennisuitwisseling te bevorderen en kwetsbaarheden te verminderen.
- Continuering ondersteuning gemeenten digitale connectiviteit.

3.5. Omgevingswet

3.5.1. Structurele diensten

In 2021/2022 wordt het programma Omgevingswet voor een deel structureel geborgd en in diensten ondergebracht.

3.5.2. Ontwikkelingen in 2022

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2022 in werking en staat voor een goede balans tussen het benutten en het beschermen van de fysieke leefomgeving. Minder en overzichtelijkere regels, meer ruimte voor initiatieven, snellere besluitvorming en lokaal maatwerk én vertrouwen als uitgangspunt.
Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor deze implementatie van de Omgevingswet. Een collectieve aanpak biedt daarbij efficiency voordelen. Concrete producten en diensten voor alle gemeenten (Bijvoorbeeld door het ontwikkelen, onderhouden en beschikbaar stellen van standaarden, modelverordeningen en processen) en het gezamenlijk (met gemeenten, koepels en rijkspartijen) verkrijgen van kennis en kunde, het wiel één keer uitvinden en het bundelen van op onderdelen schaarse kennis.

Verder blijft het van belang dat wensen en ervaringen van gemeenten worden gebundeld en ingebracht in gesprekken met het Rijk en andere partijen. Hierbij gaat het om bijvoorbeeld het inrichten van een demand- en regieorganisatie voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), het monitoren van de invoeringskosten en structurele effecten van de Omgevingswet, maar ook het inzetten van leveranciersmanagement voor de software- en dienstenleveranciers.

De omgevingswet brengt ook veel nieuwe opgaven met zich mee. Daarbij gaat het niet alleen om beleidsvraagstukken, maar ook om bijvoorbeeld juridische en financiële kennis, of uitvoerings- en implementatievraagstukken. Ondersteuning bij deze vraagstukken is gewenst, onder andere in de vorm van kennisdelen, regionale implementatiecoaches en juridische ondersteuning.

Tenslotte. De Omgevingswet geeft de kaders zodat gemeenten op een praktische en flexibele manier oplossingen vinden voor maatschappelijke opgaven, zoals voldoende woningaanbod voor verschillende doelgroepen en leegstand van kantoorpanden. Elke gemeente moet hiervoor positie innemen en dat vraagt om een cultuuromslag.

3.5.3. Beoogde resultaten in 2022

- Het beheer en verder doorontwikkeling van het DSO is collectief georganiseerd.
- Gemeenten worden zodanig ondersteund dat zij staat zijn de Omgevingswet (en de Wet kwaliteitsborging bouwen) uit te voeren zonder dat er voor burgers, bedrijven en overheden onverantwoorde risico's ontstaan. De VNG faciliteert en stimuleert gemeenten op basis van een breed instrumentarium.
- Gemeenten krijgen handvatten voor de transitiefase (de overgang tussen 2022 en 2029).
- Data en informatie wordt collectief verzameld en gemonitord t.b.v. de financiële effectrapportage.
- Er is een werkende demand- en regieorganisatie en er zijn onder meer regionale implementatiecoaches die gemeenten ondersteunen zodat zij kunnen werken conform de Omgevingswet op het niveau van de minimumeisen waarvoor de Route 2022 is opgesteld.

3.6. Energie & Klimaat

3.6.1. Structurele diensten

Er worden nog geen structurele diensten vanuit het GGU aangeboden aan gemeenten.

3.6.2 Ontwikkelingen in 2022

Vanaf 2022 komt het Klimaatakkoord in een nieuwe fase. Zo moeten we als gemeenten aan de slag met Wijkplannen, en moeten de Regionale Energiestrategieën tot uitvoering komen en is gemeentebrede inzet nodig op het Warmtedossier. We kunnen als gemeenten deze opgave niet alleen aanpakken en trekken daarom op met partners en werken samen via de GGU. Deze collectieve ondersteuning krijgt vorm op alle vier pijlers waarbij we tegelijkertijd ruimte bieden aan processen zoals 'learning by doing' (gaandeweg leren) en het ontwikkelen van concrete 'i-producten'.

3.6.3 Beoogde resultaten in 2022

- Voortzetting GGU van het huidige ondersteuningsaanbod en gezamenlijke inzet op de volgende onderwerpen:
  - Industrie en utiliteit als opgave binnen de gebouwde omgeving
  - Data en ontwikkeling concrete i-producten voor de gebouwde omgeving (o.a. door-ontwikkeling DEGO).
- Energie-infrastructuren waaronder de koppeling tussen RES en het energienet.

3.7. Duurzaam economisch herstel

37.1. Structurele diensten

Er worden nog geen structurele diensten vanuit het GGU aangeboden aan gemeenten.

3.7.2 Ontwikkelingen in 2022

De COVID pandemie heeft enorme impact op de economie. Om in de toekomst te kunnen anticiperen op tijden van laagconjunctuur willen we op regionale schaal samen aan een duurzame economie werken. Meer inwoners en ondernemers kunnen goed wonen, werken en ondernemen doordat we de werkgelegenheid vergroten (door middel van een human capital agenda) en zorgen voor een goed vestigingsklimaat (sociaal en fysieke infrastructuur).

3.6.3 Beoogde resultaten in 2022

- Is de economische impact van de crisis voor gemeenten kwantitatief en kwalitatief in beeld gebracht.
- Op basis van data en voorzien van duiding is informatiepositie van gemeenten versterkt.
- Gemeenten zijn ondersteund bij de ontwikkeling van handelingsperspectieven waarmee zij werk kunnen maken van economisch herstel.
- Hebben alle gemeenten een economisch herstelplan gericht op het versterken en transformeren van economie en arbeidsmarkt.
- Gemeenten worden ondersteund bij de aanpak van de crisis op binnensteden en dorpskernen, versterking van het brede MKB en human capital beleid (de arbeidsmarkt van de toekomst).

4.
Democratisch besturen

4. Democratisch besturen

4.1. Ambities in 2022

Een sterke lokale democratie biedt weerstand tegen activiteiten die de veiligheid en de democratische waarden van onze samenleving ondermijnen. We maken werk van de versterking van de lokale democratie en zetten in op het vroegtijdig betrekken van inwoners en andere partijen bij beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering. We geven bewoners en buurten de ruimte om zelf initiatieven te ontplooien. We versterken de gemeenteraad, zodat de representatieve en de participatieve democratie elkaar aanvullen. Er is hierin aandacht voor de 'checks & balances' van de democratie, bijvoorbeeld als het gaat om de signalerende rol van lokale media.

4.2 Wat streven we na?

- Gemeenten versterken de lokale democratie in de praktijk.
- Gemeenten verhogen de weerbaarheid van het lokale bestuur.
- Gemeenten bieden een open overheid tegen aanvaardbare uitvoeringskosten.
- Gemeenten borgen de publieke waarden in een digitaliserende samenleving.

4.3 Kaderbegroting Inclusieve Samenleving

Bedragen in euro's

Thema	Structurele diensten	Ontwikkeling	Totaal
Democratisch besturen	0	364.406	364.406

4.4. Lokale Democratie

4.4.1. Structurele diensten

Er worden nog geen structurele diensten vanuit de GGU aangeboden aan gemeenten.

4.4.2. Ontwikkelingen in 2022

Gemeenten willen hun inwoners optimaal betrekken bij visievorming, beleid en uitvoering. Naast investeren in deze participatie, is het voor gemeenten zaak om het juiste evenwicht te vinden tussen de participatieve en de representatieve democratie. En tussen regionale samenwerking en lokale autonomie.

4.4.3. Beoogde resultaten in 2022

In 2022 worden zowel de kwaliteit van de lokale democratie als het bestuur, regionale samenwerking en de lokale publieke omroep aantoonbaar verbeterd door:

- Het organiseren van diverse vormen van participatie en mee onderhouden van het werk van 'de instituties': burgemeester, gemeenteraad, college en gemeentesecretaris.
- Het meebewaken van het geheel van de democratische 'checks & balances'.
- Het stimuleren van krachtige regionale en interbestuurlijke samenwerking.
- Het in goede banen leiden van verkiezingen.
- Het onderzoeken van de mogelijkheden voor een basisfinanciering van lokale media.

4.5. Openbare orde en veiligheid

4.5.1. Structurele diensten

Er worden nog geen structurele diensten vanuit de GGU aangeboden aan gemeenten.

4.5.2. Ontwikkelingen in 2022

Gemeenten zijn medeverantwoordelijk voor een veilige samenleving. Bij veiligheid gaat het zowel om de fysieke als de digitale ruimte. Beide vloeien in onze huidige maatschappij naadloos in elkaar over: een incident in de fysieke ruimte heeft gevolgen in de digitale sfeer en andersom. Bij openbare orde en veiligheid gaat het over een groot aantal onderwerpen: van het tegengaan van fraude en ondermijnende criminaliteit tot het bevorderen van veiligheid op straat.

In de uitvoering hebben we ondersteuning op het gebied van veiligheid nodig om:

- Fraude en ondermijning tegen te gaan, bijvoorbeeld in het uitwisselen van informatie tussen veiligheidspartners.
- De domeinen zorg en veiligheid te koppelen.
- Adequaat om te gaan met maatschappelijke onrust, polarisatie, desinformatie.
- De juiste maatregelen te nemen voor digitale veiligheid.
- Te herstellen na een (digitaal) incident.

4.5.3. Beoogde resultaten in 2022

In 2022 werken gemeenten intensief samen aan het versterken van de openbare orde en veiligheid in het fysieke en digitale domein. Bijvoorbeeld met en door:

- Kennisdeling, waardoor bestuurders beter op de hoogte zijn van openbare orde en veiligheid.
- De inzet op gebieden waar beleidsterreinen Zorg en Veiligheid elkaar overlappen/raken wordt verstevigd.
- Het opzetten van gegevensuitwisseling voor het in kaart brengen en tegengaan van ondermijnende criminaliteit.
- Door het ondersteuningsaanbod zijn gemeenten beter in staat maatschappelijke onrust/disruptie het hoofd te bieden.
- Door het ondersteuningsaanbod zijn gemeenten beter in staat desinformatie te definiëren.
- Versterking van de ondersteuning op het gebied van informatieveiligheid, zoals is benoemd in de Agenda Digitale Veiligheid (zie ook het hoofdstuk over Digitale Veiligheid).
- Gezamenlijke inkoop en/of beheer van BOA-uniformen.

5. Informatiesamenleving

5. Informatiesamenleving

5.1 Ambities in 2022

Wij willen als gemeenten mensgericht, inclusief, transparant, flexibel, snel en veilig werken. Daarbij hebben we telkens te maken met nieuwe maatschappelijke vraagstukken. Om snel te kunnen handelen hebben we de informatiekundige visie Common Ground, die richting geeft aan een adaptieve digitale infrastructuur. Daarnaast maken we steeds vaker gebruik van datascience om inzichten te verschaffen in onze maatschappelijke opgaven. We zorgen dat we kansen van internationale en (met name) Europese ontwikkelingen benutten voor innovatie. Tegelijkertijd ontstaan er nieuwe verantwoordelijkheden op het gebied van digitale weerbaarheid. Met het oog op recente beveiligingsincidenten, willen we gezamenlijk nog sterker de toenemende dreiging van cybercriminaliteit het hoofd kunnen bieden.

5.2 Wat streven we na?

- Gemeenten nemen de regie over het gebruik van data.
- Gemeenten passen een nieuwe informatiekundige visie toe door een informatiearchitectuur en bijbehorende set van standaarden te implementeren.
- Gemeenten kunnen aansluiten op een stelsel van basisregistraties.
- Gemeenten versterken het opdrachtgeverschap richting marktpartijen om het aanbod beter te laten aansluiten op hun behoeften.
- Gemeenten werken samen aan innovatie en data-toepassingen, en spelen in op internationale en Europese ontwikkelingen.
- Gemeenten beschermen de gegevens die zij hebben van inwoners en bedrijven.
- Gemeenten verhogen hun digitale weerbaarheid.

5.3. Kaderbegroting Inclusieve Samenleving

Bedragen in euro's

Thema	Structurele diensten	Ontwikkeling	Totaal
Informatiesamenleving	6.324.500	7.285.208	13.609.708

Uitsplitsing van de kosten van de structurele diensten:

Informatiesamenleving	
GDI: Afsprakenstelsel basisregistraties en bijbehorende services, Samenhangende objectenregistratie, Gemeentelijk Geo Beraad	237.500
Gemma architectuur, Stuf standaarden, Api standaarden, GIBIT	1.900.000
Informatiebeveiligingsdienst	1.900.000
Privacy	387.000
Waarstaatjegemeente.nl inclusief diverse monitors	1.900.000
Totaal	**6.324.500**

De structurele diensten worden per thema inhoudelijk toegelicht.

5.4. Gemeentelijke Informatievoorziening

5.4.1. Structurele diensten

Gemeenten zijn afhankelijk van een goede en betrouwbare uitwisseling van gegevens. Hiervoor zijn standaarden op het gebied van architectuur en gegevensuitwisseling cruciaal voor het efficiënt en effectief organiseren van hun dienstverlening. Het beheer van deze en nieuwe standaarden, maar van ook bijvoorbeeld de standaard inkoopvoorwaarden in de GIBIT, is een structurele activiteit. Met de GIBIT zijn gemeenten beter in staat hun opdrachtgeverschap richting leveranciers vorm te geven.

5.4.2. Ontwikkelingen in 2022

Onder de vlag van Common Ground werken gemeenten samen met ketenpartners en leveranciers aan een nieuwe, toekomstgerichte informatievoorziening. De maatschappelijke vraagstukken zijn daarbij het uitgangspunt. We koppelen data los van werkprocessen en applicaties, zodat we deze gemakkelijker kunnen combineren en gebruiken. De data worden bovendien opgevraagd bij de bron, in plaats van ze veelvuldig te kopiëren en op te slaan. Dat komt de volledigheid en de betrouwbaarheid van data ten goede. De nieuwe inrichting van de informatievoorziening verloopt stapsgewijs en vergt een meerjarige transitie van de informatievoorziening op alle gemeentelijke beleidsterreinen. Dit vergt ook aandacht voor i-bewustzijn, waarbij competenties zoals digitale vaardigheden en datageletterdheid van medewerkers binnen gemeentelijke organisaties gezamenlijk worden verkend, uitgewerkt en getraind.

5.4.3. Beoogde resultaten in 2022

In 2022 werken wij aan standaardisatie van de gegevensuitwisseling en de ontwikkeling van een gegevenslandschap. Door middel van een aanvullende financiële impuls beogen we versnelling te bewerkstelligen op de uitfasering van de huidige gegevens- en op StUF gebaseerde berichten-standaarden, met als doel de implementatie van de informatiekundige visie voor gemeenten een extra stimulans te geven. Verder werken we aan de volgende resultaten:

- De informatiekundige visie Common Ground realiseren we door deze toe te passen bij maatschappelijke opgaven, hierdoor zijn gerealiseerde domein specifieke voorzieningen herbruikbaar.
- We realiseren benodigde generieke voorzieningen ter ondersteuning van de maatschappelijke opgaven.
- Gestandaardiseerde clouddiensten (CBI)
- Standaardisatie van gegevensuitwisseling (API)
- Standaardisatie van informatiemodellen
- De informatiekundige visie Common Ground borgen we in gemeenschappelijke gemeentelijke beleidskaders op het gebied van architectuur (GEMMA), informatiebeveiliging, privacy en inkoop.
- We creëren een helder stelsel voor samenwerking tussen gemeenten, overheid en markt.
- We faciliteren de lokale Common Ground implementatie bij gemeenten door het beschikbaar stellen van generieke gestandaardiseerde producten.

5.5. Digitale Overheid

5.5.1. Structurele diensten

Al diverse jaren wordt structureel beheer en doorontwikkeling uitgevoerd conform de wensen en behoeften van gemeenten op het afsprakenstelsel rondom de basisregistraties (GDI). Op het terrein van ondersteuning en transitie rondom berichtenverkeer, digitale identiteit, machtigingen en de samenhangende objectenregistratie. Hiermee hebben gemeenten invloed op de ontwikkelingen rondom de Digitale Overheid en het stelsel van basisregistraties. Tevens voeren we het secretariaat uit van het gemeentelijke Geo Beraad.

5.5.2. Ontwikkelingen in 2022

We bouwen samen met de Rijksoverheid en ketenpartners aan verschillende onderdelen van een overheidsbrede Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). Het gaat daarbij onder meer om basisregistraties, berichtenvoorzieningen en middelen voor digitale identiteit.
Om als één overheid te kunnen werken, moet de achterliggende informatie-infrastructuur op orde zijn. Nodig is onder meer:

- Een goed werkend stelsel van basisregistraties als basis voor een overheidsbreed gegevenslandschap.
- Een goed werkende Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) met functionaliteiten die de gehele digitale dienstverlening van de overheid ondersteunen.

5.5.3. Beoogde resultaten in 2022

- Vanuit gemeentelijk perspectief vindt de regie plaats op de ontwikkeling van de informatievoorziening van de digitale overheid, zodat deze aansluit op gemeentelijke behoeften met betrekking tot uitvoering en dienstverlening.
- Er komt een vertaling naar architectuurprincipes en standaarden, waarmee gemeenten individueel en de VNG vanuit een collectieve inkoopagenda regie gaan voeren op de inrichting van de informatievoorziening.

5.6. Digitale veiligheid

5.6.1. Structurele diensten

De Informatiebeveiligingsdienst (IBD) is al jaren de gemeentelijke Cyber Emergency Response Team (CERT). De IBD ondersteunt gemeenten met technisch en woordvoeringsadvies bij incidenten. Daarnaast adviseert de IBD gemeenten bij de inrichting van de informatiebeveiliging. De IBD is aangewezen als een van de CERTS en aangesloten bij het Nationaal CyberSecurity Centrum (NCSC). Informatie over privacy wordt structureel door de IBD verzorgd. Hiermee zijn gemeenten in staat de eigen informatieveiligheid te organiseren en te verbeteren en te voldoen aan de AVG. Daarnaast beheren we ENSIA-tooling en GGI.

5.6.2. Ontwikkelingen in 2022

Onze afhankelijkheid van digitale middelen is groot: als samenleving en dus ook als gemeente. Als digitale middelen uitvallen, dan kan dit ingrijpende gevolgen hebben voor de samenleving. De WRR verwijst hiernaar in zijn rapport rond digitale ontwrichting. Uitval van digitale voorzieningen kan ertoe leiden dat gemeenten het grootste deel van hun werk niet meer kunnen doen. Daarom willen en moeten we investeren in digitale weerbaarheid van onze eigen organisatie en de samenleving. De uitgangspunten hiervoor zijn verwoord in de VNG agenda digitale veiligheid 2020-2024 en zijn bekrachtigd in de resolutie digitale veiligheid "Digitale veiligheid: kerntaak voor gemeenten'.

Deze opgave kent voor gemeenten verschillende uitvoeringsaspecten:

- Het creëren van bewustzijn rond digitale veiligheid binnen en buiten de gemeentelijke organisatie.
- Inzichtelijk maken en waar nodig implementeren van bestuurlijke bevoegdheden in de digitale samenleving.
- Inzicht krijgen en mitigeren in de risico's van voor de gemeente maatschappelijk relevante processen.
- Zorgdragen voor een adequate samenwerking met partijen in de digitale samenleving waaronder de overheidsbrede veiligheidsketen, om samen sterk te staan tegen digitale dreigingen.
- Zorgdragen dat de eigen informatievoorziening goed beveiligd is en blijft.
- Zorgdragen dat de organisatie veerkrachtig is, voor een spoedig herstel na een incident.
- Het borgen van de privacy van inwoners en ondernemers.
- Het samenwerken in de digitale samenleving om samen sterk te staan tegen digitale dreigingen.

5.6.3. Beoogde resultaten in 2022

- Gemeenten weten dat digitale veiligheid ertoe doet, geagendeerd is en om adequaat budget vraagt. Het werken aan bewustzijn doen we in samenwerking met NGB, VGS en andere relevante doelgroepen.
- Gemeenteraden weten hoe het gesteld is met de digitale veiligheid in hun gemeente.
- Voor gemeenten is inzichtelijk gemaakt hoe bestuurlijke bevoegdheden in de digitale samenleving gericht moeten zijn en implementeren waar nodig de daarvoor benodigde acties.
- Het wordt voor gemeenten mogelijk gemaakt om digitale risico's onderdeel te laten zijn van de gemeentelijke integrale veiligheidsplannen en daarbij wordt geprobeerd een goede aansluiting te vinden op de nationale veiligheidsstructuren.
- Gemeenten leren wat te doen bij een digitaal incident.
- Het wordt voor gemeenten mogelijk gemaakt om hierbij waar mogelijk aan te sluiten bij bestaande veiligheidsstructuren in het digitale en fysieke domein.
- Gemeenten kunnen gebruikmaken van een robuust gemeentelijk responsenetwerk bij incidenten.
- De inzet van IBD bij incidenten wordt dichter bij de gemeente gebracht door het actief deelnemen aan gemeentelijke crisisorganisaties.
- Gemeenten krijgen producten om de gemeentelijk weerbaarheid tegen digitale verstoringen te vergroten.
- Het beheer en de dienstverlening van de IBD, ENSIA en GGI wordt gecontinueerd.

5.7. Verantwoord datagestuurd werken

5.7.1. Structurele diensten

We beheren het platform Waarstaatjemeente.nl, waarop we datasets en een dashboard aanbieden over een veelvoud aan onderwerpen, van gemeentenfinanciën tot mobiliteit. We voeren meerdere landelijke monitors uit in het sociaal, fysiek en dienstverleningsdomein. Hiermee kunnen gemeenten aan de slag om antwoord te vinden op actuele maatschappelijke vraagstukken. Er worden datadeals onderzocht en gesloten met belangrijke landelijke leveranciers van data, zodat alle gemeenten deze data kunnen gebruiken. Het kennisnetwerk data en smart society verbindt meer dan 2.000 gemeentelijke professionals om aan collectieve datagestuurde oplossingen te werken en kennis te delen.

5.7.2. Ontwikkelingen in 2022

Door datagestuurd te werken streven we naar effectiever beleid, adequate besluitvorming en efficiëntere bedrijfsvoering. Met data krijgen we inzicht in onze opgaven in diverse domeinen en kunnen we oplossingen vinden voor complexe vraagstukken. Bijvoorbeeld op gebied van armoedebeleid en energietransitie.
Datagestuurd werken moet op een verantwoorde manier gebeuren. Gemeenten willen:

- Veilig en (ethisch) verantwoord gebruik van data: oa. Bescherming van privacy en andere grondrechten.
- Transparantie zodat beslissingen op basis van datagebruik en algoritmen verantwoord kunnen worden.
- Voldoende en betrouwbare data om beslissingen op te kunnen baseren.
- Het (ethisch) verantwoord kunnen benutten van nieuwe mogelijkheden/ technologie (zoals sensoren en digital twins).
- Datadeling voor hergebruik volgens de gewijzigde Wet hergebruik overheidsinformatie (Who).
- Gemeenten moeten voldoen aan nieuwe of aangepaste verplichtingen uit de Wet open overheid (Woo) en de Archiefwet. Dit betreft vooral actieve openbaarmaking van documenten uit 11 categorieën via de centrale publicatie voorziening PLOOI, het op orde brengen van de informatiehuishouding en het treffen van maatregelen om de duurzame toegankelijkheid van digitale documenten te borgen.

5.7.3. Beoogde resultaten in 2022

- Gemeenten krijgen diverse dashboards en monitors op Waarstaatjegemeente.nl, toegespitst op hun prioritaire maatschappelijke opgaven (o.a. energietransitie, (jeugd)zorg, ondermijning, schulden en armoede) en verrijkt met data-analyse en/of trends- en scenario-analyse.
- T.b.v. de aanpak van maatschappelijke opgaven worden datadeals gesloten met belangrijke landelijke leveranciers van data, zodat alle gemeenten deze data kunnen gebruiken.
- Samen met gemeenten wordt geïnnoveerd en geëxperimenteerd met datagestuurd werken en de geleerde lessen worden vertaald in generieke en collectieve voorzieningen, al dan niet te vatten in een interbestuurlijke agenda.
- Kennis op het gebied van ethische vaardigheden wordt gedeeld ten behoeve van betere belangenafweging.
- Gemeenten krijgen kaders en principes, zodat zij meer houvast hebben over behoorlijk gebruik van data en technologie.
- Gemeenten kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen rond openbaarmaking van data (o.a. de gewijzigde Wet hergebruik overheidsinformatie).
- Gemeenten worden ondersteund bij de implementatie van de Archiefwet en de Woo/ het Meerjarenplan, om hun informatiehuishouding op orde te brengen,via de aanpak Grip op Informatie.
- Gemeenten krijgen inbreng en aansluiting op de gemeentelijke praktijk in de interbestuurlijke data-strategie.

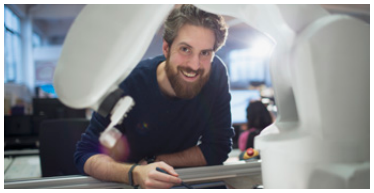

5.8. Innovatie

5.8.1. Structurele diensten

Er worden nog geen structurele diensten vanuit de GGU aangeboden aan gemeenten.

5.8.2. Ontwikkelingen in 2022

Om te blijven aansluiten op de snel veranderende verwachtingen in de samenleving, zetten we in op 'missiegedreven innovatie' zoals de Europese Commissie ook nastreeft en waarvoor zij via de Digital Decade de doelstellingen voor digitalisering van Europa per 2030 heeft vastgesteld. Deze missies zorgen voor een versnelling en ontkokering in samenwerking. Om deze missies te realiseren werken we aan icoonprojecten. Een icoonproject is een schaalbare digitale oplossing die meerdere maatschappelijke oplossingen met meerdere technologieën oplost. Middels een aantal icoonprojecten vertalen we de missies van visie naar de praktijk.

We werken samen als nationale innovatiehub die zich richt op publieke dienstverlening en sluiten aan bij een netwerk van European Digital Innovation Hubs. Met het opzetten van EDIH's wil de Europese Commissie naar brede regionale ondersteuning voor het versnellen van digitalisering. Er is een intensieve samenwerking tussen Rijk, gemeenten, private partijen en kennisinstellingen op maatschappelijke vraagstukken als publieke waarden, dataspelregels en standaarden.

5.8.3. Beoogde resultaten in 2022

- Spelen gemeenten een actieve en richtinggevende rol in de snel veranderende informatie-samenleving.
- Kunnen gemeenten hun technologische kennis vergroten door mee te doen/ mee met landelijke en Europese coalities en platforms op gebied van innovaties.
- Hebben we een sterk netwerk van ecosystemen, verenigd als Nederlandse invulling van de European Digital Innovation Hubs.
- Zorgen we met icoonprojecten voor een grotere de maatschappelijke impact van de overheid.

6. Uitvoering

6. Uitvoering

6.1 Ambities

Gemeenten willen weten welke gevolgen nieuwe wet- en regelgeving zal hebben voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk. Samen met gemeenten voeren we uitvoeringstoetsen en impactanalyses uit, om zo de gevolgen van nieuwe wetgeving vroegtijdig in kaart te brengen en de invoeringskosten te verlagen. Gemeenten omarmen de mogelijkheden van digitalisering voor hun eigen dienstverlening, verbeteren er hun uitvoering mee en vinden nieuwe, digitale manieren om in contact te blijven met hun inwoners. Hierbij is het van belang dat (digitale) inclusie gewaarborgd is.
We kunnen als gemeenten door gezamenlijk in te kopen grote besparingen en kwaliteitsvoordelen behalen. Dit geldt vooral voor producten en diensten die voor alle gemeenten hetzelfde zijn, zoals telefonie en standaardsoftware. We sluiten raamovereenkomsten met leveranciers zoals Microsoft, om de kwaliteit te verhogen van geleverde diensten, en om aan de AVG te kunnen voldoen. Wat we als gemeenten collectief voor elkaar krijgen, moeten we vaak ook beheren. Om ervoor te zorgen dat gemeenten de beoogde baten ook daadwerkelijk realiseren, voeren we een gezamenlijk beheer uit.

6.2 Wat streven we na?

- Gemeenten maken dienstverlening voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk, ook voor inwoners die digitaal minder vaardig zijn en/of een beperking hebben.
- Gemeenten voldoen aan wettelijke verplichtingen en dragen zorg voor de uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving.
- Gemeenten spelen een proactieve rol om de kwaliteit van wet- en regelgeving te verbeteren en de uitvoerbaarheid te vergroten.
- Gemeenten realiseren besparingen bij gezamenlijke inkoop en beheer.
- Gemeenten kunnen langere tijd de collectief ontwikkelde voorzieningen blijven gebruiken die worden doorontwikkeld op basis van behoeften.

6.3. Kaderbegroting Uitvoering

Bedragen in euro's

Thema	Structurele diensten	Ontwikkeling	Totaal
Uitvoering	3.536.000	1.957.684	5.493.684

Uitsplitsing van de kosten van de structurele diensten:

Uitvoering	
Impactanalyses op nieuwe wetgeving	432.250
14+ voorziening	566.000
GGI-netwerk voorziening	191.000
Regie op beheer voor GGI producten, 14+, stembureau app, Ensia (hieronder vallen ook contractmanagement en 24/7 ondersteuning)	2.146.750
Microsoft Overeenkomst	200.000
Totaal	**3.536.000**

De structurele diensten worden per thema inhoudelijk toegelicht.

6.4. Inclusieve dienstverlening/digitale inclusie

6.4.1. Structurele diensten

Er worden nog geen structurele diensten vanuit de GGU aangeboden aan gemeenten.

6.4.2. Ontwikkelingen in 2022

Gemeenten zijn de meest nabije overheid. Door integraal samen te werken met andere overheden kunnen wij als gemeenten deze rol nog meer pakken en hét overheidsbrede loket worden, waar inwoners terecht kunnen voor al hun vragen en zaken met de overheid. Steeds meer diensten en producten van gemeenten worden digitaal aangeboden. Een groot deel van de mensen maakt hier graag gebruik van. Maar voor sommigen levert de digitalisering problemen op, omdat ze minder digitaal vaardig zijn, of een visuele of auditieve beperking hebben. Anderen hebben geen toegang tot apparaten of hebben moeite met lezen en schrijven. Ook zijn er burgers die via andere, fysieke wegen hun gemeentelijke zaken willen regelen. Door inclusieve (digitale) dienstverlening en passende ondersteuning te bieden wordt de (digitale) overheid voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk. 'Digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet'.

6.4.3. Beoogde resultaten in 2022

- Gemeenten worden ondersteund bij de implementatie van het Besluit digitale toegankelijkheid overheid (BDTO, webrichtlijnen) en het Wetsvoorstel Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV, waarborgen bij elektronische verkeer en passende ondersteuning).
- Gemeenten worden in samenwerking met de Direct Duidelijk brigade en Gebruiker Centraal ondersteund bij begrijpelijke overheidscommunicatie met voorbeelden, tools en door kennisuitwisseling tussen gemeenten.
- Gemeenten werken samen om hun dienstverlening verder te verbeteren en inclusief te maken. Door uitwisseling van ervaringen en voorbeelden en gezamenlijke afspraken te maken over Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's, KB/Manifestgroep) en de Alliantie Digitaal Samenleven.
- Gemeenten worden ondersteund bij de opschaling en invoering van het omnichannel-concept, waarvoor een architectuur is ontwikkeld.
- Gemeenten dragen bij het aan het gezamenlijke concept voor een overheidsbreed loket.

6.5. Uitvoerbare wetgeving

6.5.1 Structurele diensten

Bij de introductie van nieuwe wetgeving is het cruciaal dat de impact daarvan op gemeenten vooraf wordt vastgesteld. Daarom worden hiervoor impactanalyses en uitvoeringstoetsen uitgevoerd. Hierbij maken we voor en samen met gemeenten inzichtelijk wat de kosten, baten en invoeringsrisico's zijn bij nieuwe wet- en regelgeving. Deze inzet is vergelijkbaar met die van het afgelopen jaar waarin meer dan twintig analyse en uitvoeringstoetsen over de verschillende domeinen zijn uitgevoerd.

6.5.2. Ontwikkelingen in 2022

Door o.a. de kinderopvangtoeslagaffaire ligt de focus nog meer dan voorheen op het belang van een goede aansluiting van wet- en regelgeving op de lokale uitvoeringspraktijk. Daarom is focus op uitvoering voor de VNG ook een van de 4 sporen in de inzet richting het nieuwe kabinet. Samen houden we uitvoeringstoetsen en impact-analyses om de gevolgen van nieuwe wetgeving vroegtijdig in kaart te brengen en de invoeringskosten te verlagen. Deze analyses ondersteunen onze belangenbehartiging richting het Rijk, leiden tot een betere aansluiting van maatregelen op de gemeentelijke praktijk, en geven inzicht in de risico's en randvoorwaarden voor een succesvolle implementatie. In 2022 zullen we bovendien meer aandacht hebben voor uitvoeringseffecten in de samenwerking met ketenpartners.

6.5.3. Beoogde resultaten in 2022

In 2022 continueren we de ondersteuning aan de VNG en het Rijk bij de totstandkoming van nieuwe wet- en regelgeving door het uitvoeren van:

- Quickscans op de uitvoerbaarheid van urgente beleidsinterventies (zoals we die bijvoorbeeld van corona-gerelateerde maatregelen hebben gedaan)
- Impactanalyses. Deze worden uitgevoerd om de impact van nieuwe wet- en regelgeving op de uitvoeringspraktijk helder te krijgen.
- Uitvoeringstoetsen. Deze beoordelen al bij de beleidsvorming en bij de totstandkoming van wetgeving of de nieuwe taken voor gemeenten haalbaar en uitvoerbaar zijn.

6.6. Gemeentelijke bedrijfsvoering: collectieve inkoop en beheer

6.6.1 Structurele diensten

Het *Servicecentrum Gemeenten* (SCG) beheert contracten met een geschatte gezamenlijke contractwaarde van ruim 500 miljoen euro en ook diensten zoals de Stembureau App. Vanuit het SCG hebben wij de regie over het beheer en wordt het operationele beheer zelf aan derden uitbesteed. Alle gemeenten kunnen gebruik maken van de dienst 14+netnummer. Het SCG beheert ook de contracten voor GGI-Netwerk en GGI-Veilig. Andere taken van het SCG hebben betrekking op het onderhouden van contacten met leveranciers, het zorgdragen dat de contract-afspraken worden nagekomen en het ondersteunen van gemeenten bij het gebruik van collectief ingekochte diensten, zoals het Gemeentelijke Incidenten Registratiesysteem, Ensia en de Microsoft Overeenkomst. Daar waar nodig biedt het SCG 24/7 ondersteuning aan gemeenten.

Verder ondersteunen we zo'n 90% van alle gemeenten op basis van beheerde contracten gericht op Gemeentelijke Telecommunicatie (GT) voor Mobiel, Vast, Print en Connect. Kosten voor de ondersteuning van deze contracten worden via pay per use door de deelnemers aan die contracten betaald.

6.6.2. Ontwikkelingen in 2022

Door taken collectief uit te voeren, kunnen gemeenten de bij gezamenlijke inkoop vooraf berekende resultaten daadwerkelijk behalen. Doordat steeds meer gemeenten (exclusief) gebruikmaken van GGI-netwerk, wordt de beschikbaarheid hiervan nóg belangrijker. Daarom zullen we vanaf 2022 de 24x7 dienstverlening hierop verstevigen en als dienst afnemen van een daartoe goed geëquipeerde partij (deze nieuwe beheerkosten, worden geraamd op € 500k).

In 2022 zal naar verwachting de nieuwe aanbesteding GT Mobiel 3 de eerste resultaten opleveren. Bovendien wordt op basis van een herijking van de strategie bepaald welke diensten/voorzieningen zich het beste lenen om op collectieve schaal te worden ingekocht en/of aanbesteed.

6.6.3. Beoogde resultaten in 2022

- Gemeenten kunnen collectief ontwikkelde voorzieningen langere tijd gebruiken en op basis van behoefte worden deze ook doorontwikkeld.
- Gemeenten realiseren de voorspelde besparingen van gezamenlijke inkoop.
- Gemeenten behalen schaalvoordelen door gezamenlijke uitvoering.
- Gemeenten versterken hun positie tegenover leveranciers.
- Gemeenten krijgen meer kwaliteit, functionaliteit en betere prestaties tegen lagere kosten.

7.
Organisatie rondom GGU

7. Organisatie rondom GGU

7.1. Algemeen

Voor een goed functionerende GGU is een ondersteunende organisatie nodig. Kernwoorden van die organisatie zijn transparantie en een focus op concrete resultaten voor de leden. De verbinding met de leden is cruciaal, voor continue afstemming en actieve betrokkenheid van gemeenten bij de projecten en programma's in de GGU.

7.2. Kaderbegroting Organisatie rondom GGU

Bedragen in euro's

Thema	Structurele diensten	Ontwikkeling	Totaal
Organisatie rondom GGU	6.018.313	707.701	6.726.014

Uitsplitsing van de kosten van de structurele diensten:

Organisatie rondom GGU	
Bedrijfskosten, inclusief ondersteuning GGU en fondsbeheer	4.482.463
Communicatie	1.060.850
Implementatie en ondersteuning beweging Samen Organiseren	475.000
Totaal	**6.018.313**

7.3. Samen Organiseren en implementatieondersteuning

7.3.1. Structurele diensten

Vanuit de VNG ontzorgen en ondersteunen we de Taskforce Samen Organiseren en het College van Dienstverleningszaken bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun bestuurlijke agenda GGU. We zullen, binnen de kaders van de coronamaatregelen, offline- en online-netwerkbijeenkomsten en werkbezoeken organiseren, kennisdeling en positionering stimuleren, en tevens implementatie-strategieën aanbieden. We doen dit in nauwe samenwerking en afstemming met de gemeenten en de betrokken partners, zoals de koepelorganisaties en de provinciale en regionale afdelingen. Het succes van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) is te meten aan de implementatie-graad van de collectieve producten en diensten. Het is daarom van belang om het voor de leden zo makkelijk mogelijk maken om gebruik te maken van wat er in het GGU portfolio is / wordt ontwikkeld.

7.3.2. Ontwikkelingen in 2022

Om de bekendheid van het GGU portfolio te vergroten, is het GGU Lab ontwikkeld. Met de introductie van het GGU LAB wordt op basis van een generieke aanpak de implementatie-ondersteuning vanuit de VNG voor gemeenten meer herkenbaar en krijgt de Taskforce een heldere rol hierin. Het voornaamste doel van het GGU Lab 'nieuwe stijl' is de bekendheid van bestaande GGU proposities vergroten, zodat meer gemeenten gebruik gaan maken van reeds ontwikkelde (en betaalde) collectieve oplossingen die aansluiten bij hun specifieke behoeften.

7.3.3. Beoogde resultaten in 2022

De belangrijkste resultaten van het GGU LAB zijn:

- analyseren van de vraag: welke belemmeringen en behoeften hebben gemeenten op het gebied van implementatie;
- vertalen naar een generieke implementatie strategie zodat gemeenten weten waar ze aan toe zijn en optimaal betrokken worden om de collectieve GGU producten en diensten te gebruiken;
- advisering op het generieke deel van implementatie: implementatie-strategieën, coördinatie ten bate van de samenhang tussen producten en diensten, en advies over aanpak, methoden en instrumenten;
- bewaken en coördineren van de planning en de samenhang met andere projecten en producten binnen het GGU-portfolio.

8. Begroting en omvang fonds

8.1. Kaderbegroting

Bedragen in euro's

Thema	Structurele diensten	Ontwikkeling	Totaal
Inclusieve Samenleving	9.507.157	4.838.084	14.345.241
Leefomgeving	950.950	5.009.997	5.960.947
Democratisch besturen	0	364.406	364.406
Informatiesamenleving	6.324.500	7.285.208	13.609.708
Uitvoering	3.536.000	1.957.684	5.493.684
Organisatie rondom GGU	6.018.313	707.701	6.726.014
Basis begroting	**26.336.920**	**20.163.080**	**46.500.000**
Nieuwe structurele diensten (24x7 ondersteuning GGI, en ketenregie werk, schulden en inburgering)	1.000.000	–	1.000.000
Budgetneutrale toevoeging naleving sociaal domein	3.050.000	–	3.050.000
Toevoeging	*4.050.000*	*–*	*4.050.000*
Propositie Kwaliteit en rechtmatigheid zorg	1.050.000		1.050.000
Propositie Publieke gezondheid		470.000	470.000
Propositie Fysieke leefomgeving		4.000.000	4.000.000
Investering in proposities	*1.050.000*	*4.470.000*	*5.520.000*
Totale begroting	**31.436.920**	**24.633.080**	**56.070.000**

8.2. Dekking begroting

Bedragen in euro's

Onderwerp	2022
Omvang huidig GGU-fonds	44.380.000
Toename fonds door Indexatie / stijging	936.000
Overbegroting / verwacht onderhanden werk	1.184.000
Nieuw beheer (24x7 ondersteuning GGI, en ketenregie werk, schulden en inburgering)	1.000.000
Budgetneutrale toevoeging naleving sociaal domein	3.050.000
Investering in proposities	5.520.000
Totale dekking	**56.070.000**

9. Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering in 3 minuten

9.1.1 Wat verstaan we onder Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering?

De Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) is een krachtige beweging waar alle gemeenten actief gebruik van maken. Wij willen als één lokale overheid de dienstverlening verbeteren door een doelgerichte en efficiënte organisatie op te zetten waarmee we kunnen anticiperen op de toekomst. Meedoen aan deze beweging is vanzelfsprekend, aangezien gemeenten een aantal vergelijkbare drijfveren hebben die we door samen te werken beter kunnen nastreven. Denk aan 'eenduidig', 'voorspelbaar', 'transparant', 'betrouwbaar', 'overzichtelijk' en 'kostenbewust' werken. Door met de GGU mee te doen, kunnen gemeenten hun aandacht richten op lokaal relevante vraagstukken.

9.1.2. Welke activiteiten vallen onder de GGU?

Ons uitgangspunt is dat GGU-activiteiten per definitie voor alle gemeenten meerwaarde dienen te hebben. Uiteraard is niet elke activiteit vanaf het begin voor alle gemeenten bruikbaar, omdat deze eerst door een kleinere groep gemeenten ontwikkeld moeten worden. Is een activiteit eenmaal ontwikkeld en wordt deze opgeschaald, dan streven we ernaar dat minimaal vier van de vijf gemeenten deze zullen gaan gebruiken. Bij uitzondering zullen we echter ook kleinere groepen van gemeenten ondersteunen wanneer ze een taak uitvoeren waarbij alle gemeenten in Nederland collectief baat hebben, zoals de opvang van asielzoekers.

9.1.3. Waarom ontwikkelen gemeenten producten en diensten collectief?

We ondernemen gezamenlijk activiteiten wanneer blijkt dat gemeenten deze sterker kunnen oppakken als collectief dan ieder voor zich, of als samenwerking de kans op succes aanzienlijk groter maakt. Door collectieve producten en diensten te ontwikkelen, houden gemeenten ook meer tijd en geld over voor lokaal maatwerk. We bundelen de expertise zodat gemeenten gebruik kunnen maken van kennis die doorgaans schaars is, bijvoorbeeld op het gebied van informatiebeveiliging. Hierdoor staan we ook samen sterker bij gesprekken met het Rijk, de ketenpartners en marktpartijen, en kunnen we zo gezamenlijk efficiencyvoordelen realiseren die men individueel niet voor elkaar zou krijgen. Op basis van deze uitgangspunten werken we sinds 2017 aan de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. Sindsdien hebben gemeenten inmiddels kunnen ervaren welke voordelen dit kan opleveren. Door de opgaven samen te organiseren zijn er talloze initiatieven ontplooid en resultaten behaald op het gebied van digitalisering en dienstverlening, en ook in het sociaal, fysiek en veiligheidsdomein. Daarmee zetten gemeenten een collectieve ontwikkeling voort die al op onderdelen was opgestart, bijvoorbeeld door het gezamenlijk inkopen van telefonie

9.1.4. Wat kost de GGU?

We besteden jaarlijks ongeveer 48 miljoen euro aan de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. Elke gemeente draagt naar rato bij, en betaalt dan ongeveer drie euro per inwoner per jaar. Dat is nog geen vier procent van de totale uitgaven die een gemiddelde gemeente per jaar doet aan ICT-kosten. Verreweg het grootste deel van de gemeentelijke kosten voor informatisering, automatisering en digitalisering besteden gemeenten zelf buiten de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering om. De omvang van het Fonds GGU kan toenemen doordat er nieuwe voorzieningen

of diensten in beheer worden genomen, of doordat er proposities voor verbreding van de scope worden geaccordeerd. Hierover vindt altijd eerst besluitvorming in de ALV plaats.

9.1.5. Op welke manier wordt innovatie bevorderd?

Grote ambities op het gebied van innovatie hebben meer kans van slagen als hieraan meer gemeenten, ketenpartners en leveranciers meewerken. Tijdens de verkenning van innovatieve ontwikkelingen is het nog niet duidelijk welke resultaten deze hebben voor gemeenten. Vandaar dat wij in proeftuinen en tijdens experimenten onderzoeken wat voor gemeenten kan werken en wat het oplevert. Bij een positief resultaat leggen we een besluit voor aan het College van Dienstverleningszaken om een activiteit structureel onder te kunnen brengen in de GGU.

9.1.5. Waarom laten we deze activiteiten niet over aan marktpartijen?

Door als gemeenten behoeften te bundelen, concepten te ontwikkelen en de eerste versie van producten uit te proberen, wordt duidelijk wat we precies nodig hebben. Een volgende stap kan zijn dat dit product goed gespecificeerd wordt aanbesteed bij een marktpartij, zoals we dat nu ook doen met de datagestuurde dashboards. Maar producten en diensten die de markt al aanbiedt, laten we aan marktpartijen over.

Propositie
Fysieke Leefomgeving

1. Waarom dit voorstel?

1.1. Opgaven

In de fysieke leefomgeving staan gemeenten voor aanzienlijke maatschappelijke opgaven. Transities die vragen om een regierol van gemeenten en rechtstreeks van invloed zijn op de directe leefomgeving van inwoners en ondernemersruimte van bedrijven. Gemeenten hebben een grote behoefte aan ondersteuning via de GGU, zodat de uitvoering „éénmaal kan worden ontwikkeld en 352 keer kan worden toegepast". De afgelopen jaren is dit gebleken voor de opgaven die we vanuit tijdelijke subsidies hebben kunnen ondersteunen. We willen hierop voortbouwen vanuit onze eigen verantwoordelijkheid en daarom stellen we voor dit uit GGU fonds te financieren. Deze propositie beschrijft wat nodig is en wat we willen realiseren.

Opgave Klimaatakkoord en Energietransitie
In 2019 hebben gemeenten op de buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG met 99,7% ingestemd met het Klimaatakkoord. In het akkoord zijn concrete doelen opgenomen t/m 2030 over de CO2-reductie in vijf sectoren: gebouwde omgeving, elektriciteit, mobiliteit, industrie en 'landbouw en landgebruik'. De grootste opgave voor gemeenten ligt in het verduurzamen van de gebouwde omgeving (aardgasvrije wijken) en het inpassen van schone hernieuwbare energiebronnen (Regionale Energiestrategieën, warmte). Gemeenten hebben echter taken op alle domeinen, van regierol tot toezicht en handhaving.

> *"In de periode 2022-2030 moeten 1,5 miljoen gebouwen aardgasvrij worden gemaakt." (VNG)*

In het Klimaatakkoord is een duidelijke knip gemaakt in de werkzaamheden en wat er moet gebeuren in de periode 2022-2030. Van 2019 t/m 2021 zijn gemeenten planmatig aan de slag geweest met het maken van bijvoorbeeld de Transitievisies Warmte, de Regionale Energiestrategieën, het inrichten van participatie en het aanduiden van emissievrije zones. Vanaf 2022 moeten deze plannen overgaan naar de uitvoering. Bijvoorbeeld het verduurzamen van hele woonwijken en het aanleggen van warmtenetten. Het gaat om forse opgaven voor gemeenten die vragen om gemeentebrede ondersteuning in de uitvoering. Parallel aan deze start van de uitvoeringsopgave vanaf 2022 zullen bij gemeenten bijvoorbeeld de ontwikkeling van instrumenten en wetgeving, de strategische beleidsontwikkeling en de cyclische planvorming plaatsvinden.

> *ROB heeft becijferd dat de gemeentelijke uitvoeringslasten de komende drie jaren neerkomen op € 1.589.300.000. Eén van de taken waarvoor gemeenten staan is het maken van wijkuitvoeringsplannen. De kosten van deze taak komt de komende drie jaren uit op € 38.180.000. Aangezien 352 gemeenten voor deze opgave staan, kan de uitvoering efficiënter en goedkoper door ondersteuning te bieden in het aanbieden van uitvoeringskaders en data. Al wordt hiermee maar 5% van de opgave ondervangen, dan is het besparingspotentieel € 1,9 miljoen op alleen al dit onderdeel. (onderzoek AEF i.o.v. ROB)*

Opgave Fysieke Leefomgeving Breed
Naast de energietransitie zijn er meer transities en grote veranderingen in leefomgeving, zoals klimaatadaptatie, de woningbouwopgave en de hernieuwde aandacht voor milieuproblematiek (stikstof, PFAS en afval). Uit onderzoek van de VNG en gesprekken met bestuurders blijkt dan ook dat het aanbod in de uitvoeringsondersteuning niet langer aansluit en voldoet aan de vraag die speelt bij alle gemeenten

> *"De uitvoeringskracht van gemeenten in het fysieke domein bevindt zich in een negatieve spiraal. […] Actuele vraagstukken eisen de aandacht op, ten koste van reguliere taken die evenwel onverminderd belangrijk zijn." (onderzoek BMC i.o.v. VNG)*

Voorbeelden hiervan zijn het dossier 'wonen' en 'vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)' bodem/ondergrond en regionale economie. De afgelopen jaren is het woningtekort verder opgelopen en staan gemeenten samen met o.a. corporaties voor de opgave om passende woonoplossingen te vinden voor kwetsbare inwoners. Voor VTH geldt dat het takenpakket groter en complexer is geworden en dat uit recente bevindingen van de commissie Van Aartsen kan worden geconcludeerd dat er onder andere meer moet gebeuren op kennisontwikkeling en -uitwisseling.
Het aantal beleidsdoelen voor gemeenten wordt snel groter. Door de structuur worden deze beleidsdoelen vaak sectoraal opgesteld en geïmplementeerd. Dit maakt het voor gemeenten, vanuit hun gebiedsgerichte en integrale doelen, slecht uitvoerbaar.

1.2 Kern van dit voorstel

Gemeenten hebben behoefte aan uitvoeringsondersteuning bij opgaven in het fysiek domein. 352 gemeenten staan voor dezelfde type taken en de uitvoering kan op onderdelen efficiënter als deze vanuit GGU wordt gerealiseerd. Dit voorstel beoogt:

1. Het ondersteunen van gemeenten in de uitvoering van het Klimaatakkoord en de Energietransitie, met een nadruk op de gebouwde omgeving, de wijkgerichte aanpak, elektriciteit (RES) en mobiliteit. Ervoor zorgen dat de energietransitie in de praktijk werkend wordt gekregen door met partners uitvoeringsafspraken te maken.
2. Het in samenhang brengen van het ondersteuningsaanbod 'fysieke leefomgeving breed' om in te spelen op de vraag van gemeenten zoals voor de dossiers wonen, VTH, bodem/ondergrond en regionale economie.
3. Een integrale aanpak voor het hele fysieke domein om datavoorzieningen en informatieproducten voor gemeenten dossier-overstijgend te kunnen ontsluiten en inzetten.

2. Toegevoegde waarde voor gemeenten

Ruimte voor lokaal maatwerk en autonomie

De opgaven in het fysiek domein moeten aansluiten op de lokale uitvoeringspraktijk. Zo kan niet elke wijk worden aangesloten op een duurzame warmtebron, is niet overal ruimte voor hernieuwbare energie-opwek en verschilt passend woningaanbod per wijk en situatie. Door samen op te trekken met partners zoals corporaties en netbeheerders kunnen we ervoor zorgen dat het accent in het aanbod aan data, uitvoering en sturings-informatie op de juiste plek wordt gelegd (wat hebben gemeenten echt nodig) en zorgen we ervoor dat gemeenten onderling uitwisselen hoe zij de lokale ruimte zelf invullen.

Bundelen van schaarse kennis en expertise

De energietransitie en de reguliere complexere dossiers in het fysiek domein vragen om specialistische kennis en expertise. Bijvoorbeeld expertise over het inbedden van warmte in het energiesysteem, kennis over de Wet collectieve warmtevoorziening in relatie tot de gemeentelijke uitvoeringspraktijk of expertise met de gemeentelijke opdrachtgeversrol in het VTH-stelsel. Door kennis en expertise te bundelen, zowel van gemeenten als belangrijke kennispartners, staan gemeenten sterker in de uitvoering. Voorbeelden van waar dit al heeft gewerkt zijn de Routekaart Verduurzaming Maat-schappelijk Vastgoed en de Datavoorziening Energietransitie Gebouwde Omgeving (DEGO). Op deze successen bouwen we voort.

Samen sterk in gesprek met rijk, kennispartners en markt

Om als gemeenten aan de slag te kunnen is het nodig dat de uitvoeringsprocessen op orde zijn en de uitvoeringscondities optimaal. Dat is niet alleen in het belang van gemeenten, maar ook van medeoverheden, stakeholders en markt. Om de uitvoering goed werkend te krijgen gaan we daarom samen en met gewicht het gesprek aan. Bijvoorbeeld over de afstemming tussen partijen bij de aanleg van laadinfrastructuur en warmtenetten. Of over het delen van data die nodig is om te werken in de onder-grond. Vanuit de basistaken zijn we continu in gesprek over randvoorwaarden en waar we er niet uitkomen zetten we samen in op beproefde instrumenten zoals ‘joint fact finding’.

Realiseren van efficiëntievoordelen

Alle gemeenten gaan aan de slag met de opgaven uit het Klimaatakkoord. Van het afronden van Transitievisies Warmte en het opstellen van wijkuitvoerings-plannen tot het ruimtelijk vertalen van de RES-uitkomsten en het vormgeven van ketenmobiliteit binnen de Regionale Mobiliteitsplannen. Ook hebben alle gemeenten te maken met bijvoorbeeld de complexe VTH-uitvoeringspraktijk en de behoefte aan sturingsinformatie over Omgevingsdiensten. We zorgen ervoor dat gemeenten worden ondersteund in de uitvoering van een groot deel van de gedeelde aanpak en dat de ontwikkeling van producten één keer plaatsvindt in plaats van 352 keer. Hieronder vallen in ieder geval het bieden van aanpakken voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving, het verder uitbouwen van de Datavoorziening Energietransitie Gebouwde Omgeving (DEGO) en generieke kaders/handvatten/standaarden op het dossier ‘bodem en ondergrond’.

3. Resultaten

Uitvoering Klimaatakkoord en Energietransitie

1 Ondersteuning in de uitvoering voor de **verduurzamingsopgave in de gebouwde omgeving**. We richten de aanpak op uitvoeringsvraagstukken rondom de Transitievisies Warmte, wijkaanpakken, verduurzaming maatschappelijk vastgoed en utiliteit en de uitvoeringsplannen. We leveren producten zoals handreikingen, best practices, uitvoeringskaders, routekaarten en standaarden voor werkprocessen. Ook zorgen we voor het versterken van lokale uitvoeringskracht via bijeenkomsten (regionaal en landelijk), verdiepende kennissessies (technische leerkringen, juridische leerkringen, masterclasses, webinars) en klankbord- en meedenkgroepen.

2 Ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van de activiteiten in de **sector elektriciteit.** Hieronder vallen de Regionale Energiestrategieën (RES), de verbinding met de energie-infrastructuur (waaronder een interbestuurlijk samenwerkingsprogramma voor deze opgave), warmte en technische oplossingen (zoals 'zon op dak'). We leveren producten voor de uitvoeringsondersteuning zoals kaders om de RES ruimtelijk in te kunnen bedden, leveranciersmanagement en een digitaal platform voor de regio. Verder zorgen we ervoor dat gemeenten onderling ervaringen en best practices in de uitvoering delen via bijeenkomsten, kennissessies, en meedenkgroepen.

3 **Verduurzaming van de mobiliteitssector.** Hieronder vallen uitvoeringsondersteuning bij de Regionale Mobiliteitsplannen, laadinfrastructuur, ketenmobiliteit i.r.t. emissiereductie, deelconcepten, zero emissiezones en de verduurzaming van eigen Grond/Weg/Waterbouw (GWW). We delen kennis en ervaring aan de hand van bijeenkomsten voor gemeenten en gesprekken in regio's. Verder zorgen we voor standaard handreikingen om de opgave uit te kunnen voeren. Ook maken we uitvoeringsafspraken met partners zoals medewegbeheerders, provincies en bedrijven en ontsluiten benodigde sturingsinformatie in dashboards.

4 Generieke ondersteuning van gemeenten in de opgave voor de **Klimaatsectoren 'landbouw en landgebruik' en 'industrie'**. Hieronder vallen in ieder geval de Bossenstrategie, de uitvoeringskaders Programma Infrastructuur Duurzame Industrie (PIDI), kennisdeling Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE) en de uitvoeringsgevolgen van de Cluster Energiestrategie (CES). We leveren handreikingen en standaarden, onder andere op het gebied van lokale uitvoering van de Bossenstrategie. Daarnaast organiseren we bijeenkomsten en webinars om kennis te delen over de uitvoeringspraktijk onder andere via digitale platforms.

Ondersteuning Fysiek Domein Breed

5 Ondersteuning van gemeenten in de uitvoering van het dossier **Wonen**. Dit wordt in het bijzonder gericht op thema's zoals woningbouwlocaties, betaalbaarheid voor doelgroepen en toekomstbestendige nieuwbouw. We leveren handreikingen, standaarden voor werkprocessen in de uitvoering en informatieproducten. Ook organiseren we bijeenkomsten en activeren we relevante netwerken om kennis en ervaringen uit te wisselen .

6 Kennisdeling en zorgen voor de juiste uitvoeringskaders op het **VTH-domein**. Het delen van 'best-practices' om te sturen op de onderdelen van het gemeentelijk takenpakket die groter en complexer zijn geworden. Gemeentelijke wensen uit de uitvoeringspraktijk door middel van landelijke / regionale bijeenkomsten (bijvoorbeeld basistakenpakket) inbrengen bij ketenpartners en medeoverheden zodat deze beter aansluiten bij behoeften van gemeenten in de uitvoeringspraktijk. Hierbij gebruik maken van de digitale mogelijkheden als informatieproducten / data ontsluiten en het via fora delen van schaarse kennis en kunde.

7 Ondersteunen van gemeenten door kennis en data te delen op het thema **bodem/ondergrond**. Er wordt een verkenning gedaan naar welke data en standaarden gemeenten nodig hebben om de verantwoordelijkheid t.a.v. bodem en ondergrond waar te maken. En zo kunnen we efficiëntievoordelen realiseren door de vraagstukken die spelen in de uitvoering inzichtelijk te maken, werkprocessen te optimaliseren en het aanbod hierop aan de laten sluiten. Hiertoe worden informatieproducten gerealiseerd.

8 Ondersteunen van gemeenten op het thema **regionale economie**. Dit betreft onder andere het versterken van de regionale arbeidsmarkt, het economisch domein en de huidige bredere economische ontwikkelingen. Samen met kennisinstellingen en bedrijfsleven maken we handreikingen en organiseren we landelijke en regionale bijeenkomsten om deze te gebruiken en kennis en ervaring uit te wisselen. Hiervoor zullen we onder andere datatools en digitale platforms ontwikkelen.

Integrale aanpak t.b.v. gedeelde data / informatieproducten

9 Een integrale aanpak voor het hele fysieke domein om datavoorzieningen en informatieproducten voor gemeenten dossier-overstijgend te kunnen ontwikkelen, ontsluiten en inzetten om zo efficiëntievoordelen te realiseren. Betreft zowel het inzichtelijk maken van het aanbod, herijken en ondervangen van hiaten in het aanbod aan informatie. Hieronder valt in ieder geval een verkenning naar data op het vlak van woningbouwopgave-klimaatopgave-bodem/ondergrond.

4. Financiën

De hiervoor beschreven programmatische activiteiten hebben een tijdelijk karakter. De voorgestelde investering in deze propositie is daarom van tijdelijke aard. Indien er nieuwe structurele producten en/of diensten voortkomen uit de investeringen, dan worden deze op een later moment ter besluitvorming voorgelegd aan de ALV. Hieronder worden de kosten van de programmatische activiteiten inzichtelijk gemaakt per onderdeel.

Bedragen in euro's

	Onderdeel	Bedrag
	Klimaatakkoord & Energietransitie	
1	Verduurzamingsopgaven in de gebouwde omgeving (Transitievisie Warmte, wijkuitvoeringsplannen, enz.)	1.475.185
2	Opgaven sector Elektriciteit (RES, Warmte, enz.)	1.072.095
3	Verduurzaming van de mobiliteitssector (laadinfrastructuur, GWW, enz.)	551.360
4	ondersteuning uitvoering Klimaatsectoren 'landbouw en landgebruik' en 'industrie'	551.360
	Fysiek domein breed	
5	Wonen	70.000
6	Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	80.000
7	Bodem/ondergrond	80.000
8	Regionale economie	50.000
	Integrale aanpak gedeelde informatievoorzieningen	
9	Integrale aanpak data en informatievoorzieningen	70.000
		4.000.000

5. Risico's

Risico's die horen bij de uitvoering van de propositie

Omschrijving	Kans	Impact	Maatregel
De ondersteuning is onvoldoende voor gemeenten om uitvoering te geven aan de maatschappelijke opgaven.	Middel	Hoog	• Uitvoeren van propositie is nodig om probleem te voorkomen. • Continu toetsen of aanbod voldoet aan vraag, waar nodig herijken. • Scherp zijn op complexiteit dossiers zoals wonen, geluid, stikstof, enz.
Geen additionele subsidies van het rijk.	Hoog	Middel	• Groot deel inzet wordt ondervangen via propositie, maar monitoren dat rijk haar bijdrage blijft leveren aan de opgave. • Afstemmen met VNG Beleid over het gaande houden van de gesprekken met het rijk. • Waar mogelijk inzetten op cofinanciering, maakt duidelijk dat wij serieus in opgave zitten en biedt mogelijkheid gedeelde lasten.
Opgaven voor gemeenten zijn groot. Gezamenlijke ondersteuning is efficiënter en effectiever. Risico is te veel gericht op sectorale opgaven.	Middel	Hoog	• Continu schakelen/afstemmen met VNG Beleid over de inzet. • Met commissies, bestuur en leden vaststellen per onderwerp wat rol en positie is.

Risico's die horen bij de uitvoering van de propositie

Omschrijving	Kans	Impact	Maatregel
Geen additionele middelen GGU	Middel	Hoog	• Uitvoeringsondersteuning Klimaatakkoord vervalt, alleen vaste formatie beleid 2 FTE blijft bestaan • Kerntakendiscussie en herprioritering thema's 'Fysiek Domein Breed'
Geen additionele middelen GGU, rijk komt met nieuwe subsidie*	Middel	Hoog	• Uitvoeringsondersteuning gemeenten afhankelijk van beleid, subsidiebereidheid en aanpak individuele departementen. • Stopzetten activiteiten tot uitkomsten nieuw kabinet, inrichten activiteiten o.b.v. kabinetsperiode en per direct kunnen beëindigen indien kabinetsperiode voortijdig eindigt. • Uitvoeringsondersteuning vanuit VNG beperken en mogelijk afwezig (afhankelijk van financieringsbereidheid rijk). • Kerntakendiscussie en herprioritering thema's 'Fysiek Domein Breed'

Propositie
Kwaliteit en rechtmatigheid zorg en jeugd

1. Waarom dit voorstel

1.1. Opgaven

Vanwege corona staan gemeenten voor veel extra uitdagingen. Zo hebben en krijgen ze te maken met extra financiële druk in het sociaal domein. De zorg en ondersteuning vanuit de Wmo en Jeugdwet loopt zo goed mogelijk door. Voorzieningen voor zorg, in het kader van de WMO en de Jeugdwet worden door gemeenten ingekocht. Daarmee ligt bij gemeenten ook de taak om, naast toezicht op calamiteiten, de kwaliteit van het zorgaanbod te bewaken en toe te zien op de rechtmatigheid van de uitvoering door zorgleveranciers.

De kernvraag is: levert de zorgaanbieder wat is afgesproken, krijgt de inwoner de zorg waar hij recht op heeft en worden de middelen doelmatig en verantwoord ingezet?

Cliënten moeten passende en kwalitatieve zorg krijgen en zorgaanbieders moeten die leveren. Het moet, zeker nu, helder zijn welke zorg wel en niet is geleverd. Het gaat dus om een belangrijke gemeentelijke taak en om grote budgetten. Het is daarom cruciaal om toezicht op de kwaliteit en rechtmatigheid goed te organiseren, en misbruik te voorkomen. De lessen die we geleerd hebben vanuit de Kinderopvangtoeslagenaffaire als het gaat om gegevensdeling en handhaving worden daarbij meegenomen.

Uit onderzoek blijkt dat het percentage misbruik van WMO- en Jeugdwet-gelden tenminste 5% bedraagt en waarschijnlijk veel hoger ligt. We hebben het dus jaarlijks over een bedrag van tenminste 400 miljoen euro, en mogelijk het dubbele.
Hoewel fraude nooit helemaal uit te bannen is, kan dit percentage sterk omlaag worden gebracht door preventie (gebruik van het Waarschuwingsregister, samenwerking met de branche, bewust inkopen, goed toezicht op kwaliteit én rechtmatigheid) en door interventie (samenwerkingsafspraken en interventie-aanpak met o.a. het Openbaar Ministerie en Riec's, gebruik maken van het Informatieknooppunt Zorgfraude, handhaving, bundelen van schaarse juridische expertise).
Bovendien worden in 2022 aansluiting op, en gebruik van, het Informatieknooppunt Zorgfraude en het Waarschuwingsregister wettelijk verplicht.
Als iedere gemeente gemiddeld 3.500,- euro bespaart is de gezamenlijke investering al "terugverdiend".

1.2 Kern van dit voorstel

Steeds meer gemeenten hebben de basis op orde en daarmee is de vervolgvraag in de gezamenlijke aanpak steeds duidelijker geworden. Deze volgende stap bestaat uit de volgende elementen:

- Preventie: meer bestuurlijke betrokkenheid en inzet op voorkómen van fouten en fraude;
- Interventie: effectiever aanpakken door opzet van een projectmatige aanpak samen met ketenpartners.

Hieronder worden de waarde van een gezamenlijke aanpak, en de inhoudelijke resultaten nader toegelicht.

2. Toegevoegde waarde voor gemeenten

De voordelen van dit voorstel zijn:

Wettelijk moeten alle gemeenten vanaf 2022 aansluiten op en gebruik maken van het Waarschuwingsregister waarin gemeenten en zorgverzekeraars transparant maken welke zorgleverancier misbruik van zorggelden heeft gemaakt. Dit voorkomt inkopen bij de verkeerde partij. Daarnaast werken we samen (eveneens wettelijk verplicht vanaf 2022) met meer dan 12 ketenpartners in het Informatieknooppunt zorgfraude (IKZ). Zo kunnen we veilig en verantwoord vermoedens van fraude toetsen, verrijken en aanpakken. Door dit samen op te pakken bereiken we meer resultaten tegen minder kosten.

Het voorkomen en aanpakken van fouten en fraude vraagt specialistische kennis. Bijvoorbeeld als het gaat om gegevensdeling en privacy, maar ook specialistische juridische of financiële kennis, omdat de aanpak van zorgfraude complex is.
Door samenwerking met gespecialiseerde ketenpartners (zoals de Inspectie voor Gezondheid en Jeugd) en door kennis van gemeenten te bundelen en verrijken staan gemeenten samen sterk. Dat zien gemeenten terug in ondersteuning, zowel specifiek (ondersteuning bij casuïstiek, juridische helpdesk, forum) als generiek (handreikingen, opleidingen, kennisdeling, instrumenten als de routekaart en het barrièremodel, etc.).

Zeker als het om zorg voor kwetsbare inwoners gaat, willen gemeenten maatwerk leveren. Doen wat past bij de lokale omstandigheden en bij de behoefte van het individu. Door het wiel één keer uit te vinden als het gaat om informatievoorziening en door samen op te trekken in het gesprek met ketenpartners over capaciteit en samenwerking, ontstaat lokaal juist ruimte voor dat maatwerk als het gaat om beleid en dienstverlening. Daarnaast biedt het ontwikkelen en ontsluiten van stuurinformatie, onder andere via de landelijke monitor sociaal domein, aan individuele gemeenten de input om lokaal passend beleid te ontwikkelen.

Voor één gemeente is het lastig afspraken maken met een landelijke ketenpartner, en andersom willen ketenpartners geen afspraken maken met 352 individuele gemeenten. Als we bijvoorbeeld méér capaciteit nodig hebben van het Openbaar Ministerie, of méér juridische kennis vanuit de Inspectie voor Gezondheid en Jeugd, dan maken we daar gezamenlijk afspraken over. Met de branche van zorgleveranciers willen we ook gezamenlijk afspraken gaan maken over kwaliteit en het herkennen en toetsen van die kwaliteit, bijvoorbeeld via een keurmerk. Met ketenpartners als zorgverzekeraars, openbaar ministerie en riec's willen we de mogelijkheden van een interventie-aanpak onderzoeken.
Vanuit de basistaken van de VNG zijn we daarnaast continu in gesprek met het Rijk over randvoorwaarden in wetgeving en eventuele systeemaanpassingen.

3. Resultaten

Doel is het voorkomen en aanpakken van fouten en fraude bij de uitvoering van de WMO en Jeugdwet. Om dat te bereiken is een betere werking van toezicht en handhaving nodig, zowel binnen de individuele gemeente als landelijk in de samenwerking met ketenpartners.

De komende jaren zetten we in op de volgende resultaten:

Preventie & Interventie	
Preventie	
1.	Voldoen aan de wettelijke verplichting door opbouw van en aansluiting op **Waarschuwingsregister**, waarmee gemeenten kunnen zien welke zorgleveranciers al elders op misbruik zijn betrapt (in 2022: opbouw en start aansluiting, daarna beheer);
2.	Preventie-aanpak tegen foute en fraude ontwikkeld in **samenwerking met de branche** (waarbij een keurmerk of certificering een optie is) (in 2022: verkenning, besluitvorming, evt. start ontwikkeling);
3.	Onderzoek naar optie **toezichtsrapportages gestandaardiseerd te ontsluiten** (in 2022: verkenning, besluitvorming, evt. start ontwikkeling);
4.	Continu: inzet op gebruik en doorontwikkeling bestaande stuurinformatie
5.	Continu: bundelen en ontsluiten van **schaarse expertise** zoals hierboven omschreven
Interventie	
6.	Opbouw van en aansluiting **op IKZ 2.0**, waarmee gemeenten en ketenpartners signalen van misbruik door zorgleveranciers kunnen delen en verrijken (in 2022: procesaanpassing, aansluiting en gebruik);
7.	Opzet **interventie-aanpak met ketenpartners** (in 2021 en 2020: uitvoeren pilots hiervoor en besluitvorming);
8.	**Afspraken met ketenpartners**, met name Openbaar Ministerie, over capaciteit en samenwerking;
9.	Inzicht in mogelijkheden **gegevensdeling** t.b.v. voorkomen en aanpakken van fouten en fraude. Handreiking voor gemeenten en input voor lobby (noodzakelijke aanpassingen wet- en regelgeving).
10.	Continu: bundelen van **schaarse expertise** zoals hierboven omschreven

4. Financiën

Begroting op hoofdlijnen:

Bedragen in euro's

Preventie & interventie		Bedrag
Preventie		
1.	Waarschuwingsregister	250.000
2.	Verkenning preventie-aanpak in samenwerking met de branche	50.000
3.	Onderzoek naar optie toezichtsrapportages gestandaardiseerd te ontsluiten	75.000
4&5.	Beheer, doorontwikkeling en gebruik ondersteuningsinstrumentarium	400.000
Interventie		
6.	Aansluiting op en gebruik van IKZ 2.0	300.000
7.	Pilots interventie-aanpak	300.000
8&9&10	Afspraken met ketenpartners, gegevensdeling en expertpool	400.000
Totaal		**1.775.000**

Propositie Publieke gezondheid

Samen op weg naar een lokale gezondheidsinfrastructuur

1. Voorstel

Inleiding

De Corona-crisis heeft laten zien hoe belangrijk een goed stelsel van publieke gezondheidszorg is. Gemeenten zijn op grond van de Wet Publieke gezondheid hiervoor verantwoordelijk. De GGD-en zijn in opdracht van de gemeenten de belangrijkste regionale uitvoerders van dat beleid. Daarnaast is er nauwe betrokkenheid van verzekeraars (als financiers van de individueel verzekerde zorg) en landelijke partijen, met name het ministerie van VWS en het RIVM.

De komende maanden en jaren zal – in de nasleep van de corona-crisis – de uitvoering van de publieke gezondheid fors worden herzien. De samenleving (en het Rijk) zal van de gemeenten vragen om een robuuste uitvoeringstructuur neer te zetten. Een stevige collectieve uitvoering door gemeenten is nodig om te voorkomen dat delen van het publieke gezondheidsbeleid worden gerecentraliseerd (naar het Rijk of bijvoorbeeld het RIVM), en om te voorkomen dat de uitvoering door de GGD-en op grotere afstand van de gemeente komt te staan.

Publieke gezondheid gaat over gezonde inwoners, leefbare wijken en buurten, en een gezonde en energieke samenleving. Dit is bij uitstek een gemeentelijke taak en dat moet het ook blijven.

De uitvoering is een mix van lokale, regionale en landelijke partijen. Daarvoor is het nodig dat er voor gemeenten collectieve voorzieningen en afspraken zijn. Denk bijvoorbeeld aan afspraken om lokale gezondheidsstatistieken te kunnen koppelen en vergelijken, technieken voor het monitoren van de gezondheid in wijken en buurten of ICT-voorzieningen om gegevens tussen gemeenten, GGD-en en het RIVM uit wisselen. Deze propositie beschrijft welke collectieve voorzieningen de gemeenten in 2022 willen realiseren, waarom dat voor gemeenten van belang is en wat gemeenten vanuit de collectiviteit van het Fonds GGU 2022 aan gezamenlijk resultaat mogen verwachten.

Doel van de propositie

Het publieke gezondheidsbeleid steunt op twee pijlers:

1. **Infectieziektebestrijding en crisisbeheersing:** Snel en adequaat reageren op een ontstane crisis door infectieziekten. Door de Corona-crisis hebben we veel lessen geleerd hoe de infectieziektebestrijding effectiever georganiseerd kan worden.
2. **Preventieve gezondheidsinfrastructuur:** Voorkomen is beter dan genezen. Door preventief gezondheidsbeleid blijft de maatschappij gezonder en zijn de inwoners weerbaarder in geval van een nieuwe gezondheidscrisis. Een gezondheidsinfrastructuur is breed: de GGD-en vallen hier onder, maar – vanuit het idee van positieve gezondheid – bijvoorbeeld ook sportverenigingen, welzijnswerk en andere partijen die bijdragen aan de leefbaarheid van wijken en buurten.

De eerste pijler is meer centraal georiënteerd (centrale regie ministerie en RIVM, met een uitvoerende rol voor de burgemeester en de Veiligheidsregio). De tweede pijler is bij uitstek een lokale opdracht aan de gemeenten. Voor beide pijlers moeten worden samengewerkt met lokale, regionale en landelijke uitvoerders en financiers.

De propositie 'GGU 2022 Publieke Gezondheid' is gericht op 4 doelen:

1. **Versterken sturing op de uitvoeringspraktijk van publieke gezondheid.**
   Naar aanleiding van de Corona-crisis is een beweging in gang gezet naar het versterken en aanpassen van de sturing op het uitvoeringsveld van de publieke gezondheid. Dit heeft gevolgen voor de rol van de gemeenten en de verhouding tussen gemeenten, GGD-en, verzekeraars, rijk en overige instellingen. Onderdeel hiervan is het versterken van het opdrachtgeverschap door gemeenten richting de GGD-en.

2. **Gezamenlijke informatievoorziening.**
   De huidige informatievoorziening van de publieke gezondheid kan sterk worden verbeterd. Het doel van de informatievoorziening is het kunnen monitoren van de staat van de gezondheid van de samenleving, het juist en veilig registreren van ondernomen gezondheidsacties (bijvoorbeeld vaccinaties, maar ook leefstijl¬interventies), het vroegtijdig kunnen signaleren van afwijkende situaties in de publieke gezondheid en het kunnen delen van informatie tussen gemeenten, verzekeraars, GGD-en en andere partijen in de uitvoering van het gezondheidsbeleid. Daarbij is van belang dat de gezondheidsinformatie beschikbaar blijft voor, c.q. eigendom blijft van de gemeenten. Dit vraagt een gezamenlijke gemeentelijke ICT-infrastructuur en standaarden voor gegevensdeling die aansluiten bij de principes van de Common Ground.

3. **Gezondheidsinformatie, inzicht in data en data-analyse.**
   Meten is weten. Om pro-actief beleid te kunnen maken op gezondheidsbevordering is het nodig om cijfermatig inzicht te hebben in de publieke gezondheid, en om deze gegevens onderling te kunnen koppelen en vergelijken. Een voorbeeld is de Gemeentezorgspiegel, of waarstaajegemeente.nl. De verzameling van gezondheidsstatistieken ligt nu verdeeld over veel partijen (o.a. GGD-en, RIVM, CBS, gemeenten, VNG, verzekeraars). Door datasets en kennis te bundelen is veel winst te behalen.

4. **Versterken samenwerking met GGD-en, verzekeraars en brede zorgveld.**
   Gemeenten en verzekeraars moeten vanuit de wet sluitende afspraken maken over hoe de gezondheid van de samenleving kan worden bevorderd. Daarnaast maken gemeenten lokaal, vanuit positieve gezondheid, afspraken met een breed veld van partijen (JGZ, scholen, jeugdzorg, ouderenwerk, inrichting van de openbare ruimte (gezonde leefomgeving), leefstijl interventies, welzijnswerk en maatschappelijke ondersteuning, de openbare ggz etc.).
   Om de samenwerking sterker te maken is bundeling van kennis nodig, door middel van een netwerk van professionals, maar ook via modellen, handreikingen e.d.

Aard van deze propositie in relatie tot het Fonds GGU

Deze propositie gaat over een ontwikkelopgave voor gemeenten. Het doel is het ontwikkelen van collectieve voorzieningen voor gemeenten. Een belangrijk onderdeel daarvan is innovatie: welke vernieuwingen in de aanpak zijn mogelijk om de inzet op publieke gezondheid effectiever te maken en beter voorbereid te zijn op de volgende gezondheidscrisis? Het jaar 2022 is daarmee ook een jaar van 'proberen' en 'leren'.

De propositie gaat daarmee (nog) niet over het beheer van de voorzieningen. Afhankelijk van de uitkomst van de ontwikkelingen in 2022 zal aan het College voor Dienstverleningszaken, het VNG-bestuur en de ALV eventueel een propositie voor een beheertaak in 2023 en verder volgen.

Deze propositie gaat nadrukkelijk over het versterken van de gemeentelijke uitvoering in de publieke gezondheid. Bijvoorbeeld door afspraken over standaarden of gezamenlijke ICT-voorzieningen. Het gaat níet over lobby-werkzaamheden of politieke-strategische afspraken met bijvoorbeeld GGD-GHOR Nederland of de verzekeraars. Daarin voorziet de reguliere dienstverlening vanuit de VNG.

Resultaten voor gemeenten

De resultaten van de 'Propositie Publieke Gezondheid' voor gemeenten zijn:

- **Een 'netwerkkaart uitvoering publieke gezondheid'**: inzicht in de sluitende afspraken over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen verschillende uitvoerende partijen op dit domein, zowel in de bestrijding infectieziekten en crisisbeheersing, als in de inrichting van de lokale gezondheids-infrastructuur.

- **Een 'afwegingskader inzet middelen voor publieke gezondheid'**: inzicht in de afspraken met het ministerie, verzekeraars en andere partijen over de financiering van publieke gezondheidsinterventies en een hulpmiddel voor gemeenten om de lokale aanpak en uitvoering georganiseerd, gefinancierd en geprioriteerd te krijgen. Deze uitwerking zal samen met de verzekeraars plaatsvinden, om te zorgen dat naast de gemeentelijke inzet ook de budgetten voor verzekerde zorg meer en effectiever worden ingezet voor het bevorderen van de publieke gezondheid (in het verlengde van de afspraken hierover in het Preventieakkoord).

- **Een verkenning informatievoorziening publieke gezondheid**: samen met GGD-GHOR Nederland wordt onderzocht: welke ICT-functies, standaarden en ICT-infrastructuren zijn nodig om lokaal, regionaal en landelijk effectief te kunnen samenwerken? Welke koppelingen naar andere partijen (w.o. RIVM) zijn nodig? Waar mogelijk vindt ook de eerste realisatie van een gezamenlijke informatievoorziening plaats (conform de gemeentelijke principes van de 'common ground', met waar mogelijk met hergebruik van bestaande voorzieningen zoals het Gemeentelijk Gegevens Knooppunt GGK).

- **Afspraken over het koppelen en delen van gezondheidsstatistiek**: Afspraken met verzekeraars (incl. Vektis), CBS, GGD-en en andere partijen over het delen en koppelen van gezondheids-statistieken. Afspraken met onderzoeksinstituten en universiteiten over de data-analyse en de mogelijkheden van voorspellende statistiek. Bundeling van bestaande datasets m.b.t. gezond-heidsinformatie, ontsluiting van deze sets, afspraken over gezamenlijk beheer en gebruik van data-sets.
- **Een netwerk van professionals en handreikingen voor gemeenten**: Het faciliteren van een netwerk waar professionals van gemeenten, GGD-en en andere partijen elkaar kunnen ontmoeten en kennis over aanpakken kunnen delen. Het netwerk is vooral gericht op het versterken van de samenwerking in het preventieve gezondheidsbeleid, vanuit het principe van 'positieve gezondheid' en in het verlengde van de afspraken die in het Preventie¬akkoord zijn gemaakt.

Opbrengsten en belang voor de gemeenten

Vanwege de volgende redenen is een collectieve aanpak vanuit gemeenten en financiering vanuit het Fonds GGU geëigend:

- Afspraken over uitwisselingsstandaarden en gezamenlijke ICT-voorzieningen kunnen alleen vanuit de collectiviteit gemaakt worden. Het maken van dergelijke afspraken voor ICT-voorzieningen is ook effectiever (conform de uitgangspunten van 'common ground')
- In de uitvoering van de publieke gezondheid werken gemeenten samen met veel regionaal opererende partijen (o.a. GGD-en, verzekeraars, gezondheidsorganisaties) en landelijke partijen (o.a. Rijk, RIVM, CBS). Door het maken van gemeenschappelijke afspraken ontstaan uitvoeringskracht en onderhandelingskracht richting de andere partijen
- Door statistieken en gezondheidsinformatie te delen en daarin tussen gemeenten en met landelijke partijen samen te werken ontstaat een landelijk dekkend beeld van de publieke gezondheid en wordt vergelijk met de lokale situatie mogelijk.
- Het faciliteren van kennisdeling en een netwerk van professionals kan effectiever vanuit de collectiviteit gebeuren.

Stakeholders en co-financiering

Bij de ontwikkeling van de in deze propositie opgenomen voorzieningen zijn de volgende partijen betrokken:

- GGD-en als regionale uitvoerder van het gemeentelijk beleid voor publieke gezondheid en namens hen GGD-GHOR Nederland
- Lokale zorgveld (inclusief sport, welzijn, jeugdzorg, ouderenzorg etc.), eerste- en tweedelijns zorg (huisartsen, ziekenhuizen, ggz, psychologische zorg e.d.) en landelijke koepels voor deze partijen
- Verzekeraars, als financiers van de individuele medische zorg, Zorgverzekeraars Nederland en Vektis (de dataverzamelaar voor de verzekeraars en zorgpartijen)
- Landelijke kennisinstituten, onderzoeksinstellingen, CBS, RIVM, Rijk, ministerie van VWS

Onderdeel van deze propositie is het maken van een omgevingsanalyse en stakeholdersanalyse en tijdens de uitvoeringsfase het uitvoeren van omgevingsmanagement.

In de financiering van de aanpak in deze propositie wordt nadrukkelijk gezocht naar aanvullende financiering door derden, bijvoorbeeld door subsidies of bijdragen vanuit het Rijk of afspraken met verzekeraars over financiering van het versterken van de publieke gezondheid vanuit zorgverzekeringsbijdragen. De precieze bijdrage vanuit de andere partijen is nader te bepalen.
Voorbeelden hiervan zijn het dossier 'wonen' en 'vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)' bodem/ondergrond en regionale economie. De afgelopen jaren is het woningtekort verder opgelopen en staan gemeenten samen met o.a. corporaties voor de opgave om passende woonoplossingen te vinden voor kwetsbare inwoners. Voor VTH geldt dat het taken-pakket groter en complexer is geworden en dat uit recente bevindingen van de commissie Van Aartsen kan worden geconcludeerd dat er onder andere meer moet gebeuren op kennis-ontwikkeling en -uitwisseling.
Het aantal beleidsdoelen voor gemeenten wordt snel groter. Door de structuur worden deze beleidsdoelen vaak sectoraal opgesteld en geïmplementeerd. Dit maakt het voor gemeenten, vanuit hun gebiedsgerichte en integrale doelen, slecht uitvoerbaar.

4. Financiën

De activiteiten die beschreven zijn in deze propositie zijn van programmatische en tijdelijke aard. Als er nieuwe structurele diensten en bijbehorende financiering uit voortkomt, wordt dit later ter besluitvorming voorgelegd aan de ALV.

Bedragen in euro's

Omschrijving	Bedrag
Programmamanagement, coördinatie, omgevingsmanagement	75.000
Inhoudelijke expertise (publieke gezondheid, Juridisch, bestuurlijk, financieel)	128.000
Expertise informatievoorziening, keteninformatisering, data-analyse	128.000
Afstemming met verzekeraars	64.000
Onderzoeksbudget, middelen en bijeenkomsten: onderzoeken (o.a. omgevingsanalyse), data-analyse en tools, bijeenkomsten, publicaties)	75.000
Totaal	**470.000**

8a. Stand van zaken uitvoering Klimaatakkoord

Bijlage bij ledenbrief 19 mei 2021: “Uitnodiging ALV 16 juni 2021”

Aanleiding

Op de Buitengewone ALV van juni 2019 heeft u ingestemd met het Klimaatakkoord en sindsdien is er veel werk verzet. Samen met inwoners, maatschappelijke partijen en medeoverheden heeft u bijvoorbeeld de Transitievisie Warmte opgesteld, plannen gemaakt in de wijken, meegeschreven aan de Regionale Energiestrategie (RES) en bijgedragen aan het Regionale Mobiliteitsplan. Uw inzet werkt als vliegwiel voor bewoners, bedrijven en maatschappelijke partijen om zelf ook aan de slag te gaan met de energietransitie.

Dit vliegwiel draaiende houden kunt u niet alleen. Daarom hebben gemeenten al eind 2018 drie randvoorwaarden gesteld waaraan het Klimaatakkoord moet voldoen: de opgave moet haalbaar/betaalbaar zijn voor de samenleving, gemeenten hebben de juiste bevoegdheden nodig en gemeenten moeten in de uitvoeringslasten worden tegemoetgekomen. Het belang dat dit wordt geregeld is groot nu gemeenten vanaf 2022 meer richting uitvoering gaan. Dat tijdelijke middelen nog geen vervolg hebben gekregen en gemeenten in hun begrotingsbehandeling aanlopen tegen budgettaire onzekerheid is dan ook onwenselijk. Voor de uitvoering van het Klimaatakkoord is een actieve bijdrage van het rijk noodzakelijk. Van het eenduidig overbrengen van een gezamenlijke boodschap richting onze bewoners en het uitwerken van juridisch instrumentarium tot het ondervangen van de lasten.

U hebt het bestuur opdracht gegeven u op de ledenvergadering te informeren over de voortgang. In deze ledenbrief gaan we in op de laatste stand van zaken op de drie randvoorwaarden en eindigen wij met enkele actuele ontwikkelingen. Gelet op de actualiteit gaan wij daarbij eerst in op de financiën.

1. **Uitvoeringslasten en overbruggingsmiddelen 2022**

In haar advies ‘Van Parijs naar praktijk’ heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) vastgesteld dat de gemeentelijke lasten voor uitvoering van het Klimaatakkoord neerkomen op circa € 448 miljoen in 2022, € 540 miljoen in 2023, € 599 miljoen in 2024 (begin 2024 is vervolgonderzoek nodig voor de periode 2025-2030). Het rijk wil het vervolggesprek over de bekostiging van de uitvoeringslasten voeren met het nieuwe kabinet. Over hoe deze gesprekken verlopen wordt u apart geïnformeerd in lijn met de door u aangenomen ‘Resolutie VNG inzet kabinetsformatie’.
In lijn met uw verzoek op de buitengewone ALV van 12 februari hebben wij wel gesprekken gevoerd over de beschikbaarheid van budgetten om lopende uitgaven, zoals voor de RES en Transitievisie Warmte, ook vanaf 2022 te kunnen continueren (‘overbruggingsmiddelen’). Op het bestuurlijk overleg over de Voorjaarsnota heeft het rijk aangegeven hierover geen besluit te willen nemen. Wij zien dit echter als noodzakelijk en hebben bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties per brief aangedrongen tenminste de bekostiging voor lopende inzet ter hoogte van € 70 miljoen voort te zetten.

Naast de beschikking over middelen blijven wij het belang van ondersteuning in de uitvoering benadrukken. Dit betreft zowel ondersteuning vanuit het Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën (NPRES), Nationaal Programma Gebouwde Omgeving en Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU). Voor dit laatste ligt op uw ALV de 'Propositie Fysieke Leefomgeving' voor ter besluitvorming om de ondersteuning op o.a. de Warmtewet, energie-infrastructuren en aardgasvrije wijken op peil te houden.

2. **Haalbaarheid en betaalbaarheid**

In het kader van de kabinetsformatie praten wij intensief met diverse departementen en zoeken wij steun bij andere belangenverenigingen en sectoren. Naast onze claims voor vergoeding van de uitvoeringslasten voor gemeenten, hebben we het dan nadrukkelijk óók over de betaalbaarheid van de energietransitie voor de samenleving. En natuurlijk over de afspraak uit het Klimaatakkoord dat woonlastenneutraliteit voor de overgrote meerderheid van de huishoudens het uitgangspunt is. Onze inzet is dat het rijk een pakket aan maatregelen beschikbaar stelt die er samen voor zorgen dat de transitie naar aardgasvrij voor huishoudens woonlastenneutraal uit te voeren is en ook voor andere stakeholders betaalbaar is. Voorzieningen zijn nodig zowel voor woningeigenaren, verhuurders, instellingen en ondernemingen als voor investeringen in (grootschalige) infrastructuur, innovatie en ontzorging.

3. **Bevoegdheden en juridische kaders**

Naar aanleiding van de Interbestuurlijke Toets over het Wetsvoorstel Wet Collectieve Warmtevoorzieningen zijn veel aanvullende afspraken gemaakt. Een nog openstaand punt is een verdere invulling van de regiefunctie van gemeenten. Heel specifiek gaat het om het kunnen benoemen van een voorkeur voor een samenwerkingsvorm voorafgaand aan de transparante en non-discriminatoire aanwijzingsprocedure van een warmtebedrijf. Bij een overleg is door wethouders aangegeven dat dit punt geregeld moet worden alvorens de gemeenten akkoord kunnen gaan met het wetsvoorstel. In samenwerking met ministerie van Economische Zaken en het Interprovinciaal Overleg (IPO) wordt een juridische toets door een derde uitgevoerd om een eenduidig antwoord te verkrijgen of en hoe deze wens mogelijk te maken is.

Namens gemeenten hebben wij tevens gereageerd op de consultatie voor de Energiewet. In lijn met een door u ingediende motie hebben wij hierin benoemd dat het rijk dient toe te werken aan wetgeving voor een integraal energiesysteem (warmte, duurzame gassen, elektra) waarbij meer wordt aangesloten op de uitvoeringspraktijk.

Overige actuele ontwikkelingen

- De VNG heeft in gesprekken met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ingezet op uitbreiding van de bestaande 46 Proeftuinen Aardgasvrije Wijken. Resultaat van deze gesprekken is dat er een derde en laatste tranche komt. Gemeenten die aan het programma willen deelnemen kunnen hiertoe voorstellen indienen vanaf 1 juni.
- Uit het onderzoek 'Warmtetransitie in de praktijk' van het Planbureau voor de Leefomgeving komt naar voren dat gemeenten onderling intensief kennisdelen op het thema maar dat de uitvoeringspraktijk weerbarstig is. Dit vraagt van het rijk dat zij knelpunten slecht op het gebied van kostenverdeling, bevoegdheden en financieringsmogelijkheden zodat het mogelijk wordt voor alle gebouweigenaren om mee te doen. VNG voert gesprekken met het rijk over het wegnemen van deze knelpunten.

- Om gemeenten te ondersteunen in het opstellen van de Transitievisie Warmte is de Datavoorziening Energietransitie Gebouwde Omgeving (dego.vng.nl, www.wijkpaspoort.nl) ontwikkeld. De komende periode werken wij aan het verder verrijken van de voorziening onder andere door gegevens op te nemen over de ondergrond. Conform afspraak uit het Klimaatakkoord is tevens een monitor gestart naar de voortgang van de Transitievisie Warmte. Uit de respons blijkt dat het merendeel van de gemeenten de visie hebben vastgesteld of hiermee bezig zijn.
- Om gemeenten te ondersteunen in de opgave werkt TNO aan een digitale voorziening ('tool') waarmee de eindgebruikerskosten beter inzichtelijk worden gemaakt. Via de voorziening kan voor verschillende eindgebruikers per situatie (zoals woningtype, label, huidig energieverbruik) worden weergegeven wat de eindgebruikerskosten zijn voor het overstappen van aardgas op een warmtenet of warmtepomp en hoe deze kosten zijn opgebouwd. Op zijn vroegst is de voorziening beschikbaar ten tijde van de Algemene Ledenvergadering.
- Op 1 oktober 2020 hebben de RES-regio's hun concept Regionale Energiestrategieën opgeleverd. De concepten schetsen goede vooruitzichten, het aanbod duurzame energie voldoet op papier aan de nationale doelstellingen. Regio's hebben tot 1 juli dit jaar om het concept af te ronden en de RES 1.0 op te leveren.

Ook de komende weken en maanden blijven wij in gesprek met het rijk over de uitvoering. Wanneer dit leidt tot nieuwe ontwikkelingen/concrete resultaten zullen wij u hierover informeren.

8b. Stand van zaken traject herijking gemeentefonds

Bijlage bij ledenbrief 19 mei 2021: “Uitnodiging ALV 16 juni 2021”

Stand van zaken

In verband met het latere uitkomen van het ROB-advies over de herijking van het gemeentefonds is tussen de VNG en het ministerie van BZK een nieuw tijdpad afgestemd.

Het voorgestelde proces ziet er voorlopig als volgt uit:

- De VNG organiseerde op 12 mei jl. een bijpraatmoment voor gemeentebestuurders
- Het ministerie van BZK heeft naar verwachting begin juni het aangepaste verdeelvoorstel gereed en zal de ROB om advies vragen. De ROB zal niet eerder met een advies komen
- De VNG organiseert op 23 juni a.s. samen met BZK een online informatiesessie, gericht op ambtenaren en bestuurders
- Na advisering ROB wordt het voorstel naar de VNG gestuurd voor bestuurlijke consultatie
- Na de zomervakantie start de bestuurlijke consultatie.

Het aanvullend onderzoek om tot een aangepast verdeelvoorstel te komen wordt uitgevoerd door onderzoeksbureau AEF. Dit onderzoek gebeurt in samenspraak met een bestuurlijke kopgroep waarin leden van de VNG-commissies Financiën, ZJO en PSI zijn vertegenwoordigd en met een ambtelijke klankbordgroep. Op deze manier worden gemeenten ook in deze fase van het onderzoek betrokken bij het onderzoek naar een nieuwe verdeling.

Meer informatie vindt u hier: https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/herziening-financiele-verhouding

8c. Stand van zaken arbitrage jeugd

Bijlage bij ledenbrief 19 mei 2021: “Uitnodiging ALV 16 juni 2021”

Stand van zaken

Op 11 maart 2021 heeft de VNG met een brede delegatie van het kabinet over de tekorten op de jeugdhulp gesproken. Tijdens dit overleg zou het kabinet een aanbod doen om de huidige financiële nood te ledigen en perspectief bieden voor de structurele oplossing op de lange termijn. Helaas heeft dit overleg tot onvoldoende resultaat geleid en heeft de VNG besloten arbitrage in te roepen. Naar verwachting komt er in de tweede helft van mei een uitspraak van de ingestelde ‘commissie van wijzen’.

Het kabinet heeft inmiddels besloten om in 2021 een bedrag van € 613 miljoen aan extra incidentele middelen beschikbaar te stellen. Dat betekent dus voor 2021, inclusief de eerder beschikbaar gestelde € 300 miljoen, in totaal € 913 miljoen. De tegemoetkoming van het kabinet biedt gemeenten in deze acute situatie verlichting.

Meer informatie vindt u hier: https://vng.nl/nieuws/vng-roept-arbitrage-in-voor-oplossing-tekorten-jeugdzorg

9. Verantwoording uitvoering moties ALV 12 februari 2021 en eerdere ledenvergaderingen

Bijlage bij ledenbrief 19 mei 2021: “Uitnodiging ALV 16 juni 2021”

Samenvatting
Hierbij legt het VNG bestuur verantwoordingen af aan de leden over de uitvoering van moties die zijn aangenomen in de ALV van 12 februari 2021 en aangehouden moties uit eerdere ledenvergaderingen. Gelet op de samenhang en overlapping van moties zijn bij deze verantwoording de moties in een aantal gevallen geclusterd. Aan de verantwoording over de uitvoering is steeds een voorstel gekoppeld om de motie aan te houden of als uitgevoerd te beschouwen. Dat een motie is uitgevoerd betekent nadrukkelijk niet dat alle VNG doelen op het betreffende thema geheel zijn behaald of dat de VNG-inzet op het betreffende thema stopt. De inzet van de motie is in de meeste gevallen onderdeel geworden/gebleven van de reguliere VNG-inzet. Langer aanhouden van de motie heeft dan geen toegevoegde waarde.

Sowieso zal de VNG de strekking van de moties en de verantwoording over de uitvoering benutten ten behoeve van de VNG-inzet richting de kabinetsformatie.

Inhoudsopgave:

- Moties inzake gemeentefinanciën, inclusief onderzoeken jeugd/abonnementstarief en herverdeling gemeentefonds (p.2)
- Motie “Werkgebied belastingdienst”, Alkmaar (p5.)
- Motie “Compensatieregeling coronaschade zwembaden”, Leusden (p.6)
- Motie “Verlengde onderwijstijd voor jongeren”, Lelystad (p.7)
- Motie “Bekostiging onderwijshuisvesting”, Noordoostpolder (p.8)
- Motie “Specifieke uitkering stimulering sport/rijkscompensatie verruimde Btw-vrijstelling sport, Lelystad (p.8)
- Motie “Nieuwe inburgeringstelsel”, Almere (p.9)
- Moties inzake Klimaatakkoord Regionale Energiestrategieën (RES) (p.10)
- Motie Assen “Financiële randvoorwaarden Klimaatakkoord II” (p.11)
- Motie “Garantie op financiële randvoorwaarden nodig om uitvoering door gemeenten over de gehele eerste tranche tot 2030 nu te starten” van Zaanstad (p.11)
- Motie “Duidelijkheid over Warmtewet en toepassing warmtetransitie”, Deventer (p.12)
- Motie “Budgetneutrale overgang Omgevingswet” Noordoostpolder (p.13)
- Motie “Budget volgt bodemtaak” Haarlemmermeer (p.15)
- Motie “Aanpak Amerikaanse rivierkreeft”, Langedijk (p.16)
- Motie “Aanvullende overeenkomst bij Raamovereenkomst Verpakkingen”, Schiedam (p.17)
- Motie “Structurele afspraken Nationale Parken”, Utrechtse Heuvelrug (p.17).

Gemeentefinanciën (inclusief jeugd, abonnementstarief en herverdeling)

Onderwerp:	**Gemeentefinanciën, inclusief onderzoeken jeugd/abonnementstarief en herverdeling gemeentefonds**
Moties, indieners en inhoud oproep: (samengevat)	1. Motie "Vergroting gemeentefonds" van de gemeente Krimpenerwaard c.s. (ALV 12 februari 2021) Oproep aan VNG bestuur om de positie in te nemen dat in ieder geval: 1. De opschalingskorting moet worden afgeschaft 2. Het abonnementstarief moet worden beëindigd of het nadeel gecompenseerd en 3. De gemeenten worden gecompenseerd voor de tekorten in de jeugdzorg zoals is aangetoond in het AEF-onderzoek. 2. Motie Breda, Zeist, Opsterland e.a. "Resolutie eerlijke financiële verhoudingen!" (ALV 2020) Oproep aan ALV om resolutie met eisen aan het huidige kabinet en verwachtingen van het nieuwe kabinet te onderschrijven. Verzoek aan VNG bestuur om inhoud resolutie over te brengen aan fondsbeheerders en te betrekken bij voorbereiding op kabinetsformatie. 3. Motie Schagen e.a. **"**Resolutie: Los financiële problemen Jeugd en WMO op in alle gemeenten" (ALV 2020) Uitspraak tegen voorgestelde herverdeling van het gemeentefonds voor het sociaal domein en verzoek aan bestuur om te pleiten voor structureel meer middelen in sociaal domein voor alle gemeenten. 4. Motie Zoetermeer e.a. 'Gemeenten hebben acuut meer structureel geld nodig' (ALV 2020) Initiatief van actiecomité 'Raden in Verzet'. De inzet is om snel structurele financiële oplossingen te bewerkstelligen voor gemeenten. 5. Motie Enschede "Herstel de structurele weeffout in de financiering van het Rijk naar gemeenten" (ALV 2020) Oproep aan kabinet en Tweede Kamer om: weeffouten te herstellen en te borgen dat er structureel voldoende middelen zijn, onmiddellijk afschaffen opschalingskorting en terugtredende rol van Rijksoverheid in sociaal domein

Onderwerp:	Gemeentefinanciën, inclusief onderzoeken jeugd/abonnementstarief en herverdeling gemeentefonds
	6. Motie Krimpenerwaard e.a. “Tijdelijke financiële ruimte gemeenten” (ALV 2020) In afwachting van structurele maatregelen te overleggen met het kabinet om te zorgen dat gemeenten in de resterende kabinetsperiode financiële ruimte krijgen en dat gemeenten vanaf 2021 worden gecompenseerd voor de werkelijke kosten jeugdzorg en extra kosten door invoering abonnementstarief. 7. Motie Beesel e.a. **“**Voorstel herijking gemeentefonds onverantwoord, bijsturen is noodzaak” (ALV 2020) In het kader van herverdeling gemeentefonds met de minister in gesprek te gaan over de financiële impact van de herverdeling in relatie tot alle opgaven die er liggen voor gemeenten. 8. Motie Sluis e.a. “Voldoende middelen voor de regio” (ALV 2020) Zich hard blijft maken voor het terugdraaien van de opschalingskorting substantieel vergroten van de structurele middelen voor het gemeentefonds. 9. Moties De Fryske Marren, Terschelling (ALV 2019) “Compensatie extra kosten invoering abonnementstarief WMO-voorzieningen” Oproep aan bestuur om bij kabinet aan te dringen op een volledige compensatie van de extra kosten, die een gevolg zijn van de gewijzigde wetgeving op het terrein van WMO-voorzieningen. 10. Motie Groningen “Stevige borging gelijkwaardig partnerschap IBP” (ALV 2019) Oproep aan bestuur om met kabinet alleen afspraken te maken over nieuwe taken of verzwaring van taken, indien randvoorwaarden zijn vastgesteld en door het Rijk worden geborgd. Dit door bij herziening Code IBV met kabinet afspraken te maken over toepassing artikel 2 FVw. Daarnaast de opschalingskorting ter discussie blijven stellen en de groei Gf te laten meebewegen met de groei van de gemeentelijke kosten. 11. Motie “Naar een structureel financieel totaalkader GGZ op basis van feiten” (Breda, ALV 2019) Oproep aan bestuur om bij ondertekening Hoofdlijnenakkoord GGZ als voorwaarde te stellen om samen met het Rijk twee onderzoeken te doen die moeten leiden naar voldoende macrobudget voor herverdeling en doordecentralisatie van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Gezamenlijk met Rijk en zorgverzekeraars de noodzakelijke opbouw van ambulante infrastructuur te monitoren en de uitkomsten in periodiek bestuurlijk overleg te bespreken.

Onderwerp:	Gemeentefinanciën, inclusief onderzoeken jeugd/abonnementstarief en herverdeling gemeentefonds
	12. Motie “Naar een passend financieel en sturingskader jeugd op basis van feiten” (Assen, Leiden, ALV 2019) Oproep aan bestuur in te zetten op structurele compensatie, ook de structurele doorwerking van de volumegroei 2015 – 2017 mee te wegen, om aandacht te vragen voor de situatie in 2022 en het gesprek te voeren met het kabinet om de sturingsmogelijkheden te vergroten.
Verantwoording	Hierbij gaan wij achtereenvolgens in op de houdbaarheid van de gemeentefinanciën, de VNG inzet voor de kabinetsformatie, de arbitrage rond jeugd en de herijking van het gemeentefonds. Over het abonnementstarief lopen geen specifieke gesprekken meer met het rijk. Dit punt is meegenomen in de VNG inzet voor de kabinetsformatie, waarin de gemeentefinanciën centraal staan. Gemeentefinanciën niet langer houdbaar (Cebeon-onderzoek) De VNG en haar leden geven al jaren aan, onder meer via moties in de ALV, dat de financiën van gemeenten niet houdbaar zijn. Uit de analyse van gemeentebegrotingen van 2021 blijkt dat driekwart van de gemeenten geen sluitende begroting heeft kunnen opstellen. Het ministerie van BZK heeft naar aanleiding van een motie uit de Tweede Kamer een onderzoek door Cebeon laten uitvoeren naar de financiële positie van gemeenten en de gevolgen voor het voorzieningenniveau in gemeenten. Het rapport is op 15 april 2021 gepubliceerd en de in de begeleidende kamerbrief geeft de minister aan dat *“Het onderzoek ‘Gemeenten in de knel’ laat zien dat de financiële positie van gemeenten zorgelijk is. Gemeenten hebben te maken met oplopende kosten in het sociaal domein en tekorten in hun exploitatie. Ze moeten alle zeilen bijzetten om deze op te lossen.”* Meer informatie: *https://vng.nl/nieuws/onderzoek-bzkkrapte-gemeentefonds-zet-uitvoering-onder-druk* VNG inzet voor de kabinetsformatie In de ALV van 12 februari jl. hebben de gemeenten unaniem ingestemd met de VNG inzet voor de kabinetsformatie. Centraal uitgangspunt daarvan is het op orde krijgen van de gemeentefinanciën en de interbestuurlijke verhoudingen. De structurele tekorten, met name in het sociaal domein, en de onbalans in interbestuurlijke verhoudingen staan het oplossen van problemen in de weg. Het herstel van de financiën stelt gemeenten in staat om een bijdrage te kunnen leveren aan het oplossen van de woningcrisis, aan het economisch herstel na de coronacrisis en aan de uitvoering van de afspraken uit het Klimaatakkoord. Meer informatie: https://vng.nl/artikelen/spoor-1-structurele-financien

Onderwerp:	**Gemeentefinanciën, inclusief onderzoeken jeugd/abonnementstarief en herverdeling gemeentefonds**
Verantwoording:	<u>Arbitrage jeugd</u> Op 11 maart 2021 heeft de VNG met een brede delegatie van het kabinet over de tekorten op de jeugdhulp gesproken. Tijdens dit overleg zou het kabinet een aanbod doen om de huidige financiële nood te ledigen en perspectief bieden voor de structurele oplossing op de lange termijn. Helaas heeft dit overleg tot onvoldoende resultaat geleid en heeft de VNG besloten arbitrage in te roepen. Naar verwachting komt er in de loop van mei een uitspraak van de ingestelde commissie van wijzen. <u>Herijking gemeentefonds</u> In verband met het latere uitkomen van het ROB-advies over de herijking van het gemeentefonds is tussen de VNG en het ministerie van BZK een nieuw tijdpad afgestemd. Het voorgestelde proces ziet er nu als volgt uit: - 12 mei jl.: de VNG organiseerde in afstemming met de provinciale afdelingen een bijpraatmoment voor gemeentebestuurders - Begin juni: BZK heeft het aangepaste verdeelvoorstel gereed en vraagt de ROB om advies. De ROB zal niet eerder met een advies komen - Medio juni: de VNG organiseert kort daarna samen met BZK minimaal één online informatiesessie, gericht op ambtenaren en bestuurders - Wanneer de ROB heeft geadviseerd wordt het voorstel naar de VNG gestuurd voor bestuurlijke consultatie - Na de zomervakantie: Start bestuurlijke consultatie.
Voorstel:	Aanhouden.

Onderwerp:	**Werkgebied belastingdienst**
Motie en indiener:	“Werkgebied belastingdienst” , Alkmaar (ALV 2020)
Inhoud/oproep: (samengevat)	Vraag aan het VNG bestuur om: 1. zijn invloed aan te wenden bij het ministerie van Financiën om onze zorgen te delen over de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de uitbreiding van het werkgebied van de belastingdienst met het oog op de effectiviteit van het Nederlandse openbaar bestuur 2. het kabinet aan te sporen oog te hebben voor een pragmatische verdeling van het werkgebied van de belastingdienst in relatie tot gemeenten.

Onderwerp:	Werkgebied belastingdienst
Verantwoording:	Om uitvoering aan deze motie te geven hebben wij in overleg met de werkgroep rijksbelastingen (een overleg van fiscalisten van gemeenten) een notitie opgesteld met voorbeelden waar de opstelling van de rijksbelastingdienst ten opzichte van gemeente problemen geeft en of de samenwerking beter kan. Deze notitie wordt in april/mei 2021 door algemeen directeur Leonard Geluk besproken met de SG van het ministerie van Financiën en zal daarna worden ingebracht in het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen. Met het nieuwe expertisecentrum lagere overheden (voor alle belastingmiddelen) is begin dit jaar de afspraak gemaakt om periodiek te gaan overleggen met VNG en gemeenten over (rijks)belastingzaken die bij veel gemeenten spelen. Dit overleg vindt al plaats over vennootschapsbelasting inzake reclameopbrengsten.
Voorstel:	Aanhouden.

Sociaal domein

Onderwerp:	Rijkscompensatie financiële coronaschade zwembaden en ijsbanen
Motie en indiener:	Compensatieregeling coronaschade zwembaden, gemeente Leusden (ALV 2020)
Inhoud/oproep: (samengevat)	Het belang van zwembaden bij het ministerie onderstrepen en een compensatieregeling vanuit het Rijk voor hen laten realiseren om faillissementen vanwege coronaschade te voorkomen.
Verantwoording:	De definitieve regeling is in de week van 22 maart jl. gepubliceerd in de Staatscourant. Gemeenten kunnen vanaf 1 april jl. deze uitkering aanvragen voor de compensatie van het exploitatietekort 2020 waarmee een zwembad of een ijsbaan is geconfronteerd als gevolg van de maatregelen ter bestrijding van de verdere verspreiding van COVID-19. Er is een totaal bedrag voor 2020 beschikbaar van 100 miljoen euro. Een aanvraag kan door de gemeente worden ingediend in de periode van 1 april 2021 tot 1 juni 2021. Meer informatie hierover is te vinden op de website van DUS-I. Voor Q1 en Q2 van 2021 is eenzelfde regeling voorzien.
Voorstel:	De motie als afgedaan te beschouwen.

Onderwerp:	**Onderwijs en corona**
Motie en indiener:	Motie “Verlengde onderwijstijd voor jongeren” van de gemeente Lelystad (ALV 12 februari 2021)
Inhoud/oproep: (samengevat)	Oproep om: - Bij de voorbereiding op de kabinetsformatie financiële ruimte te claimen voor iedere jongere - Om de verloren onderwijstijd in de coronaperiode in te halen voor de periode september 2021-september 2024 - De hierbij behorende additionele middelen ter beschikking te stellen aan de lokale overheden en onderwijsbesturen samen, zodat zij in goed onderling overleg, onder regie van de lokale overheden, in staat worden gesteld invulling te geven aan de verlengde onderwijstijd.
Verantwoording:	In het Nationaal Plan Onderwijs na Corona (nu: Nationaal Programma Onderwijs) is, mede door inzet van de portefeuillehouder Onderwijs uit de commissie ZJO een totaalbedrag van 364 miljoen euro voor gemeenten opgenomen om in samenwerking met scholen, kinderopvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen activiteiten aan te bieden om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak aanvullend te stimuleren. Hoe de middelen naar gemeenten toekomen en waaraan deze mogen worden uitgegeven is nog onderwerp van de uitwerking waar het VNG bureau samen met het ministerie mee bezig is. De minister heeft al wel in de Kamer aangekondigd dat het in de vorm van een specifieke uitkering zal zijn. Ook is de samenwerking met onderwijs tekstueel geborgd in het plan: *“De aanpak van gemeenten en hun samenwerking met scholen wordt meegenomen in het overleg dat gemeenten voeren met scholen en kinderopvang over onder meer het bestrijden van onderwijsachterstanden (bijvoorbeeld via de Lokale Educatieve Agenda) 17 en het overleg met samenwerkingsverbanden over de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp.”* De teneur van het verzoek om de regie over de gehele aanpak bij lokale overheden neer te leggen bleek niet haalbaar bij het ministerie van Onderwijs. Scholen krijgen in de voorgestelde plannen de regierol toegewezen. De verantwoordelijkheid om een plan op te stellen voor de aanpak van de structurele verschillen (achterstanden) in het onderwijs heeft het kabinet, dat inmiddels demissionair was, bij haar opvolgers neergelegd. Waar wij daartoe in de gelegenheid zijn zullen wij ook die plannen in geest van deze motie proberen te beïnvloeden. Met het resultaat in het Nationaal Programma Onderwijs kan de motie als afgedaan worden beschouwd.
Voorstel:	De motie als afgedaan te beschouwen.

Onderwerp:	Onderwijshuisvesting
Motie en indiener:	Motie Noordoostpolder “Bekostiging onderwijshuisvesting” (ALV 2020)
Inhoud/oproep: (samengevat)	- Hoge prioriteit te geven aan de lobby voor de benodigde financiële middelen om te kunnen voldoen aan wettelijke eisen, verbetering van het binnenmilieu en verduurzaming van onderwijsgebouwen. - Hiertoe in gesprek te gaan met kabinet en parlement met als inzet een toezegging voor het beschikbaar stellen van deze financiële middelen. - Er voor te waken dat deze noodzakelijke extra financiering niet ten koste gaat van andere onderdelen van de algemene uitkering.
Verantwoording:	Op 9 april jl. heeft minister Slob het rapport over het interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) 'Een vak apart. Een toekomstbestendig onderwijshuisvestingstelsel' naar de Tweede Kamer gestuurd. De IBO-werkgroep moest een besparingsvariant en een budgetneutrale variant uitwerken. Mede dankzij de gezamenlijke inzet van de VNG, PO-Raad en VO-Raad onderstreept het IBO-rapport juist de noodzaak van forse extra investeringen. De opgave die in de sectorale routekaart van de PO-Raad, VO-Raad en de VNG staat beschreven, wordt hierbij als belangrijke bron gehanteerd. De erkenning van de opgave en o.a. de aanbeveling uit het IBO om de verouderde voorraad aan te pakken met een financiële impuls zijn belangrijke stappen richting het verkrijgen van de benodigde middelen. De komende tijd blijven we aandacht vragen voor onderwijshuisvesting, bijvoorbeeld tijdens de kabinetsformatie.
Voorstel:	Aanhouden.

Onderwerp:	Rijkscompensatie verruimde Btw-vrijstelling sport
Motie en indiener:	Motie Lelystad: Specifieke uitkering stimulering sport/rijkscompensatie verruimde Btw-vrijstelling sport (ALV 2020).
Inhoud/oproep: (samengevat)	Aandringen bij het kabinet op een volledige compensatie van het Btw nadeel dat gemeenten (en hun sportbedrijven) leiden door verruiming van de Btw-vrijstelling sport per 1 januari 2019.

Onderwerp:	Rijkscompensatie verruimde Btw-vrijstelling sport
Verantwoording:	Over 2019 is op basis van de jaarrekeningen van de gemeenten duidelijk geworden dat er ruimschoots onder de beschikbare middelen wordt gebleven. Anders gezegd, gemeenten krijgen 100% uitgekeerd waarop zij recht hebben op basis van hun jaarrekening. Voor 2020 kunnen we dat pas in de tweede helft van dit jaar vaststellen. Er is opnieuw overvraagd, maar of dat ook daadwerkelijk de praktijk zal blijken te zijn valt dus nu nog niet te zeggen. De VNG zal de vinger aan de pols houden dat het uitgangspunt van volledige compensatie wordt nagekomen door VWS.
Voorstel:	De motie als afgedaan te beschouwen.

Onderwerp:	Inburgering
Motie en indiener:	Motie Almere e.a. over het nieuwe inburgeringstelsel (ALV 2020)
Inhoud/oproep: (samengevat)	De VNG wordt gevraagd om zich in te zetten voor een uitvoerbaar en betaalbaar inburgeringstelsel. Enerzijds door te blijven aandringen op een onafhankelijk kostenonderzoek onder gezamenlijk opdrachtgeverschap naar de financiële gevolgen van het nieuwe stelsel. De motie noemt hierbij expliciet commitment vanuit het Rijk aan de uitkomsten van het onderzoek. Anderzijds door ervoor te zorgen dat het Rijk de gesignaleerde knelpunten bij het uitvoeren van de regierol serieus oppakt.
Verantwoording:	In 2020 zijn bestuurlijke afspraken gemaakt op basis van een extern kostenonderzoek. In december 2020 werd bekend dat de invoering van de wet per 1 juli 2021 vertraagd zou worden. In dit kader zijn er nieuwe gesprekken gevoerd met het Rijk over extra financiering voor de ‘ondertussengroep’ en extra implementatiekosten. De komende tijd zal het Rijk hierover schriftelijk bevestiging geven. Hierin zal meer duidelijk komen over een aantal onderwerpen zoals kosten informatievoorziening, bestuurlijke afspraken ter compensatie uitstel wet en ondertussengroep en zijn er signalen vanuit MBO’s over bekostiging onderwijsroute. Hierbij moet de uitvoerbaarheid en regiefunctie van gemeenten de komende periode worden verankerd.
Voorstel:	Aanhouden.

Klimaatakkoord

Onderwerp:	Klimaatakkoord Regionale Energiestrategieën (RES)
Motie en indiener:	Geclusterde verantwoording over twee moties: 1. 'Regionale Energiestrategieën (RES): wind in de zeilen en schouder aan schouder' van Amersfoort (BALV 2019) 2. 'Uitbreiding RES energieopwekkings-soorten' van Buren (ALV 2020)
Inhoud/oproep: (samengevat)	<u>RES: wind in de zeilen en schouder aan schouder</u> - Ervoor te zorgen dat het Rijk zich meer zichtbaar achter de doelen van het klimaatakkoord en de RES schaart. Zodat het duidelijk wordt dat niet alleen lokale bestuurders voor duurzame energie gaan maar dat dit een ambitie is van gemeenten, provincie en rijk om daarmee het gezamenlijke doel te behalen - Erop aandringen dat bewindslieden in media-optredens en bij werkbezoeken de noodzaak tot het opwekken van elektriciteit met zonnepanelen en windmolens blijven benadrukken. <u>Uitbreiding RES energieopwekkings-soorten'</u> Deze motie roept op om: - bij een eerste mogelijkheid tot actualisatie van het Klimaatakkoord bij het Rijk aan te dringen op verbreding van de RES-systematiek in het Nationaal Programma na 2030 met meerdere energie opwekkingsmogelijkheden naast zon en wind, waaronder waterkracht - met spoed met het Rijk in overleg te treden om te zorgen voor, tussen nu en de formele wijziging van de warmtewet, een werkend handelingsperspectief voor gemeenten om de doelstellingen van het klimaatakkoord mogelijk te maken.
Verantwoording:	Het rijk heeft eerder bestuurlijk toegezegd invulling te geven aan de oproep om 'zij aan zij te staan'. Wij besteden hier blijvend aandacht aan, in het bijzonder bij de kabinetsformatie en de uitvoering van het Klimaatakkoord vanaf 2022. Technieken als waterkracht kunnen worden opgenomen in de RES als bewezen techniek, maar tellen niet mee in de 35 TWh doelstelling. Als een regio hiermee onderbouwd een substantieel aandeel kan realiseren, dan kan worden overwogen om ook waterkracht op te nemen in de RES. Mits daarbij wordt voldaan aan de daarvoor geldende voorwaarden (zie criteria factsheet NPRES). Deze motie sluit verder aan bij de VNG inzet en gemeentelijke belangen en wordt uitgevoerd in interbestuurlijke gesprekken.
Voorstel:	De moties als afgedaan te beschouwen.

Onderwerp:	Klimaatakkoord financiële randvoorwaarden
Motie en indiener:	Motie Assen “Financiële randvoorwaarden Klimaatakkoord II” (ALV 2020)
Inhoud/oproep: (samengevat)	Gelet op de inzet van gemeenten op het Klimaatakkoord en de bevindingen van de Raad voor het Openbaar Bestuur over de decentrale uitvoeringslasten, wordt het bestuur opgedragen: o.b.v. het ROB-rapport met het rijk in gesprek te gaan over reële/volledige compensatie van de uitvoeringslasten; het onderwerp mee te nemen in de kabinetsonderhandelingen; de uitkomsten vast te leggen in een bestuurlijk akkoord; aandacht te behouden voor de kosten van andere partijen en de noodzaak van deugdelijke wet- en regelgeving.
Verantwoording:	Het bestuur geeft invulling aan deze oproep in lijn met de ‘Resolutie VNG inzet kabinetsformatie’ van de BALV van 12 februari jl. Het ROB advies wordt meegenomen in de gesprekken rond de kabinetsformatie. Specifiek voor lopende zaken zal de VNG aandacht vragen voor snelle (niet wachtend op de onderhandelingen in het kader van de kabinetsformatie) duidelijkheid over het voortzetten van financiering vanaf 2022.
Voorstel:	Aanhouden (totdat de uitkomsten over de uitvoeringslasten zijn besproken met de leden).

Onderwerp:	Klimaatakkoord en financiële randvoorwaarden
Motie en indiener:	Motie Zaanstad “Garantie op financiële randvoorwaarden nodig om uitvoering door gemeenten over de gehele eerste tranche tot 2030 nu te starten” (ALV 2020)
Inhoud/oproep: (samengevat)	De motie constateert dat het Klimaatakkoord overeenkomt met gemeentelijke ambities. Wel willen gemeenten gelet op de opstapeling van taken ruimte houden om, afhankelijk van de uitkomsten artikel 2-onderzoek, de afspraken uit het klimaatakkoord als onuitvoerbaar te bestempelen. Het bestuur wordt opgedragen hiertoe: • met het Klimaatakkoord in te stemmen waarbij borging van essentiële randvoorwaarden voor gemeenten voorwaardelijk is voor de uitvoering; • naar het Rijk duidelijk te maken dat er na het artikel 2-onderzoek financiële middelen komen om de volledige uitvoeringskosten te dekken; • met het Rijk in gesprek te gaan over de uitvoering van het Klimaatakkoord om zowel de financiële als de wettelijke randvoorwaarden voor gemeenten te borgen en dit vast te leggen in interbestuurlijke afspraken; • over voortgang te rapporteren op de ALV van juni 2020; • uiterlijk op de ALV van 2021 over het artikel 2-onderzoek en de voortgang van het Klimaatakkoord te rapporteren.
Verantwoording:	Het bestuur onderschrijft het dictum en de vraag die aan haar gesteld wordt. De indieners delen het advies van het VNG bestuur: nu van start gaan met het Klimaatakkoord maar ruimte houden om tempo en reikwijdte aan te passen afhankelijk van hoe randvoorwaarden worden ingevuld.
Voorstel:	Aanhouden.

Onderwerp:	Klimaatakkoord Warmtewet en -transitie
Motie en indiener:	Motie Deventer “Regie op de Warmtetransitie” (ALV 2020/BALV2021)
Inhoud/oproep: (samengevat)	1) Motie 2 van BALV 29/11/2019 wordt teruggetrokken 2) De motie ‘regie op warmtetransitie’ draagt het bestuur op om met het Rijk afspraken te maken om te komen tot een integrale energiewetgeving en de daarbij behorende financiering van dit integrale energiesysteem. Het doel daarvan is om een bijdrage te leveren aan de woonlastenneutraliteit. Daarbij gaat het ook om de regierol van gemeenten te borgen in de wijkaanpak.
Verantwoording:	Het Rijk en decentrale overheden voeren overleg over de nieuwe Warmtewet, waarbij de genoemde onderwerpen aan bod komen. In de gesprekken over de Warmtewet 2.0 wordt ook gesproken over aanvullende financiering om warmtenetten mogelijk te maken en invulling te geven aan afspraken in het Klimaatakkoord. Hiertoe wordt een aanvullend onderzoek uitgezet om inzicht te krijgen in de business case van warmte en de eventuele ondersteunende benodigde instrumenten. Begin dit jaar is bovendien een voorstel voor de Energiewet in consultatie gebracht. Deze wet integreert de Gaswet en Elektriciteitswet, en omvat doorwerking van EU-regels en het Klimaatakkoord. VNG heeft in haar reactie op het wetsvoorstel onder andere aangedrongen op een integrale benadering van de het energiesysteem en de wetgeving daar over. De motie sluit aan bij de gesprekken over de Warmtewet 2.0 zoals deze tussen het Rijk en de decentrale overheden worden gevoerd, en bij de reactie van VNG op de Energiewet..
Voorstel:	Aanhouden

Omgevingswet

Onderwerp:	Budgetneutrale overgang Omgevingswet – actualisatie opvolging
Motie en indiener:	Budgetneutrale overgang Omgevingswet - Noordoostpolder
Inhoud/oproep: (samengevat)	De motie vraagt het VNG bestuur: - de gemeenten te consulteren over de financiële effecten van de Omgevingswet, bijvoorbeeld in een (bijzondere) algemene ledenvergadering, in 2021 op basis van de kostenraming, en over de daadwerkelijke kosten op de belangrijke momenten in het interbestuurlijke financiële proces tot 2027. - daarbij het uitgangspunt te bevestigen dat de overgang naar de Omgevingswet voor gemeenten op middellange termijn (<10 jaar) budgetneutraal moet kunnen verlopen en een beroep op het Rijk te doen om extra middelen ter beschikking te stellen als blijkt dat deze budgetneutrale overgang voor gemeenten onhaalbaar is

Onderwerp:	Budgetneutrale overgang Omgevingswet – actualisatie opvolging
Verantwoording:	De inwerkingtreding van de Omgevingswet is in mei 2020 uitgesteld met één jaar naar 1 januari 2022. Eén van de consequenties hiervan voor gemeenten is dat er nog een jaar wordt toegevoegd aan de implementatieperiode, en dus aan de implementatiekosten. Ook wordt het eind van de overgangstermijn voor gemeenten verschoven, naar 31 december 2029. Daarmee zullen naar verwachting de structurele effecten van de wet ook later plaatsvinden, uiteraard afhankelijk van het lokale implementatietempo. Specifiek ten aanzien van de financiële effecten van de invoering van de wet hebben we na het Financieel Hoofdlijnenakkoord (2016), waarop de motie zich baseert, in de Beheerovereenkomst DSO-LV (2018) verdergaande procesafspraken gemaakt met de minister en de andere bestuurlijke partners. Deze afspraken betreffen de wijze waarop de financiële effecten van de Omgevingswet worden gemonitord en de momenten waarop we daarover met elkaar in gesprek gaan met de mogelijkheid om de bestaande financiële afspraken te herzien. De belangrijkste momenten in dit financiële proces zijn: • Eind eerste kwartaal 2021: raming van de transitiekosten en de structurele financiële effecten van de Omgevingswet in het Integraal Financieel Beeld, opgeleverd 12 maart 2021. • 2021: ontwikkeling van monitoringsinstrument voor de transitiekosten en structurele financiële effecten. • Vanaf 2022: start van de monitoring van de werkelijke structurele financiële effecten. • Uiterlijk eind 2022: evaluatie van de werkelijke transitiekosten tot inwerkingtreding. • Eind 2023: 1e integrale evaluatie op basis van de monitoring van de werkelijke transitiekosten en structurele financiële effecten. • 2027: 2e integrale evaluatie op basis van de monitoring van de werkelijke transitiekosten en structurele financiële effecten. • In 2022, 2023 en 2027 kan de evaluatie van de kosten en baten leiden tot herziening van de gemaakte financiële afspraken.

Onderwerp:	Budgetneutrale overgang Omgevingswet – actualisatie opvolging

	Voor de uitvoering van de motie betekent dit het volgende:
	• Gemeenten zijn in de periode van 12 maart tot 2 april 2021 geconsulteerd over een conceptversie van het Integraal Financieel Beeld door middel van een internetconsultatie via VNG Fora, aangevuld met een aantal digitale regiobijeenkomsten.
	• De resultaten van de consultatie zijn medio april 2021 gepubliceerd en besproken in de VNG-commissies RWM en Financiën. Dat heeft geleid tot een bestuurlijke duiding van het Integraal Financieel Beeld. De belangrijkste elementen van onze bestuurlijke duiding zijn:
	  ○ De VNG herbevestigt de motie van de ALV in september 2020 dat de Omgevingswet op een termijn van 10 jaar budgetneutraal moet kunnen worden ingevoerd en voegt daaraan toe dat gemeenten geen 10 jaar kunnen wachten op compensatie.
	  ○ De VNG wil daarom dat de huidige bestuurlijke afspraken stevig worden aangescherpt:
	  ▪ Er moet een rekenregel worden afgesproken voor de terugverdientijd van 10 jaar, waarmee op de afgesproken evaluatiemomenten in 2023 en 2027 wordt berekend wat op die momenten het verschil is tussen de geraamde en de werkelijke financiële effecten van de Omgevingswet.
	  ▪ Als op die momenten in 2023 en 2027 blijkt dat terugverdienen in 10 jaar onhaalbaar is, moeten gemeenten voor het verschil tussen geraamde en werkelijke effecten financieel worden gecompenseerd.
	  ○ Om het vele werk dat in jaar van inwerkingtreding gedaan moet worden voor een verantwoorde start van de wet te ondersteunen, wil de VNG compensatie van de invoeringskosten in het jaar 2022, te weten 150 miljoen euro.
	• In het Bestuurlijk Overleg op 21 april 2021 heeft de VNG het bovenstaande ingebracht. De minister heeft aangegeven de eis van budgetneutraliteit op een termijn van 10 jaar reëel te vinden. Ook is aangegeven dat er naar oplossingen wordt gezocht voor de financiële knelpunten en dat compensatie daarbij een optie is. De VNG streeft naar hardere toezeggingen m.b.t. compensatie.
	• Vanaf 2022 zal een monitor operationeel zijn, die de daadwerkelijke effecten van de Omgevingswet op de gemeentelijke financiën meet. De gemeenten zullen over de uitkomsten hiervan geconsulteerd worden. Op basis daarvan wordt berekend of budgetneutraliteit binnen 10 jaar haalbaar is.
	
	Ter informatie:
	• De Tweede Kamer heeft op 1 december 2020 twee moties aangenomen met betrekking tot de financiën Omgevingswet. De motie-Smeulders (33118-162) verzoekt de regering om de afspraak uit 2016 na te komen dat de Omgevingswet budgetneutraal moet kunnen worden ingevoerd om zo te voorkomen dat de Omgevingswet decentrale overheden meer gaat kosten dan dat deze ze mogelijk oplevert. De motie-Van Eijs (33118-165) verzoekt de regering om, in overleg met de decentrale overheden, zorg te dragen voor voldoende middelen voor het invoeren van de Omgevingswet.

Voorstel:	Aanhouden.

Onderwerp:	**Decentralisatie van de bodemtaken onder de Omgevingswet**
Motie en indiener:	Motie Haarlemmermeer “Budget volgt bodemtaak” (ALV 2020)
Inhoud/oproep: (samengevat)	-Bij de gesprekken met het rijk in te zetten op het beschikbaar stellen van voldoende financiële middelen voor de uitvoering van de gedecentraliseerde bodemtaken onder de Omgevingswet -Bij de verdeling van de financiële middelen rekening te houden met de bodemopgaven per gemeente (oppervlakte, bouwactiviteiten en verontreinigingsgraad) -Er bij het rijk op aan te dringen snel duidelijkheid te bieden over het verkrijgen van financiële middelen per gemeente
Verantwoording:	De bestuurlijke gesprekken over de bodemmiddelen onder de Omgevingswet zijn op dit moment nog gaande. Op 24 juni a.s. is er een bestuurlijk overleg met het ministerie van I&W. De inzet is om tijdens dat BO op hoofdlijnen richtinggevende afspraken te maken die in het najaar verder worden geconcretiseerd. Dat betekent dat gemeenten in het najaar 2021 duidelijkheid kunnen verwachten ten aanzien van de middelentoedeling. In juni zal in een ledenbrief de stand van zaken omtrent de bestuurlijke afspraken voor de bodem nader toegelicht worden.
Voorstel:	Aanhouden

Fysieke leefomgeving

Onderwerp:	Overlast exoten
Motie en indiener:	Motie Langedijk “Aanpak Amerikaanse rivierkreeft” (ALV 2020)
Inhoud/oproep: (samengevat)	Bij het ministerie van LNV voor het einde van het jaar aandringen op deelname in een taskforce met de Unie van Waterschappen (UvW), gemeenten en andere betrokken partijen, om in gezamenlijkheid met experts te werken aan een bruikbare en implementeerbare aanpak van deze destructieve invasieve exoot.
Verantwoording:	Op 5 maart jl. is een “Startbijeenkomst Bestuurlijk Overleg Aanpak Uitheemse Rivierkreeften” geweest. Wethouder Jongenelen van Langedijk is namens VNG aangesloten en heeft beargumenteerd dat er schade ontstaat door de uitheemse kreeft en dat een gezamenlijke bestuurlijke aanpak gewenst is om handelingsperspectief te bieden aan gemeenten en andere partijen. VNG ziet graag dat het onderwerp rivierkreeft wordt geborgd in een bestaande overlegstructuur en niet meer een separaat bestuurlijk overleg behoeft. Daar wordt nog naar gekeken, op 10 juni a.s. wordt een vervolg aan het BO gegeven. Essentie van de motie was om VNG te laten aanjagen om tot bestuurlijk gesprek te komen. Er zijn meerdere acties geweest voor de uitvoering van deze motie: persaandacht, contact met Unie van Waterschappen, gemeente-deelname in ambtelijke taskforce en nu startbijeenkomst van een bestuurlijk overleg. VNG werkt met de indiener samen om dit te borgen in bestaande structuren.
Voorstel:	Als afgedaan te beschouwen.

Onderwerp:	Verpakkingen
Motie en indiener:	Motie Schiedam “Aanvullende overeenkomst bij Raamovereenkomst Verpakkingen” (BALV 2019)
Inhoud/oproep: (samengevat)	Oproep aan het VNG-bestuur om Schiedam en steden met een vergelijkbare situatie (combinatie van bron- en nascheiding van Plastic verpakkingen, Metalen en Drinkpakken) te steunen in het vinden van een maatwerkoplossing.
Verantwoording:	De afgelopen periode heeft de VNG verschillende gesprekken gevoerd met het Afvalfonds Verpakkingen (het verpakkende bedrijfsleven) over dit vraagstuk. Een gezamenlijke werkgroep (met vertegenwoordigers van gemeenten en het verpakkende bedrijfsleven) is vervolgens aan de slag gegaan om tot een voorstel te komen. De gesprekken hebben geleid tot een gedragen voorstel voor Schiedam (en gemeenten met een vergelijkbare situatie). Het voorstel biedt dergelijke gemeenten de ruimte om zowel bron- als nascheiding toe te passen voor scheiding van PMD in één gemeente. De VNG ziet het voorstel als hoogst haalbare maatwerkoplossing, binnen de kaders die zijn vastgesteld in de Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029. De definitieve versie van het voorstel is op het moment van schrijven nog niet gereed. Deze wordt na ontvangst zo spoedig mogelijk gedeeld met de indiener van de motie.
Voorstel:	De motie als afgedaan te beschouwen.

Onderwerp:	Nationale parken
Motie en indiener:	Motie Utrechtse Heuvelrug “Structurele afspraken Nationale Parken” (ALV 2020)
Inhoud/oproep: (samengevat)	De motie roept het VNG-bestuur op om met de minister van LNV, het IPO en maatschappelijke partners in overleg te treden met als doel structurele afspraken te maken over de aanpak en de financiering voor de lange termijn van de instandhouding en doorontwikkeling van de Nationale Parken.
Verantwoording:	In onze eerste reactie op de concept bossenstrategie van het ministerie van LNV is deze problematiek onder de aandacht gebracht. Voordat gemeenten verantwoordelijk worden voor de aanleg van vele hectare extra bos moet hierover eerst duidelijkheid bestaan.
Voorstel:	De motie als afgedaan te beschouwen.

10a. Stand van zaken VNG-inzet kabinetsformatie

Bijlage bij ledenbrief 19 mei 2021: “Uitnodiging ALV 16 juni 2021”

Samenvatting
De formatie van een nieuw kabinet gaat niet heel snel. De inzet van het VNG-bestuur voor de gesprekken met de formerende partijen blijft onverminderd de resolutie die unaniem is vastgesteld door de ALV op 12 februari jl. Alle inspanningen zijn erop gericht op (1) de financiële positie van gemeenten structureel te verbeteren en (2) door een Wet op het decentraal bestuur de interbestuurlijke verhoudingen te verbeteren en te voorkomen dat we weer in een positie komen waar we nu in zitten. Als deze twee punten geregeld zijn sluiten we graag akkoorden met het nieuwe kabinet over inhoudelijke opgaven. Dan gaat het om de onderwerpen die in ‘Krachtig groen herstel van Nederland’ zijn benoemd (klimaat en energie, regionale economie, wonen en digitalisering), om het sociaal domein en om uitvoering.

Inleiding
Het tempo van de formatie van een nieuw kabinet ligt niet hoog. Anders dan we hadden gehoopt kunnen we u daarom nu geen tussen- of eindstand van onze gesprekken melden. In deze ledenbrief vindt u daarom onze formatiegerelateerde activiteiten sinds de ALV van februari. We gaan in op de unaniem aangenomen resolutie, de arbitrage op de jeugdzorg, onze inzet voor de voorjaarsnota en de begroting 2022. Daarnaast geven een toelichting op de verschillende sporen in het programma Inzet kabinetsformatie.

1. Resolutie ALV

Tijdens de ALV van 12 februari stemde u unaniem in met de resolutie ‘Herstel van bestuurlijk en financieel vertrouwen.’ De resolutie is daarmee het kader van onze onderhandelingsstrategie. In het kort staat in de resolutie:

- Een akkoord sluiten over de structurele financiële situatie van gemeenten en betere interbestuurlijke verhoudingen (via de Wet op het decentraal bestuur), is randvoorwaardelijk voor andere afspraken met het nieuwe kabinet.
- We kunnen in afwachting van zo’n akkoord over inhoudelijke opgaven wél het gesprek voeren met het demissionaire kabinet of de onderhandelaars voor een nieuw kabinet, maar géén afspraken maken.

In al onze communicatie-uitingen en gesprekken met politieke partijen dragen wij deze lijn onverkort uit. Op deze plaats willen we u graag oproepen om datzelfde te doen in uw contacten met de landelijke politiek. De lobby op inhoudelijke opgaven wordt pas productief voor alle gemeenten als die ná de randvoorwaardelijke afspraken op gang komt.

2. Jeugd

Zoals u weet heeft AEF eind vorig jaar aangetoond dat gemeenten in 2019 fors tekort kwamen op de jeugdzorg. We hadden de ambitie om het tekort structureel op te lossen met het inmiddels demissionaire kabinet en dit onderwerp niet aan de formatietafel te hoeven bespreken. Hoewel het kabinet de tekorten erkent zijn we daar niet uitgekomen. Omdat we niet genoeg vertrouwen hadden in

de oplossingsrichting die werd voorgesteld hebben we op 11 maart volgens een vooraf vastgestelde procedure arbitrage ingeschakeld.

Tegemoetkoming 2021
In april is weer intensief overleg gevoerd tussen VNG en rijk over de financiële tekorten op jeugd en de noodzaak van compensatie. Dit heeft geresulteerd in een extra incidentele bijdrage van het rijk van €613 miljoen voor het jaar 2021. Dit zal in de meicirculaire beschikbaar worden gesteld door het rijk. Dat betekent dus voor 2021, inclusief de eerder beschikbaar gestelde € 300 miljoen, in totaal € 913 miljoen.

3. De sporen

Spoor 1 Financiën op orde

De inzet voor spoor 1 is duidelijk: structurele compensatie voor de tekorten in de jeugdzorg, de opschalingskorting moet van tafel en abonnementstarief moet worden afgeschaft. In de afgelopen maanden zijn er opnieuw onderzoeken gepubliceerd die de noodzaak van het op orde brengen van de financiële verhoudingen onderschrijven.

Het rapport van onderzoeks- en adviesbureau BDO 'De groeiende druk van het sociaal domein: een onderzoek naar de jaarrekeningen van Nederlandse gemeenten' schrijft onder andere dat sinds de gemeenten verantwoordelijk zijn geworden voor het uitvoeren van de taken op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en arbeidsparticipatie, jaar op jaar is geconcludeerd dat de netto-lasten voor het sociaal domein zijn gestegen: van een omvang van €18 miljard in 2015 naar €22,7 miljard in 2019. Een stijging van ruim 25%.

De beschikbare budgetten stijgen niet in dezelfde verhouding mee. Het geld moet ergens vandaan komen, dus wordt er elders bezuinigd en dat leidt weer tot verschraling van voorzieningen. Dat blijkt ook uit onderzoek van Cebeon in opdracht van het ministerie van BZK: gemeenten hebben sinds 2015 ruim € 2,4 miljard bezuinigd op hun uitvoeringscapaciteit. In de praktijk zorgt dit bijvoorbeeld tot het beperken van openingstijden, het verlagen van kwaliteitsniveaus van onderhoud of het versoberen van minimaregelingen.

In de afgelopen maanden is er ook door verschillende media aandacht gegeven aan de financiële tekorten van gemeenten. Na de afgelopen ALV stond er een stuk in de Volkskrant over de financiële situatie van gemeenten. In de verkiezingsspecial bij het VNG-magazine van 19 februari staan interviews over gemeenten met de lijsttrekkers van SP, VVD, SGP, D66, ChristenUnie, CDA, 50PLUS en PvdA. Er stond een advertentie in de Volkskrant over het inzetten van de arbitrage. Ook stonden er diverse berichten in het NRC. In het Binnenlands Bestuur staat een uitgebreid artikel over het incidentele geld voor jeugd, hier te lezen. NOS en Trouw besteedden hier o.a. ook aandacht aan.

Spoor 2 Wet decentraal bestuur

Voorafgaand aan de ALV van 12 februari jl. heeft de VNG haar initiatiefwet, de Wet op het decentraal bestuur, overgedragen gekregen. Deze wet is hier te vinden. Op dit moment wordt er met verschillende organisaties, zoals de koepels IPO en UvW, de Raad van State en het ministerie van BZK gesproken over hoe deze wet en de inhoudelijke bouwstenen verder gebracht kan worden.

Ondertussen werkt het ministerie van BZK ook aan verschillende beleidskaders over interbestuurlijke en financiële verhoudingen. In deze beleidskaders worden de verschillende elementen van de wet op een praktischer niveau uitgewerkt. Denk hierbij aan omgangsregels bij totstandkoming van nieuw beleid, financiële arrangementen en toetsing op de uitvoerbaarheid. De VNG is betrokken bij de invulling van deze kaders.

Spoor 3 Aanbod aan het kabinet

Het aanbod aan het kabinet, 'Krachtig groen herstel van Nederland', is bepaald in gezamenlijkheid met de andere koepels van de decentrale overheden, IPO en UvW, en gepubliceerd in februari 2021.

Op 8 april 2021 is er vanuit de koepels een brief gestuurd aan de informateur, de heer H.D. Tjeenk Willink. Hierin is de noodzaak van het betrekken van medeoverheden als bestuurlijk partners benadrukt en de verwachting uitgesproken dat de medeoverheden meegenomen worden de zoektocht van de informateur. Daarnaast is aangegeven dat onze inzet voor de samenwerking met het rijk is verwoord in Krachtig Groen Herstel van Nederland. Wat ons betreft een goede basis voor een krachtige coalitie van de vier overheden. Daarbij zijn de randvoorwaarden van spoor 1 en 2 expliciet benoemd.

Spoor 4 Focus op uitvoering

In het vierde spoor van de VNG inzet voor de kabinetsformatie hebben we onder de noemer "focus op uitvoering" onze inzet ter verbetering van de kwaliteit van de uitvoering uitgewerkt. We hebben daarin drie onderdelen onderscheiden:

1. *De kracht van de uitvoerende macht: werken aan een betere uitvoerbaarheid van wetten, regels en beleid*.
2. *De menselijke maat in dienstverlening:* voor de mensen die in de knel komen een vangnet creëren
3. S*amen investeren in de uitvoeringskracht van onze organisaties, o*p het gebied van personele capaciteit en expertise, informatievoorziening, en digitalisering.

In een kort paper hebben we vanuit het perspectief van gemeenten het beeld van uitvoerbaarheid, menselijke maat in dienstverlening en investeringen in de uitvoeringskracht uitgewerkt. Op basis daarvan hebben we een voorstel uitgewerkt voor een concrete bestuurlijke positionering richting een nieuw kabinet.

4. De komende periode

Zoals hierboven aangegeven ligt het tempo van de formatie nog niet hoog. Toch werkt de VNG op dit moment hard aan de voorbereidingen voor de onderhandelingen om klaar te staan op het moment dat het zover is. Want als de formatie begint dan rekenen wij erop dat de informateur de decentrale overheden vroegtijdig uit zal nodigen aan tafel. We zijn continu in gesprek met politieke partijen, adviesraden en maatschappelijke partners om dit voor te bereiden.

Daarnaast spreekt de VNG met een brede maatschappelijke coalitie om onze boodschap onder de aandacht te krijgen bij partners die ook aan tafel komen tijdens de formatie. Dit geldt ook voor gesprekken met adviseurs van het kabinet en gesprekken met en binnen politieke partijen.

10b. Motie Zoetermeer “Zonder geld geen gemeenten”

Bijlage bij ledenbrief 19 mei 2021: “Uitnodiging ALV 16 juni 2021”

Toelichting
De door de gemeente Zoetermeer ingediende motie “Zonder geld geen gemeenten” is een initiatief van de Raden in Verzet. In de bijlage vindt u de volledige motie. Het bestuur stelt u in zijn preadvies voor om de motie over te nemen.

Samenvatting en preadvies motie Zoetermeer c.s. “Zonder geld geen gemeenten”

Strekking van de motie
Draagt het bestuur op om indien:

a) Voor de jaren 2021 en 2022 er geen extra middelen van het Rijk komen om de tekorten – van de jeugdzorg (1,7 miljard per jaar) plus de andere tekorten die de VNG inmiddels heeft onderkend zoals o.a. veroorzaakt door de aanzuigende werking van de Wmo – terug te dringen, en
b) Bij de kabinetsformatie niet daadwerkelijk wordt geregeld:
   - dat de gemeenten structureel over voldoende middelen kunnen beschikken via het gemeentefonds, en dat de gemeenten sturingsmogelijkheden en bevoegdheden krijgen die bij hun taken en verantwoordelijkheden passen,
   - dat gemeenten nooit meer in een situatie terecht kunnen komen waarbij wel de taken, maar niet de middelen bij de gemeenten terecht komen.

Over te gaan tot de volgende maatregelen, waarbij het bestuur de ruimte krijgt om op basis van de actualiteit naar bevind van zaken te handelen:

1. Indien het gestelde onder a) in het najaar van 2021 niet is geregeld niet meer met het kabinet te overleggen over nieuw beleid (en voor de ALV in het najaar met een nader voorstel te komen),
2. Indien het gestelde onder a) en b) niet is geregeld voor het einde van het jaar, alle overleggen tussen VNG en Rijk op te schorten, dus ook al het reguliere overleg over al lopende zaken,
3. Indien het gestelde onder a) en b) in het voorjaar van 2022 niet heeft geresulteerd in én voldoende geld én aandacht van de regering en de Tweede Kamer, dan over te gaan op het ‘teruggeven’, niet uitvoeren en niet meer aanpakken van nieuwe taken, zoals bijvoorbeeld … (volgorde nog nader te bepalen op voorstel van de VNG in de ALV van juni 2022).

Preadvies VNG-bestuur: overnemen

Toelichting bij het preadvies
Het bestuur stelt vast dat de overwegingen in de motie volledig in lijn zijn met de op 12 februari jl. unaniem door de ALV aangenomen resolutie met de VNG-inzet voor de kabinetsformatie “Herstel van bestuurlijk en financieel vertrouwen”. Ook de in het dictum van de motie genoemde scenario’s voor het mogelijke aanbod van het kabinet en de daarop passende reactie van de VNG zijn herkenbaar. Het bestuur ziet de motie als ondersteunend aan de strategie van de VNG-inzet.

Gelet op de grote onvoorspelbaarheid van het proces van de kabinetsformatie, is het van belang dat het bestuur c.q. de onderhandelingsdelegatie steeds in staat is om te reageren op basis van de actualiteit om de beste inschatting te maken en naar bevind van zaken te handelen. Het bestuur

constateert dat de motie het bestuur expliciet deze ruimte geeft. De VNG zal steeds in de geest van de motie handelen en verantwoording afleggen over de gemaakte keuzes. Ook zal de VNG bij mogelijke escalaties gemeenten betrekken.

Raden in Verzet

Motie

Zonder geld geen gemeenten

De Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, in (digitale) vergadering bijeen op 16 juni 2021,

Constaterende dat

- Uit het rapport 'Stelsel in Groei'[1] is gebleken dat de gemeenten alleen al in 2019 ca. 1,7 miljard euro tekortkwamen voor de jeugdzorg,
- Uit het adviesrapport 'RUST-REINHEID-REGELMAAT, evenwicht in de bestuurlijk-financiële verhoudingen'[2] blijkt dat het Rijk een koekoeksjong in de gemeentelijke financiën heeft geplaatst, en dat de ROB het Rijk oproept niet meer te winkelen met andermans portemonnee,
- Er behalve bovenstaande rapporten, nog veel meer onderzoeken zijn gedaan en rapporten zijn verschenen (onder andere van de toezichthoudende provincies) waaruit blijkt dat de financiële tekorten niet worden veroorzaakt door incidenteel slecht management van een enkele gemeente, maar zich voordoen bij een heel groot deel van de 352 Nederlandse gemeenten,
- Uit alle rapporten blijkt dat de oorzaak van de financiële tekorten ligt bij het Rijk dat, door een stapeling van kortingen (opschalingskorting) overheveling van taken zonder voldoende middelen (jeugdzorg) of sturingsmogelijkheden (jeugdzorg en Wmo), gemeenten voor een onmogelijke opgave heeft gesteld,
- Dat een deel van de gemeenten de begroting – ondanks (te) ver doorgevoerde bezuinigingen – niet meer sluitend krijgt, en dat een ander deel van de gemeenten de begroting alleen nog sluitend krijgt door een beroep te doen op de reserves, waarbij structurele kosten worden gedekt door incidenteel geld, wat op termijn dus niet volgehouden kan worden,
- Dat de inwoners van de gemeenten worden geconfronteerd met allerlei ongewenste bezuinigingen op belangrijke voorzieningen op het gebied van sport en cultuur, zoals het (deels) sluiten van zwembaden en bibliotheken, bezuinigingen op onderhoud van de openbare ruimte, op de handhaving, op Wmo, zorg en welzijn (gesloten buurthuizen), en

[1] Opgesteld door AEF in opdracht van Ministerie van VWS, BZK, Financiën en JenV, en de VNG, 15 december 2020. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/12/15/stelsel-in-groei

[2] Opgesteld door de Raad voor het Openbaar Bestuur, 11 maart 2021. https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2021/03/11/adviesrapport-rust-reinheid-regelmaat

alle andere terreinen waarop gemeenten zorgen voor de inwoners van Nederland,

Overwegende dat

- De democratische stabiliteit dreigt te verdwijnen uit gemeenten waar onder druk van de financiële problematiek steeds meer goede wethouders opstappen, en steeds meer raadsleden aangeven: 'We zijn raadslid geworden omdat we het allerbeste willen voor onze gemeente en niet om de gemeente kapot te bezuinigen!'
- Er al langere tijd door gemeenten, in groepen, alleen en door de VNG wordt aangegeven dat de situatie onhoudbaar is geworden, zoals toen op 2 juli 2020 – en dat was niet voor het eerst – de gemeenten demonstreerden op Het Binnenhof, om aandacht te vragen voor de penibele situatie,
- Alle rapporten, overleggen, acties, bidden en smeken totaal niet voldoende hebben opgeleverd,[3]
- Ook de 613 miljoen die Staatssecretaris Blokhuis in april 2021 ter beschikking stelde voor de jeugdzorg te weinig soelaas biedt voor de tekorten van de gemeenten in 2021 en dat het Rijk tot nu toe geen enkel perspectief heeft geboden voor 2022 en verder, waardoor het sluitend maken van de begroting in veel gemeenten onmogelijk wordt of zal leiden tot nog forsere bezuinigingen en het sluiten van nog meer belangrijke voorzieningen,

Draagt het bestuur van de VNG op

Indien

a) Voor de jaren 2021 en 2022 er geen extra middelen van het Rijk komen om de tekorten - van de jeugdzorg (1,7 miljard per jaar) plus de andere tekorten die de VNG inmiddels heeft onderkend zoals o.a. veroorzaakt door de aanzuigende werking van de Wmo – terug te dringen, en

b) Bij de kabinetsformatie niet daadwerkelijk wordt geregeld
   - dat de gemeenten structureel over voldoende middelen kunnen beschikken via het gemeentefonds, en dat de gemeenten sturingsmogelijkheden en bevoegdheden krijgen die bij hun taken en verantwoordelijkheden passen,
   - dat wordt geregeld dat gemeenten nooit meer in een situatie terecht kunnen komen waarbij wel de taken, maar niet de middelen bij de gemeenten terecht komen

[3] Het bevriezen (en niet afschaffen) van de steeds hoger wordende opschalingskorting, en de 2x 300 mln voor de jeugdzorg, waar 1,7 miljard (op termijn wellicht 1,3 miljard) per jaar nodig is.

Over te gaan tot de volgende maatregelen, waarbij het bestuur de ruimte krijgt om op basis van de actualiteit naar bevind van zaken te handelen:

I. Indien het gestelde onder a) in het najaar van 2021 niet is geregeld niet meer met het kabinet te overleggen over nieuw beleid (en voor de ALV in het najaar met een nader voorstel te komen),

II. Indien het gestelde onder a) en b) niet is geregeld[4] voor het einde van het jaar, alle overleggen tussen VNG en Rijk op te schorten, dus ook al het reguliere overleg over al lopende zaken,

III. Indien het gestelde onder a) en b) in het voorjaar van 2022 niet heeft geresulteerd in én voldoende geld én aandacht van de regering en de Tweede Kamer, dan over te gaan op het 'teruggeven', niet uitvoeren en niet meer aanpakken van nieuwe taken, zoals bijvoorbeeld (volgorde nog nader te bepalen op voorstel van de VNG in de ALV van juni 2022):
   - niet langer schatkistbankieren
   - stoppen met de uitvoering van de inburgeringswet
   - niet verder invoeren van de omgevingswet, waar mogelijk terugdraaien
   - geen begrotingen meer indienen bij de provincie
   - alle niet urgente jeugdzorg opschorten voor zover de kosten uitstijgen boven het beschikbare budget,
   - niet meewerken aan bouwplannen van het Rijk voor meer woningen
   - niet meer handhaven op zaken waarvan de boetes naar de rijkskas gaan
   - Wmo-voorzieningen niet meer verstrekken aan inwoners van wie de gemeente denkt dat zij het zelf kunnen betalen
   - niet meer meewerken aan de energietransitie
   - niet meewerken aan Wet open overheid
   - stoppen met het onderbrengen van statushouders
   - niet meewerken aan bestemmingsplanwijzigingen op verzoek van het Rijk (bv bij rijkswegen)
   - alle rekeningen voor urgente jeugdzorg niet betalen, maar naar het Rijk sturen ter betaling
   - geen cijfers meer leveren voor het CBS
   - verstrekking van Wmo-voorzieningen opschorten voor zover de kosten uitstijgen boven het beschikbare budget (budget 2018 vóór abonnementstarief)
   - niet meer meewerken aan de opvang van asielzoekers in AZC's
   - onderhoud van alle schoolgebouwen wordt uitgesteld, etc.

[4] Het gemeentefonds moet zijn aangepast en er zijn afspraken gemaakt over de wijziging van wet- en regelgeving om de gemeenten voldoende sturingsmogelijkheden te geven en ervoor te zorgen dat een goede verhouding tussen Rijk en gemeenten is hersteld.

En gaat over tot de orde van de dag,

Gemeente Zoetermeer

Handtekening:

drs. M.J. Bezuijen
Burgemeester

Handtekening:

drs. R. Blokland MCM
Griffier

11. Landelijke coördinatie begeleiding nieuwkomers met zintuigelijke beperking

Bijlage bij ledenbrief 19 mei 2021: “Uitnodiging ALV 16 juni 2021”

Samenvatting
Per 1 januari 2022 treedt de Wet inburgering in werking. In de nieuwe wet krijgen gemeenten een regierol om inburgeringsplichtigen te begeleiden en een inburgeringsaanbod realiseren. Het doel van de wet is dat nieuwkomers snel en volwaardig meedoen aan de Nederlandse samenleving. Onder de huidige wet krijgen nieuwkomers met een zintuigelijke beperking vaak een ontheffing van de inburgeringsplicht. Met de nieuwe wet ligt er een opgave om ook voor deze doelgroep een inburgeringsaanbod te creëren, zodat ook zij snel en volwaardig kunnen meedoen aan de Nederlandse samenleving.

We hebben het over een kleine groep nieuwkomers met een zintuigelijke beperking. Zij hebben echter wel baat bij een aangepast aanbod voor de inburgering, waarin maatwerk geleverd kan worden. Om er zeker van te zijn dat er een contractbasis is voor aanbieders met dit specifieke aanbod, vraagt de VNG haar leden via de Algemene ledenvergadering (ALV) een mandaat om voor alle gemeenten een raamovereenkomst af te sluiten met aanbieders voor deze functie. De VNG vraagt de ALV een mandaat voor de periode van 4 jaar (van 2022 tot en met 2025). Een langere mandaatperiode geeft de mogelijkheid om langere contracten af te sluiten. Binnen de mandaatperiode zal de VNG afspraken maken over contractvoorwaarden en aandacht besteden aan de aansluiting tussen de landelijk ingekochte zorg en de rol van gemeenten daarin.

Voorstel aan de ALV
Stemt u in met het voorstel dat de VNG voor de komende vier jaar (vanaf 1 januari 2022) het mandaat heeft om landelijke raamcontracten af te sluiten – in het kader van de Wet inburgering - voor de begeleiding van mensen met een zintuigelijk beperking, volgens de in dit voorstel genoemde randvoorwaarden.

Voorstel mandaatverlening Landelijk Transitiearrangement

Inleiding

Per Gemeenten krijgen in de nieuwe Wet Inburgering (die in werking treedt per 1 januari 2022) een regierol. Het doel van de nieuwe wet is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland, het liefst via betaald werk.

Onder de groep inburgeringsplichtigen is er een groep mensen met een zintuigelijke beperking. Het gaat om een klein aantal. Schattingen lopen uiteen tot enkele tientallen tot maximaal 150 mensen per jaar. De begeleiding van – en communicatie met deze doelgroep vraagt om specifieke kennis en vaardigheden. Regionaal is er geen passend aanbod voor deze specifieke doelgroep voor handen. Het in stand houden van landelijke expertise is nodig om de kwaliteit van de dienstverlening te kunnen waarborgen. Momenteel nemen enkele landelijk werkende aanbieders (GGMD, Visio en Kentalis) deel aan een landelijke pilot van het ministerie van SZW om tot een passend inburgeringsaanbod voor deze doelgroep te komen.

Om ervoor te zorgen dat vraag en aanbod voor deze schaarse en landelijk georganiseerde functie zo effectief mogelijk op elkaar aansluiten vraagt de VNG haar leden via de Algemene ledenvergadering (ALV) een mandaat om voor alle gemeenten raamovereenkomsten af te sluiten met aanbieders voor deze functie via het landelijk transitie arrangement (LTA). In dit voorstel licht de VNG toe: waarom zij een besluit vraagt, wat de duur van de mandaatperiode is en onder welke randvoorwaarden de VNG dit besluit vraagt. Ter voorbereiding van dit voorstel heeft de VNG, individuele gesprekken gevoerd met gemeenten, gebruik gemaakt van beschikbare beleidsinformatie, en bijeenkomsten georganiseerd met gemeenten en aanbieders gezamenlijk.

Duur van de mandaatperiode

Momenteel heeft de VNG al het mandaat om de jeugdhulp en Wmo begeleiding voor mensen met een zintuigelijke beperking eenduidig landelijk te organiseren. Uit de voorbereiding van dit voorstel blijkt dat er tevens behoefte is aan een landelijk raamcontract voor de inburgering van mensen met een zintuigelijke beperking. In verband met het landelijke verzorgingsgebied van de aanbieders, het lage volume van de vraag per regio/gemeente en de administratieve consequenties die dit met zich meebrengt is er veel draagvlak onder gemeenten voor een landelijke inkoop met bijbehorende raamovereenkomsten.

VNG vraagt de ALV om een mandaat voor de periode van 4 jaar (van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2025). Hiermee sluiten we aan op de vigerende mandaatperiode van de overige landelijk gecontracteerde functies (jeugdhulp en de Wmo begeleiding). Een langere mandaatperiode geeft tevens de mogelijkheid om langere contracten af te sluiten, waarbij flexibiliteit georganiseerd kan worden door het werken met verlengingsopties binnen de overeenkomst. Een langere periode geeft gemeenten en aanbieders de mogelijkheid om deze functie zorgvuldig en stapsgewijs te

ontwikkelen. Hierbij wordt voor waarborgen gezorgd dat waar nodig de contractering aangepast kan worden op de veranderende context. Tot slot geven gemeenten aan inhoudelijk te willen sturen op landelijke aanbieders om het netwerk beter te laten functioneren en de juiste zorg op de juiste plek te kunnen borgen. De mandaatperiode biedt de mogelijkheid om de focus op deze ontwikkeling te houden en resultaat te boeken.

Uitgangspunten

Het voorstel voor een mandaat gaat samen met de invulling van een aantal randvoorwaarden. Tijdens de voorbereiding van dit voorstel zijn een aantal uitgangspunten en randvoorwaarden genoemd en uitgewerkt die ervoor moeten zorgen dat de decentrale verantwoordelijkheid van gemeenten goed samengaat met de landelijke raamcontracten voor specialistische functies. Het gaat om de volgende randvoorwaarden:

1. Functies worden uitsluitend opgenomen in de landelijke raamovereenkomst als zij voldoen aan de drie volgende criteria:
    a. Clienten komen uit een groot deel van het land,
    b. Kleine aantallen cliënten per gemeente maken gebruik van de functie,
    c. Er zijn geen lokale – of regionale alternatieven voorhanden voor deze functie.
2. Gemeenten behouden de mogelijkheid om eigenstandig een overeenkomst af te sluiten voor deze doelgroep.
3. Het uitgangspunt is dat alle gemeenten individueel (financieel) verantwoordelijk zijn, de budgetten ontvangen en dat met het maken van landelijke afspraken over daar rekening mee gehouden wordt;
4. Een landelijke inkoopafspraak dient zo weinig mogelijk afbreuk te doen aan de regie door individuele gemeenten. Die regie is noodzakelijk voor de inhoudelijke betrokkenheid. Het is belangrijk om landelijke afspraken niet als een geheel aparte constructie te zien, maar als het hoogste schaalniveau in de samenwerking tussen gemeenten;
5. De VNG onderzoekt welke ondersteuning gemeenten en aanbieders nodig hebben en werkt dit uit. (samenspel taalaanbieder – casusregisseur).
6. De toegang tot inburgering valt onder de verantwoordelijkheid van de individuele gemeente;
7. De landelijke afspraken worden vastgelegd een raamovereenkomst die geldt voor gemeenten en gecontracteerde aanbieders. In de raamovereenkomst worden de volgende zaken vastgelegd:
    - Prestaties en tarief
    - Bepalingen over het leveren van beleidsinformatie.
    - Een programma van eisen met inhoudelijke voorwaarden waar professionals en aanbieders aan moeten voldoen.
    - Administratieve voorwaarden
    - Verantwoordelijkheidsverdeling tussen VNG en gemeenten
    - Een ontwikkelagenda.

8. De bekostiging verloopt op basis van geld volgt cliënt. Dat betekent dat zodra de cliënt start met een inburgeringstraject, de aanbieder en gemeente waar een cliënt vandaan komt (op grond van het woonplaatsbeginsel) administratief vastleggen dat er traject gaat plaatsvinden. Gedurende of na afloop van de zorglevering stuurt de aanbieder een factuur aan de betreffende gemeente voor de geleverde zorg op grond van de in de landelijke overeenkomst vastgelegde voorwaarden (waaronder tarieven) en de administratieve vastlegging dat de cliënt een inburgeringstraject heeft doorlopen.

Financieel

Deze activiteiten van de VNG worden bekostigd uit de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU). Gezien de beperkte uitbreiding van de taken is uitbreiding van de GGU niet aan de orde.

Vervolg

Bij een positief besluit op de ALV over de mandaatperiode van 4 jaar start de VNG met de voorbereiding, de uitwerking van de hiervoor genoemde randvoorwaarden, en het voorbereiden van de inkoopprocedure voor de landelijke raamovereenkomsten. De VNG werkt in afstemming met het afstemmingsoverleg Asiel en Inburgering G40 een voorstel uit en agendeert deze in het najaar van 2021 in de VNG-commissie PSI.

Aan de leden

Datum
6 mei 2021
Kenmerk
COS/U202100409
Lbr. 21/033
Telefoonnummer
070 3738393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Bekendmaking voorgedragen kandidaten voor VNG-bestuur en -commissies en opening mogelijkheid stellen andere kandidaten

Geachte leden van college en gemeenteraad,

De voordrachtscommissie (sinds november 2020 de nieuwe naam voor 'de adviescommissie'), onder voorzitterschap van Paul Depla, heeft op 20 april jl. kandidaten voorgedragen voor in totaal 14 vacatures in het VNG-bestuur en de -commissies. In deze ledenbrief ontvangt u een toelichting op deze voordracht, de procedure richting de ALV van 16 juni a.s. en de wijze waarop in de periode richting de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 de bezetting van het bestuur en de commissies zo compleet mogelijk zal worden gehouden. Met deze ledenbrief wordt ook de mogelijkheid tot het stellen van andere kandidaten geopend.

Voorgedragen kandidaten
De volgende personen zijn voorgedragen:

Bestuur/commissie:	Voorgedragen kandidaten
Bestuur	Isabelle Diks, wethouder Groningen
Commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie	Jorik Huizinga, wethouder Doetinchem
Commissie Ruimte, Wonen en Mobiliteit	Martina Huijsmans, wethouder Delft Monique List-de Roos, wethouder Eindhoven

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Bestuur/commissie:	Voorgedragen kandidaten
Commissie Economie, Klimaat, Energie en Milieu	Roos Vermeij, wethouder Rotterdam Oscar Dusschooten, wethouder Tilburg Thijs Kuipers, wethouder Horst a/d Maas Glimina Chakor, wethouder Groningen **(*)**
Commissie Informatiesamenleving	Henk Mensink, secretaris Oss Rian van Dam, burgemeester Hollands Kroon
Commissie Raadsleden en Griffiers	Sophie Boere, griffier Venray
College voor Arbeidszaken	Ben van der Stee, wethouder Westland Bert van Ravenhorst, wethouder Brielle
College van Dienstverleningszaken	Marga Waanders, burgemeester Waadhoeke

(*) de voordrachtscommissie draagt Glimina Chakor, wethouder Groningen, voor in de vacature die zeer recent is ontstaan door het afscheid op eigen verzoek van Paul de Rook, wethouder Groningen, uit de commissie Economie, Klimaat, Energie & Milieu. Met de voordracht van wethouder Chakor beoogt de voordrachtscommissie de vertegenwoordiging van de provincie Groningen in de commissie te behouden. Vertegenwoordiging van alle provincies in het bestuur en in iedere commissie is een van de centrale uitgangspunten van de voordrachtscommissie.

Toelichting op overwegingen en werkwijze voordrachtscommissie

Voor de 14 vacatures in het bestuur en een aantal commissies hebben zich in totaal 60 burgemeesters, wethouders, secretarissen, griffiers en raadsleden kandidaat gesteld. Uit deze kandidaten heeft de voordrachtscommissie een keuze moeten maken. Voor het overgrote deel van de vacatures waren er meerdere uitstekend gekwalificeerde kandidaten. Om te komen tot een kwalitatief goede en representatieve samenstelling van bestuur en commissies heeft de voordrachtscommissie zich naast de persoonlijke motivatie van kandidaten mede gebaseerd op de aanbevelingen van diverse netwerken uit de gemeentelijke achterban. Met het oog op een herkenbare samenstelling voor de achterban heeft de voordrachtscommissie zich bovendien gericht op de criteria: geslacht, partijpolitieke samenstelling, functiegroep, gemeentegrootte, provincie en diversiteit.

Openstelling mogelijkheid tot stellen van andere kandidaten en besluitvorming in ALV

Met deze ledenbrief wordt de mogelijkheid geopend tot het stellen van medekandidaten voor de kandidaten die door de voordrachtscommissie zijn voorgedragen. De door de voordrachtscommissie voorgedragen kandidaten en eventuele andere kandidaten worden in de ALV van 16 juni a.s. aan de leden voorgelegd.

De procedure voor het stellen van andere kandidaten luidt als volgt:

- Tot uiterlijk vijf weken voor de ALV, 12 mei a.s., kunnen per vacature andere kandidaten worden gesteld. Deze kandidaatstelling kan slechts geschieden door het lid van de Vereniging waarvan de kandidaat lid is van een bestuursorgaan, de secretaris of de griffier is en dient mede ondersteund te worden door tien andere leden van de Vereniging.
- Het bestuur brengt uiterlijk twee weken voorafgaand aan de ALV, 2 juni a.s., de namen van alle voorgedragen kandidaten en andere kandidaten ter kennis van de leden.

Invulling vacatures bestuur en commissies in periode richting raadsverkiezingen

De huidige vacatureronde is de laatste formele vacatureronde voordat na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 alle vacatures in bestuur en commissies (uitgezonderd die van voorzitter en vicevoorzitter) opnieuw worden opengesteld. Naar verwachting zullen de nieuwe bestuurs- en commissieleden starten rond de zomer van 2022.

Om de bezetting van bestuur en commissies in de tussenliggende periode zo compleet mogelijk te houden zal de voordrachtscommissie bij nieuwe vacatures gericht kandidaten benaderen met de vraag om voor een relatief korte periode een bijdrage aan het werk van bestuur of commissie te leveren. Ook bij deze tijdelijke informele invulling van vacatures geldt het uitgangspunt van ‘kwaliteit van kandidaten (expertise, ervaring, netwerk) met behoud van representativiteit voor de achterban (gemeentegrootte, man-vrouw verhouding, politieke partij)’. De voordrachtscommissie zal zich bij deze tijdelijke invulling van vacatures nadrukkelijk richten op kandidaten die zich in eerdere vacaturerondes reeds kandidaat hebben gesteld voor bestuur en commissies. Daarnaast zal de voordrachtscommissie waar nodig de netwerken uit de achterban benaderen voor adviezen en suggesties.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

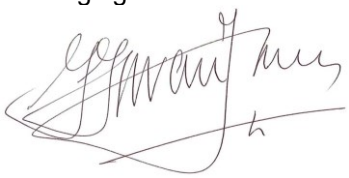

mr J.H.C. van Zanen
voorzitter